

**UCHWAŁA NR XXI/158/2016
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 29 sierpnia 2016 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Planu Inwestycyjnego dla Miasta Maków Mazowiecki
i subregionu ostrołęckiego w zakresie zadań przewidzianych do realizacji na terenie
Miasta Maków Mazowiecki**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XVII/127/2016 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Inwestycyjnego dla Miasta Maków Mazowiecki i subregionu ostrołęckiego w zakresie zadań przewidzianych do realizacji na terenie Miasta Maków Mazowiecki załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Maków Mazowiecki

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Dąbrowski

MIASTO OSTROŁĘKA

Załącznik do Uchwały Nr XXI/158/2016
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim
z dnia 29 sierpnia 2016 r.

MIASTO OSTROŁĘKA, Plac Gen. J. Bema 1, tel.:+48 (29) 764 68 11 , fax: 765 43 20 , mail: um@um.ostroleka.pl

PLAN INWESTYCYJNY DLA MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO

Ostrołęka, sierpień 2016r.

***Zrównoważony rozwój
miasta Ostrołęki
i subregionu ostrołęckiego
poprzez poprawę
zewnętrznej i wewnętrznej
dostępności jego potencjału:
gospodarczego, społecznego
i środowiskowo – rekreacyjnego***

Rys. 1. Obszar funkcjonalny zidentyfikowany w ramach Planu Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, wskazany na mapie powiatów subregionu ostrołęckiego .

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów ogólnodostępnych

SPIS TREŚCI

1. Definicje i pojęcia na potrzeby Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego	7
2. Podstawa prawna	10
3. Spójność z krajowymi/ regionalnymi /subregionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	13
4. Obszar wsparcia	29
5. Diagnoza obszaru wsparcia	36
6. Cele rozwojowe do realizacji	42
7. Projekty wiodące	47
7.1. Tytuły Projektów	47
7.2. Opis I. Projektu	48
7.3. Planowane rezultaty I. Projektu	109
7.4. Harmonogram realizacji I. Projektu	110
7.5. Plan finansowy i źródła finansowania I. Projektu	112
8. Projekty towarzyszące dla I. Projektu	114
8.1. Projekt towarzyszący I.	116
8.2. Projekt towarzyszący II.	118
9. System wdrażania I Projektu	120
10. II. Projekt	124
10.1. Opis II. Projektu	124
10.2. Planowane rezultaty II. Projektu	164
10.3. Harmonogram realizacji II. Projektu	166
10.4. Plan finansowy i źródła finansowania II. Projektu	167
11. System wdrażania II. Projektu	169
12. Partnerstwo	173

SPIS TABEL

Tabela 1. Spójność Planu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	13
Tabela 2. Zestawienie danych dot. poziomu bezrobocia dla poszczególnych jednostek w ramach obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego	51
Tabela 3. Wskaźniki realizacji Projektu	109
Tabela 4. Harmonogram realizacji Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, z przypisaniem okresu działań inwestycyjnych do poszczególnych partnerów	111
Tabela 5. Plan finansowy I. Projektu	112
Tabela 6. Podział źródeł finansowania dla I. Projektu	113
Tabela 7. Wskaźniki produktu przypisane do I. Projektu towarzyszącego	117
Tabela 8. Wskaźniki rezultatu przypisane do I. Projektu towarzyszącego	117
Tabela 9. Wskaźniki rezultatu przypisane do II. Projektu towarzyszącego	119
Tabela 10. Wskaźniki produktu przypisane do II. Projektu towarzyszącego	119
Tabela 11. Projekt obejmuje zakup następującego nowoczesnego wyposażenia: parter - Oddział Kardiologii – urządzenia medyczne	127
Tabela 12. Projekt obejmuje zakup następującego nowoczesnego wyposażenia 1 piętro - Oddział Chorób Wewnętrznych - urządzenia medyczne	128
Tabela 13. Przyczyny zgonów w latach 2011-2012 w powiecie wyszkowskim	129
Tabela 14. Główne przyczyny zgonów mieszkańców powiatu wyszkowskiego – statystyki umieralności SPZZOZ w Wyszkanie	129
Tabela 15. Procentowe zestawienie przyczyn hospitalizacji – dane za I kw.2015r.	154
Tabela 16. Procentowe zestawienie pacjentów pow. 65 roku życia – I kw. 2015 r.	156
Tabela 17. Zakres modernizacji infrastruktury i wyposażenia medycznego w SPOZ ZZ w Makowie Mazowieckim	157
Tabela 18. Rachunek przepływów pieniężnych	158
Tabela 19. Rachunek zysków i strat wariant z dotacją	160
Tabela 20. Wskaźniki realizacji II. Projektu	165
Tabela 21. Harmonogram realizacji II. Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, z przypisaniem okresu działań inwestycyjnych do partnerów	167
Tabela 22. Plan finansowy II. Projektu	168
Tabela 23. Podział źródeł finansowania dla II. Projektu	168
Tabela 24. Zestawienie finansowe łącznie dla Planu Inwestycyjnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego	174

SPIS RYSUNKÓW

Rys.1. Obszar funkcjonalny zidentyfikowany w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego wskazany na mapie powiatów subregionu ostrołęckiego	3
Rys.2. Mapa subregionu ostrołęckiego ze wskazanymi powiatami: makowskim, ostrołęckim, ostrowskim, przasnyskim, wyszkowskim oraz miastem Ostrołęką	33
Rys. 3. Mapa powiatu wyszkowskiego ze wskazanym przebiegiem drogi powiatowej nr 4403W w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T	58
Rys.4. Mapa miasta Wyszkowa ze wskazanym przebiegiem obwodnicy – etap III i IV	67
Rys.5. Mapa obrazująca włączenie przebudowanego układu komunikacyjnego terenów inwestycyjnych PSG Chorzele do kolejowej sieci TEN-T	70
Rys.6. Mapa sytuująca zadanie na tle terenów inwestycyjnych	72
Rys.7. Mapa przedstawiająca koncepcję sieci ścieżek rowerowych w mieście Ostrołęka	74
Rys. 8. Mapa przedstawiająca koncepcję ścieżek rowerowych w Ostrowi Mazowieckiej	76
Rys. 9. Mapa przedstawiająca koncepcję ścieżek rowerowych w Makowie Mazowieckim	78
Rys. 10. Mapa sytuująca inwestycję Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwioju Nowym na tle terenów inwestycyjnych powiatu przasnyskiego	90
Rys. 11. Mapa lokalizująca obszar rewitalizacji nadbrzeża rzeki Narew na terenie miasta Ostrołęki, ze wskazaniem najbliższych terenów zamieszkałych oraz budynków Urzędu Stanu Cywilnego i „Galerii Ostrołęka”	95
Rys. 12. Wizualizacja zrewitalizowanego rynku Starego Miasta w Makowie Mazowieckim	103
Rys. 13. Wizualizacja zrewitalizowanej zabytkowej kamienicy Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce	106
Rys. 14. Mapa powiatów subregionu ostrołęckiego ze wskazaną lokalizacją poszczególnych inwestycji w ramach I. Projektu	108
Rys. 15. Schemat struktury zarządzania dla realizacji I. Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego	123
Rys. 16. Schemat struktury zarządzania dla realizacji II. Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego	172

1. Definicje i pojęcia na potrzeby Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

Ilekróć w dokumencie jest mowa:

*****EFRR** → Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

*****EFS** → Europejski Fundusz Społeczny.

*****Lider/ Beneficjent/ Projektodawca** → należy przez to rozumieć wnioskodawcę projektów w formule RIT, miasto subregionalne → w tym przypadku miasto Ostrołęka.

*****Miejski obszar funkcjonalny** → należy przez to rozumieć układ osadniczy ciągły przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek. Obejmuje zwarty obszar miejski oraz powiązaną z nim funkcjonalnie strefę zurbanizowaną. Administracyjnie obszary te mogą obejmować zarówno gminy miejskie, wiejskie, jak i miejsko-wiejskie. Miejskie obszary funkcjonalne można podzielić na cztery podtypy: ośrodków wojewódzkich, w tym metropolitalnych, regionalnych, subregionalnych i lokalnych.

*****Obszary funkcjonalne** → należy przez to rozumieć obszary charakteryzujące się wspólnymi cechami geograficznymi (społeczno-gospodarczymi, przestrzennymi) /zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywalnymi, jednolitymi celami rozwoju.

*****Obszar funkcjonalny Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego** → należy przez to rozumieć cały obszar subregionu ostrołęckiego, który charakteryzują silne powiązania, wspólne uwarunkowania i cele rozwojowe, ze szczególnym wskazaniem na miasto Ostrołęka, powiat ostrołęcki - gminę Goworowo, gminę Rzekuń, gminę Łyse, Gminę Troszyn, gminę Baranowo, gmina Wyszaków, powiat wyszkowski – gminę Długosiodło, gminę Brańszczyk, powiat makowski – Maków Mazowiecki, powiat przasnyski – gminę Chorzele, miasto Ostrów Mazowiecka, gdzie bezpośrednio będą realizowane inwestycje.

*****Partner** → należy przez to rozumieć jednostkę funkcjonującą zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym/powiatowym lub inny podmiot posiadający osobowość prawną w świetle odrębnych przepisów, wnoszące do RIT równocześnie Liderem zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie Plan działań RIT dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego na warunkach określonych formalnie w umowie partnerskiej, w ramach stowarzyszenia, związku międzygminnego, porozumienia międzygminnego lub listu intencyjnego → w tym przypadku powiat ostrołęcki, powiat wyszkowski, powiat makowski, powiat przasnyski, gmina Wyszaków, miasto Ostrów Mazowiecka, miasto Maków Mazowiecki, Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce.

*****Plan Inwestycyjny** → należy przez to rozumieć dokument warunkujący realizację i finansowanie działań w formule RIT, gdzie wskazane są minimalnie: diagnoza obszaru, w tym identyfikacja potencjałów i problemów rozwojowych, projekty wiodące (1-2), projekty towarzyszące (po 1-3 dla każdego projektu wiodącego), powiązane tematycznie z inwestycją wiodącą, plan finansowy i harmonogram czasowy.

*****Projekt** → należy przez to rozumieć zespół działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów i wskaźników.

***Projekt inwestycyjny/twardy/działania inwestycyjne → należy przez to rozumieć przedsięwzięcie mające charakter infrastrukturalny, rzeczowy i mierzalny, którego celem jest zwiększenie/ modernizacja/ rozbudowa istniejących elementów przestrzeni publicznej.

***Projekt „miękki”/ oddziaływania społecznego → należy przez to rozumieć przedsięwzięcie, mające charakter nie infrastrukturalny, a więc nie inwestycyjny ukierunkowane głównie na rozwój zasobów ludzkich, integrację społeczną i zmniejszenie bezrobocia.

***Projekt wiodący → należy przez to rozumieć zespół działań inwestycyjnych, wynikający z diagnozy obszaru subregionu, odpowiadający na zidentyfikowane bariery, potencjały i wyzwania rozwojowe oraz obrane cele, który ma charakter strategiczny. Współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W założeniach dla RIT plan działań może zawierać maksymalnie 2 projekty wiodące → w tym przypadku zaplanowano jeden projekt wiodący dla obszaru funkcjonalnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

***Projekt towarzyszący → należy przez to rozumieć współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, należący do tzw. działań „miękkich”, spójny z Projektem wiodącym. W założeniach RIT plan działań może zawierać maksymalnie trzy projekty towarzyszące dla jednego projektu wiodącego → w tym przypadku zaplanowano trzy projekty towarzyszące dla jednego projektu wiodącego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

***Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020 (RPO WM 2014-2020) → należy przez to rozumieć jeden z 16. programów regionalnych, które realizują Strategię Rozwoju Kraju oraz Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia → w tym przypadku „Plan działań inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” odwołuje się do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

***Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT) → należy przez to rozumieć mechanizm finansowania stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, mający na celu wspieranie podejścia terytorialnego w zarządzaniu rozwojem województwa. Jest skierowany do miast regionalnych (Płocka, Radomia) i subregionalnych (Ciechanowa, Ostrołęki, Siedlec) oraz ich obszarów funkcjonalnych.

***Rewitalizacja → stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

***Subregion ostrołęcki → należy przez to rozumieć obszar województwa mazowieckiego, w skład którego wchodzi powiat makowski, powiat ostrołęcki, powiat ostrowski, powiat przasnyski, powiat wyszkowski, gdzie miastem centralnym/ośrodkiem subregionu/liderem jest miasto Ostrołęka.

Wykorzystano informacje/dane zawarte na stronach internetowych:

- Miasta Ostrołęki www.ostroleka.pl
- Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Ostrołęki www.ostroleka.pl/bip
- Powiatu ostrołęckiego www.powiatostrolecki.pl
- Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego www.mazowieckie.pl
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego www.mazovia.pl
- Mazowieckiego Biura Planowania Przestrzennego www.mbpr.pl
- Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych w Warszawie www.mazowia.eu
- Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju www.mir.gov.pl
- Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl
- Powiatu przasnyskiego www.powiat-przasnysz.pl
- Gminy Chorzele www.chorzele.pl
- Powiatu wyszkowskiego www.powiat-wyszkow.pl
- Wyszkowa www.wyszkow.pl
- Powiatu makowskiego www.powiat-makowski.pl
- Miasta Ostrow Mazowiecka www.ostrowmaz.pl
- Powiatu ostrowskiego www.powiatostrowmaz.pl
- Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce <http://muzeum.ostroleka.pl>
- Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce www.mzk.ostroleka.pl

2. Podstawa prawna

Na lata 2014-2020 na potrzeby polityki spójności zostały zaproponowane nowe instrumenty wsparcia finansowego, które pozwolą skuteczniej wykorzystywać środki w określonych obszarach. Ich głównym założeniem jest terytorialne ukierunkowanie interwencji publicznej. Prowadzenie polityki rozwoju uwzględniającej wymiar przestrzenny, pozwala także na trafniejsze dostosowanie interwencji do potrzeb obszaru poprzez zastosowanie kompleksowych rozwiązań. Wymiar przestrzenny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, umożliwia różnym obszarom regionu Mazowsza wykorzystanie własnych potencjałów rozwojowych i zapewnienie największej liczbie ich mieszkańców możliwość udziału w procesach rozwojowych.

Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT) to mechanizm realizacji i finansowania inwestycji, stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, mający na celu wspieranie podejścia terytorialnego w zarządzaniu rozwojem regionu. Mechanizm ten bazuje przede wszystkim na koncepcji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Podstawą realizacji RIT jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego. Samorządy realizujące RIT są zobligowane do zawiazania dowolnej formy partnerstwa.

Podstawą partnerstwa RIT ma być odpowiedź na wspólne wyzwania i cele rozwojowe, zidentyfikowane w subregionach oraz potrzebę wypracowania wspólnej wizji rozwoju. Zidentyfikowane projekty powinny mieć jak najszersze oddziaływanie terytorialne i poprawiać integrację przestrzenną np. poprzez wzmocnienie powiązań funkcjonalnych lub zwiększanie dostępności obszaru. Partnerstwo stworzone w celu realizacji RIT powinno obejmować jednostki samorządu terytorialnego bezpośrednio zaangażowane w realizację inwestycji lub takie, na które przedmiotowe inwestycje oddziałują.

Plan Inwestycyjny to dokument, warunkujący subregionom dostęp do alokacji środków odrębnego dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, zawierający delimitację obszaru, na którym będzie realizowany dany projekt oraz prezentujący podstawowe założenia w zakresie działań planowanych do przeprowadzenia w partnerstwie.

Podstawą do wyznaczenia obszarów wsparcia dla dwufunduszowego RPO WM 2014-2020 jest przede wszystkim *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030r. Innowacyjne Mazowsze (SRWM)*, a także ustalenia przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, którego głównym celem jest *inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy*, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez *Strategię Europa 2020*.

Umowa partnerstwa będąca kontraktem między Rządem RP a Komisją Europejską, określa ramy wdrożeniowe dla programów operacyjnych realizowanych w ramach funduszy unijnych. Dokument ten, zawiera propozycje dotyczące następujących kwestii: cele i priorytety interwencji wraz z podstawowymi wskaźnikami, koncentracja tematyczna, wymiar terytorialny planowanej interwencji, układ programów operacyjnych, podział interwencji pomiędzy kraj i region, zarys finansowania, systemu wdrażania oraz opis stopnia uzupełniania się interwencji finansowanych z polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Rybackiej. Projekt umowy partnerstwa (UP) przewiduje Zintegrowane Podejście Terytorialne (ZIT) dla:

- miast wojewódzkich i obszarów powiązanych – *obligatoryjnie*,

- miast regionalnych i subregionalnych i obszarach powiązanych – *fakultatywnie*,
- innych obszarach – *fakultatywnie*.

Krajowe podstawy prawne i dokumenty wdrożeniowe

Podstawowe zasady realizacji umowy partnerskiej i Programu Operacyjnego określone zostały na poziomie rozporządzeń Unii Europejskiej, stanowiąc rezultaty prac Komisji Europejskiej nad nową perspektywą finansową na lata 2014-2020. Jest to pakiet propozycji legislacyjnych, na który składają się projekty następujących rozporządzeń:

- rozporządzenie ramowe, ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybołówstwa (EFRM), zwane dalej rozporządzeniem ogólnym;
- rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR);
- rozporządzenie dot. Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS);
- rozporządzenie dot. Funduszu Spójności;
- rozporządzenie dot. Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT);
- rozporządzenie dot. Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).

Pakiet propozycji KE zawiera również projekty rozporządzeń powiązanych z Polityką Spójności:

- rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EGF),
- rozporządzenie dotyczące Programu na rzecz przemian i innowacji społecznych,
- komunikat w sprawie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej.

W wymiarze systemowym, istotne znaczenie dla procesu wdrażania RPO WM 2014-2020, ma również uwzględnienie celów określonych w następujących krajowych dokumentach strategicznych i politykach Rządu:

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK)* - dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013r.;
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK 2020)* -dokument stanowiący aktualizację Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjęty 25 września 2012r. przez Radę Ministrów;
- strategię rozwoju (tzw. strategię zintegrowane);
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*;
- *Krajowa Polityka Miejska do roku 2020*;
- *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022* (założenia 2014)

Realizacji celów rozwojowych Strategii Rozwoju Kraju 2020 służą następujące strategie:

- Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki;
- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego;
- Strategia rozwoju transportu;
- Strategia bezpieczeństwo energetyczne i środowisko;
- Strategia Sprawne Państwo;
- Strategia rozwoju kapitału społecznego;
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony, Miasta, Obszary wiejskie;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa;
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP.

Regulacje wdrożeniowe, dla których nie ma konieczności umiejscowienia ich w ustawie lub rozporządzeniach, określone zostaną w drodze horyzontalnych wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Będą to przede wszystkim kwestie proceduralne lub regulujące poszczególne procesy w ramach systemu realizacji programów. Pozwoli to na większą elastyczność na etapie wdrażania programów, ujednocili zasady wdrażania, ustanowi wspólne standardy wdrożeniowe i jednocześnie zapewni zgodność sposobu wdrażania Programu Operacyjnego z prawem UE oraz spełnienie w ramach wszystkich Programów Operacyjnych wymagań określanych przez KE. Utrzymane zostaną dotychczasowe rozwiązania w postaci wspomnianych wytycznych horyzontalnych wydawanych przez MIR, jako koordynatora polityki spójności oraz wytycznych programowych wydawanych przez IZ, które muszą być zgodne z wytycznymi horyzontalnymi.

Katalog zagadnień możliwych do uregulowania w wytycznych horyzontalnych zostanie określony w ustawie i będzie, tak jak dotąd, katalogiem otwartym. Dodatkowo możliwe będzie w przypadku EFS wydawanie przez MIR we współpracy z innymi ministerstwami wytycznych tematycznych.

Głównym celem do realizacji w okresie programowania UE 2014-2020 jest oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej (przez likwidowanie istniejących barier rozwojowych) i podnoszenie sprawności i efektywności państwa.

Osiągnięciu powyższego celu mają służyć podstawowe zasady stanowiące rezultat reformy polityki UE na lata 2014-2020, tj. zasada zorientowania na rezultaty, zasada zintegrowanego podejścia terytorialnego oraz zasada partnerstwa.

Zasada zorientowania na rezultaty oznacza konieczność przyjęcia rozwiązań oraz projektowania interwencji środków z budżetu UE w sposób zapewniający ich najbardziej efektywne wykorzystanie, zgodnie z celami wskazanymi w dokumentach programowych określających cele i oczekiwane rezultaty ich wykorzystania. Realizacja zasady zintegrowanego podejścia terytorialnego została zapewniona poprzez zaproponowane w projekcie ustawy zmiany w systemie planowania przestrzennego zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym oraz funkcjonalnym, zmierzające w kierunku ścisłego powiązania wymiaru społeczno-gospodarczego z wymiarem przestrzennym.

Wprowadzono do systemu pojęcia obszaru funkcjonalnego, jak również obszaru strategicznej interwencji państwa, jako kategorii terytoriów, do których będą kierowane działania z zakresu polityki przestrzennej państwa oraz polityki regionalnej. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w dokumentach strategicznych uwypuklony został wymiar terytorialny, między innymi poprzez przyjmowanie strategii rozwoju dotyczących rozwoju obszarów funkcjonalnych.

Ponadto *Ustawa o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw*, zawiera zmiany stanowiące wynik doświadczeń w zakresie prowadzenia polityki rozwoju, mające na celu usprawnienie systemu zarządzania rozwojem w Polsce w nadchodzącej perspektywie finansowej UE 2014-2020, w tym dotyczące m.in. kompetencji Komitetu Koordynacyjnego do spraw Polityki Rozwoju, terminu opracowania raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym i przestrzennym oraz katalogu podmiotów udzielających pomocy publicznej, jak również dostępu do informacji publicznej oraz danych osobowych.

Konsekwencją realizacji powyższych zasad, które służą stworzeniu podstaw do przygotowania nadchodzącego okresu programowania UE 2014-2020 jest również konieczność wprowadzenia zmian w innych ustawach niż Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Są to następujące akty prawne:

- Kodeks postępowania cywilnego,
- Postępowanie egzekucyjne w administracji,
- Ustawa o samorządzie województwa,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- Ustawa o finansach publicznych,
- Ustawa Prawo zamówień publicznych.

3. Spójność z krajowymi /regionalnymi/ subregionalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Stworzenie mechanizmu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych wynika z potrzeby wzmocnienia na Mazowszu ośrodków regionalnych i subregionalnych, w celu rozwinięcia funkcji społeczno-gospodarczych, które będą uzupełniały metropolitalne funkcje ośrodka centralnego – Warszawy.

W ramach RIT realizowane będą inwestycje kluczowe dla zdynamizowania rozwoju Mazowsza na obszarach interwencji, zidentyfikowanych Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, jako problemowe. Podejście takie pozwoli przeciwdziałać negatywnym trendom rozwojowym oraz umożliwi dostęp do potrzebnych usług na obszarach, w których wskaźnik jakości życia jest niższy niż w centrum regionu. W ten sposób Samorząd Województwa Mazowieckiego podkreśla wagę spójnego tempa rozwoju regionu i wyraża przekonanie, że policentryczny rozwój Mazowsza jest konieczny, a zarazem możliwy. Rozwój taki pozwoli przeciwdziałać negatywnym trendom rozwojowym na obszarach pozametropolitalnych województwa oraz umożliwi dostęp do potrzebnych usług, a także zapewni odpowiedniej jakości poziom życia mieszkańców regionu. Mechanizm ten został skierowany do miast regionalnych i subregionalnych, jak Ostrołęka oraz ich obszarów funkcjonalnych, jako ośrodków istotnych dla rozwoju województwa mazowieckiego, ze względu na funkcje gospodarczo-społeczne, jakie pełnią. Przedmiotowa diagnoza dotyczy obszaru funkcjonalnego dla inwestycji zaplanowanej do realizacji w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Działania projektowe uwzględnione w ramach przedkładanego Projektu pt. „*Zrównoważony rozwój miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności jego potencjału: gospodarczego, społecznego i środowiskowo-rekreacyjnego*”, zostały przeanalizowane pod kątem spójności z następującymi, wyszczególnionymi w poniżej tabeli dokumentami strategicznymi /planistycznymi na poziomie krajowym /regionalnym/ subregionalnym:

Tabela 1. Spójność Planu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

<p style="text-align: center;">Polska 2030, Długookresowa strategia rozwoju kraju, Trzecia fala nowoczesności, Warszawa, styczeń, 2013r.</p>	<p>Przedkładany do dofinansowania Projekt wykazuje zbieżność z następującymi zapisami dokumentu: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Kierunek interwencji Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach. Kierunek interwencji Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie - miasta Cel 9 Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Kierunek interwencji Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego Kierunek interwencji Zwiększenie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak też obszarów wiejskich [tworzenie kanałów dyfuzji pomiędzy miastami a obszarami wiejskimi, rozwiązania instytucjonalne pozwalające na integrację sieci transportu /tworzenie sieci współpracy pomiędzy samorządami miejskimi, a tymi z obszarów wiejskich /dostarczanie bodźców przedsiębiorstwom miejskim do współpracy z firmami zlokalizowanymi na obszarach wiejskich].</p>
<p style="text-align: center;">Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. KPZK 2030 kładzie szczególnie nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu</p>

	<p>gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego.</p> <p>Zgodnie z dokumentem, rdzeniem krajowego systemu gospodarczego i ważnym elementem systemu europejskiego stanie się współzależny otwarty układ obszarów funkcjonalnych najważniejszych polskich miast, zintegrowanych w przestrzeni krajowej i międzynarodowej. Jednocześnie na rozwoju największych miast skorzystają mniejsze ośrodki i obszary wiejskie. Oznacza to, że podstawową cechą Polski 2030r. będzie spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna. Do jej poprawy przyczyni się rozbudowa infrastruktury transportowej (autostrad, dróg ekspresowych i kolei) oraz telekomunikacyjnej (przede wszystkim Internetu szerokopasmowego), a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych. W 2030r. Polska przestrzeń będzie bardziej zintegrowana w układach międzynarodowych. Warszawa i pozostałe ośrodki metropolitalne będą lepiej powiązane funkcjonalnie (głównie gospodarczo) między sobą, a także z podobnymi obszarami UE. Polska 2030r. będzie krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym.</p> <p>Prezentowany Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, ze względu na swój rzeczowy zakres wykazuje spójność z zapisami KPZK 2030:</p> <p>Cel 1 -Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.</p> <p>Cel 2- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez programowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzenienia się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału kraju w skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,</p> <p>Cel 4- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p>
<p>Strategia Europa 2020 <i>Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i></p>	<p><i>Strategia Europa 2020</i> wprowadziła trzeci wymiar polityki spójności, obok spójności społecznej i ekonomicznej, także spójność terytorialną. Wymiar terytorialny ma stanowić płaszczyznę integrującą dla wyznaczonych celów i działań podejmowanych częściowo w zakresie poszczególnych sektorów i dziedzin wskazanych w RPO WM 2014-2020 zgodnie z poszczególnymi celami tematycznymi wskazanym w rozporządzeniach unijnych.</p> <p>Strategia „Europa 2020” jest kontynuacją Strategii Lizbońskiej, która określała program reform Unii Europejskiej przez ostatnie dziesięciolecie. Strategia opiera się na dotychczasowych osiągnięciach partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz określa nowe kierunki działań w celu sprostania nowym wyzwaniom. Zgodnie ze Strategią „Europa 2020” Unia Europejska powinna koncentrować się na najważniejszych obszarach polityki, w których współpraca między państwami członkowskimi może zapewnić najlepsze wyniki.</p> <p>Strategia „Europa 2020” opiera się na trzech współzależnych i wzajemnie uzupełniających się obszarach priorytetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; • rozwój zrównoważony: wspieranie efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej gospodarki; • rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.
<p>Policy papier dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020</p>	<p>Działania inwestycyjne zawarte w Planie są zgodne z POLICY PAPIER DLA OCHRONY ZDROWIA NA LATA 2014-2020, z celem „Zwiększenie długości życia w zdrowiu jako czynnika wpływającego na jakość życia i wzrost gospodarczy w Polsce”.</p> <p>Realizacja inwestycji pozwoli na złagodzenie głównego problemu zdrowotnego jakim jest skrócenie przewidywanej długości życia (spowodowane przedwczesnymi zgonami) oraz ostrymi i chronicznymi schorzeniami układu oddechowego i krążenia (szczególnie u dzieci i osób starszych) związane z narażeniem wysokich stężeń pyłu zawieszonego w sezonie zimowym i ozonu w sezonie letnim a także ozonu troposferycznego w subregionie ostrołęckim. Zostanie poprawiona jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry (zgodność z zaleceniami ujętymi w stanowisku Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej), którymi są: wspieranie starzenia się w zdrowiu wszystkich ludzi, w szczególności osób starszych, a także działanie na rzecz ich witalności i poszanowania godności, poprzez m.in. zapewnienie dostępu do odpowiedniej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i usług socjalnych oraz rozwijanie inicjatyw, mających na celu wspieranie przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia związanym ze starzeniem się.</p>

	Zostanie rozwinięta i dostosowana opieka medyczna do rzeczywistego stanu zdrowia populacji oraz czynników demograficznych.
Zdrowie 2020 Europejska polityka wspierająca działania rządów i społeczeństw na rzecz zdrowia i dobrostanu ludności	Zdrowie 2020 - Europejska polityka wspierająca działania rządów i społeczeństw na rzecz zdrowia i dobrostanu ludności uznaje, iż „Dobry poziom zdrowia „przynosi korzyści wszystkim sektorom i całemu społeczeństwu i stanowi cenny kapitał”. Dobry stan zdrowia ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju społeczno-ekonomicznego i odgrywa bardzo ważną rolę w życiu każdego człowieka, rodziny i społeczności. Zły stan zdrowia jest przyczyną marnowania potencjału, osobistego nieszczęścia dotkniętych nim osób oraz drenażu zasobów we wszystkich sektorach. Kompleksowa realizacja działań w zakresie zapobiegania czynnikom ryzyka (zła jakość powietrza,) profilaktyka chorób, umożliwienie dostępu do specjalistycznego sprzętu diagnostycznego odpowiedni standard wyposażenia dostosowany do specyfiki pacjentów (w tym osób niepełnosprawnych i w wieku podeszłym) często z obniżoną sprawnością motoryczną, zapewnienie optymalnych warunków pobytu pacjenta (wentylacja/ klimatyzacja z odpowiednią jakością oczyszczania powietrza) nie tylko poprawi jakość świadczonych usług, ale także obniży koszty leczenia i zmniejszy cierpienia pacjentów, pozwoli na zachowanie sprawności i samodzielności.
Strategia Rozwoju Kraju 2020, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012r.	Zaplanowany do realizacji Projekt wykazuje zbieżność z następującymi zapisami analizowanego dokumentu strategicznego: Celem głównym - <i>wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności</i> . Strategia Rozwoju Kraju 2020 stanowi bazę dla 9.strategii zintegrowanych, które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Strategia integruje wokół celów strategicznych wszystkie podmioty publiczne, a także środowiska społeczne i gospodarcze, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym. Wskazuje konieczne reformy ograniczające lub eliminujące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego, orientacyjny harmonogram ich realizacji oraz sposób finansowania działań. Prezentowany Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest zbieżny z zaprezentowanymi poniżej wytycznymi analizowanego dokumentu, a także z założeniem określonym, jako: II. 7.2. <i>Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych</i> , zgodnie z założeniami, którego, w celu zapewnienia spójności terytorialnej, konieczna jest rozbudowa powiązań infrastrukturalnych łączących ośrodki miejskie położone na obszarach peryferyjnych z siecią metropolii. Oprócz priorytetu inwestycyjnego dla dróg o znaczeniu krajowym wspierane będą inwestycje transportowe dla tych obszarów oraz wybrane projekty lokalne, stanowiące dodatkowe połączenia pomiędzy miejscowościami i uzupełniające transportowe układy krajowe i wojewódzkie. Konieczne będzie położenie większego nacisku na komplementarność działań podejmowanych przez różne podmioty na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym (układ pionowy), jak również w ramach poszczególnych branż sektora transportowego (układ poziomy). Uzupełniającymi działaniami dla tworzonego zintegrowanego systemu transportowego kraju będą inwestycje realizowane na poziomie regionalnym i lokalnym, tak by tworzyły one spójną i skoordynowaną całość. Dokument zakłada, że ze względu na bardzo wysokie zagrożenie utratą życia w wypadku drogowym w Polsce, przygotowane i realizowane będą programy poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, skorelowane z pracami nad poprawą stanu infrastruktury oraz kampaniami informacyjno - edukacyjnymi w zakresie zasad ruchu drogowego oraz promocji bezpiecznych zachowań na drodze.
Strategia Sprawne Państwo 2020	W dokumencie zostało wyznaczone siedem celów szczegółowych. W ramach celu siódmego: <i>Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego</i> , zostały wyodrębnione następujące kierunki interwencji związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego: <ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie zagrożeniom drogowym, • ratownictwo i ochrona ludności (ochrona przeciwpożarowa, działalność zapobiegawcza, ratownicza i gaśnicza), • wdrażanie i doskonalenie funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego, Powyższe kierunki interwencji obejmują takie zagadnienia, jak opracowanie narodowego programu bezpieczeństwa ruchu drogowego, ujednoczenie prawa, podnoszenie standardu istniejącej infrastruktury, usprawnienie funkcjonowania struktur i działania procedur.
Narodowy Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej 4 sierpnia 2015 r. Kierownictwo Ministerstwa Gospodarki	Celem głównym NPRGN jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi NPRGN są: <ul style="list-style-type: none"> • niskoemisyjne wytwarzanie energii; • poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami; • rozwój zrównoważonej produkcji - obejmujący przemysł, budownictwo i

<p><i>przyjęto projekt NPRGN</i></p>	<p>rolnictwo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności; • promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji. <p>NPRGN obejmuje działania mające na celu zwiększenie efektywności gospodarki oraz zmniejszenie poziomu jej emisyjności we wszystkich etapach cyklu życia tj. od etapu wydobywania surowców poprzez wytwarzanie produktów, transport i dystrybucję aż po użytkowanie produktów i zarządzanie odpadami.</p> <p><i>Projekt przyczynia się do osiągnięcia celów NPRGN</i></p>
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.</p>	<p>Celem głównym przedstawionych w niniejszym dokumencie działań jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone, z jednej strony, wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a z drugiej zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierównomierności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.</p> <p>Osiąganie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), • równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), • efektywności i sprawności państwa. <p>Projekt koreluje w wizji i misji z cytowaną Strategią.</p>
<p>Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020</p>	<p>Krajowy Program Reform skupia się na tych działaniach, które mają na celu odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowie nowych przewag konkurencyjnych, w trzech obszarach priorytetowych: 1. Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego; 2. Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego; 3. Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.</p> <p>Projekt w swoich zamierzeniach wpisuje się w cele Krajowego Programu Reform, ponieważ idea rozwoju obszaru opiera się na zrównoważonym rozwoju, budowaniu gospodarki opartej na wiedzy oraz ograniczeniu negatywnych wskaźników społecznych</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020</p>	<p>Celem strategicznym SRK do 2020 jest: efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych, 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie. <p>Projekt zakłada wzmocnienie infrastruktury społecznej Powiatu Wyszkowskiego poprzez zapewnienie spójności społecznej co oznacza, że wpisuje się w cele rozwojowe KSRR na lata 2010-2020.</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>KPZK 2030 wyznacza 6 celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności. 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. <p>Projekt przyczynia się do realizacji celu 4 i 5.</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030, Innowacyjne Mazowsze, Warszawa, 2013</p>	<p>W zaktualizowanej <i>Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku</i> przyjęto nowe podejście do polityki rozwoju regionu. Układ jej celów ma charakter hierarchiczno-horyzontalny. W dokumencie przedstawiono wizję, określono cel nadrzędny (główny), któremu podporządkowano cele strategiczne spójne z długookresowymi priorytetami rozwoju regionalnego. Strategia uwzględnia także wymiar terytorialny.</p> <p>Politykę rozwoju, wyrażoną w strategii, skoncentrowano przede wszystkim wokół działań zorientowanych na strategiczne dziedziny, decydujące o konkurencyjności województwa mazowieckiego.</p> <p>Wymiar terytorialny został ujęty w projekcie <i>Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 Inteligentne Mazowsze</i>. W SRWM wskazano obszary</p>

	<p>strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. Zostały one zidentyfikowane zgodnie z celami zapisanymi w <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</i>, tj. z celem 2. <i>Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych oraz z celem 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.</i></p> <p>Nadrzędnym (głównym) celem strategii jest, zatem spójność terytorialna, rozumiana, jako <i>zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie</i>, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branży średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii. Potrzeba zwiększenia produktywności przemysłu i związanych z nim usług uzasadnia wybór priorytetowego celu strategicznego.</p> <p>Prezentowany Projekt zaplanowany do przeprowadzenia na obszarze miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, jest spójny z następującymi zapisami dokumentu:</p> <p>WIZJA: Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców.</p> <p>CEL GŁÓWNY: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie</p> <p><u>CELE STRATEGICZNE:</u></p> <p>Przestrzeń i transport</p> <p>Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.</p> <p>Osiągnięcie celu strategicznego: <i>Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego</i> wymaga realizacji działań w kierunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu; • Spójności wewnątrzregionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach; • Rozwoju form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców; • Zapobiegania nadmiernej suburbanizacji i kreowania ładu przestrzennego; • Udrożnienia systemu tranzytowego. <p>Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych; • Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych. <p>Gospodarka - wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</p> <p>Kierunki działań – wymiar terytorialny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie i wzmocnienie specjalizacji regionalnych, • Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych, • Restrukturyzacja miast tracących funkcje gospodarcze. <p>Na podstawie wskaźników przyjętych w <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</i> w SRWM zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. Obszar siedlecko-ostrołęcki został zaliczony do obszarów problemowych. Miasto Ostrołęka zostało wskazane w KSRR, jako miasto o średnim natężeniu problemów, do którego będą skierowane interwencje na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W strategii wskazano, iż obszar ten jest niedoinwestowany pod względem infrastrukturalnym, ma słabą dostępność do usług publicznych i niewielki potencjał rozwojowy.</p> <p>W strategii znajdują się zapisy bezpośrednio wskazujące, iż w ramach przedmiotowego obszaru należy prowadzić politykę, która skutkować będzie podniesieniem jakości życia i polepszeniem warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz wykształceniem zdolności absorpcyjnych obszaru.</p> <p>Mając na uwadze powyższe zasadnym wydaje objęcie RIT dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego działań mających na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru, • stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju gospodarczego. <p>Realizacja projektu wiodącego przyczyni się osiągnięcia celu strategicznego <i>Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</i> poprzez działania w kierunkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju nowych technologii, w szczególności biotechnologii i biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych; • Wzmocnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług; • Przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna; • Podnoszenia standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego <p>Celem nadrzędnym rozwoju Mazowsza jest <i>Wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców.</i></p> <p>W oparciu o cel nadrzędny zostały wyznaczone cele strategiczne. Są nimi:</p> <p>(1) <i>budowa społeczeństwa informacyjnego i poprawa jakości życia mieszkańców,</i></p> <p>(2) <i>zwiększenie konkurencyjności regionu,</i></p> <p>(3) <i>poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju.</i></p> <p>Zostały również wyznaczone cele ramowe:</p> <p><u>ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</u></p> <p>Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</p> <p>Działania ujęte w projekcie są zgodne kierunkiem działań Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie <i>działanie Podnoszenie efektywności energetycznej w tym efektywność energetyczną gospodarki,</i> tym poprzez rozwój budownictwa energooszczędnego i <i>zmniejszenie zużycia energii przy świadczeniu usług publicznych.</i></p> <p><u>KULTURA I DZIEDZICTWO</u></p> <p>Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia.</p> <p>Osiągnięcie celu strategicznego poprzez:</p> <p>Upowszechnienia kultury i twórczości, Kreowania miast jako centrów aktywności kulturalnej, Wykorzystania dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej, Wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Zakres przedmiotowy projektu w całości wpisuje się w wyżej wymienione cele i kierunki działań.</p>
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, aktualizacja, projekt Warszawa, Lipiec, 2014r.</p>	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego ustala następujące kierunki działań dla rozwoju miast powiatowych, które m.in. mają wzmocnić policentryczną strukturę województwa, i z którymi są zgodne założenia przypisane do Projektu przedkładanego przez miasto Ostrołęka i subregion ostrołęcki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój przemysłu (w tym nowoczesnych technologii) oraz rzemiosła we wszystkich ośrodkach lokalnych z wykorzystaniem specjalnych stref ekonomicznych, stref aktywności gospodarczej oraz parków technologicznych; • utworzenie stref aktywizacji gospodarczej, • przygotowywanie uzbrojonych terenów inwestycyjnych, w tym na terenach powojaskowych, w otoczeniu lotnisk i multimodalnych punktów przeładunkowych; • włączanie potencjalnych terenów inwestycyjnych do specjalnych stref ekonomicznych; • rewitalizację obiektów zabytkowych oraz ich adaptację na potrzeby turystyki i kultury; • rewitalizację zdegradowanych obszarów miast; • rozwój infrastruktury turystycznej w oparciu o walory kulturowe miast oraz walory przyrodnicze obszarów w ich otoczeniu; • rozwój obiektów obsługi rolnictwa, przede wszystkim w miastach o znaczeniu powiatowym, położonych w obszarach typowo rolniczych; • poprawę powiązań komunikacyjnych miast powiatowych z ich otoczeniem; • rozbudowę infrastruktury przewodowej i bezprzewodowej zwiększającej dostęp do szerokopasmowego Internetu. <p>Zdelimitowane w <i>Planie</i> obszary problemowe o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego i o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług obejmuje powiaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego wyznaczone w oparciu o wskaźniki z zakresu: kapitału ludzkiego, wykorzystania zasobów pracy, aktywności gospodarczej i inwestycyjnej oraz dostępności infrastrukturalnej wymagające interwencji polityki regionalnej związanej z realizacją Celu 2.1 KSRR – Wzmacnianie spójności w układzie krajowym; • o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe wyznaczone przy zastosowaniu wskaźników wskazanych w KSRR (wyliczonych w oparciu o aktualne dane statystyczne) oraz wskaźników uzupełniających przyjętych indywidualnie dla Mazowsza – wymagające interwencji polityki regionalnej związanej z realizacją Celu 2.2 KSRR – <i>Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.</i> <p>Peryferyjne obszary problemowe są niedoinwestowane pod względem infrastruktury</p>

	<p>technicznej. Szczególnie słaba jest jakość dróg – zarówno tych realizujących powiązania zewnętrzne jak i wewnętrzne obszaru (w tym gminnych i powiatowych). Obszar przestrzeni /transport → <u>cel strategiczny</u> → poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.</p> <p>Poprzez realizację polityki zdefiniowanej, jako: <i>Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych</i> (w tym ośrodka subregionalnego ostrołęckiego).</p> <p>Polityka ta posiada wyraźne dwa cele: rozwój przemysłu, jako priorytet strategicznego rozwoju województwa, jest również głównym działaniem na rzecz rozwoju bazy ekonomicznej miast i ośrodków osadniczych oraz wzrostu ich konkurencyjności. Rezultatem tej polityki, poza rozwojem przemysłu będzie podniesienie rangi ośrodków subregionalnych do ośrodków regionalnych.</p> <p>Wzrost konkurencyjności ośrodków subregionalnych</p> <p>Oddziaływanie na rozwój tych ośrodków realizowane będzie głównie poprzez wzmocnianie i przywracanie funkcji przemysłowych, rozwój usług, przy wykorzystaniu potencjału miast w zakresie: lokalnych zasobów ludzkich, walorów przyrodniczych i kulturowych, a także wzmocnianie regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych. Funkcje te będą realizowane poprzez: rozwój i modernizację przemysłu (w tym nowoczesnych technologii) oraz rzemiosła, z wykorzystaniem istniejących i projektowanych terenów specjalnych stref ekonomicznych, stref aktywności gospodarczej, terenów poprzemysłowych i powojaskowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków do wdrażania innowacji i nowoczesnych technologii; • rozwój placówek oraz bazy dydaktycznej, naukowo-badawczej szkolnictwa wyższego jednostek transferu wiedzy i technologii, w tym parków technologicznych; • rozwój specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia oraz stacjonarnej opieki długoterminowej i paliatywnej; • kształtowanie nowoczesnych centrów miast o wysokiej jakości rozwiązaniach urbanistyczno-architektonicznych i atrakcyjnych przestrzeniach publicznych, przy jednoczesnym zachowaniu i eksponowaniu walorów historyczno - zabytkowych; • rewitalizacja zdegradowanych obszarów miast; • rozwój bazy kultury o znaczeniu ponadlokalnym; • rewitalizacja obiektów zabytkowych oraz ich adaptację między innymi na potrzeby turystyki i kultury; • rozwój bazy turystycznej oraz centrów wypoczynku, rekreacji i rozrywki; • wzmocnianie regionalnych i międzyregionalnych powiązań gospodarczych, społecznych, naukowych, kulturowych; • rozwój i modernizację międzyregionalnych i regionalnych powiązań komunikacyjnych tych ośrodków, w tym realizację nowych połączeń drogowych m.in. Ostrołęki z Warszawą; • wzmocnienie powiązań komunikacyjnych z otoczeniem subregionalnym oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu (w szczególności uzupełnienie układu drogowego o system połączeń obwodowych, eliminujących ruch tranzytowy z centrów), a także rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego; • rozwój bazy logistycznej w oparciu o istniejące połączenia transportowe. <p>W ramach Strategii subregion ostrołęcki został zakwalifikowany, jako obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych dla polityki regionalnej, ze względu na następujące cechy definiujące teren, jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obszar o niższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych; • obszar tracący dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze; • obszar o niższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe; • obszar o niższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego; <p>Głównym celem Planu jest określenie polityki przestrzennej dla Mazowsza poprzez ustalenie zasad organizacji struktury przestrzennej m.in. w zakresie rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej. Zgodnie z przyjętą misją, zadaniem Planu jest „stwarzanie warunków do osiągnięcia spójności terytorialnej oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa mazowieckiego, poprawy warunków życia jego mieszkańców, stałego zwiększania efektywności procesów gospodarczych i konkurencyjności regionu”. Misja ta będzie realizowana m.in. poprzez cel 3. „Zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawa warunków życia, który z kolei realizowany będzie poprzez koncentrację infrastruktury społecznej w wybranych ośrodkach osadniczych. Polityka województwa jest ukierunkowana na wsparcie działań zapobiegających nadmiernym dysproporcjom rozwojowym, na które obszary - poza dużymi miastami - są szczególnie narażone. Wspierane będą inwestycje w infrastrukturę społeczną, w tym związaną z ochroną zdrowia i informatyzacją, czego przykładem jest niniejszy projekt.</p>
--	---

**Regionalny Program
Operacyjny
Województwa Mazowieckiego
na lata 2014-2020**

Projekt przedkładany do dofinansowania w ramach RIT przez miasto Ostrołęka i subregion ostrołęcki wpisuje się w następujące zapisy RPO WM na lata 2014-2020:

Oś Priorytetowa III

Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości

Cel tematyczny 03: Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw.

Priorytet Inwestycyjny: 3a: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.

Cel szczegółowy: Ulepszone warunki do rozwoju MŚP.

Tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego.

[Jedną z najważniejszych barier rozwoju gospodarczego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest słabo ukształtowana szeroko rozumiana infrastruktura techniczna, co skutkuje brakiem możliwości aktywizacji gospodarczej oraz tworzenia nowych inwestycji i miejsc pracy na potencjalnych terenach inwestycyjnych. Posiadany endogeniczny potencjał w postaci niezwykle atrakcyjnego położenia (w pobliżu miasta stołecznego i na skrzyżowaniu międzynarodowych szlaków komunikacyjnych) oraz posiadanych rezerw terenów inwestycyjnych, nie jest dotychczas wykorzystywany w wystarczającym stopniu].

Oś Priorytetowa IV

Przejsie na gospodarkę niskoemisyjną.

Cel tematyczny 9: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.

Priorytet Inwestycyjny: 4e: Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Cel szczegółowy: Lepsza jakość powietrza.

Budowa ścieżek rowerowych, przyczyniająca się do obniżenia poziomu emisji CO₂, prowadząca do substytucji ruchu samochodowego, czyli posiadających funkcję komunikacyjną.

Wszystkie działania podejmowane w ramach realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia mają przede wszystkim na celu poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji oraz zmniejszenie hałasu.

Zakup niskoemisyjnego taboru pasażerskiego na potrzeby publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej będzie miało wpływ na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego powodowanych dotychczas przez zwiększony ruch drogowy.

Inwestycja zgodnie z założeniami ukierunkowana będzie na zwiększenie roli transportu miejskiego, jako alternatywy dla motoryzacji indywidualnej w miastach oraz ich obszarach funkcjonalnych. Realizowane przedsięwzięcie służyć będzie zwiększeniu wykorzystania niskoemisyjnego transportu zbiorowego jako formy mobilności miejskiej przyjaznej środowisku. Celem przypisanym do planowanego działania inwestycyjnego jest poprawa poziomu i jakości życia społeczności lokalnej oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, poprzez przyspieszony rozwój czystych, bezpiecznych, spójnych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego i niemotoryzowanego transportu indywidualnego.

Modernizacja oświetlenia będzie działaniem inwestycyjnym, którego kompleksowy zakres pozwoli na wzrost efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego, z równoczesnym wpływem na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych.

Celem modernizacji oświetlenia będzie obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych oraz podniesienie jakości i standardu oświetlenia. Korzyścią ekonomiczną będzie obniżenie kosztów utrzymania infrastruktury oświetleniowej, a korzyścią ekologiczną zmniejszenie zużycia energii elektrycznej a tym samym redukcja emisji dwutlenku węgla do atmosfery.

Priorytet Inwestycyjny: 4c: Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym

Cel szczegółowy IV2 Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Wszystkie działania podejmowane w ramach realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia mają przede wszystkim na celu poprawę efektywności energetycznej i jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji .

	<p>Oś priorytetowa V <i>Gospodarka przyjazna środowisku.</i> <u>Cel tematyczny 6:</u> <i>Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.</i> <u>Priorytet inwestycyjny 6c</u> <i>Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.</i> <u>Cel szczegółowy V3</u> <i>Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu.</i> Działania podejmowane w tym projekcie będą miały na celu wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych, oraz poprawę dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie.</p> <p>Oś Priorytetowa VI <i>Jakość życia.</i> <u>Cel tematyczny 7:</u> <i>Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</i> <u>Priorytet Inwestycyjny 9a</u> <i>Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego zmniejszenia nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych.</i> <u>Cel szczegółowy</u> <i>Zwiększona jakość efektywnie świadczonych usług zdrowotnych o wysokim standardzie w priorytetowych obszarach.</i> Działania podejmowane w ramach tego typu projektów będą zaplanowanymi i skoordynowanymi procesami ukierunkowanymi na odwrócenie negatywnych trendów zachodzących w obszarach kryzysowych (wysokie wskaźniki umieralności z powodu chorób układu krążenia). Działania będą miały na celu wyrównania dysproporcji dostępności infrastruktury społecznej obszaru funkcjonalnego. W działaniach inwestycyjnych uwzględniono ponadto potrzebę zwiększenia dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów infrastruktury zdrowotnej. Sprawnie działająca opieka zdrowotna i jakość środowiska przyrodniczego są jest jednymi z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju społeczno-gospodarczym subregionu .</p> <p><u>Priorytet Inwestycyjny: 9b:</u> <i>Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.</i> <u>Cel szczegółowy:</u> <i>Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.</i> Działania rewitalizacyjne podejmowane w ramach tego typu projektów będą zaplanowanymi i skoordynowanymi procesami ukierunkowanymi na odwrócenie negatywnych trendów zachodzących w obszarach kryzysowych. Inwestycje w infrastrukturę podejmowane w ramach tego priorytetu będą przede wszystkim narzędziem do zmian społeczno-gospodarczych na obszarach rewitalizowanych, a nie ich głównym celem. Warunkiem osiągnięcia trwałych rezultatów rewitalizacji będzie koordynacja działania i współpraca różnych instytucji oraz partycypacja społeczna.</p> <p>Oś Priorytetowa VII Rozwój regionalnego systemu transportowego <u>Cel tematyczny:</u> <i>07. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej</i> <u>Priorytet Inwestycyjny 7b:</u> <i>Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi</i> <u>Cel szczegółowy:</u> <i>Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej.</i> Realizacja zadań inwestycyjnych wpłynie na poprawę jakości infrastruktury i spójności sieci drogowej z układem dróg krajowych, w szczególności z siecią TEN-T. [Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich. Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, na odcinkach leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z systemem dróg krajowych lub siecią TENT, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach]. Projekty z zakresu infrastruktury drogowej będą wpływać na poprawę parametrów technicznych dróg, zwiększając ich nośność i przepustowość. Przedsięwzięcia te będą projektowane w sposób kompleksowy uwzględniając elementy infrastruktury towarzyszącej, przede wszystkim w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu, również tych niezmotoryzowanych. Dzięki realizacji inwestycji w ramach priorytetu inwestycyjnego poprawie ulegnie jakość infrastruktury i spójność sieci drogowej na terenie województwa oraz zwiększy</p>
--	---

	<p>się dostępność wewnątrzna i zewnątrzna regionu. Wpłyne to na poprawę poziomu życia i zwiększenie mobilności mieszkańców oraz rozwój społeczny i gospodarczy województwa, a także wzrost jego konkurencyjności zarówno w układzie krajowym, jak i międzynarodowym.</p> <p>Bardzo ważnym z punktu widzenia rozwoju miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest jego zrównoważony rozwój. Z jednej strony inwestycje mające na celu podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej subregionu, działania mające na celu wzrost tempa rozwoju gospodarczego, lepsze skomunikowanie, z drugiej strony podejmowanie działań równoważących, niwelujących potencjalne szkody dla środowiska naturalnego. W ramach przedmiotowego projektu na obszarze miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zrealizowana zostanie kompleksowa inwestycja mająca na celu stworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla rozwoju poza motoryzacyjnych form transportu (ruch piesz i pieszo–rowerowy). Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionu, zwiększenia spójności gospodarczej, przestrzennej, a także społecznej całego Mazowsza. Równocześnie tworząc możliwości wykorzystania endogenicznego potencjału Subregionu oraz posiadanych zasobów w postaci rezerw terenów inwestycyjnych i kapitału ludzkiego, a przede wszystkim (dzięki poprawie infrastruktury technicznej) zwiększy atrakcyjność inwestycyjną całego obszaru.</p> <p>Oś priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Cel tematyczny 7: <i>Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</i> Priorytet Inwestycyjny 9iv: <i>Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</i> Cel szczegółowy – Zwiększenie dostępności usług opieki zdrowotnej Wsparciem w ramach projektu zostanie objętych ponad 17 000 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w obu powiatach. W samym powiecie wyszkowskim w 2012 roku korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia 952 rodziny, z powodu ubóstwa 1 557 rodzin, z powodu bezdomności 32 rodziny a niepełnosprawności 802 rodziny. (<i>Dane z formularzy Oceny.</i>) Stopa bezrobocia w subregionie jest jedną z najwyższych w woj. mazowieckim i przekracza 20% w powiecie makowskim.</p>
<p>Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego</p>	<p><i>PRL Powiatu Ostrołęckiego</i> wskazuje na 6 obszarów strategicznych rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura techniczna, • przedsiębiorczość, • edukacja, • kultura i turystyka, • pomoc społeczna, • rolnictwo i ochrona środowiska. <p>Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego działaniami Projektu wiodącego oraz Projektów towarzyszących realizuje w możliwym i dostępnym zakresie wszystkie zaprezentowane poniżej cele główne oraz cele operacyjne <i>Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrołęckiego</i>:</p> <p>Cel główny: 1. Dostosowanie infrastruktury technicznej do lokalnych potrzeb oraz jej unowocześnianie Cel operacyjny 1.1. Rozwój infrastruktury drogowej.</p> <p>Cel główny: 2. Rozwój przedsiębiorczości Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. 2.2. Tworzenie warunków do samoorganizacji lokalnych przedsiębiorców.</p> <p>Cel główny: 5. Skuteczna polityka prospołeczna i rynku pracy Cel operacyjny: 5.2. Likwidacja biedy i ubóstwa oraz zmniejszanie patologii społecznych. 5.3. Polityka prorodzinna. 5.4. Reintegracja zawodowa i społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie systemu promocji zatrudnienia bezrobotnych zakwalifikowanych do grup ryzyka.</p>
<p>Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2020r.</p>	<p>Dokument odnosi się bezpośrednio do diagnozy społeczno-gospodarczej sytuacji miasta, która potwierdza, iż w kolejnych latach rozwój Ostrołęki powinien być programowany w obszarach m.in.:</p>

(przyjęta Uchwałą Rady Miasta nr 246/XXI/2012, z dn. 23.02.2012r.)

- jakość życia mieszkańców miasta Ostrołęki,
- dynamiczny i zarazem zrównoważony rozwój gospodarczy, co jest całkowicie zgodne z obszarami interwencji, jakie zostały przypisane do Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Jednocześnie wizja rozwoju brzmi: *Ostrołęka – przyjazne mieszkańcom, przedsiębiorcom i inwestorom, dynamicznie rozwijające się miasto, budujące swoją przyszłość z poszanowaniem dla bogatej historii.*

CEL STRATEGICZNY I.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE

Program Strategiczny I.1.

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej miasta.

Zadania strategiczne:

1. Poprawa lokalnych i regionalnych połączeń komunikacyjnych Ostrołęki (kołowych i kolejowych), w szczególności połączeń z Warszawą,

Działania to m.in.:

- budowa dużej obwodnicy miasta, modernizacji połączeń Ostrołęki z drogą krajową nr 8 (drogą szybkiego ruchu S8 i jednocześnie elementem europejskiego korytarza komunikacyjnego Via Baltica) oraz pozostałymi drogami krajowymi – nr 61 i nr 53,

- modernizacja innych połączeń lokalnych.

2. Rozbudowa i modernizacja wewnętrznego systemu komunikacyjnego miasta

Działania to m.in.:

- budowa dużej obwodnicy miasta – jest to działanie istotne zarówno z punktu widzenia komunikacji zewnętrznej, jak i wewnętrznej,
- budowa nowych przepraw mostowych przez rzekę Narew.

Program Strategiczny I.2.

Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego Ostrołęki

Spodziewane efekty realizacji programu to m.in.:

- poprawa sytuacji na rynku pracy – ograniczenie bezrobocia (aktywizacja osób bezrobotnych)

Program Strategiczny I.3.

Poprawa bezpieczeństwa w mieście

Spodziewane efekty to m.in.:

- ograniczenie skutków patologii społecznej – przede wszystkim w zakresie narkomanii i alkoholizmu.

Zadania strategiczne to m.in.: przeciwdziałanie i neutralizowanie skutków patologii i społecznej,

Działania to m.in.:

- wspieranie i intensyfikację działań pracowników środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami,
- działania prewencyjne, np.: prowadzenie (psychologowie, policja, nauczyciele) warsztatów i dyskusji z młodzieżą na temat niebezpieczeństw i różnego rodzaju konsekwencji związanych z zażywaniem narkotyków, czy nadużywaniem alkoholu.

Program Strategiczny I.4.

Poprawa jakości środowiska naturalnego, poprawa warunków życia w mieście poprzez ograniczenie uciążliwości zapachowej, zwiększenie terenów zielonych i poprawa ich stanu zagospodarowania oraz wprowadzenie miejskiego systemu gospodarki odpadami.

Zadania strategiczne to m.in.: zwiększenie i poprawa stanu zagospodarowania terenów zielonych w mieście uporządkowanie istniejących terenów zielonych.

Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego działaniami Projektu wiodącego oraz Projektów towarzyszących realizuje w możliwym i dostępnym zakresie wszystkie ww. zadania dla programów strategicznych Miasta Ostrołęki.

CEL STRATEGICZNY II.

DYNAMIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Program strategiczny II.1.

Wzmocnienie lokalnego systemu gospodarczego

Zadania strategiczne:

- 1.1. Zwiększenie otwartości gospodarki lokalnej na zewnątrz,
- 1.2. Przyciąganie firm i inwestorów,
- 1.3. Organizacja strefy rozwoju gospodarczego.

Transport publiczny odpowiadający na potrzeby Klientów – podróżnych, stanowi jeden z najważniejszych stymulatorów dynamicznego rozwoju miejscowości, co w

	<p>efekcie przekłada się na wzrost atrakcyjności oraz prestiżu miast. Zadanie inwestycyjne planowane przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce (zakup 12 szt. autobusów niskoemisyjnych) jest odpowiedzią na Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia w mieście. Podniesienie standardu usług komunikacji publicznej świadczonych przez MZK Sp. z o.o. będzie miał bezpośrednie przełożenie na odczuwalną poprawę jakości życia Ostrołęczan, w tym osób niepełnosprawnych, pozwoli m.in. na wzrost mobilności mieszkańców, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej w mieście i okolicach.</p> <p><u>Programy strategiczne I – 1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej miasta</u> – m.in. dzięki zakupowi taboru autobusów komunikacji miejskiej, możliwe byłoby wydłużenie tras linii autobusowych, dostosowanie ich długości oraz liczby do bieżących, zdiagnozowanych potrzeb podróży oraz Spółki. Osiągnięta w efekcie Projektu poprawę jakości oraz dostępności do usług komunikacji miejskiej uznać należy mającą wpływ na zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej miasta/ poprawę jakości życia w mieście – poprzez usprawnienie wewnętrznej komunikacji i poprawę bezpieczeństwa.</p>
<p style="text-align: center;">Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrołęki</p>	<p>Przyjmuje się zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikające z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Są to:</p> <p><u>w zakresie ogólnym:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • uznanie Ostrołęki za regionalny ośrodek równoważenia rozwoju, szczególnie w zakresie państwowego szkolnictwa wyższego, lecznictwa specjalistycznego oraz instytucji otoczenia biznesu, • utworzenie centrum logistycznego o znaczeniu regionalnym w rejonie Ostrołęki, przede wszystkim poza skupiskiem miejskim, • wdrażanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza, • objęcie ochroną prawną terenów wchodzących w skład sieci Natura 2000, jako parku krajobrazowego; <p><u>w zakresie komunikacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • włączenie Ostrołęki, jako ośrodka regionalnego w układ drogowy „Wielkiej Obwodnicy Mazowsza” – wariant postulowany – jest to zadanie polegające na podnoszeniu standardów technicznych istniejących dróg, w przypadku Ostrołęki – dróg wojewódzkich nr 627 i nr 544, • budowa odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka – Wyszaków (ul. Goworowska), przebudowa drogi krajowej nr 61 do klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego i drogi krajowej nr 53 do klasy drogi głównej, • przebudowa dróg wojewódzkich nr 627 i nr 544, <p>Do podstawowych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie miasta Ostrołęki, które w znaczący sposób wpływać będą na dalszy rozwój miasta, zaliczono:</p> <p><u>w zakresie komunikacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa przeprawy mostowej, • przebudowa i modernizacja sieci dróg powiatowych i gminnych, • rozwój komunikacji publicznej i komunikacji rowerowej; <p><u>w zakresie prowadzenia polityki społecznej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja „Starego Miasta”, której zakres ustalono w obowiązującym planie miejscowym oraz terenów: nabrzeża rzeki Narew, fortu Bema, zabytkowego parku miejskiego i wybranych rejonów dzielnicy Wojciechowice, zagospodarowanie terenów w rejonie pozostałości grodziska wczesnośredniowiecznego, przeznaczonych pod zielen naturalną stanowiącą otoczenie grodziska z możliwością realizacji parku archeologicznego.
<p style="text-align: center;">Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęka <i>(przyjęty Uchwałą 307 / XLIII / 2008 Rady Miasta w Ostrołęce z dnia 30.12.2008r.)</i></p>	<p>Teren wskazany do działań rewitalizacyjnych w ramach „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” znajduje się w ramach Obszaru A – „Stare Miasto” – ograniczonego ulicami: Mostowa, Leszczyńskiego, Bogusławskiego, Kopernika, Sienkiewicza, Orzeszkowej, Pstrowskiego, Batorego i jej przedłużenie do brzegu rzeki Narew, brzegiem rzeki do mostu i ulicy Mostowej.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrołęka zostanie zaktualizowany zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>
<p style="text-align: center;">Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęki do 2020 r., z perspektywą na lata 2021-2022</p>	<p>Przedsięwzięcia inwestycyjne uwzględnione w RIT, które są przypisane do Miasta Ostrołęki, wykazują zgodność z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęki, który został przyjęty przez Radę Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 84/XVI/2015 z dnia 25 września 2015r.,</p> <p>PGN jest dokumentem strategicznym prezentującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.</p>

	<p>Wdrożenie zapisów Planu wpłynie na poprawę stanu środowiska i jakości życia mieszkańców dzięki przeprowadzeniu działań inwestycyjnych w zakresie: ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, termomodernizacji budynków, modernizacji i rozbudowie infrastruktury drogowej, zmniejszeniu energochłonności oświetlenia ulicznego.</p> <p>Zaplanowane działania są komplementarne z następującymi celami długofalowymi, które zostały zaplanowane do osiągnięcia w ostrołęckim PGN: Wizja: <i>Ostrołęka miastem stale i dynamicznie rozwijającym się w kierunku gospodarki niskoemisyjnej z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju</i> → poprzez realizację działań prowadzących do osiągnięcia wysokiego poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych (m.in. poprzez działania w wymiarze publicznym, następnie działania promocyjne prowadzące do rozpropagowania wśród społeczności lokalnej m.in. transportu publicznego).</p> <p>Realizacja kolejnych działań ma doprowadzić do zmiany filozofii podejścia do korzystania ze wszelkiego rodzaju energii mające za cel minimalizację jej zużycia a co za tym idzie, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.</p> <p>Cel A. <i>Ostrołęka miastem o wysokiej redukcji emisji gazów cieplarnianych,</i> Cel B. <i>Ostrołęka miastem racjonalnego wykorzystania energii,</i> cel C. <i>Ostrołęka miastem odnawialnych źródeł energii.</i></p> <p>CEL Operacyjny B.1. Inwentaryzacja oświetlenia ulicznego CEL Operacyjny B.2. Modernizacja oświetlenia ulicznego Cel C. <i>Ostrołęka miastem odnawialnych źródeł energii.</i></p> <p>Rekomendowany zakres działań: Działanie VII. Budowa ścieżek rowerowych. Działanie VIII. Zakup autobusów elektrycznych. Działanie IX. Modernizacja taboru miejskiego. Działanie XI. Modernizacja oświetlenia (ulicznego i wewnątrz obiektów).</p> <p><i>W działaniu przewiduje się możliwość wymiany opraw (na oprawy typu LED) oraz zastosowania systemów sterowania oświetleniem ulicznym w ramach tzw. Rozwiązań Smart Lighting. Smart Lighting to hasło określające ogólnie ideę inteligentnego racjonalizowania zużycia energii elektrycznej na oświetlenie ulic. Technologia LED to większy strumień świetlny opraw, szeroka gama barw światła białego oraz dłuższy okres świecenia, co znacznie zmniejsza koszty eksploatacyjne. Oprawy te umożliwiają uzyskanie pełnego strumienia świetlnego natychmiast po włączeniu zasilania. Oprawy LED generują białe światło o jednorodnie wysokiej jakości, jasności i natężeniu przy zużyciu energii niższym nawet o 40% w stosunku do tradycyjnego oświetlenia.</i></p>
<p>Program Rozwoju Gminy Wyszków na lata 2016-2020 Uchwała Nr XIX/197/2016 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 31 marca 2016 r.</p>	<p>Projekt jest zgodny z celem nadrzędnym sformułowanym w strategii: Rozwój gospodarczy i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej podstawą poprawy życia mieszkańców, a co za tym idzie w bezpośredni sposób odpowiada na cele strategiczne i kierunki działań przedstawione w strategii: <u>CEL STRATEGICZNY 1. Rozwój gospodarczy i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej podstawą poprawy życia mieszkańców.</u> Kierunki działań: 1.8. Efektywne wykorzystanie objęcia Gminy Wyszków OM Warszawy oraz OSI ostrołęcko-siedleckim <u>CEL STRATEGICZNY 2. Rozbudowa infrastruktury technicznej, ochrona środowiska naturalnego.</u> Kierunki działań: 2.1. Dalsza rozbudowa układu drogowego. 2.3. Rozwój infrastruktury proekologicznej. <u>CEL STRATEGICZNY 3. Rozwój społeczny i poprawa jakości życia mieszkańców.</u> Kierunki działań: 3.6 Działania na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.</p>
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wyszków (Załącznik Nr 1 do Uchwały VII/103/2007 Rady Miejskiej w Wyszkanie, z dnia 29 listopada 2007r., w związku z Uchwałą Nr XXI/149/2008 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 27 marca 2008r.)</p>	<p><u>Cele ekologiczne rozwoju gminy:</u> Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji rolnictwa; <u>Cele rozwoju gospodarczego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji gospodarczych na wyznaczonych do tego terenach; • Rozwój funkcji handlowych i usługowych na wyznaczonych do tego terenach; <p><u>Cele rozwoju komunikacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie i jakości, ruchu kołowego na drogach gminnych i powiatowych, • Zapewnienie sprawnych zewnętrznych powiązań komunikacyjnych gminy z obszarami województwa, powiatu i gmin sąsiednich. • Budowa ścieżek rowerowych na trasach dojazdowych do obiektów i obszarów zarówno społecznie i gospodarczo (kościół, cmentarze, urzędy, sklepy), jak i atrakcyjnych kulturowo i krajobrazowo.

<p>Strategia Rozwoju Turystyki Miasta i Gminy Wyszaków na lata 2007-2015 (Uchwała Nr XIX/132/2007 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 28 grudnia 2007r.)</p>	<p>Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Turystyki Miasta i Gminy Wyszaków na lata 2007-2015, domeną samorządu jest tworzenie sprzyjającego klimatu inwestycyjnego, poszerzanie przestrzeni „równych szans” dla prowadzenia działalności gospodarczej, aktywizowanie społeczności lokalnej. Wspominany dokument wraz z „Strategią Rozwoju Gminy Wyszaków na lata 2007-2015” bezpośrednio wskazuje kluczowe kierunki działań jakimi są m.in.: tworzenie atrakcyjnego wizerunku Wyszakowa oraz podnoszenie poziomu estetyki gminy Wyszaków. W Strategii Turystyki Miasta i Gminy Wyszaków na lata 2007-2015 odrębny dział poświęcono projektom realizowanym ponadlokalnie, co wprost wiąże się z działaniami realizowanymi w ramach RIT. Jako efekt działań podejmowanych ponadlokalnie, w zakresie infrastruktury są przede wszystkim: remonty i modernizacje obiektów budowlanych, zachowanie ładu przestrzennego oraz wzrost estetyki miasta i wsi subregionu, rozwój infrastruktury niezbędnej do rozwoju gospodarczego i społecznego.</p>
<p>Strategia/Program Rozwoju Powiatu Wyszakowskiego do 2025 roku (przyjęta Uchwałą Rady Powiatu w Wyszakowie Nr XVII/112/2015 z dn. 30.12.2015 r.)</p>	<p>Projekt jest zgodny z misją i wizją rozwoju Powiatu Wyszakowskiego sformułowaną w Strategii, a co za tym idzie w bezpośredni sposób odpowiada na cele strategiczne i kierunki działań przedstawione w Strategii. Cele Strategii/Programu Powiatu Wyszakowskiego do 2025 roku brzmią następująco:</p> <p>CEL STRATEGICZNY 1 wpisujący się w obszar: Przestrzeń i transport oraz środowisko i energetykę Kształtowanie gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa bazy infrastrukturalnej obiektów publicznych, stanu infrastruktury komunalnej i drogowej w celu zwiększenia dostępności i spójności terytorialnej regionu, bezpieczeństwa mieszkańców, turystów, przedsiębiorców przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego.</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2 wpisujący się w obszar: Społeczeństwo Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i społecznej oraz jakości świadczonych usług poprzez poprawę bazy infrastrukturalnej, rozwój promocji i profilaktyki zdrowotnej oraz programy kompleksowej aktywizacji dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów, niepełnosprawnych oraz wykluczonych społecznie itp.</p> <p>CEL STRATEGICZNY 3 wpisujący się w obszar: Gospodarka Wzrost konkurencyjności regionu poprzez zintegrowane działania związane z rozwojem i efektywnym wykorzystaniem potencjału obszaru do rozwoju przedsiębiorczości, rolnictwa, budowania wykwalifikowanych zasobów pracy oraz dywersyfikacji lokalnych działalności gospodarczych oraz wdrażaniu innowacyjnych technologii.</p> <p>CEL STRATEGICZNY 4 wpisujący się w obszar: Kultura i turystyka Efektywne wykorzystanie obszaru do rozwoju kultury, turystyki i rekreacji oraz promowanie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego regionu jako podstawy do budowania atrakcyjnego wizerunku Powiatu i poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p>CEL STRATEGICZNY 5 wpisujący się w obszar: Społeczeństwo Zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju edukacji i sportu oraz kluczowych kompetencji i umiejętności społeczeństwa w celu budowania nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy i doświadczeniu.</p> <p>Projekt zapisano w Załączniku Nr 1 do Strategii „PROJEKTY DO REALIZACJI W RAMACH STRATEGII/ PROGRAMU ROZWOJU POWIATU WYSZAKOWSKIEGO DO 2025 ROKU” jako Zadanie 8 – Cel strategiczny „Kształtowanie gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa bazy infrastrukturalnej obiektów publicznych, stanu infrastruktury komunalnej i drogowej w celu zwiększenia dostępności i spójności terytorialnej regionu, bezpieczeństwa mieszkańców, turystów, przedsiębiorców przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego”.</p>
<p>Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Wyszaków</p>	<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wyszaków został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Wyszakowie nr XV/163/15 z dnia 30 grudnia 2015 r. Dokument został również zweryfikowany i oceniony pozytywnie przez NFOŚiGW (pismo z dnia 25.01.2016 r.). PGN, jako inwestycje konieczne do realizacji na terenie Gminy Wyszaków wskazuje m.in. zadanie pn. "Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Wyszaków", zarówno dla Gminy Wyszaków i Powiatu Wyszakowskiego (Partner) – które jednocześnie stanowi element niniejszego Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Przasnyskiego na lata 2008-2020, Przasnysz, 2008r.</p>	<p>Przedstawione przedsięwzięcie jest zgodne z zamieszczonymi poniżej zapisami analizowanego dokumentu:</p> <p>Wizja: Powiat przasnyski silnym ogniwem zrównoważonego rozwoju Mazowsza Misja: Powiat przasnyski zapewnia optymalne warunki rozwoju jednostki, rodziny, jak i całej społeczności powiatu poprzez zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu, rozwój nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy, eliminowanie barier w dostępie do wysokiej jakości dóbr i usług społecznych, przy zachowaniu spójnego i zrównoważonego rozwoju całego obszaru powiatu.</p> <p>Powiat przasnyski aktywnie włącza się do wykonywania ważnych funkcji oraz przedsięwzięć regionalnych wspomagających rozwój całego Województwa Mazowieckiego.</p> <p><u>Cel nadrzędny:</u> Wzrost potencjału gospodarczego i społecznego powiatu, jako podstawy poprawy jakości życia mieszkańców,</p>

	<p>Cel strategiczny: 1. Zwiększenie efektywności gospodarki</p> <p>Kierunki działań:</p> <p>1.1. Wzmocnienie infrastruktury drogowej,</p> <p>1.2. Tworzenie dogodnych warunków dla lokalizacji przedsięwzięć gospodarczych oraz wzmocnienia potencjału innowacyjnego powiatu,</p> <p>1.3. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców,</p> <p>1.4. Promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu.</p>
<p>Plan gospodarki niskoemisyjnej Przasnysz</p>	<p>W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej na okres 2015-2020, który został uchwalony w dniu 26 listopada 2015 r., w rozdziale 4 widnieje zadanie dotyczące ogólnie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (bez rozbijania na poszczególne podmioty publiczne). Zadanie to występuje w PGN pod nazwą: "Budowa nowych, modernizacja i termomodernizacja budynków komunalnych i budynków użyteczności publicznej wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii". (...)</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka do 2030 roku (załącznik do uchwały nr XVI/105/2016 Rady Miejskiej w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 27 stycznia 2016 r.)</p>	<p>Planowane projekty są zgodne z celami rozwoju i działaniami realizacyjnymi zawartymi w dokumencie „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka do 2030 roku- aktualizacja”. Cele rozwoju kompatybilne z zadaniami przewidzianymi do realizacji w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych:</p> <p>I. Ostrów Mazowiecka miastem zapewniającym jak najlepszy standard usług technicznych, społecznych i administracyjnych.</p> <p>II. Ostrów Mazowiecka miastem tworzącym korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz lokalizacji innowacyjnej i proekologicznej działalności gospodarczej.</p> <p>III. Ostrów Mazowiecka miastem troszczącym się o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego, rewitalizację obszarów problemowych i ład przestrzenny.</p> <p>IV. Ostrów Mazowiecka miastem chroniącym walory i zasoby dziedzictwa kulturowego, umacniającym tożsamość lokalną i dbającym o tradycje historyczne.</p> <p>V. Ostrów Mazowiecka miastem organizującym i wspierającym działania na rzecz integracji i aktywizacji prospołecznej mieszkańców. Działania realizacyjne wskazane w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ostrów Mazowiecka do 2030 roku-aktualizacja”:</p> <p>I. Budowa sieci ciągów pieszo-rowerowych (25 km) łączących wszystkie najważniejsze punkty w mieście oraz infrastruktury rowerowej.</p> <p>II. Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>III. Renowacja i modernizacja obiektów zabytkowych, zlokalizowanych na terenie miasta, w tym remont budynku Jatek i jego adaptację pod cele Ośrodka Dokumentowania Dziejów Ostrowi Mazowieckiej i Północno-Wschodniego Mazowsza, remont budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej i zakup z adaptacją pod cele kulturalne Domu Rotmistrza Witolda Pileckiego, modernizacja kina „OSTROVIA”.</p> <p>IV. Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego miasta i jej powszechne udostępnienie w formie elektronicznej i interaktywnej (e-kultura) oraz informatyzacja Miejskiej Biblioteki Publicznej (świadczenie e-usług dla mieszkańców).</p> <p>V. Rewitalizacja obiektu „Stara Elektrownia” na potrzeby działalności statutowej Miejskiego Domu Kultury.</p> <p>VI. Poprawa estetyki miasta, w tym zwłaszcza obszaru śródmiejskiego, terenu dworca PKS.</p> <p>VII. Sukcesywne wdrażanie ustaleń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Ostrów Mazowiecka do 2020 roku.</p> <p>VIII. Zmniejszanie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkaniowych.</p> <p>IX. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych.</p>
<p>Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Ostrów Mazowiecka do 2020 r.</p>	<p>Samorząd posiada sporządzony Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrów Mazowiecka, który obecnie jest na etapie oceny przez NFOŚiGW w Warszawie.</p> <p>W ostrowskim PGN zostały wskazane jako niezbędne do wykonania inwestycje związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej oraz budową ciągów pieszo-rowerowych, zamieszczone w niniejszym Planie Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.</p>
<p>Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022</p>	<p>PRL dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022, Załącznik do Uchwały Nr VII/54/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 27 maja 2015 r.</p> <p>Cel nadrzędny rewitalizacji - stworzenie przestrzennych warunków do zrównoważonego rozwoju Makowa Mazowieckiego, ożywienie gospodarcze i społeczne miasta w szczególności potencjału turystycznego i kulturowego. Zaaranżowanie Rynku na potrzeby aktywizacyjne lokalnej społeczności. Powstanie atrakcyjnego wizerunku miasta.</p> <p>Cel I - Podniesienie jakości życia mieszkańców</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p>**adaptacja walorów kulturalnych i historycznych Makowa Mazowieckiego na potrzeby realizacji celów strategicznych miasta,</p> <p>** prace konserwatorskie, modernizacyjne i remonty zabytków, celowo mające przyczynić się do rozwoju kultury i turystyki,</p>

	<p>** modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej na celu wzrost aktywności kulturalnej, sportowej, gospodarczo-społecznej,</p> <p>** adaptacja terenów zielonych oraz obszarów rekreacyjnych na potrzebę stworzenia regionalnego produktu turystycznego poprzez budowę, przebudowę i modernizację terenów.</p> <p>W wyniku wdrażania działań zaplanowanych w PRL przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników: poprawa wizerunku miasta, aktywizacja społeczności lokalnej, rozwój ruchu turystycznego w mieście, poprawa stanu infrastruktury, instytucji kultury, sportu i miejsc rekreacji, poprawa jakości środowiska naturalnego, poprawa integracji obszarów zurbanizowanych obszarów miejskich i terenów zielonych.</p>
<p>Strategia Rozwoju Makowa Mazowieckiego na lata 2008-2015, z długotrwałą prognozą do roku 2020</p>	<p>„Strategia Rozwoju Makowa Mazowieckiego na lata 2008-2015” z długotrwałą prognozą do roku 2020, opracowana w celu planowego, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju miasta, spełniającego ambicje i oczekiwania mieszkańców.</p> <p>Strategia kładzie nacisk na unowocześnienie Makowa Mazowieckiego, powiększenie potencjału gospodarczego, dalszą poprawę stanu infrastruktury społecznej i technicznej, a przede wszystkim na podniesieniu jakości życia mieszkańców miasta i zmniejszenie bezrobocia poprzez organizowanie nowych miejsc pracy.</p> <p><u>Wizja:</u> Maków Mazowiecki przyjazny i atrakcyjny dla mieszkańców i turystów, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą, turystyczną i społeczną, promujący zasady ekorozwoju we wszystkich aspektach życia, dbający o wszechstronny rozwój mieszkańców, wykorzystujący atrakcyjne położenie.</p> <p><u>Misja:</u> stabilny i trwały i wszechstronny rozwój Makowa Mazowieckiego, służący podniesieniu znaczenia miasta w województwie mazowieckim, zapewniającym atrakcyjne warunki życia i wypoczynku mieszkańcom i przyjezdnym.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u></p> <p>CS. 1. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnej gospodarki wzmacniającej pozycję Makowa Mazowieckiego,</p> <p>CS. 2. Poprawa życia w mieście poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej oraz działania społeczne skierowane do szerokich grup odbiorców,</p> <p>CS. 3. Rozwój i unowocześnienie infrastruktury sprzyjającej ochronie środowiska i rozwojowi odnawialnych źródeł energii.</p> <p>CS. 4. Poprawa ukształtowania ładu przestrzennego Makowa Mazowieckiego poprzez rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej,</p> <p>CS.5. Kompleksowa rewitalizacja zmierzająca do poprawy warunków życia mieszkańców Makowa Mazowieckiego i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej miasta poprzez odnowę substancji architektonicznej wraz z infrastrukturą techniczną i społeczną.</p>
<p>Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Makowa Mazowieckiego</p>	<p>Koncepcja budowy ścieżek rowerowych na terenie Miasta Maków Mazowiecki jest zawarta w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej. PGN na Miasta Maków Mazowiecki został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 7 kwietnia 2016 roku. Następnie został wysłany do zaopiniowania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, trwa oczekiwanie na wyniki weryfikacji/ decyzję o zatwierdzeniu.</p> <p>Zadanie pn: Termomodernizacja zespołu budynków SPZZOZ w Makowie Mazowieckim" zostało wpisane do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Makowa Mazowieckiego. PGN czeka na akceptację NFOŚiGW.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych dokumentów

4. Obszar wsparcia

Realizacja przedsięwzięć na podstawie Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego wynika bezpośrednio z kompleksowego podejścia terytorialnego, jakie również przypisane zostało Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Miastom subregionalnym, jakim jest między innymi miasto Ostrołęka, Samorząd Województwa zaproponował mechanizm RIT, który ma realizować zadania infrastrukturalne oraz przedsięwzięcia oddziaływania społecznego ze ścisłym włączeniem lokalnych społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w realne rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów.

Podstawą podejścia terytorialnego w RPO WM 2014-2020 i realizacji założeń ww. mechanizmu są wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego obszary strategicznej interwencji, wśród których w grupie problemowych znalazł się obszar ostrołęcko-siedlecki.

Zasięg przestrzenny obszaru realizacji inwestycji Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego został wyznaczony zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Obszar wsparcia zdiagnozowano optymalnie do realnych możliwości kompleksowej, sprawnej i ekonomicznej realizacji działań inwestycyjnych. Jednocześnie zidentyfikowany teren stanowi w układzie osadniczym ciąg przestrzenny, złożony z obszaru miejskiego i wiejskiego.

Realizacja działań Regionalnych Inwestycji Terytorialnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zaplanowana została w zdefiniowanym obszarze funkcjonalnym, wskazanym na terenie województwa mazowieckiego, w obszarze administracyjnym powiatu ostrołęckiego, przasnyskiego, wyszkowskiego, makowskiego i ostrowskiego.

Mazowsze jest pod względem powierzchni największym województwem, które powstało w wyniku podziału administracyjnego kraju w 1999 roku – liczy 35 559 km² powierzchni (11,4% powierzchni Polski) oraz jednym z największych regionów w Europie. Z geometrycznego punktu widzenia region jest położony we wschodniej części Polski. Przez teren województwa biegnie europejski strategiczny szlak komunikacyjny Paryż-Berlin- Warszawa-Moskwa oraz strategiczne trasy krajowe (S7 Gdańsk - Warszawa - Kraków oraz S8 Suwałki - Warszawa - Wrocław), a także ok. 50.000 km dróg i ponad 1.700 km linii kolejowych. Mazowsze posiada największy wśród polskich województw potencjał ludnościowy - zamieszkuje łącznie ponad 5,2 mln osób. Średnia gęstość zaludnienia w województwie mazowieckim wynosi 145,9 osób na km².

Struktura administracyjna województwa mazowieckiego to 37 powiatów oraz 5 miast na prawach powiatu, a także 314 gmin, w tym 35 gmin miejskich, 50 gmin miejsko-wiejskich oraz 229 gmin wiejskich. Sieć osadnicza Mazowsza jest silnie rozbudowana, policentryczna na obrzeżach i monocentryczna wewnątrz regionu, a także hierarchicznie zróżnicowana. W skład systemu osadniczego wchodzi 85 miast w tym 3 miasta powyżej 100 tys. mieszkańców (m.in.: Radom, Płock), 21 miast o liczbie mieszkańców od 20 tys. do 100 tys. (w tym Ostrołęka, Siedlce), 36 miast- od 5 tys. do 20 tys. oraz 25 miast - poniżej 5 tys. mieszkańców. Całość dopełniają miejscowości wiejskie stanowiące ośrodki gminne, wsie sołeckie oraz inne wsie, przysiółki i pojedyncze zagrody. Województwo mazowieckie charakteryzuje się wysokim tempem wzrostu gospodarczego oraz najwyższym spośród województw udziałem w generowaniu PKB kraju. Najszybciej pokonuje dystans rozwojowy w stosunku do rozwiniętych krajów Europy, a motorem rozwoju jest metropolia warszawska. Metropolia warszawska jest ponadregionalnym, europejskim ośrodkiem wzrostu, w którym koncentrują się funkcje centrum życia społecznego i politycznego, stanowiąc równocześnie główny ośrodek edukacji i kultury. Położenie województwa mazowieckiego na przecięciu europejskich korytarzy transportowych z północy na południe i ze wschodu na zachód oraz gęsta sieć dróg zapewnia powiązania z policentryczną siecią krajowych ośrodków wzrostu oraz z regionami i ośrodkami europejskimi. Sieć osadniczą, ukształtowaną historycznie tworzy sześć ośrodków: Warszawa, Radom, Płock, Siedlce, Ostrołęka i Ciechanów, które są równomiernie rozmieszczone, tworząc wokół siebie obszary oddziaływania.

Wyraźne zróżnicowanie wewnętrzne regionu, w którym wyróżniają się przede wszystkim dwie przestrzenie: metropolia warszawska zajmująca 1% powierzchni województwa, na której mieszka, co trzeci mieszkaniec, wytwarzająca ok. 61% PKB oraz tereny rolne obejmujące 2/3 powierzchni województwa, na której zamieszkuje 1/3 populacji województwa wytwarzająca 3% PKB. Województwo mazowieckie jest najbardziej rozwiniętym gospodarczo regionem w Polsce.

Wzrost PKB w obrębie obszaru warszawskiego, m.in. w powiecie warszawskim zachodnim, spowodowany jest lokalizowaniem na jego terenie przedsiębiorstw handlowych, magazynowych i logistycznych. Wartość PKB na 1 mieszkańca w 2009r. w Warszawie była trzykrotnie wyższa od średniej krajowej i czterokrotnie wyższa w porównaniu do najslabiej rozwiniętych podregionów województwa (ostrołęckiego – 74,3%, radomskiego – 74,3%, warszawskiego wschodniego 81,5% średniej krajowej).

Tym samym do najważniejszych zadań, realizowanych na terenie województwa będą należeć te, których celem jest **wspieranie harmonijnego rozwoju Mazowsza**, zarówno pod względem przestrzennym, gospodarczym jak i społecznym. Aby utrzymać spójny i zrównoważony rozwój całego regionu, **należy w większym stopniu wzmacniać procesy rozwojowe w miastach, na obszarach wiejskich oraz pozametropolitalnych** przy wykorzystywaniu ich endogenicznych zasobów. Należy mieć na uwadze fakt, iż szczególnie ważnym problemem województwa mazowieckiego jest jego dychotomiczny rozwój stwarzający zagrożenie rozwarstwienia pomiędzy centralną częścią województwa a podregionami położonymi na jego peryferiach. W większym stopniu należy też zwrócić uwagę na problem utraty dotychczasowych funkcji społeczno-gospodarczych obszarów oraz miast regionu, gdzie dochodzi do kumulacji negatywnych zjawisk przejawiających się **niskim poziomem przedsiębiorczości oraz aktywności środowisk lokalnych, wysokim poziomem bezrobocia, odpływem ludności, niską jakością infrastruktury technicznej oraz niskim dostępem do usług publicznych.**

Subregion ostrołęcki to obszar województwa mazowieckiego zlokalizowany w jego północnej części, który obejmuje sąsiadujące ze sobą jednostki samorządu terytorialnego: powiat ostrołęcki, powiat makowski, powiat wyszkowski, powiat ostrowski, powiat wyszkowski oraz miasto Ostrołęka odpowiadające mniej więcej obszarowi byłego województwa ostrołęckiego w ramach podziału terytorialnego kraju w latach 1975-1998. Największym miastem regionu jest Ostrołęka, która zajmuje pod względem wielkości (liczba mieszkańców) 6 miejsce w województwie mazowieckim i 83 w Polsce. Od lat pięćdziesiątych jest ono znanym ośrodkiem przemysłu papierniczego. Pozostałe miasta regionu, to dużo mniejsze ośrodki, których rozwój wyhamowała reforma administracyjna w latach siedemdziesiątych. Pomijając Ostrołękę wszystkie pozostałe powiaty są stosunkowo słabo zaludnione i nadal w dużym stopniu zdominowane przez leśnictwo, rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze.

Jako obszar bezpośredniej realizacji zadań inwestycyjnych wskazany w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zidentyfikowano:

- **teren administracyjny Miasta Ostrołęki,**
- **Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce**
- **teren administracyjny powiatu ostrołęckiego**
w tym:
    Gminy Goworowo,
    Gminy Rzekuń
- **teren administracyjny powiatu wyszkowskiego,**
w tym:
    Gminy Brańszczyk,
    Gminy Długosiodło
    Gminy Wyszków

Lider RIT

Jednostki samorządu terytorialnego i podmioty publiczne, funkcjonujące w bezpośrednim zasięgu oddziaływania miasta Ostrołęka, gdzie identyfikowalna będzie realizacja celów i efekty działań, prowadzone w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

- **teren administracyjny powiatu przasnyskiego,**
w tym:
Gminy Chorzele
- **teren administracyjny powiatu makowskiego,**
w tym:
Miasto Maków Mazowiecki
- **teren administracyjny powiatu ostrowskiego,**
w tym:
Miasto Ostrów Mazowiecka

Jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład subregionu ostrołęckiego, gdzie identyfikowalna będzie realizacja celów i efekty działań, prowadzone w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

Jednocześnie zasięg oddziaływania i identyfikacji długotrwałych korzyści ekonomiczno – społeczno - gospodarczych dotyczy całego subregionu, a poszczególne JST wyraziły swoje poparcie dla realizacji zadań inwestycyjnych Projektu wiodącego.

- **Powiat ostrołęcki** jest największym powiatem w województwie mazowieckim. Graniczy z województwami: warmińsko-mazurskim i podlaskim. Powierzchnia powiatu wynosi 2099 km², zamieszkuje go ok. 87 tys. osób (z Ostrołęką - 143 tys.). W jego skład wchodzi 11 gmin: Baranowo, Czarnia, Czerwin, Goworowo, Kadzidło, Lelis, Łyse, Myszyniec (gmina miejsko-wiejska), Olszewo-Borki, Rzekuń i Troszyn. W centralnej części powiatu położona jest Ostrołęka - miasto na prawach powiatu i siedziba powiatu ziemskiego. Powiat ma dość korzystny układ komunikacyjny. Przebiegają tędy główne szlaki wiodące od wschodnich i północnych granic Polski na południe i zachód kraju: trasa nr 61 z Warszawy do Suwałk i dalej do państw nadbałtyckich, trasa nr 53 z Warszawy na Warmię i Mazury (tzw. Gościniec Mazurski) i droga nr 60 będąca częścią trasy z Białegostoku do miast środkowej Polski. Powiat położony jest na ziemiach będących częścią trzech krain geograficznych: Równiny Kurpiowskiej (północna część powiatu), Doliny Dolnej Narwi (środkowa) i Międzyrzecza Łomżyńskiego (południowa). Pod względem klimatycznym powiat należy do tzw. dzielnicy wschodniej, chłodniejszej od dzielnicy środkowej, w której leży zachodnia część Mazowsza. Główną rzeką przepływającą przez powiat ostrołęcki jest Narew. To rzeka niżowa z licznymi zakolami, miejscami z wysokimi, urwistymi brzegami. W południowej części powiatu płynie niewielki dopływ Narwi - Orz. W kurpiowskiej części powiatu wyróżniają się Omulew, Rozoga i Szkwa.
- **Powiat wyszkowski** graniczy w subregionie z powiatem ostrołęckim i makowskim, a w województwie mazowieckim z powiatami: ostrowskim, węgrowskim, pułuskim, wołomińskim i legionowskim. Powiat tworzy 6 gmin wiejskich: Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Somianka, Zabrodzie i jedna gmina miejsko-wiejska Wyszaków. Powiat zajmuje powierzchnię 876 km² i zamieszkuje go 73 817 mieszkańców. Przez obszar powiatu przebiega droga krajowa nr 62 Płock - Wyszogród - Zakroczym - Serock - Wyszaków - Łochów - Węgrów - Sokołów Podlaski, łącząca województwo podlaskie z kujawsko-pomorskim. Na obszarze województwa mazowieckiego DK 62 łączy Płock z Sokołowem Podlaskim z ominięciem Warszawy. Na odcinku od Wyszogrodu do Łochowa DK 62 tworzy północny odcinek tzw. Dużej Obwodnicy Warszawy. Kolejnym ważnym ciągiem komunikacyjnym przebiegającym przez powiat wyszkowski jest droga powiatowa nr 4403W relacji od DK8 - Turzyn - Brańszczyk - Niemiry - Knurówiec - Długosiodło - Goworowo – Ostrołęka stanowiąca połączenie dróg krajowych DK 8 i DK 60.
- **Powiat przasnyski** położony jest w północnej części województwa mazowieckiego. Jego obszar obejmuje 1.219 km², co stanowi około 0,4% powierzchni Polski i 3,4% powierzchni województwa. Na wschodzie graniczy z powiatem ostrołęckim, na południowym wschodzie z powiatem makowskim, na południowym zachodzie z powiatem ciechanowskim, na zachodzie z powiatem mławskim, na północnym zachodzie z powiatem nidzickim, a na północy z powiatem szczycieńskim. Obszar administracyjny powiatu przasnyskiego obejmuje 7 gmin, 2 miasta, 186 sołectw i 245 wiosek. W skład powiatu wchodzi następujące gminy: Przasnysz, Chorzele wraz z miastem Chorzele, Czernice Borowe, Jednorozec, Krasne,

Krzynowłoga Mała oraz gmina miejska Przasnysz. Jego obszar jest tzw. „Bramą na Mazury”. Teren powiatu przasnyskiego zamieszkuje 52.910 osób, z czego 17.062 mieszka w mieście. Obszar powiatu jest terenem typowo rolniczym, o dosyć słabych bonitacjach gleb. Rozwija się tu przede wszystkim uprawa zbóż i ziemniaków oraz hodowla bydła mlecznego i trzody chlewnej.

- **Powiat makowski** jest położony na obszarze funkcjonalnym "Zielonych Płuc Polski". Stąd nasza dbałość o ochronę środowiska w gminach i profilaktykę ekologiczną w szkołach powiatu. Jesteśmy jednym z najczystszych regionów Mazowsza, docenianym ze względu na walory turystyczne, a także nieprzeciętne wartości krajobrazowe. Uroczym mazowieckie zakątki przyciągają ludzi kochających nienaruszoną cywilizacją przyrodę i nieskażone środowisko. Piękne lasy, które pokrywają blisko trzecią część terenu powiatu, stanowią świetne tereny łowieckie pełne zwierzyny, bogactwo zaś runa leśnego przyciąga amatorów grzybobrania i jagód. Na szczególną uwagę zasługują meandry rzek i jeziora pochodzenia rzeczno- i polodowcowego. To raj dla wędkarzy, a także sposób na aktywny wypoczynek podczas spływów kajakowych i wędrówek nadnarwiańską skarpią. Wytchnienie na makowskiej ziemi mogą uatrakcyjnić Państwu zabytkowe obiekty, liczne pomniki przyrody, wiekowe kaplice i kościoły, architektura starego miasta w Makowie Mazowieckim, Różanie czy Krasnosielcu. Warto wybrać się też na Górę Krzyżewską - najwyższe wzniesienie Północnego Mazowsza, znajdujące się w Krzyżewie Borowym. Spośród wielu atrakcji powiatu makowskiego należy wymienić: coroczny Mazowiecki Przegląd Wiejskich Zespołów Kabaretowych "STOPA", który odbywa się w Karniewie, Międzynarodowy Konkurs Poetycki „O wstęgę Orzyca” organizowany przez Miejski Dom Kultury w Makowie Mazowieckim, Wystawa Maszyn Rolniczych połączona ze "Świętem Mleka" w Płoniawach, "Święto kapusty" w Drażdzewie, czy wreszcie uroczystości jubileuszowe i dni poszczególnych gmin. Wspomnieć przy tym należy, że właśnie u nas rozwija się coraz popularniejszy w Polsce sport zaprzęgowy (psie zaprzęgi).

Inwestycyjne oczekiwania powiatu i gmin wchodzących w jego skład to przede wszystkim przetwórstwo rolno-spożywcze, co jest zrozumiałe - biorąc pod uwagę rolniczy charakter powiatu. Gminy oferują miejsca pod inwestycje, a usytuowanie powiatu przy ważnych szlakach komunikacyjnych i niewielka odległość od Warszawy stwarzają możliwości do łatwej dystrybucji towarów. Powiat makowski ma wielu partnerów, szczególnie bliskie stosunki utrzymuje z białoruskim powiatem swisłockim oraz rejonem podbrodzkim na Litwie. Daje to możliwość wymiany kulturalnej oraz w przyszłości, na co liczymy, ożywionych kontaktów gospodarczych.

- **Powiat ostrowski** znajduje się między dolinami Narwi i Bugu na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego w Województwie Mazowieckim. W skład powiatu ostrowskiego wchodzi 11 jednostek samorządu terytorialnego: miasto Ostrów Maz., miasto i gmina Brok oraz gminy Andrzejewo, Boguty Pianki, Małkinia Górna, Nur, Ostrów Maz., Stary Lubotyń, Szulborze Wielkie, Wąsewo i Zaręby Kościelne. Powiat ostrowski graniczy z powiatami: łomżyńskim, ostrołęckim, sokołowskim, węgrowskim, wysokomazowieckim, wyszkowskim i zambrowskim. Powierzchnia powiatu ostrowskiego wynosi 1218 km² i zamieszkuje go 74 tyś. mieszkańców. Powiat Ostrowski to region przede wszystkim rolniczy. Gminy wiejskie posiadają nieograniczone możliwości dla rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno – spożywczego i usług oraz rozwoju agroturystyki. Najatrakcyjniejsze gminy pod względem turystycznym to gminy nadbużańskie. Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka znajduje się 60% potencjału przemysłowego powiatu i jest największym ośrodkiem przemysłowym.

Z ostatniego, przeprowadzonego w latach 2009-2010, monitoringu wynika, że subregion ostrołęcki jest mocno niedoinwestowany pod względem infrastrukturalnym, ze słabą dostępnością do usług publicznych. Charakteryzuje się on znacznym bezrobociem. W powiecie makowskim jest odnotowany jeden z najwyższych w województwie odsetek długotrwale bezrobotnych wynoszący 64 proc. ogółu bezrobotnych. Poza tym powiat ostrołęcki wyróżniał się najwyższym (30 proc.) udziałem bezrobotnych poniżej 25. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych (dane za rok 2011). W nowej strategii dla województwa mazowieckiego subregion ostrołęcki - uznany za problemowy - zaliczony został do Ostrołęcko-Siedleckiego Obszaru Strategicznej Interwencji. Niezbędne jest podniesienie jakości życia i polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Aby to osiągnąć, należy m.in. **usprawnić**

powiązania komunikacyjne subregionu z otoczeniem, co wymaga uzupełnienia istniejącej infrastruktury transportowej. Poprawę wymaga zwłaszcza skomunikowanie Ostrołęki z Warszawą, co wiąże się z modernizacją linii kolejowej na tej trasie, a także rozważaną budową nowego połączenia drogowego przez Wyszków. Poprawie dostępności komunikacyjnej subregionu sprzyjałyby również reaktywacja połączenia kolejowego Siedlce - Ostrołęka - Olsztyn, modernizacja znajdujących się tu dróg wojewódzkich (w tym budowa brakującego odcinka drogi nr 627 łączącej Ostrołękę z Siedlcami i granicą wschodnią kraju). Wzmocnienie pozycji subregionu ostrołęckiego zależy jest od wzrostu potencjału przemysłowego, w szczególności w wykształconych specjalizacjach: energetycznej, papierniczej, celulozowej, drzewnej, a także rolno-spożywczej, wykorzystującego lokalny potencjał surowcowy. Ostrołęka - jako lokalne centrum społeczno-gospodarcze - wymaga poprawy atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwoju wysokiej jakości usług publicznych, głównie edukacji (np. przez utworzenie publicznej wyższej szkoły zawodowej w Ostrołęce) i kultury.

Rys. 2. Mapa subregionu ostrołęckiego ze wskazanymi powiatami: makowskim, ostrołęckim, ostrowskim, przasnyskim, wyszkowskim oraz miastem Ostrołęką.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ogólnodostępnych

Zdefiniowanie wspólnych celów i zależności funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego subregionu ostrołęckiego pozwoliło na wskazanie optymalnego obszaru funkcjonalnego dla „Planu inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego”.

**Wizja dla obszaru funkcjonalnego w ramach
Planu Inwestycyjnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego:**

**SUBREGION OSTROŁĘCKI JAKO OBSZAR MAJĄCY UDZIAŁ
W ZRÓWNOWAŻONYM RÓZWOJU POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO
MAZOWSZA WOBEC METROPOLI WARSZAWSKIEJ**

Wskazanie wizji, łączącej wszystkie jednostki administracyjno-przestrzenne, wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego pozwalają na określenie i sprecyzowanie działań, które doprowadzą do realizacji zamierzonych celów oraz rozwiązanie istniejących problemów. Pomiędzy poszczególnymi JST subregionu ostrołęckiego istnieje zależność funkcjonalna, która pozwala na rozwój województwa mazowieckiego w sposób alternatywny do dominującej roli metropolii warszawskiej na terenie Mazowsza, czego finalnym efektem jest wskazanie wymiaru przestrzennego planowanych inwestycji i ich wzajemnego oddziaływania, stanowiącego kompleks wzajemnie uzupełniających się rezultatów długofalowych dla całego obszaru funkcjonalnego.

Obszar funkcjonalny w ramach „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” został zdefiniowany na podstawie analizy wspólnych funkcji i celów rozwojowych, które zapisane zostały bezpośrednio i pośrednio w dokumentach strategicznych i programowych dla poszczególnych JST subregionu ostrołęckiego, a które są jednocześnie spójne z zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku* oraz zapisami *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*, tj.

- podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia,
- polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
- poprawa sieci komunikacyjnej,
- wykształcenie zdolności absorpcyjnych obszaru,
- tworzenie i rozwój centrów logistycznych,
- rozwój przemysłu z wykorzystaniem specjalnych stref ekonomicznych, stref aktywności gospodarczej,
- włączanie potencjalnych terenów inwestycyjnych do specjalnych stref ekonomicznych działających na terenie obszaru funkcjonalnego w ramach subregionu ostrołęckiego,
- poprawę powiązań komunikacyjnych miast powiatowych z ich otoczeniem,
- tworzenie obszarów przyrodniczych w przestrzeni publicznej,
- wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych, oraz poprawę dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie.

Identyfikacja wizji dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego oraz wskazanie podstawowych założeń, jakie powinny być realizowane w najbliższych latach, jako strategiczne dla rozwoju, pozwoliły na wyznaczenie obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego, a co za tym idzie wskazanie przedmiotu planowanych inwestycji, które bezpośrednio dotyczą:

- drogi wojewódzkiej nr 544 Ostrołęka-Brodnica,
- drogi wojewódzkiej nr 627 Ostrołęka-Sokołów Podlaski,
- drogi powiatowej nr 4403W Turzyn - Brańszczyk - Niemiry - Knurówiec - Długosiodło – Goworowo-Ostrołęka,
- dróg powiatowych na terenie wskazanych gmin powiatu ostrołęckiego: Gminy Łyse (droga powiatowa nr 2519W), Gminy Troszyn (droga 2559W), Gminy Baranowo (3227W) oraz Gminy Rzekuń (2551W),
- ulic w Ostrowi Mazowieckiej: ulicy Bolesława Prusa (droga gminna nr 261261W) i ulicy Lubiejewskiej (nr 261234W),
- ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej 2569W Ostrołęka-Goworowo,
- niskoemisyjnego taboru pasażerskiego na potrzeby publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej w Ostrołęce,
- oświetlenia ulicznego na terenie miasta Ostrołęka, które poddane zostanie kompleksowej modernizacji,
- obszaru przeznaczanego pod budowę podstrefy w ramach Przasnyskiej Strefy Gospodarczej → Podstrefy Chorzele I, w mieście Chorzele, gm. Chorzele, powiat przasnyski,
- planowanego Inkubatora Przedsiębiorczości w Zdziwóju Nowym, gmina Chorzele, powiat przasnyski,
- obszaru przeznaczanego do rewitalizacji w obszarze biegu rzeki Narew, zlokalizowanego na terenie administracyjnym miasta Ostrołęki,
- budynku starostwa powiatowego w Przasnyszu, powiat przasnyski,

- Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu, powiat przasnyski,
- zabytkowego budynku Jatek w Ostrowi Mazowieckiej, powiat ostrowski,
- budynku byłej elektrowni w Ostrowi Mazowieckiej, powiat ostrowski,
- byłego Domu Rodziny Pileckich w Ostrowi Mazowieckiej, powiat ostrowski,
- ciągów pieszo-rowerowych/rowerowych w miastach: Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Maków Mazowiecki,
- obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa,
- Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszkanie,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zespołu Zakładów Lecznictwa Otwartego i Zamkniętego w Makowie Mazowieckim,
- budynków użyteczności publicznej przewidzianych do termomodernizacji na obszarze gminy Wyszaków, powiatu wyszkowskiego, miasta Ostrów Mazowiecka,
- zespołu budynków szpitala w Makowie Mazowieckim,
- ciągów drogowych na terenie Miasta Maków Mazowiecki, wzdłuż których zostaną wybudowane ścieżki rowerowe,
- obszaru przewidzianego do rewitalizacji w centrum Starego Miasta w Makowie Mazowieckim,

Przedmiot działań inwestycyjnych – drogi, nabrzeża, tereny inwestycyjne, budynku użyteczności publicznej, obiekty zabytkowe oraz budynki infrastruktury opieki zdrowotnej – determinujący jednocześnie obszar funkcjonalny RIT ze względu na swoje położenie, bieg, układ komunikacyjny i wykorzystanie, stanowi o zdecydowanie subregionalnym, kompleksowym ujęciu problemów północnego Mazowsza → **rozlokowanie środków finansowych i mobilizacja do rozwoju ma charakter równomierny, a jednocześnie spójny, infrastruktura będzie ulegać modernizacji, przebudowie i rozbudowie w kierunku południe-północ subregionu ostrołęckiego, łącząc inwestycyjnie jego najbardziej newralgiczne obszary.**

5. Diagnoza obszaru wsparcia

Podstawą realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych jest współpraca pomiędzy Jednostkami Samorządu Terytorialnego, co oznacza potrzebę wypracowania wspólnej wizji rozwoju dla zidentyfikowanego obszaru funkcjonalnego.

Warunkiem skuteczności działań zaplanowanych w ramach RIT, będzie zarówno zdolność do zbudowania szerokiego porozumienia na rzecz rozwoju obszaru subregionu ostrołęckiego, jak i równoważenie tego rozwoju, dzięki partnerskiej współpracy samorządów terytorialnych z wykorzystaniem możliwości i szans, jakie zostały na danym obszarze zidentyfikowane. W tym celu, analizując optymalny zasięg przestrzenny i funkcjonalny Planu Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, wyznaczony został szereg wspólnych powiązań, uzasadniających wyznaczony obszar, zarówno w zakresie wspólnego potencjału, jak i szans rozwojowych.

W tym celu Lider – miasto Ostrołęka - nawiązał kontakt z poszczególnymi JST subregionu (wszystkimi gminami powiatu ostrołęckiego, przedstawicielami zarządów powiatu ostrołęckiego, przasnyskiego, wyszkowskiego, makowskiego oraz ostrowskiego) oraz funkcjonującymi na terenie subregionu wojewódzkimi jednostkami organizacyjnymi i metodą spotkań roboczych oraz wymiany korespondencji zebrał wszystkie niezbędne dane dotyczące indywidualnie identyfikowanych przez partnerów potencjałów oraz wyzwań rozwojowych dla obszaru. W efekcie prowadzonych konsultacji, powstało zestawienie zagadnień najczęściej wskazywanych przez JST regionu, z punktu widzenia komunikacyjnego, gospodarczego, przyrodniczego oraz społeczno-kulturalnego, najważniejszych dla najbliższych lat rozwoju obszaru, stanowiących bezpośrednie odzwierciedlenie potrzeb mieszkańców i odpowiedź na nie.

Potencjał rozwojowy obszaru funkcjonalnego → komunikacyjny i transportowy

- Korzystne położenie obszaru funkcjonalnego w sąsiedztwie szlaków transportowych o znaczeniu międzynarodowym → obsługa ruchu tranzytowego z krajów Europy zachodniej do Litwy, Łotwy, Estonii;
- Lokalizacja węzła komunikacyjnego skrzyżowania drogi krajowej nr 53 Ostrołęka-Olsztyn (z centrum i południa kraju na północny wschód) oraz drogi krajowej nr 61 Warszawa-Augustów;
- Korzystne usytuowanie obszaru funkcjonalnego w stosunkowo równej odległości od trzech dużych ośrodków wojewódzkich (Warszawa, Białystok, Olsztyn), jednocześnie poza terenem ich bezpośredniego negatywnego oddziaływania, co daje realne możliwości budowy pozycji miasta Ostrołęki, jako silnego ośrodka subregionalnego;
- Wskazany obszar funkcjonalny połączony jest poprzez sieć dróg, w tym dróg o znaczeniu wojewódzkim jak trasa nr 544 oraz dróg mających bezpośrednie połączenie z drogami należącymi do sieci TEN-T przy drodze ekspresowej S8 Warszawa – Białystok, planowanej S61 Ostrów Mazowiecka- Budzisko, DK 62 Strzelno – Siemiatycze, DK 60 Ostrów Mazowiecka- Łęczycza, DK 50 Ostrów Mazowiecka- Ciechanów oraz drogi wojewódzkie DW 618 Gołymin - Pułtusk – Wyszków, DW 627 Ostrołęka- Sokołów Podlaski i DW 677 Ostrów Mazowiecka- Łomża.
- Popyt na usługi związane z obsługą tranzytowego ruchu turystycznego wzdłuż głównych tras komunikacyjnych;
- Obsługa ruchu turystycznego z centrum kraju na Pojezierze Mazurskie;

Potencjał rozwojowy obszaru funkcjonalnego → gospodarczo-ekonomiczny

- Korzystne usytuowanie obszaru funkcjonalnego w stosunkowo równej odległości od trzech dużych ośrodków wojewódzkich (Warszawa, Białystok, Olsztyn), jednocześnie poza terenem ich bezpośredniego negatywnego oddziaływania, co daje realne możliwości budowy pozycji miasta Ostrołęki, jako silnego ośrodka subregionalnego;
- Zlokalizowanie obszaru funkcjonalnego blisko podstrefy Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej;
- Strefa gospodarcza „Białe Kruki” na terenie gminy Olszewo-Borki, w powiecie ostrołęckim;
Przygotowany teren pod inwestycje „Białe Kruki” obejmuje 5,77 ha gruntu uzbrojonego w podstawową infrastrukturę techniczną (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energia elektryczna, oświetlenie, sieć gazowa, drogi wewnętrzne). Strefa usytuowana jest przy głównych trasach dojazdowych.
Teren gospodarczy powstał na obszarze będącym wyrobiskiem poprodukcyjnym, w społecznym odczuciu były to nieużytki, niewykorzystywane ani przemysłowo, ani rolniczo.
Aktualnie w Strefie gospodarczej „Białe Kruki” funkcjonują następujące zakłady: Grupa Silikaty Sp. z o.o. (czołowy i największy w Polsce producent wyrobów silikatowych do wznoszenia ścian zewnętrznych /konstrukcji działowych i fundamentowych), Hotel Korona, Melvit S.A. (firma specjalizująca się w produkcji, dystrybucji i konfekcjonowaniu artykułów sypkich, takich, jak kasze, ryż, płatki, mąki) → obiekty firmy zajmują powierzchnię ponad 20 000 mkw., Ostbruk (firma zajmująca się produkcją betonu towarowego oraz zapraw budowlanych).
- Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO PARK WISŁOSAN, podstrefa Radom na terenie gminy Wyszaków;
- Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna, podstrefa Małkinia Górna z zakładem Rockwool Polska Sp. z o.o. oraz obecnie powstająca podstrefa Ostrów Mazowiecka na terenie Fabryki Mebli „FORTE” S.A.
- Funkcjonowanie w subregionalnym systemie gospodarczym dużych podmiotów, pochodzących z sektorów przemysłu drzewno-papierniczego, energetycznego, meblowego, materiałów budowlanych, przetwórstwa rolno-spożywczego;
- Potencjał rozwojowy największych firm subregionu ostrołęckiego ma zasięg międzynarodowy;
- Korzystne warunki i odpowiednie tereny inwestycyjne dla lokalizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, budownictwa, transportu, przetwórstwa przemysłowego z dopuszczeniem działalności przemysłowej, mogącej znacząco oddziaływać na środowisko;

Potencjał rozwojowy obszaru funkcjonalnego → przestrzenny i środowiskowy

- Wskazany obszar funkcjonalny zintegrowany jest poprzez wspólną lokalizację szlaków wodnych rzek Narew, Omulew i Bug oraz ich dopływów (Płodownica, Brok);
- Znaczne walory turystyczne terenu → wysoki stopień zachowania środowiska przyrodniczego, także unikatowe wartości przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe obszarów NATURA 2000 powiatu wyszkowskiego (Dolina Dolnej Narwi, Puszcza Biała, Bagno Pulwy), urozmaicony krajobraz równiny sandrowej, położenie w obszarze Zielonych Płuc Polski (Puszcza Biała, Puszcza Kurpiowska), dostęp do wody (starorzecza, Nadbużański Park Krajobrazowy i dorzecze Narwi), połączony z dużym zalesieniem, korzystne warunki mikroklimatyczne, przyległe do rzek grunty do wykorzystania oraz już wykorzystywane w celach agroturystycznych, hodowli ryb i koni wierzchowych;

Potencjał rozwojowy obszaru funkcjonalnego → społeczno-kulturalny i turystyczny

- Liczne stanowiska archeologiczne zlokalizowane w dolinach Narwi i Omulwi, powstałe od połowy XIII do początku XV wieku (szczególnie na terenie gminy Olszewo-Borki);
- Istniejące obiekty turystyczne o charakterze zabytkowym na terenie powiatu ostrołęckiego m.in. Ratusz Miejski, Kościół Farny pw. NMP, Kościół Poklasztorny pw. św. Antoniego Padewskiego, pomnik - Mauzoleum Bitwy pod Ostrołęką, drewniany dworek z 1928 roku położony nad rzeką Omulew w miejscowości Przyszań, plebania w Nowej Wsi, XIX-wieczny Kościół w Goworowie, młyn wodny w miejscowości Kółko, Pałac w Szczawinie;
- Możliwość rozwoju agroturystyki na bazie istniejących gospodarstw rolnych;
- Tereny wskazane, jako obszar funkcjonalny bezpośrednio ze sobą sąsiadują, zazębiają się i uzupełniają poprzez szereg lokalnych powiązań społecznych i kulturalnych;
- Funkcjonujące szlaki kajakowe;
- Kultura kurpiowska oraz potencjał tradycji i folkloru Mazowsza, promowany m.in. poprzez przedsięwzięcia społeczno-kulturalne i widowiska obrzędowe jak Niedziela Palmowa w Łysych, Ginące Zawody w Kadzidle, Darcie Pierza w Lelisie, Śladami Kurpiów w Kadzidle, Wesele Kurpiowskie, Miodobranie Kurpiowskie, Tradycje Kulinarne Mazowsza, Przegląd Legend Mazowsza oraz Świętojańskie Granie - Przegląd Zespołów Muzycznych;
- Projektowany zaledwie 40 km od Warszawy rezerwat Fidest, gdzie można spotkać m.in. łosia, bobra, żurawia, brodzca oraz rzadkie gatunki roślin - widłaki jałowcowate czy narecznica grzebieniasta;
- Pomnik przyrody - blisko sześćsetletni dąb szypułkowy "Jan" o obwodzie 680 cm w Długosiodle;
- Istniejące obiekty turystyczne o charakterze zabytkowym na terenie powiatu wyszkowskiego m.in.: kościół parafialny z 1793r. i obelisk Wazów z 1655r. w Wyszkowie, kościół z 1758r. (zabytek klasy 0) z drewnianą dzwonnica z 1768r. w Barcicach, kościół z 1833r. w Brańszczyku, pałac z XVIII w. w Dębinkach, zespół dworski z XVIII w. we wsi Głuchy, w którym urodził się Cyprian Kamil Norwid, drewniany dom z poł. XVIII w. w Jasiońcu (pod nr 9), zespół pałacowy w Kręgach z I połowy XIX w., kościół z lat 1836-66 i zespół pałacowy z 1872 r. w Niegowie, pałac z XVIII w. i plebania z 1838r. w Popowie Kościelnym i kościół z 1880r. w Porębie;
- Zabytkowe budynki na terenie miasta Ostrów Mazowiecka m.in.: hala targowa „Jatki” z lat 1902-1903, budynek ratusza miejskiego z 1927 r., budynek Biblioteki Publicznej Miejskiej z 1921r., Dom Popa z roku 1900, kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP z 2. poł. XIX w.;
- Obiekty rekreacyjne na terenie miasta Ostrów Mazowiecka: Park Miejski oraz „Ogródek Jordanowski” z „Grodem Książąt Mazowieckich”.
- Miejsca o znaczeniu zabytkowym i turystycznym w Makowie Mazowieckim: Rynek Miejski, kościół Bożego Ciała, ulica Grabowa, Park Saper, Zalew Miejski.
- Zabytkowa kamienica wraz z obiektami do niej przyległymi, usytuowana na nieruchomości sąsiadującej z obecną siedzibą Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce, w obszarze staromiejskiej zabudowy Ostrołęki, przy placu gen. J. Bema (dawnego rynku), *przeprowadzone specjalistyczne badania konserwatorskie i architektoniczne potwierdzają, iż są to najstarsze zachowane mury w Ostrołęce, datowane na połowę XVI wieku.*

Zaprezentowane powyżej mocne strony całego obszaru funkcjonalnego w efekcie wspólnego procesu zmian, które muszą mieć charakter zintegrowany i celowy, będą ukierunkowane na zamierzoną poprawę stanu istniejącego i sprostanie istniejącym wyzwaniom rozwojowym.

Zidentyfikowane w obszarze zasięgu przestrzennego Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego punkty, wskazujące inwestycje i przedsięwzięcia konieczne do realizacji, stanowią oś projektów, które powinny być realizowane na danym terenie priorytetowo, gdyż stanowią o zrównoważonym rozwoju subregionu. Zestawienie zostało opracowane, jako efekt rozmów i konsultacji prowadzonych z władzami poszczególnych JST subregionu i stanowią odzwierciedlenie realnych zagadnień problemowych, identyfikowanych przez mieszkańców.

Wyzwania rozwojowe obszaru funkcjonalnego → komunikacyjne i transportowe

- Rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasta i ich obszar funkcjonalny;
- Usprawnienie ruchu transportowego przez subregion ostrołęcki, ze szczególnym uwzględnieniem efektywnego połączenia północy i południa obszaru;
- Zmniejszenie kolizyjności i wypadkowości głównych korytarzy komunikacyjnych powodowanych stale zwiększającym się ruchem samochodowym oraz niezadowolającym stanem technicznym;
- Włączenie Ostrołęki, jako ośrodka subregionalnego w układ drogowy wielkiej obwodnicy Mazowsza m.in. poprzez podniesienie standardu technicznego istniejących dróg wojewódzkich tj. nr 544, nr 627;
- Zwiększenie przepustowości drogi wojewódzkiej nr 544, nr 627;
- Uporządkowanie ruchu samochodowego i/lub rowerowego na odcinkach drogi powiatowej nr 4403W oraz 2569W;
- Zapewnienie płynnej komunikacji obszaru subregionu z centrum administracyjno – gospodarczo kulturalnym tj. miastem Ostrołęka;
- Minimalizowanie skutków nakładania się funkcji tranzytowych na funkcje obsługi wewnętrznego ruchu w mieście Ostrołęka, spowodowane faktem, że na podstawową sieć ulic miasta składają się drogi krajowe i wojewódzkie;
- Potrzeba budowy obwodnicy dla miasta Ostrołęka, wyprowadzających ruch tranzytowy z centrum;
- Minimalizowanie skutków zwiększającego się obciążenia ruchem pojazdów w obszarze funkcjonalnym;
- Zmniejszenie kolizyjności i wypadkowości z uwagi na rosnący ruch samochodowy, głównie tranzytowy w subregionie;
- Poprawa stanu technicznego nawierzchni jezdni i konstrukcji istniejących obiektów mostowych;
- Zmniejszenie udziału procentowego samochodów ciężarowych z naczepą (ok. 15%) w ogólnej liczbie aut poruszających się po głównych ulicach miasta Ostrołęki:
Pomiary dot. obciążenia ruchem dróg krajowych w mieście Ostrołęka przeprowadzone w pierwszej połowie 2013r. – na podstawie uśrednionych wyników badań z trzech dni pomiarowych przeprowadzonych na ulicy Warszawskiej, zlokalizowanej w ciągu drogi krajowej nr 61 stwierdzono, iż w ciągu doby ulicą przejeżdża ponad 20 tys. pojazdów, co w skali roku daje wartość ponad 7 mln. Natomiast przez rondo im. Księcia Siemowita w ciągu doby przejeżdża ponad 31 tys. samochodów, co w skali roku oscyluje około 11 mln. „Starym” mostem w ciągu jednej doby przejeżdża blisko 3 tys. pojazdów ciężarowych, co stanowi ponad 20% wszystkich pojazdów kołowych (w dniu najbardziej obciążonym ruchem pojazdów, ilość samochodów ciężarowych wynosiła blisko 3,5 tys. co w ciągu całego roku daje wynik ok. 1,3 mln pojazdów);
- Zmniejszenie udziału procentowego samochodów ciężarowych z naczepą (ok. 15%) w ogólnej liczbie aut poruszających się po głównych ulicach miasta Wyszaków;
- Umożliwienie właściwej komunikacji dla subregionu położonego obustronnie nad rzeką Narew, z uwzględnieniem konieczności połączenia obszaru przeprawami mostowymi;

- Poprawa stanu technicznego istniejącej przeprawy mostowej na Narwi;
- Konieczność wyłączenia z ruchu istniejącej przeprawy mostowej, celem przeprowadzenia właściwego remontu;
- Podniesienie stanu technicznego oraz konieczność przeprowadzenia właściwego remontu na istniejącej przeprawie mostowej na rzece Omulew;
- Podniesienie poziomu słabej infrastruktury około drogowej m.in. zwiększenie liczby ścieżek rowerowych, chodników, oświetlenia;
- Usprawnienie ruchu rowerowego poprzez budowę tras rowerowych o znaczeniu subregionalnym,;
- Zwiększenie mobilności mieszkańców subregionu ostrołęckiego;
- Bezpośrednie połączenie Wyszkowa, drugiego co do wielkości ośrodka gospodarczego subregionu ostrołęckiego, z siecią TEN-T;
- Budowa „Małej Obwodnicy Ostrowi Mazowieckiej” w ciągu drogi wojewódzkiej DW 627 w celu wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta w kierunku drogi ekspresowej S8.

Wyzwania rozwojowe obszaru funkcjonalnego → gospodarczo-ekonomiczne

- Rozwój rynku pracy poprzez stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju gospodarczego;
- Stworzenie spójnej, atrakcyjnej oferty inwestycyjnej subregionu ostrołęckiego;
- Wzmocnienie ośrodka subregionalnego ostrołęckiego celem uzupełnienia funkcji Warszawy, jako ośrodka centralnego;
- Zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców subregionu, z efektem pośrednim, jakim jest spadek stopy bezrobocia w przedmiotowym obszarze funkcjonalnym;
- Zwiększenie aktywności gospodarczej MŚP w danym obszarze;
- Podniesienie funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych przedmiotowego obszaru;
- Zapewnienie właściwego transportu dla dużych podmiotów gospodarczych, zlokalizowanych na terenie subregionu;
- Polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej;
- Wykształcenie zdolności absorpcyjnych obszaru funkcjonalnego;
- Tworzenie i rozwój centrów logistycznych, centrów handlowo-usługowych;
- Włączanie potencjalnych terenów inwestycyjnych do specjalnych stref ekonomicznych działających na terenie subregionu ostrołęckiego;
- Tworzenie dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym poprzez działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw;
- Tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego;
- Poprawa dostępności dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych.

Wyzwania rozwojowe obszaru funkcjonalnego → przestrzenne i środowiskowe

- Potrzeba budowy sieci alternatywnych powiązań komunikacyjnych (ścieżki rowerowe), które zwiększą dostępność do m.in. bazy edukacyjno-sportowej, rozmieszczonej na terenie subregionu;
- Konieczność prowadzenia kompleksowo etapowej wymiany oświetlenia ulicznego, ponieważ, jak wynika z przeprowadzonych analiz, daje to największy efekt zmniejszenia emisji CO₂ → wymiana jednej lampy na nowoczesną, energooszczędną to redukcja emisji CO₂ o 581 kg rocznie;

- Podniesienie funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- Zmniejszenie izolacji obszarów problemowych, zlokalizowanych na terenie funkcjonalnym;
- Zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
- Konieczność dostosowania obiektów użyteczności publicznej do wymogów w zakresie oszczędności energii i ochrony środowiska,
- Sukcesywna eliminacja materiałów budowlanych wciąż występujących w budynkach użyteczności publicznej, które nie spełniają wymogów w zakresie ochrony środowiska, zwiększając ryzyko zwiększającej się emisji zanieczyszczeń do środowiska, wynikające z nadmiernego zapotrzebowania na energię i ciepło w tych obiektach,
- Zagrożenie spadkiem atrakcyjności analizowanego obszaru funkcjonalnego jako miejsc osiedlania się i lokowania inwestycji,
- Redukcja niekorzystnego oddziaływania systemu transportu miejskiego na środowisko poprzez wprowadzenie ekologicznego taboru autobusowego,
- Wzrost konkurencyjności transportu zbiorowego w stosunku do indywidualnego,
- Wzrost atrakcyjności i konkurencyjności miasta Ostrołęki, jako atrakcyjnego miejsca pracy, zamieszkania oraz lokowania inwestycji - wraz ze wzrostem mobilności mieszkańców;
- Możliwość rozwoju czystych, bezpiecznych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na poprawę poziomu i jakości życia społeczności.

Wyzwania rozwojowe obszaru funkcjonalnego → społeczno-kulturalne i turystyczne

- Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;
- Potrzeba budowy sieci komunikacyjnej, która zwiększy dostępność do bazy edukacyjno-sportowej, rozmieszczonej na terenie subregionu;
- Niwelowanie stanu kryzysowego w sferze gospodarczej i społecznej;
- Sprostanie zdiagnozowanym potrzebom/oczekiwaniom mieszkańców subregionu;
- Poprawa warunków życia mieszkańców narażonych na niekorzystne oddziaływanie obecnego układu komunikacyjnego i stanu środowiska ;
- Poprawa dostępności i wysokiej jakości opieki medycznej dostosowanej do rzeczywistego stanu zdrowia populacji oraz czynników demograficznych w subregionie;
- Zwiększenie zainteresowania mieszkańców rozwojem subregionu;
- Pobudzenie napływu nowych mieszkańców;
- Pobudzenie rozwoju społeczno-kulturalnego;
- Ochrona zabytkowych budynków i adaptacja ich do nowych funkcji;
- Stworzenie warunków do wzrostu ruchu turystycznego oraz okołoturystycznego na obszarze subregionalnym,
- Wzrost znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy subregionu.

Reasumując uznać należy, że stwierdzone wyzwania rozwojowe oraz potencjał niewykorzystany dotychczas optymalnie w subregionie ostrołęckim mają wpływ na sukcesywne pogłębianie się dysproporcji w zrównoważonym rozwoju całego Mazowsza. Analiza powyższych zagadnień wskazuje na konieczność wprowadzenia kompleksowego, skoordynowanego, prowadzonego na terenie subregionu ostrołęckiego procesu przemian przestrzennych, technicznych, społecznych w celu nadania obszarowi funkcjonalnemu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

6. Cele rozwojowe do realizacji

W obszarze funkcjonalnym, zdefiniowanym na podstawie możliwości realizacji wizji dla Subregionu Ostrołęckiego, mając do dyspozycji wiedzę dotyczącą potencjałów oraz wyzwań rozwojowych, zidentyfikowano **PROBLEM GŁÓWNY** sformułowany, jako:

Niedostateczny poziom użyteczności gospodarczej, społecznej, środowiskowo-rekreacyjnej ostrołęckiego obszaru funkcjonalnego, skutkujący ograniczoną dostępnością zewnętrzną i wewnętrzną do potencjału subregionu ostrołęckiego

Realizacja przedsięwzięć, opracowanych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego w ramach RIT, ma na celu realizację wizji dla tego obszaru, w ramach której subregion będzie miał czynny udział w zrównoważonym rozwoju potencjału gospodarczego Mazowsza, poza metropolią warszawską.

Ideą Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest podejmowanie takich działań w przestrzeni publicznej w dziedzinie przedsiębiorczości, transportu i w ramach oddziaływania społecznego, które przełożą się na polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wykształceniem zdolności absorpcyjnych obszaru, tworzenie i rozwój centrów logistycznych, poprawa sieci komunikacyjnej, rozwój przemysłu z wykorzystaniem specjalnych stref ekonomicznych, stref aktywności gospodarczej, włączanie potencjalnych terenów inwestycyjnych do specjalnych stref ekonomicznych działających na terenie obszaru funkcjonalnego w ramach subregionu ostrołęckiego, poprawę powiązań komunikacyjnych miast powiatowych z ich otoczeniem oraz podejmowanie kompleksowych zintegrowanych działań w zakresie zapewnienia dobrego poziomu zdrowia przyczyniającego się do zwiększenia produktywności, wydajności siły roboczej i zdrowszego starzenia się społeczeństwa, a także do ożywienia gospodarczego i rozwoju regionu. Pozwala również zmniejszyć wydatki na zasiłki chorobowe i socjalne oraz utracone wpływy podatkowe do budżetu. Ważnym celem jest stworzenie stałych związków pomiędzy przedsiębiorcami działającymi na terenie subregionu oraz miejsc do prezentowania dorobku kulturalnego artystów.

Tym samym, jako **CEL GŁÓWNY** wskazane zostało:

Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej

Pozycja rozwojowa miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego będzie wzmocniana poprzez poprawę kondycji rozwojowej miasta Ostrołęki, jako ośrodka centralnego, z równoczesnym rozwojem otaczającego ten ośrodek obszaru funkcjonalnego. Dzięki lepszemu powiązaniu ośrodka ostrołęckiego z jego zapleczem nastąpi efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego całego subregionu.

W wyniku interwencji realizowanej w celu poprawy dostępności komunikacyjnej m.in. uruchomione zostaną nowe możliwości rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy, bazujące również na funkcji rekreacyjnej. Optymalny system komunikacji i transportu będzie miał bezpośrednie przełożenie zarówno na możliwości rozwojowe istniejącej przedsiębiorczości, tworzenie nowych podmiotów gospodarczych z wykorzystaniem istniejących i planowanych obszarów przemysłowych, a tym samym na tworzenie miejsc

pracy, jak i na możliwości przemieszczenia się ludności, także w ramach dojazdów do pracy czy aktywnego poszukiwania zatrudnienia bez zmiany miejsca zamieszkania w obrębie całego subregionu ostrołęckiego. Przebudowa dróg wojewódzkich na terenie miasta Ostrołęka bezpośrednio przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenu, po którym będzie przebiegała modernizowana droga, zwiększy wzrost gospodarczy subregionu, poprawi dostępność transportową, skróci czas przejazdu.

W związku z powyższym, inicjatywom podejmowanym w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego przypisano następujące cele:

z punktu widzenia funkcjonowania komunikacji i transportu:

- Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego dzięki przebudowie i modernizacji istniejących odcinków dróg wojewódzkich, budowie obwodnicy śródmiejskiej, budowie ścieżek rowerowych, a tym samym uzupełnieniu korytarzy transportowych;
- Usprawnienie połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego w subregionie ostrołęckim;
- Promowanie alternatywnych, dla motoryzacji indywidualnej, form transportu (przesunięcia międzygałęziowe).
- Rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny;
- Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- Uzupełnienie głównych sieci transportowych województwa mazowieckiego;
- Poprawa jakości infrastruktury sieci drogowej województwa mazowieckiego;
- Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej województwa mazowieckiego z siecią TEN-T;
- Poprawa spójności sieci drogowej Mazowsza;
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach regionalnych Mazowsza;
- Przystosowanie nawierzchni drogowej do zwiększającego się natężenia ruchu;
- Zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej Mazowsza;
- Zwiększenie dostępności do ośrodków regionalnych/subregionalnych, obiektów przemysłowych, logistycznych oraz stolicy kraju;
- Podniesienie stanu dróg regionalnych/subregionalnych;
- Zwiększenie mobilności mieszkańców województwa i subregionu;
- Dostosowanie dróg do obsługi ruchu regionalnego i lokalnego;
- Poprawa jakości połączenia komunikacyjnego wewnątrz subregionu ostrołęckiego;
- Dostosowanie układu dróg do zdiagnozowanych potrzeb subregionu ostrołęckiego;
- Poprawa dostępności subregionu ostrołęckiego zgodna z rangą ostrołęckiego obszaru funkcjonalnego;
- Poprawa parametrów technicznych i standardu dróg na obszarze subregionu ostrołęckiego;
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu na terenie subregionu ostrołęckiego;
- Zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów subregionu ostrołęckiego;
- Poprawa warunków mobilności i komunikacji na terenie subregionu ostrołęckiego;

z punktu widzenia gospodarczo-ekonomicznego rozwoju subregionu:

- Przygotowanie bazy do realizacji działań dla ożywienia gospodarczego;
- Minimalizowanie niekorzystnego zjawiska, jakim jest wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- Niwelowanie stanu kryzysowego w sferze gospodarczej i społecznej;
- Zwiększenie aktywności gospodarczej w danym obszarze;
- Niwelowanie barier w zrównoważonym rozwoju społecznym i gospodarczym Mazowsza;
- Stworzenie dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym;
- Rozbudowa infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw;

- Budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego;
- Poprawa dostępności dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych z możliwości lokowania inwestycji w obszarach o największym potencjale rozwoju;

z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska:

- Zrównoważony rozwój subregionu, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi, a działaniami sprzyjającymi ochronie środowiska;
- Zmniejszenie występowania zjawiska degradacji środowiskowej;
- Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;
- Poprawa jakości powietrza na terenie subregionu ostrołęckiego;
- Zmniejszenie emisji CO₂;
- Rozwój czystych, bezpiecznych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego, co będzie miało bezpośrednie przełożenia na poprawę poziomu i jakości życia społeczności.
- Złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.
- Skuteczna poprawa dostępności i mobilności miejskiej.
- Wzrost liczby osób korzystających z transportu publicznego.

z punktu widzenia potrzeb społeczno-kulturalnych:

- Podniesienie konkurencyjności regionu województwa mazowieckiego;
- Wzrost poziomu wykorzystania potencjału subregionu ostrołęckiego;
- Zatrzymanie degradacji funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych w regionie poprzez tworzenie warunków przestrzennych i technicznych dla lepszej komunikacji, transportu, realizacji zadań społeczno-kulturalnych;
- Przygotowanie bazy pod realizację działań na rzecz rozwiązania kwestii społecznych, występujących na przedmiotowym obszarze;
- Zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny;
- Wzrost komfortu życia mieszkańców subregionu ostrołęckiego i Mazowsza;
- Zmniejszenie izolacji obszarów problemowych;
- Zahamowanie procesów degradacji obiektów zabytkowych,
- Zwiększenie możliwości rozwoju sektora usług turystycznych i około turystycznych na terenie subregionu,
- Wzrost świadomości historycznej mieszkańców,
- Poprawa dostępności do bogatej oferty turystycznej oraz kulturalnej.

Zakres I Projektu oraz działań mu towarzyszących, jako uzupełniające z zakresu oddziaływania społecznego jest tak złożony i szeroki, że wywoła to w efekcie realizacji długoterminowe konsekwencje pozytywne, odczuwalne na obszarze całego subregionu ostrołęckiego:

- Zapewnienie płynnej komunikacji obszaru subregionu z centrum administracyjno – gospodarczo - kulturalnym tj. miastem Ostrołęka;
- Odczuwalna poprawa warunków życia mieszkańców narażonych na niekorzystne oddziaływanie obecnego układu komunikacyjnego;
- Podniesienie funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- Ożywienie gospodarcze regionu;
- Zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych;
- Podniesienie funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych przedmiotowego obszaru;
- Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;
- Pobudzenie rozwoju społeczno-kulturalnego;
- Stworzenie warunków do korzystania z alternatywnych możliwości poruszania się po drogach → z wykorzystaniem szlaków ścieżek rowerowych;

- Włączenie Ostrołęki, jako ośrodka subregionalnego w układ drogowy wielkiej obwodnicy Mazowsza m.in. poprzez podniesienie standardu technicznego drogi wojewódzkiej nr 544, 627;
- Zminimalizowanie skutków nakładania się funkcji tranzytowych na funkcje obsługi wewnętrznego ruchu w mieście, spowodowane faktem, że na podstawową sieć ulic miasta składają się drogi krajowe i wojewódzkie;
- Zwiększenie nośności i przepustowości dróg, na których będą prowadzone prace w ramach przedmiotowego Planu Inwestycyjnego (...);
- Zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, szczególnie rowerzystów i pieszych;
- Zmniejszenie kolizyjności i wypadkowości na tranzytowych ulicach miasta;
- Zmniejszenie udziału procentowego samochodów ciężarowych z naczepą w ogólnej liczbie aut poruszających się po głównych ulicach miasta;
- Powiązanie ośrodka ostrołęckiego z jego zapleczem, celem optymalnego /efektywnego wykorzystania potencjału gospodarczego całego subregionu;
- Połączenie obwodnic miast z siecią TEN-T.
- Złagodzenie negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego.
- Rozwój czystych, bezpiecznych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na poprawę poziomu i jakości życia społeczności.

W wyniku interwencji realizowanej w ramach II. Projektu:

- Nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców i rozwój infrastruktury medycznej i telemedycznej w subregionie ostrołęckim;
- Nastąpi poprawa procesu leczenia z uwagi na fakt, że Projekt ma charakter strategiczny w obszarze realizowanej przez samorząd województwa polityki społecznej, z uwagi na realizację założeń strategicznego rozwoju Województwa poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców w wyniku zapewnienia szybkiej i efektywnej diagnostyki;
- Będzie możliwe świadczenie usług medycznych i leczenie przy ograniczeniu kosztowych badań inwazyjnych i eliminacji kosztów procedur związanych z leczeniem zachowawczym, oraz ograniczenie kosztów w wyniku skrócenia okresu leczenia pacjentów;
- Nastąpi wdrożenie innowacyjnych technik medycznych, co poprawi stan ochrony zdrowia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego - projekt jest uzasadniony również w zakresie społeczno-ekonomicznym powoduje, bowiem skrócenie czasu hospitalizacji, świadczenia badań i leczenia, przy ograniczeniu kosztownych badań inwazyjnych i eliminacji kosztów procedur i związanych z leczeniem zachowawczym oraz ograniczy koszty w wyniku skrócenia okresu leczenia pacjentów;
- Będzie możliwy wzrost wskaźnika wyleczalności w wyniku trafnej diagnostyki dzięki planowanemu zakupowi i instalacji aparatury medycznej najnowszej generacji, wspierania starzenia się w zdrowiu wszystkich ludzi, w szczególności osób starszych, a także działanie na rzecz ich witalności i poszanowania godności, poprzez m.in. zapewnienie dostępu do odpowiedniej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i usług socjalnych oraz rozwijanie inicjatyw, mających na celu wspieranie przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia związanym ze starzeniem się.
- Nastąpi ograniczanie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej będzie miało istotne znaczenie dla ochrony zdrowia ludzkiego przed zagrożeniami wynikającymi ze szkodliwego lub skażonego, powiązanymi bezpośrednio ze społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie oraz dla tworzenia promujących zdrowie uwarunkowań społecznych i fizycznych w subregionie,
- Nastąpi wzrost efektywności wykorzystania energii w obiektach użyteczności publicznej oraz niższe zużycie energii zaowocuje wymiernymi korzyściami finansowymi oraz środowiskowymi.
- Nastąpi wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- Nastąpi zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii,

- Nastąpi dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do wymogów w zakresie oszczędności energii i ochrony środowiska,
- Nastąpi sukcesywna eliminacja materiałów budowlanych wciąż występujących w budynkach użyteczności publicznej, które nie spełniają wymogów w zakresie ochrony środowiska, zwiększając ryzyko zwiększającej się emisji zanieczyszczeń do środowiska, wynikające z nadmiernego zapotrzebowania na energię i ciepło w tych obiektach.

Natomiast dzięki realizacji zadania przedkładanego przez Maków Mazowiecki w ramach II. Projektu, które będzie polegało na przeprowadzeniu kompleksowych prac modernizacyjnych progę piętrzącego na rzece Orzyc wraz z budową małej elektrowni wodnej, możliwe będzie stworzenie warunków do wszechstronnego wypoczynku, uprawiania sportów wodnych, turystyki i wędkarstwa, a także.

- Będzie możliwe zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny, z wykorzystaniem zasobów naturalnych,
- Nastąpi możliwości wzrostu poziomu wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii poprzez planowaną budowę małej elektrowni wodnej,
- Będzie możliwy wzrost poziomu dostępności do oferty rekreacyjnej i kulturalnej,

7. Projekty wiodące

Projekty realizowane w formule RIT powinny uwzględniać paletę zintegrowanych wspólnych działań, realizowanych w obszarach funkcjonalnych miast regionalnych i subregionalnych. Przedsięwzięcia te przyczynią się do kompleksowego podejścia do zarządzania rozwojem oraz pozwolą na koordynację działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego regionu na poziomie ponadlokalnym. Ich charakter w odniesieniu do dalszego prawidłowego funkcjonowania i rozwoju subregionu jest strategiczny. Z założenia zidentyfikowane projekty wiodące powinny mieć jak najszerze oddziaływanie terytorialne i poprawiać integrację przestrzenną regionu/subregionu np. poprzez wzmocnienie powiązań funkcjonalnych lub zwiększanie dostępności obszaru.

„Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” przewiduje realizację II przedsięwzięć wiodących, jako projekty infrastrukturalne, stanowiące oś inwestycyjną działań finansowych i organizacyjnych w subregionie ostrołęckim w okresie najbliższych lat, 2015-2019.

Mając na uwadze zidentyfikowany potencjał rozwojowy oraz wyzwania dla obszaru funkcjonalnego, obrano następujące kierunki interwencji w I Projekcie, gdzie włączona została inwestycja główna Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu Ostrołęckiego :

- rozbudowa sieci transportowej, w tym alternatywnych ciągów komunikacji;
- poprawa dostępu i jakości usług publicznych/społecznych;
- rozwój gospodarczy;
- poprawa jakości życia mieszkańców;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego subregionu;

Kierunki interwencji, które z kolei przypisano do II Projektu to:

- poprawa standardu opieki zdrowotnej w subregionie;
- poprawa jakości życia mieszkańców;
- ograniczenie niskiej emisji budynków użyteczności publicznej;

Zaplanowany Projekt wiodący stanowi zespół zintegrowanych działań – wiązkę przedsięwzięć, które będą odpowiadać różnym priorytetom inwestycyjnym, zapisanym w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, kompleksowo realizując strategiczne wskaźniki rozwoju przypisane do rozwoju Mazowsza.

7.1. Tytuły Projektów

W ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zaplanowane zostały do realizacji dwie wiązki Projektów:

I Projekt pod nazwą:

Zrównoważony rozwój miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności jego potencjału: gospodarczego, społecznego i środowiskowo-rekreacyjnego

II Projekt pod nazwą:

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego poprzez zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług zdrowotnych, profilaktyki zdrowotnej i ograniczenie niskiej emisji

Tytuły Projektów odnoszą się bezpośrednio zarówno do podstawowego charakteru planowanych działań inwestycyjnych, ich celu i oczekiwanego efektu, jak i obszaru realizacji Projektu. Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia rozwoju zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego lidera subregionu – miasto Ostrołęka – z jego obszarem funkcjonalnym, jednocześnie wpływając na poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Jest w pełni zgodne z wytycznymi i założeniami, wskazanymi dla RIT na terenie województwa mazowieckiego.

7.2. Opis I. Projektu

Zgodnie z założeniami i wytycznymi dla projektów infrastrukturalnych, realizowanych w formule RIT na terenie województwa mazowieckiego, inwestycje zaplanowane dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego w ramach I Projektu poprzez zakres swoich działań inwestycyjnych, przypisane cele oraz założone wskaźniki osiągnięcia celów, są zgodne i wpisują się w założenia, dostępnego na moment opracowywania Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020:

Oś Priorytetowa III Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości

3.1. Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu

3.1.2. Rozwój MŚP

Cel tematyczny 03:

Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw.

Priorytet Inwestycyjny: 3a

Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.

Cel szczegółowy:

Ulepszone warunki do rozwoju MŚP.

Zakres działań I Projektu wiodącego, który realizuje założenia Osi III, PI 3a wpisuje się również w przewidziane kryteria kierunkowe:

- Inwestycja ma na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych realizowanych na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, tu: linie kolejowe, drogi wojewódzkie i krajowe), w związku ze zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji dla prowadzonej działalności,
- Przedsięwzięcie, mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej nie powieła dostępnej infrastruktury.

Jednocześnie kryteria zapewniają wdrażanie założeń poszczególnych polityk horyzontalnych tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju adekwatnie do obszaru merytorycznego osi.

Oś Priorytetowa IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

Działanie 4.3. Redukcja emisji zanieczyszczeń

Poddziałanie 4.3.1. Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej

Cel tematyczny 9:

Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.

Priorytet Inwestycyjny: 4e

Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Cel szczegółowy:

Lepsza jakość powietrza.

Projekt wiodący, w swoim zakresie wpisującym się w Oś IV, PI 4e, realizuje również kryteria kierunkowe, które brzmią:

- realizacja projektu z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej, uwzględniającego szersze podejście, wpisującego się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategii miejskiej lub dla obszarów aglomeracyjnych,
- realizacja projektu wykazującego efektywność w rozładowaniu zatorów, skuteczność w poprawie dostępności i mobilności, a także przyczyniającego się do zwiększenia liczby osób korzystających z transportu publicznego,
- realizacja projektu zgodnego z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Powyższe kryteria zapewniają także wdrażanie założeń poszczególnych polityk horyzontalnych tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju adekwatnie do obszaru merytorycznego osi.

Oś priorytetowa V Gospodarka przyjazna środowisku

Działanie 5.3. Dziedzictwo kulturowe

Cel tematyczny 6:

Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.

Priorytet inwestycyjny: 6c

Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

Cel szczegółowy V3

Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu.

Działania realizowane w Osi V, PI 6c są adekwatne do I-go projektu wiodącego, charakteryzują się:

- wzrostem potencjału turystycznego regionu poprzez ochronę obiektów zabytkowych, zahamowanie degradacji oraz utrwaleniem ich artystycznych i historycznych walorów. Pozwoli to na zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń,
- wykorzystaniem historycznych budynków w celu nadania im nowych funkcji kulturalnych,
- digitalizacją materiałów piśmiennych opisujących historię subregionu ostrołęckiego wraz z udostępnieniem ich za pomocą Internetu. Działania te będą miały funkcje edukacyjne sprzyjające kształtowaniu patriotyzmu lokalnego.

Oś Priorytetowa VI Jakość życia

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

Cel tematyczny 7:

Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Priorytet Inwestycyjny: 9b

Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.

Cel szczegółowy:

Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych

W swoich działaniach inwestycyjnych I Projekt wiodący obejmuje przedsięwzięcie, realizujące kryteria kierunkowe, przypisane do Osi VI, PI 9b, wskazane jako:

- projekty realizowane na obszarach zdegradowanych, zidentyfikowanych na podstawie wybranego wskaźników odnoszących się do danej jednostki terytorialnej (gminy/powiatu) uwzględniających wskaźniki dotyczące ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia, poziomu edukacji, np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego,
- projekty przyczyniające się do powstawania nowych miejsc pracy oraz zwiększające szanse na zatrudnienie (a tym samym zmniejszenie ryzyka ubóstwa),
- działania mające na celu poprawę dostępności do usług społecznych będą zgodne z założeniami europejskich zasad odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej (nie wykluczając stacjonarnych form opieki).

Kryteria zapewniają wdrażanie założeń poszczególnych polityk horyzontalnych tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju adekwatnie do obszaru merytorycznego osi.

Oś Priorytetowa VII Rozwój regionalnego systemu transportowego

Działanie 7.1. Infrastruktura drogowa

Cel tematyczny: 07.

Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej

Priorytet Inwestycyjny 7b:

Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Cel szczegółowy:

Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej

Kryteria kierunkowe w ramach Osi VII, PI 7b odzwierciedlają założenia części działań, zawartych w I Projekcie wiodącym:

- projekty przyczynią się bezpośrednio do wtórnego połączenia z siecią TEN-T,
- projekty przyczyniające się do poprawy środowiska, wydajności i bezpieczeństwa sieci drogowej,
- projekty przyczyniające się do zmniejszenia natężenia ruchu i likwidacji wąskich gardeł w sieci oraz promowanie integracji systemu transportowego,
- projekty o stosunkowo najwyższej wartości społeczno – ekonomicznej,

Kryteria zapewniają wdrażanie założeń poszczególnych polityk horyzontalnych tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju adekwatnie do obszaru merytorycznego osi.¹ Jednocześnie I Projekt wiodący odnosi się w sposób bezpośredni lub pośredni do większości wyzwań, jakie zidentyfikowano w diagnozie obszaru funkcjonalnego dla RIT subregionu ostrołęckiego.

Oznacza to, że zakres inwestycji został opracowany optymalnie do potrzeb i możliwości regionu, mając na celu osiągnięcie zrównoważonego poziomu jego rozwoju, z uwzględnieniem wszystkich czynników gospodarczo – ekonomiczno - społecznych na danym terenie istniejących, ze szczególnym wskazaniem na realizację zadań o szerokim zasięgu oddziaływania i maksymalizacji korzyści przy racjonalizacji planowanych kosztów.

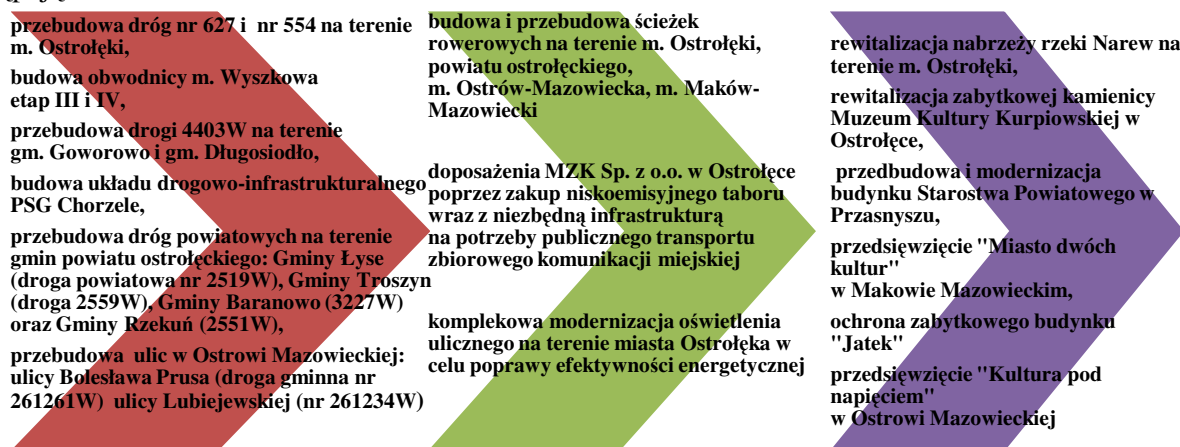
Cel główny dla I. Projektu wiodącego jest tożsamy z celem przypisanym do niniejszego Planu tj. **POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZECZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.**

Z jednej strony zaplanowane inwestycje mają na celu podniesienie atrakcyjności subregionu z punktu widzenia komunikacji, użyteczności publicznej, zachowania środowiska naturalnego i dziedzictwa narodowego przy jednoczesnym stworzeniu warunków do wzrostu tempa rozwoju gospodarczego. Z drugiej strony I. Projekt wiodący opracowano w taki sposób, aby niwelować istniejące działania szkodliwe dla środowiska oraz umniejszać te potencjalne negatywne oddziaływanie. Tym samym potrzeba uzyskania wsparcia finansowego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest jak najbardziej uzasadniona.

---

¹ za: *Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020*. Warszawa, 12 lutego 2015 r.

Logiczny ciąg zadań zgodnie z kierunkiem południe - północ subregionu ostrołęckiego, przeznaczonych do realizacji w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego przedstawia się następująco:

Warunkiem skuteczności działań zaplanowanych w ramach RIT, będzie zarówno zdolność do zbudowania szerokiego porozumienia na rzecz rozwoju obszaru subregionalnego ostrołęckiego, jak i równoważenie tego rozwoju, dzięki partnerskiej współpracy samorządów terytorialnych z wykorzystaniem możliwości i szans, jakie zostały na danym obszarze zidentyfikowane. Jednym z najtrudniejszych obecnie problemów występujących na terenie analizowanego obszaru funkcjonalnego jest stale rosnący poziom bezrobocia. Na obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego analizowanym na potrzeby przedkładanego Projektu uśredniona, sumarycznie stopa bezrobocia na koniec lutego 2016 roku wynosiła 14,9%, w zestawieniu z 8,7-procentową stopą bezrobocia dla obszaru całego województwa Mazowieckiego (227 065 osób). Wśród wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych urzędach pracy na Mazowszu ok. 47,7% (108 330) stanowiły kobiety. Średnio 1 oferta pracy, którą w analizowanym okresie dysponowały urzędy pracy, przypadała na 23 bezrobotnych. Szczegółowe dane przedstawiające poziom bezrobocia (stan: koniec lutego 2016r.) zostały zaprezentowane w poniżej tabeli:

TABELA 2. Zestawienie danych dotyczących poziomu bezrobocia dla poszczególnych jednostek w ramach obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego

<i>Jednostka administracyjna</i>	<i>Procentowy poziom bezrobocia (stan: luty 2016r.)</i>
Miasto Ostrołęka	14,2%
Powiat Ostrołęcki	16,4%
Powiat Wyszkowski	9,3%
Powiat Przasnyski	14,2%
Powiat Makowski	21,7%
Powiat Ostrowski	13,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia „Bezrobocie rejestrowane w końcu lutego 2016r., za: dane Urzędu Statystycznego w Warszawie

Założeniem Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest podejmowanie takich działań w dziedzinie przedsiębiorczości, transportu, które bezpośrednio będą miały przełożenie na odczuwalną poprawę w zakresie podejmowania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, wykorzystywanie zdolności absorpcyjnych całego obszaru funkcjonalnego, tworzenie i rozwój centrów logistycznych, poprawa sieci komunikacyjnej, rozwój przemysłu z wykorzystaniem specjalnych stref ekonomicznych, stref aktywności gospodarczej, włączanie potencjalnych terenów inwestycyjnych do specjalnych stref ekonomicznych działających na terenie obszaru funkcjonalnego w ramach subregionu ostrołęckiego, poprawę powiązań komunikacyjnych miast powiatowych z ich otoczeniem. W wyniku

interwencji realizowanej w celu poprawy dostępności komunikacyjnej m.in. uruchomione zostaną nowe możliwości rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy. System komunikacji i transportu będzie miał bezpośrednie przełożenie zarówno na możliwości rozwojowe istniejącej przedsiębiorczości, tworzenie nowych podmiotów gospodarczych z wykorzystaniem istniejących i planowanych obszarów przemysłowych, a tym samym na tworzenie miejsc pracy, jak i na możliwości przemieszczenia się ludności, także w ramach dojazdów do pracy czy aktywnego poszukiwania zatrudnienia bez zmiany miejsca zamieszkania w obrębie całego subregionu ostrołęckiego.

Mając na względzie zamieszczone powyżej informacje, jednoznacznie należy stwierdzić, iż efektywna realizacja działań inwestycyjnych w regionie uwarunkowana jest szeregiem czynników - powiązań funkcjonalnych, wykraczających daleko poza skalę lokalną miasta Ostrołęki, a mających bezpośrednie oddziaływanie na cały subregion.

I. Strategicznym przedmiotem inwestycyjnym dla subregionu ostrołęckiego jest sieć drogowa, jej rozbudowa i optymalne przystosowanie do realnych potrzeb ruchu samochodowego, z równoczesnym zmniejszeniem jego negatywnego wpływu na środowisko, poprzez ograniczenie poziomu emisji zanieczyszczeń z wykorzystaniem rozwijającej się sieci ciągów pieszo-rowerowych, niskoemisyjnego taboru pasażerskiego w ramach publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej oraz zmodernizowanego oświetlenia ulicznego.

Głównym przedsięwzięciem, trzonem I. Projektu jest inwestycja drogowa związana z odcinkową przebudową drogi wojewódzkiej nr 627 w docinku ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie miasta Ostrołęki.

Oś zainteresowania mieszkańców subregionu stanowi sprawne połączenie północy i południa obszaru poprzez realizację zadań obejmujących budowę nowej oraz przebudowę istniejącej, subregionalnej infrastruktury drogowej, stanowiącej uzupełnienie sieci transportowej transeuropejskiej TEN-T, co zostanie osiągnięte, zgodnie z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, poprzez realizację następującej wiązki przedsięwzięć inwestycyjnych:

**PRZEBUDOWA DRÓG WOJEWÓDZKICH NR 544 I NR 627,
ODCINKOWO NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKI W RAMACH POPRAWY JAKOŚCI
POŁĄCZENIA SUBREGIONALNEJ STRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ**

Realizacja projektu głównego w wiązce tworzącej I Projekt wiodący wpisuje się w cel Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, który został określony jako: „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”. Dostępność miasta i subregionu uzależniona jest od dobrej jakości połączeń komunikacyjnych. Projekt będzie realizował ten cel, ponieważ poprawa jakości sieci drogowej, wpłynie bezpośrednio na podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowej Miasta Ostrołęka.

Projekt wpisuje się w *CEL STRATEGICZNY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze: Przestrzeń i transport Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.*

Projekt zgodny jest z n/w kierunkami działań:

- zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu.

Projekt spójny jest z działaniem związanym z dostosowaniem paramentów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcji.

- rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców.

Projekt wpisuje się w działanie zwiększające udział ruchu pieszego i rowerowego w ogóle podróży.

Miasto Ostrołęka, jako ośrodek centralny subregionu ostrołęckiego – stanowi trzon przedmiotowego obszaru funkcjonalnego. Wszystkie działania podejmowane w ramach RIT mają na celu optymalne wykorzystanie potencjału gospodarczego i społecznego. Środkiem do tego mają być działania inwestycyjne podejmowane w ramach Projektu wiodącego, które pozwolą na lepsze skomunikowanie miasta, zarówno z jego bezpośrednimi obszarami rozwoju gospodarczego (strefy inwestycyjne, ekonomiczne, tereny przeznaczone pod działalność przemysłową), jak i społecznego (rozległe tereny mieszkalne, znajdujące się poza centrum miasta i jednocześnie wyobcowane z głównego nurtu miejskiego życia społecznego). Jednocześnie Ostrołęka, jako ośrodek centralny subregionu, powinna posiadać właściwy korytarz komunikacyjny z pozostałym obszarem powiatów sąsiednich, z którymi łączy ją zależności ekonomiczno-społeczne. Tym samym „Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” wskazuje, że jednoczesny rozwój miasta oraz obszaru wskazanego, jako funkcjonalny determinuje wzajemne pozytywne oddziaływanie, przekładające się na wzrost komfortu życia mieszkańców w obszarze, rozwój przedsiębiorczości oraz niwelowanie problemów społecznych.

Miasto Ostrołęka położone jest w północnej części województwa mazowieckiego, w odległości ok. 119 km na północny-wschód od Warszawy, 115 km na zachód od Białegostoku oraz 126 km na południowy-wschód od Olsztyna. W Ostrołęce zbiegają się dwie drogi krajowe: nr 53 – łącząca Ostrołękę z Olsztynem, stolicą województwa warmińsko-mazurskiego oraz nr 61 – biegnąca z Warszawy do Augustowa. Jest największym miastem oraz najważniejszym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym w północnej części regionu. Miasto jest siedzibą powiatu grodzkiego i ziemskiego. Powiat ziemski tworzy 11 gmin: Czarnia, Myszyniec, Łyse, Kadzidło, Baranowo, Olszewo-Borki, Lelis, Rzekuń, Troszyn, Goworowo, Czerwin. Podstawę sieci ulic Ostrołęki stanowią drogi krajowe i wojewódzkie. Zagadnienie to dotyczy w szczególności drogi krajowej nr 61, biegnącej na północny wschód w kierunku Łomży i Augustowa, jako baza głównych ulic: Mostowej- Traugutta - I Armii Wojska Polskiego - Łomżyńskiej. Droga ta stanowi jednocześnie połączenie śródmieścia z dzielnicą przemysłową – Wojciechowice. Inny odcinek drogi krajowej nr 61 na prawym brzegu Narwi (ul. Warszawska) oraz odcinek drogi krajowej nr 53 (Ostrołęka - Olsztyn) na terenie miasta oraz wsi Zabrodzie w gminie Olszewo-Borki (ul. Stacha Konwy) funkcjonują, jako jedyne powiązania uliczne prawobrzeżnej części miasta ze śródmieściem i całą częścią lewobrzeżną. Ponadto ulica Warszawska stanowi jedyne połączenie z miastem dużego osiedla mieszkaniowego w Olszewo-Borkach. Podwójne funkcje pełni także droga wojewódzka nr 627 Ostrołęka - Sokołów Podlaski (w ciągu ulicy 11 Listopada - Ostrowskiej- Słowackiego), która w zakresie obsługi ruchu miejskiego jest odciążana przez aleję Jana Pawła II. Należy ponadto zauważyć, że układ uliczny Ostrołęki jest zdeterminowany faktem, że miasto położone jest nad rzeką Narew oraz, iż prawobrzeżna część miasta z częścią lewobrzeżną połączone są dwoma mostami.

W układzie przestrzennym istotne znaczenie mają sąsiadujące gminy – Lelis od północy, Olszewo-Borki od zachodu oraz Rzekuń na południu. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż dwie z wyszczególnionych gmin, tj. Olszewo-Borki i Rzekuń, są naturalnymi obszarami, gdzie rozprzestrzeniają się funkcje miasta.

Droga wojewódzka nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Sokołów Podlaski przebiega bezpośrednio przez obszar administracyjny miasta Ostrołęki i stanowi jeden z ważniejszych elementów sieci komunikacyjnej subregionu, łącząc się z trasami o statusie TEN-T.

W ramach niezbędnych i koniecznych działań inwestycyjnych, stanowiących spójną całość Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, planowana jest przebudowa odcinkowa tej trasy w ramach następujących odrębnych inwestycji:

Inwestycja: Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie miasta Ostrołęki.

W ramach Projektu głównego:

- w ul. Ostrowskiej projektuje się wykonanie poszerzeń istniejących nawierzchni drogi, budowę obustronnych ciągów pieszorowerowych, budowę wlotów ulic lokalnych, przebudowę istniejących

skrzyżowań, budowę ronda, zjazdów, zatok autobusowych, wysp kanalizujących ruch i azyli dla pieszych, korektę parametrów geometrycznych drogi, budowę kanalizacji deszczowej i sanitarnej, budowę oświetlenia ulicznego i przebudowę kolizji energetycznych, telekomunikacyjnych, sanitarnych i gazowych. Przebudowywany odcinek: 1 895,20 mb.

- w ul. Słowackiego projektuje się wykonanie poszerzeń istniejących nawierzchni drogi, budowę obustronnych ciągów pieszo-rowerowych, budowę wlotów ulic lokalnych, przebudowę istniejących skrzyżowań, zjazdów, zatok autobusowych, wysp kanalizujących ruch i azyli dla pieszych, korektę parametrów geometrycznych drogi, budowę kanalizacji deszczowej i sanitarnej, budowę oświetlenia ulicznego i przebudowę kolizji energetycznych, telekomunikacyjnych, sanitarnych i gazowych. Przebudowywany odcinek – 948,88 mb (w tym: 799,88 mb od ul. Kaczyńskiej do torów kolejowych oraz 149,0 mb skrzyżowanie z ulicami: Narutowicza, Składowa i Żeromskiego).

Inwestycja: Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Witosa na terenie miasta Ostrołęki.

Projektuje się wykonanie dwóch jezdni, ciągu pieszo-rowerowego, drogi BIS, zatok autobusowych, budowę wlotów ulic lokalnych i zjazdów, budowę kolektorów deszczowych, oświetlenia ulicznego. Przebudowywany odcinek: 510 mb.

Droga wojewódzka nr 544 Ostrołęka - Brodnica przebiega bezpośrednio przez obszar administracyjny miasta Ostrołęki i stanowi jeden z ważniejszych elementów sieci komunikacyjnej subregionu, łącząc się z trasami o statusie TEN-T.

W ramach niezbędnych i koniecznych działań inwestycyjnych, stanowiących spójną całość *Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego*, planowana jest przebudowa odcinkowa tej trasy w ramach następującej inwestycji:

Inwestycja: Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 544 w odcinku ul. Brzozowej na terenie miasta Ostrołęki.

Zadanie obejmuje przebudowę drogi wojewódzkiej nr 544 od km 0 + 220 do granic miasta Ostrołęki, w ciągu ul. Brzozowej. Ulica Brzozowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 posiada obecnie jezdnię bitumiczną szerokości 5,8 m w złym stanie technicznym, ciąg pieszy przykrawężnikowy prawostronny szerokości 2,70 m, lewostronne pobocze gruntowe. W obrębie inwestycji zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

W ramach inwestycji planuje się wykonanie następujących prac:

- budowę poszerzeń i wymianę istniejącej konstrukcji ulicy;
- budowę zatok autobusowych o linii zatrzymania 20,m i szerokości 3,0 m;
- budowę ciągu pieszego szer. 2,0 m oddzielonego od jezdni pasem zieleni o szer. 2,0 m;
- budowę ciągu pieszo – rowerowego szer. 3,50 m oddzielonego od jezdni pasem zieleni szer. 2,0 m;
- przebudowę istniejących wlotów ulic lokalnych;
- budowę zjazdów indywidualnych szerokości 4,0m;
- przebudowę oświetlenie ulicznego na kablowe z nowymi słupami i latarniami.

Przebudowany ciąg drogowy będzie funkcjonował w ramach sieci TEN-T. Tym samym realizacja inwestycji stanowi spójnik nie tylko na obszarze miasta Ostrołęki, ale także w kontekście całego subregionu ostrołęckiego, kiedy od południa będzie stanowić kontynuację dla trasy prowadzącej m.in. z obszaru powiatu ostrołęckiego i wyszkowskiego z drogą 4403W oraz obwodnicą śródmiejską Wyszkowa, natomiast od północy stanie się wypadkową w kierunku Przasnysza i podstrefy gospodarczej w Chorzelach.

PODNIESIENIE STANU TECHNICZNEGO DROGI POWIATOWEJ NR 4403W
(na terenie gminy Goworowo powiatu ostrołęckiego, gminy Brańszczyk, Długosiodło
powiatu wyszkowskiego) W RAMACH POPRAWY JAKOŚCI POŁĄCZENIA
SUBREGIONALNEJ STRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ Z SIECIĄ TEN-T

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.

Prezentowana inwestycja realizuje wprost cel główny planu i stanowi strategiczną oś komunikacyjną pomiędzy południową częścią obszaru funkcjonalnego a miastem Ostrołęką.

Przeprowadzenie ww. inwestycji jest zgodne z *CELEM ROZWOJOWYM Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze:*

Przestrzeń i transport „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ :

13. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu

14. Spójność wewnątrz regionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach

DZIAŁANIE

13.2. Dostosowanie parametrów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcji

13.4. Rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadregionalnym

13.6. Udrożnienie warszawskiego węzła TEN-T

14.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych

14.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych

W SZCZEGOLNOŚCI → w dziedzinie **transportu** priorytetem w okresie realizacji Strategii będzie stwarzanie warunków zachęcających do korzystania z najmniej uciążliwych dla przestrzeni, środowiska i mieszkańców środków transportu. W skali międzynarodowej, istotne znaczenie będzie miał rozwój infrastruktury wchodzącej w skład transeuropejskich sieci transportowych TEN-T.

W **mniejszych miastach i na obszarach wiejskich** powinny zostać zagwarantowane wysokiej jakości usługi oraz infrastruktura transportowa, co umożliwi dogodne połączenia komunikacyjne wewnątrz subregionów.

Osiągnięcie celu strategicznego wymaga realizacji działań w kierunku:

- Zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;
- Spójności wewnątrz regionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach;
- Rozwoju form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;
- Zapobiegania nadmiernej suburbanizacji i kreowania ładu przestrzennego;
- Udrożnienia systemu tranzytowego.

Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych.

Ponadto realizuje następujący wskaźnik CELU STRATEGICZNEGO „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego:

Odsetek mieszkańców województwa objętych izochroną 60 minut dostępności transportem zbiorowym do Warszawy (w porannym szczycie komunikacyjnym) Droga 4403W (Wyszków-Ostrołęka) bezpośrednio łączy się z siecią TEN-T.

Przebudowa drogi przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji w rozwoju między bogatą Warszawą a pozostałą częścią województwa, poprawi jakości życia mieszkańców wpisując się tym samym w realizację celu głównego Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Zmniejszenie

dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie”.

Przebudowa przedmiotowej trasy pozwoli osiągnąć cel strategiczny jakim jest poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowania ładu przestrzennego poprzez zachowanie właściwej komunikacji subregionu ostrołęckiego z terenem powiatu wyszkowskiego prowadzącego do DK nr 8 należącej do sieci TEN-T.

Łatwiejszy dostęp do aglomeracji warszawskiej poprawi jakość życia oraz spowoduje większe wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki poprzez łatwiejszy dostęp do rynku pracy i rynków zbytu, co przyczyni się do zmniejszenia różnic w poziomie życia oraz zwiększenia spójności społecznej mieszkańców Mazowsza. Poprawa układu transportowego umożliwi rozwój gospodarczy subregionu ostrołęckiego. Realizacja inwestycji poprawi byt i stworzy szanse rozwoju mieszkańcom tego terenu. Dobrej jakości droga stworzy komplementarny układ z siecią dróg wyższej kategorii i zwiększy spójność przestrzenną Mazowsza, poprawi również komunikację subregionu i powiatów ościennych, zwiększy dostępność terenów inwestycyjnych i wpłynie na konkurencyjność regionu. Zostanie stworzona efektywna i nowoczesna infrastruktura transportowa, która zostanie włączona we wspólny układ komunikacyjny województwa mazowieckiego i kraju.

Na terenie powiatu ostrołęckiego oraz powiatu wyszkowskiego przewidziano komplementarnie do pozostałego obszaru funkcjonalnego działania inwestycyjne, które mają na celu ułatwienie komunikacji w ramach całego subregionu ostrołęckiego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb prowadzenia aktywnej działalności przedsiębiorców, tworzenia nowych podmiotów gospodarczych i miejsc pracy. W związku z tym, że zadaniem działań podejmowanych w ramach RIT dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jest zwiększanie dostępności do szeroko rozumianego potencjału rozwojowego Mazowsza, ze wskazaniem na obszary poza metropolią warszawską, podejmowane inwestycje drogowe będą stanowić zarówno o zrównoważonym rozwoju subregionu, jak i pozwolą na budowanie potencjału Mazowsza w opozycji do metropolii warszawskiej.

W ramach uzasadnionych i niezbędnych działań inwestycyjnych, stanowiących spójną całość Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, planowana jest przebudowa drogi 4403W w ramach następujących inwestycji:

Inwestycja: Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W na terenie gminy Goworowo powiatu ostrołęckiego w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T

Inwestycja obejmująca budowę odcinka drogi powiatowej nr 4403W na terenie powiatu ostrołęckiego od drogi krajowej nr 60 do granicy powiatu ostrołęckiego z powiatem wyszkowskim. Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W (na terenie gminy Goworowo) w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T stanowi strategiczną inwestycję dla zachowania właściwej komunikacji subregionu ostrołęckiego i województwa mazowieckiego z północną i południową częścią kraju.

Gmina Goworowo, gdzie zlokalizowana jest odcinkowo droga powiatowa nr 4403W, stanowi obszar łączący północny obszar subregionu ostrołęckiego z m.in. powiatem wyszkowskim. Jest najdalej na południe wysuniętą gminą powiatu ostrołęckiego, zajmuje powierzchnię 218 km². Przez tereny gminy przebiegają linie kolejowe Warszawa - Ostrołęka – Białystok oraz Ciechanów - Ostrów Mazowiecka – Białystok, sieci infrastruktury drogowej i technicznej o znaczeniu krajowym - droga krajowa nr 60 relacji Łęczyca - Kutno - Płock - Ciechanów - Różan - Ostrów Mazowiecka, łącząca obszar z trasą krajową nr 8, należąca do sieci TEN-T.

Powiat ostrołęcki będzie ponosić koszty i nadzorować inwestycję obejmującą budowę/przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 4403W na terenie powiatu, w gminie Goworowo od drogi krajowej nr

60 do granicy powiatu/gminy Goworowo z powiatem wyszkowskim/gminą Długosiodło – długość odcinka to 6,03 km.

Przedmiotowa trasa jest strategiczna dla zachowania właściwej komunikacji na terenie subregionu ostrołęckiego, gdyż odcinkowo zlokalizowana jest również na terenie powiatu wyszkowskiego i prowadzi do DK nr 8 – należącej do sieci TEN-T.

Obok prac bezpośrednio związanych z nawierzchnią drogi 4403W w granicach gminy Goworowo, wykonane zostaną ścieżki rowerowe w przedmiotowym odcinku. W zakresie przedsięwzięcia planowane jest wybudowanie nowej drogi z nawierzchnią z betonu asfaltowego o szerokości 6.00 m, która składać się będzie z warstwy wiążącej i ścieralnej. Zostanie zbudowana ścieżka pieszo-rowerowa o szerokości 2,5 m wraz z poboczem ziemnym o szerokości 1,0 m lub pobocze o 1,25 m tam, gdzie nie będzie występować równoległe ścieżka. Budowie drogi będzie towarzyszyć przebudowa skrzyżowań z linią kolejową poprzez poszerzenie istniejących przejazdów kolejowych. Inwestor planuje przebudowę skrzyżowania w/w drogi powiatowej z drogą krajową nr 60 na skrzyżowanie typu rondo. W celu bezpiecznego dostępu do budowanej drogi i stworzenia odpowiednich warunków dla pieszych zostaną wykonane przejścia dla pieszych wraz z chodnikami z kostki betonowej o szerokości 1,65 m. Dodatkowo inwestor planuje budowę przepustów żelbetowych zarówno kołowych jak i prostokątnych a także z rur stalowych karbowanych i z blach falistych w celu zapewnienia właściwych warunków dla odwodnienia drogi oraz zjazdów wraz z przepustami z rur karbowanych z polietylenuo wysokiej gęstości HDPE.

Inwestycja: Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W na terenie gminy Brańszczyk i Długosiodło powiatu wyszkowskiego w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T

Gmina Długosiodło, gdzie zlokalizowana jest odcinkowo droga powiatowa nr 4403W, stanowi obszar łączący południowy teren subregionu ostrołęckiego z m.in. powiatem wyszkowskim. Przez teren gminy Długosiodło przebiega linia kolejowa Warszawa – Tuszcz – Ostrołęka, a przez teren gminy Brańszczyk infrastruktura drogowa o znaczeniu międzynarodowym DK S8 należąca do sieci TEN-T.

W powiecie wyszkowskim planowana jest przebudowa drogi powiatowej nr 4403W od km 0+350,00 (zero robocze na skrzyżowaniu z DK Nr 8) do km 19+263,00 w zakresie którego wchodzi:

- przebudowa jezdni do docelowej szerokości 6 m, o długości ok. 16,7 km;
- przebudowa/budowa chodników na długości ok. 4,7 km;
- przebudowa/budowa ścieżki rowerowej o długości 12,00 km;
- budowa 6 skrzyżowań skanalizowanych w tym rondo w miejscowości Stare Bosewo;
- przebudowę rowów i poboczy;
- remont dwóch mostów z dobudową kładki;
- przebudowa mostu
- przebudowa przepustu;
- wykonanie oznakowania.

Zakres inwestycji nie będzie obejmował odcinków drogi przebudowanych w poprzednich latach, mianowicie:

- ok. 100 m w miejscowości Nowa Wieś/Białebloto Kobyla – z dofinansowaniem w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy działania (realizacja w 2015r.),
- ok. 1300 m w miejscowości Blochy – z dofinansowaniem w ramach RPO WM 2017-2013 (realizacja w 2011r.),
- ok. 100 m w miejscowości Długosiodło – w ramach NPPDL tzw. „Schetynówka” (realizacja w 2014r.).

Rys. 3. Mapa powiatu wyszkowskiego ze wskazanym przebiegiem drogi powiatowej nr 4403W w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

PODNIESIENIE STANU TECHNICZNEGO DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE POWIATU OSTROŁĘCKIEGO W RAMACH POPRAWY DOSTĘPNOŚCI DO TERENÓW INWESTYCYJNYCH

Wszystkie zaprezentowane poniżej inwestycje wpisują się w Cel główny *Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołki i Subregionu Ostrołęckiego* jakim jest: *poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej.*

Przedsięwzięcia te mają na celu udostępnienie istniejących terenów inwestycyjnych i przemysłowych w gminach powiatu ostrołęckiego dla potencjalnych inwestorów, z równoczesnym usprawnieniem jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej i tym samym ułatwienie dostępu do sieci TEN-T.

Proponowane zadania przebiegają i łączą się z terenami przeznaczonymi w *Gminnych planach zagospodarowania przestrzennego* pod inwestycje, co znacznie zwiększy ich dostępność i atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów.

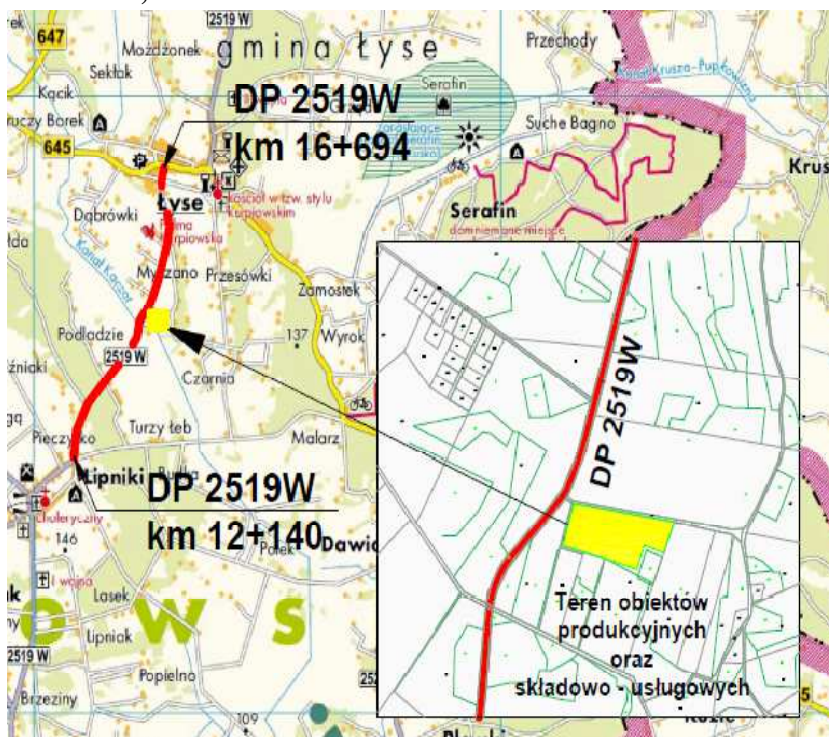
Realizacja przedmiotowych inwestycji w subregionie ostrołęckim będzie realizowała również cel główny wskazany w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030r.: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w Województwie Mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie*” oraz cele strategiczne m.in.: *dotyczące przestrzeni i transportu: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego, a co za tym idzie również celu w zakresie gospodarki: wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.*

Ponadto zadania wpisują się w cele ujęte w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*, zapewnienie większej spójności przestrzeni województwa i stworzenie warunków do wyrównywania dysproporcji rozwojowych, który ma być realizowany m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej; zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawa warunków życia, który realizowany będzie m.in.: poprzez likwidację barier infrastrukturalnych oraz wzmocnienie funkcji metropolitalnych Warszawy.

Łatwiejszy dostęp do aglomeracji warszawskiej poprawi dostęp do rynków zbytu lokalnym przedsiębiorcom, poprawi jakość życia oraz spowoduje większe wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki, przyczyni się do zmniejszenia różnic w poziomie życia oraz zwiększenia spójności społecznej mieszkańców Mazowsza. Poprawa układu transportowego umożliwi rozwój gospodarczy subregionu ostrołęckiego.

Realizacja tych inwestycji poprawi byt i stworzy szanse rozwoju mieszkańcom tego terenu. Dobrej jakości drogi stworzą komplementarny układ z siecią dróg wyższej kategorii i zwiększą spójność przestrzenną Mazowsza, poprawią również komunikację subregionu i powiatów ościennych, a przede wszystkim zwiększą dostępność terenów inwestycyjnych i wpłyną na konkurencyjność regionu. Zostanie stworzona efektywna i nowoczesna infrastruktura transportowa, która zostanie włączona we wspólny układ komunikacyjny województwa mazowieckiego i kraju.

Inwestycja: Rozbudowa drogi powiatowej nr 2519 W Kadzidło – Łyse – Łączki od km 12+140,00 do km 16+694,00.

Przedsięwzięcie obejmuje wykonanie drogowych robót budowlanych dla przebudowy istniejącej drogi z jezdnią o nawierzchni bitumicznej na łącznej długości 4554m.

Droga położona jest na terenie Gminy Łyse i przebiega przez tereny zabudowane wsi Lipniki oraz Łyse.

Zakres rozbudowy obejmuje odcinek od skrzyżowania drogi powiatowej Nr 2519W z ulicą Stacha Konwy i Sierbińskiego w miejscowości Lipniki do skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 645 relacji Myszyniec - Łomża w miejscowości Łyse.

Planowane jest poszerzenie istniejącej jezdni do 6,0 m oraz uzupełnienie o pas bitumiczny pieszo-rowerowy o szerokości 2,0 m. Dodatkowo planowane jest wydzielenie poboczy z kruszywa. W ramach prac planowane jest wykonanie powierzchniowego utrwalenia na szerokości jezdni 6,0 m, wykonanie frezowania korekcyjnego oraz wykonanie nowej warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego. W miejscowości

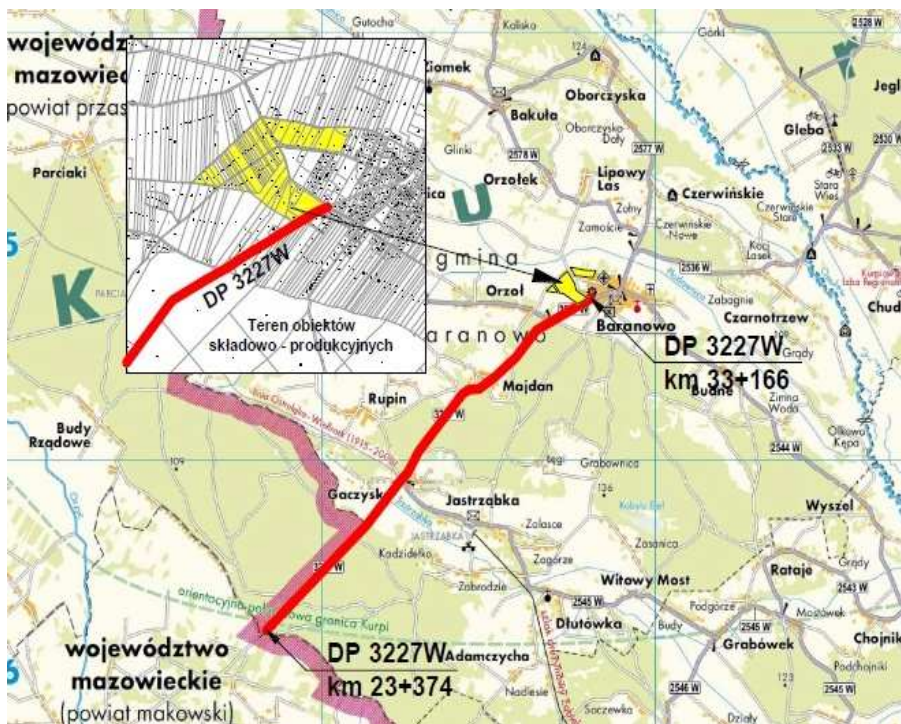

Inwestycja: Przebudowa drogi powiatowej nr 3227 W Przasnysz - Baranowo od km 23+374,00 do km 33+166,00

Przedsięwzięcie obejmuje wykonanie drogowych robót budowlanych dla przebudowy istniejącej drogi z jezdnią o nawierzchni bitumicznej na długości łącznej 9792 m.

Droga położona jest na terenie Gminy Baranowo i przebiega przez tereny zabudowane wsi Gaczyska, Majdan i Baranowo.

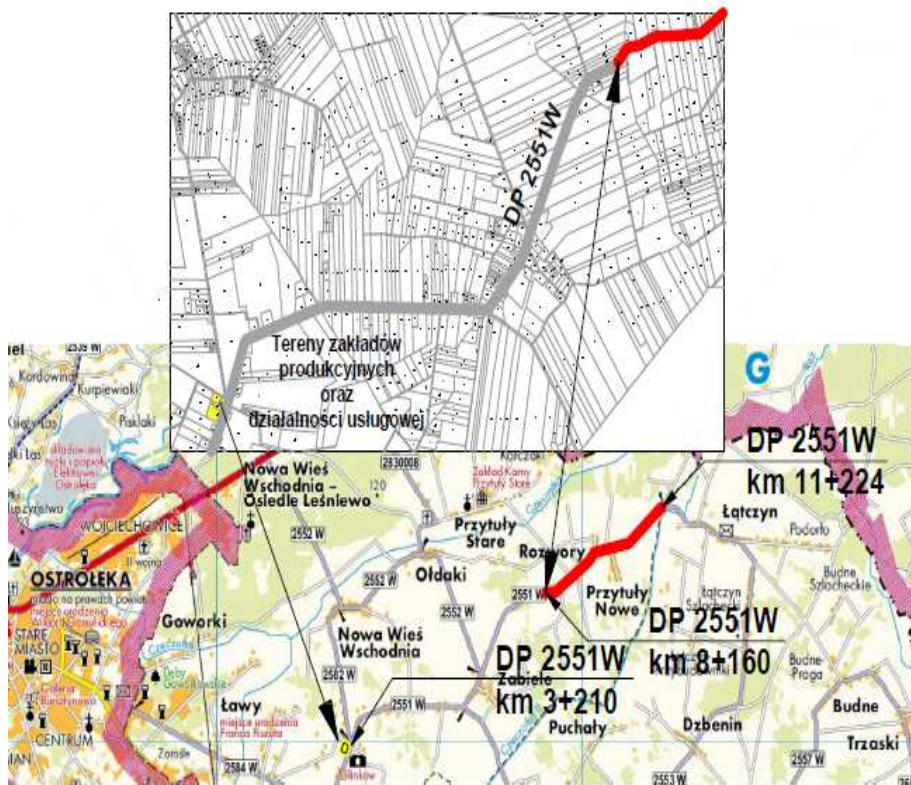
Roboty będą wykonywane w granicach pasa drogowego określonego granicami zajętości terenu pod drogę. W ramach tych robót inwestor wykona roboty ziemne obejmujące odtworzenie istniejących oraz wyprofilowaniu nowych rowów drogowych, oraz koryto pod warstwy konstrukcyjne poszerzeń istniejącej jezdni bitumicznej. Na w/w odcinku zostanie wykonana nawierzchnia o szerokości warstwy ścieralnej 6,00 m oraz ścieżka pieszo - rowerowa o nawierzchni

bitumicznej o szerokości 2,00 m. W sąsiedztwie terenów inwestycyjnych zostaną wykonane parkingi z nawierzchnią bitumiczną. Dodatkowo zaplanowano wykonanie poboczy z kruszywa oraz zjazdów na posesje i drogi boczne. Planowana jest budowa zatok autobusowych w miejscowościach Baranowo, Majdan oraz Gaczyska, przebudowa przepustów pod koroną drogi, wymiana oznakowania pionowego oraz wykonanie nowego oznakowania poziomego. Wartość kosztorysowa inwestycji wynosi 8.399.374 złotych. Planowany do rozbudowy odcinek drogi zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na obrzeżach miejscowości Baranowo, stanowiących własność Gminy Baranowo. Zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranowo, teren inwestycyjny jest głównie przeznaczony pod teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz produkcji i przetwórstwa rolno – spożywczego.

Inwestycja: Przebudowa drogi powiatowej nr 2551 W Rzekuń – Zabiele – Łączyn od km 8+160,00 do km 11+224,00.

Przedsięwzięcie obejmuje wykonanie drogowych robót budowlanych dla przebudowy istniejącej drogi z jezdnią o nawierzchni bitumicznej na długości łącznej 3064 m. **Droga położona jest na terenie Gminy Rzekuń i przebiega przez tereny zabudowane wsi, Rozwory i Przytuły Nowe.** Roboty związane z przebudową będą wykonywane w granicach pasa drogowego określonego granicami zajętości terenu pod drogę. W ramach tych robót inwestor wykona koryto pod warstwy konstrukcyjne poszerzeń istniejącej jezdni bitumicznej. Na w/w odcinku zostanie wykonana nawierzchnia składająca się z warstwy wiążącej i ścieralnej. Szerokość warstwy ścieralnej wyniesie 5,50 m na terenach niezabudowanych oraz 8,00 m w terenie zabudowanym, w tym nawierzchnia jezdni o szerokości 6,00 m wraz z obustronnym utwardzonym poboczem o szerokości 1,00 m. Dodatkowo zostaną wykonane pobocza z kruszywa, zjazdy na posesje i drogi boczne, Przebudowane zostaną przepusty pod koroną drogi. W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu

drogowego wymienione zostaną istniejące znaki drogowe oraz wykonane nowe oznakowanie poziome. Wartość kosztorysowa inwestycji wynosi 2.625.340 złotych.

Planowany do przebudowy odcinek drogi zlokalizowany jest w ciągu drogi powiatowej, która w km 3+210 bezpośrednio łączy się z terenami opisanymi Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rzekuń którego podstawowe przeznaczenie to: tereny zakładów produkcyjnych; tereny działalności usługowej; tereny działalności rzemieślniczej; tereny baz, składów i magazynów, tereny handlu, hurtowni i gastronomii z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi.

OSTROWSKI POMOST DROGOWY - ROZBUDOWA ULIC BOLESŁAWA PRUSA I LUBIEJEWSKIEJ W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

Przedsięwzięcie w sposób bezpośredni wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: *poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej.*

Prezentowana Inwestycja realizuje wprost cel główny planu i stanowi strategiczną oś komunikacyjną pomiędzy południową częścią obszaru funkcjonalnego a miastem Ostrołęka.

Przeprowadzenie ww. inwestycji jest zgodne z *CELEM ROZWOJOWYM Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze:*

Przestrzeń i transport „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ :

13. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu

14. Spójność wewnątrz regionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach

DZIAŁANIE

13.2. Dostosowanie parametrów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcji

13.4. Rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadregionalnym

13.6. Udrożnienie warszawskiego węzła TEN-T

14.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych

14.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych

W SZCZEGÓLNOŚCI → w dziedzinie transportu priorytetem w okresie realizacji Strategii będzie stwarzanie warunków zachęcających do korzystania z najmniej uciążliwych dla przestrzeni, środowiska

i mieszkańców środków transportu. W skali międzynarodowej, istotne znaczenie będzie miał rozwój infrastruktury wchodzącej w skład transeuropejskich sieci transportowych TEN-T.

W mniejszych miastach i na obszarach wiejskich powinny zostać zagwarantowane wysokiej jakości usługi oraz infrastruktura transportowa, co umożliwi dogodne połączenia komunikacyjne wewnątrz subregionów.

Osiągnięcie celu strategicznego wymaga realizacji działań w kierunku:

- Zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;
- Spójności wewnątrz regionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach;
- Rozwoju form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;
- Zapobiegania nadmiernej suburbanizacji i kreowania ładu przestrzennego;
- Udrożnienia systemu tranzytowego.

Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych.

Ponadto realizuje następujący wskaźnik CELU STRATEGICZNEGO „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego:

Inwestycja: Rozbudowa ulic Bolesława Prusa i Lubiejewskiej w Ostrowi Mazowieckiej

Ulice Bolesława Prusa (droga gminna nr 261261W) i Lubiejewska (nr 261234W) w mieście Ostrowi Mazowiecka tworzą jeden ciąg drogowy pomiędzy drogą ekspresową S-8, drogą krajową DK-60, a drogą wojewódzką DW-627. Przez co łączą się z siecią TEN-T.

W związku z powyższym Inwestycja realizuje cel *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.*

Realizowany jest poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu. Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego, rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców. Projekt jest również spójny z celami środowiskowymi strategii rozwoju województwa, zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska.

Rozbudowa ulic miejskich Bolesława Prusa i Lubiejewskiej w Ostrowi Mazowieckiej umożliwi lepszy dostęp mieszkańców subregionu do drogi ekspresowej S-8 (sieć TEN-T), drogi krajowej DK-60 oraz drogi wojewódzkiej DW-627.

Poprzez budowę ścieżki rowerowej poprawi komunikację rowerową i podniesie walory środowiskowe Ostrowi i subregionu ostrołęckiego oraz ograniczy niską emisję.

Rzeczowy zakres planowanej Inwestycji obejmuje:

- Budowę jezdni,
- Przebudowę 10 skrzyżowań (w tym budowa dwóch rond),
- Przebudowę oświetlenia,
- Budowę ścieżki rowerowej,
- Budowę chodników,
- Umieszczenie oznakowania,
- Przebudowa przepustu wodnego,
- Budowa i przebudowa kanalizacji ściekowej,
- Przebudowa sieci wodociągowej,
- Przebudowa sieci teletechnicznej,
- Przebudowa sieci gazowej,
- Wykup działek pod inwestycję,
- Budowa przystanków autobusowych,
- Budowa parkingów,
- Nasadzenie zieleni.

Łączna długość dróg przebudowanych w ramach realizacji niniejszej Inwestycji: 1,86 km

Szacunkowy koszt realizacji Inwestycji: 9 800 000 zł

Lata realizacji: 2016-2018

Na potrzeby realizacji opisanego powyżej zakresu Inwestycji została wykonana koncepcja oraz program funkcjonalno-użytkowy.

BUDOWA OBWODNICZY ŚRÓDMIEJSKIEJ WYSZKOWA – ETAP III I IV:

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.

Budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa – etap III i IV będzie miała bezpośrednie przełożenie na poprawę jakości środowiska, wydajności i bezpieczeństwa istniejącej w subregionie i obszarze metropolitalnym Warszawy (Gmina Wyszków wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy) sieci drogowej poprzez budowę strategicznego ciągu drogowego wraz z zatokami autobusowymi, ciągami pieszo – rowerowymi, estakadą nad torami oraz zmniejszenie natężenia ruchu w miejscach newralgicznych subregionu tzw. wąskich gardłach, jakimi jest z pewnością obszar miasta Wyszków, gdzie nasilony ruch tranzytowy miesza się z nasilonym ruchem lokalnym.

Ponadto, projektowana droga przebiega przez tereny inwestycyjne zlokalizowane w północno – zachodniej części miasta, co znacznie zwiększy ich dostępność, a co za tym idzie ich atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów. W dłuższej perspektywie podjęte działania prowadzić będą do wyrównania dysproporcji między subregionem, a ośrodkiem centralnym jakim jest Warszawa. Dzięki realizacji przedmiotowej inwestycji w subregionie ostrołęckim, wyprowadzenie ruchu ciężkiego z miasta spowoduje duże odciążenie jednego z głównych ośrodków miejskich.

Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, iż przedmiotowe zadanie wprost realizuje cel główny wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.: ZMNIEJSZENIE DYSPROPORCJI ROZWOJU W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM, WZROST ZNACZENIA OBSZARU METROPOLITALNEGO WARSZAWY W EUROPIE” oraz cele strategiczne m.in.: dotyczące przestrzeni i transportu : poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu

przestrzennego, a co za tym idzie również celu w zakresie gospodarki: wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.

Ponadto, zadanie wprost wpisuje się również w n/w cele zapisane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego:

- Zapewnienie większej spójności przestrzeni województwa i stworzenie warunków do wyrównania dysproporcji rozwojowych, których ma być realizowany m.in.: poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawa warunków życia, który realizowany będzie m.in.: poprzez: likwidację barier infrastrukturalnych oraz wzmocnienie międzynarodowych i krajowych korytarzy transportowych, wzmocnienie funkcji metropolitalnych Warszawy.

Przedsięwzięcie przewidziane do realizacji na terenie województwa mazowieckiego, subregion ostrołęcki, w powiecie wyszkowskim, w gminie Wyszaków, w mieście Wyszaków, położone przy drodze ekspresowej S8 Warszawa – Białystok – w ciągu drogi 440584W, bezpośrednio łączącej się z S8 (węzeł Turzyn). Inwestycja została zapisana w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wyszaków. Projektowany III i IV etap obwodnicy rozpoczyna się na terenie dzielnicy przemysłowej Wyszakowa za skrzyżowaniem ul. Leśnej z II etapem obwodnicy i przecina linię kolejową Warszawa – Ostrołęka. Dalej trasa przecina drogę powiatową kończąc się na ul. Białostockiej oraz drodze gminnej Gminy Brańszczyk – jednym ciągu komunikacyjnym stanowiącym bezpośrednie połączenie z węzłem drogi S8 relacji Warszawa – Białystok. Efektem rozbudowy drogi 440584W będzie bezpośrednie połączenie drogi ekspresowej S8 z drogą krajową DK62 Strzelno-Siemiatycze, przecinając drogę wojewódzką DW 618 Gołymin-Pułtusk-Wyszaków.

Tereny, przez które przebiega pas drogowy obwodnicy, stanowią obecnie tereny przemysłowe, usługowe. Zgodnie z założeniami Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego i strategii Gminy Wyszaków tereny inwestycyjne dzielnicy przemysłowej będą nadal rozszerzane, dlatego zakres prac uwzględni wzrost natężenia ruchu ciężkiego. Inwestycja obejmuje projekt jednej jezdni obwodnicy szerokości 7,00 m. Skrzyżowanie z ul. I Armii Wojska Polskiego zostanie wykonane jako rondo wraz z wjazdami i wyjazdami dwujezdniowymi z włączeniem ich do jednej jezdni. Pozostałe skrzyżowania z ul. Centralną, ul. Projektowaną, ul. Matejki zaprojektowano jako skrzyżowania zwykłe. Skrzyżowanie z ulicą Białostocką zaprojektowano jako skrzyżowanie z wyłączeniem lewoskrętów. Przekroczenie torów PKP nastąpi estakadą o długości w osi 160 m. Ciek „Struga” pozostaje ciekim otwartym - pod drogą zaprojektowano przepust prostopadły do osi drogi z przełożeniem potoku na odcinku 91,10 mb, tak żeby posiadał skrzyżowanie z obwodnicą pod kątem 90°.

Szczegółowy zakres projektowy obejmuje:

- budowę ciągu drogowego obwodnicy III i IV etap,
- budowę ronda na skrzyżowaniu z ul. I Armii Wojska Polskiego,
- budowę dróg serwisowych wzdłuż projektowanej obwodnicy III i IV etapu,
- budowę chodników i odcinków ścieżek rowerowych,
- budowę wiaduktu drogowego,
- budowę przepustu pod drogą na cieku „Struga”,
- przełożenie koryta cieku "Struga",
- budowę kanalizacji deszczowej,
- budowę oświetlenia,
- przebudowę kolidujących urządzeń infrastruktury technicznej: linii elektroenergetycznych kablowych i napowietrznych ŚN i NN, sieci gazowych, sieci CO, wodociągów, kabli teletechnicznych, kanalizacji sanitarnej i deszczowej
- wycinkę zieleni wysokiej (drzewa) kolidującej z projektowanym układem drogowym,
- projekt zieleni.

Wzdłuż obwodnicy projektowane są dwie drogi dojazdowe, obsługujące teren przyległy. Dla dróg serwisowych obsługujących obiekty przemysłowe przeznaczono nawierzchnię z betonu asfaltowego. Dla

pozostałych dróg dojazdowych zaprojektowano nawierzchnię z kostki betonowej na odcinku budynków jednorodzinnych i nawierzchni asfaltobetonowej w końcowej części terenów niezabudowanych. Po stronie północnej zaprojektowano drogę dojazdową do pól o szerokości 3,00 m i nawierzchni żwirowej. Nawierzchnia na ścieżkach rowerowych projektowana jest z kostki betonowej. Ścieżki rowerowe projektowane są od ronda przy ulicy Leśnej do km 0+584,82. Na nasypie przy wiadukcie z obu stron projektuje się bariery drogowe oraz poręcze od strony chodnika, zabezpieczające pieszych. Skarpy nasypu o pochyleniu 1:1 należy umocnić geosiatką z tworzywa sztucznego wytrzymałości 21 KN/21 KN. Nasyp przy wiadukcie należy zaizolować tkaniną z tworzywa sztucznego. Pas drogowy pod planowaną obwodnicę jest zarezerwowany w MPZP m. Wyszkowa i wolny jest od zabudowy. Dzięki budowie III i IV etapu obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa powstanie ciąg komunikacyjny bezpośrednio łączący DK 62 z S8.

Szczegółowe parametry techniczne inwestycji obejmują:

- długość odcinka III etapu obwodnicy od ronda przy ul. Leśnej do ronda przy ul. I AWP – 692,45 m; jezdnia ronda I AWP – $2 \times 3,14 \times 20,0 = 125,60$ m; długość odcinka IV etapu obwodnicy od ronda I AWP do ul. Białostockiej – 1+064,25 km; włączenie ul. I AWP – $2 \times 23,50 = 47,00$ m; włączenie ul. Białostockiej – 41,76 m; Łącznie 1971,06 m.
- droga klasy „Z”. prędkość projektowa $V_p=50$ km/h; prędkość miarodajna $V_m=60$ km/h; szerokość jezdni - $2 \times 3,5 = 7,0$ m; szerokość dróg serwisowych - 5,0 m i 3,00 m; szerokość chodnika - 1,5-2,0 m; szerokość ścieżki rowerowej - 2,0-2,5 m; średnica ronda - 48,0 m; rodzaj ruchu i obciążenie KR5, 115 KN/oś; nawierzchnia asfaltobetonowa typ ciężki; drogi serwisowe o nawierzchni z betonowej kostki brukowej z betonu asfaltowego - 694,16 m; nawierzchni żwirowej - 430,00 m; chodniki i ścieżka rowerowa z betonowej kostki brukowej; ciąg pieszo-jezdny z kostki betonowej między ulicą Matejki i Białostocką 231,36 m.

W etapie IV zaprojektowano skrzyżowanie obwodnicy z ulicą Białostocką. Na jezdni obwodnicy wydzielono pas dla lewoskrętów włączających się do ruchu i wyłączających się z ruchu na kierunku z Białegostoku do centrum miasta Wyszkowa. Budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa, nie tylko przyczyni się do poprawy drogowej infrastruktury komunikacyjnej czy spójności z układem dróg krajowych, w tym z TEN-T, w subregionie ostrołęckim, a co za tym idzie całego Mazowsza, ale również będzie miała wpływ na ograniczenie emisji CO₂, poprawę stanu środowiska w skali lokalnej dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi, ograniczenie i uspokojenie ruchu samochodowego w mieście oraz zmniejszenie uciążliwości ruchu samochodowego poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta.

Rys. 4. Mapa miasta Wyszków ze wskazanym przebiegiem obwodnicy – etap III i IV.

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

Wykonanie działań inwestycyjnych w odcinkach dróg krajowych i powiatowych w zakresie wskazanym w „Planie Inwestycyjnym dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” będzie miało bezpośrednie przełożenie na **poprawę jakości środowiska, wydajności i bezpieczeństwa istniejącej w subregionie sieci drogowej – sprzyja temu projektowane poszerzanie strategicznych ciągów drogowych, budowa/przebudowa zatok autobusowych, budowa/przebudowa wyznaczonych ciągów pieszo-rowerowych – oraz zmniejszy natężenie ruchu w miejscach newralgicznych subregionu tzw. wąskich gardłach, jakimi jest miasto Ostrołęka i obszar gminy Wyszków, gdzie nasilony ruch tranzytowy miesza się z dużym ruchem lokalnym i regionalnym.** Dzięki realizacji inwestycji drogowych w subregionie ostrołęckim odciążone zostaną ośrodki miejskie, ruch ciężkich pojazdów zostanie częściowo wyprowadzony z miast, a przede wszystkim pozwoli na jego odłączenie od osobowego ruchu lokalnego przy wykorzystaniu odpowiedniej infrastruktury.

BUDOWA UKŁADU DROGOWO - INFRASTRUKTURALNEGO TERENÓW INWESTYCYJNYCH PSG CHORZELE. POŁĄCZENIE Z KOLEJOWĄ SIECIĄ TEN-T

Projekt wpisuje się wprost w cel główny „Planu inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu Ostrołęckiego”: Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej aktywności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu Ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, publicznej i środowiska rekreacyjnej. Układ drogowo-infrastrukturalny zapewni lepsze powiązanie ośrodka Ostrołęckiego z Przasnyską Strefą Gospodarczą, poprzez połączenia drogowe (drogi wojewódzkiej nr 614, drogi wojewódzkiej nr 616 drogi krajowej nr 57) i linię kolejową 035. Zapewni również dywersyfikację

rodzajów transportów jak też umożliwi komunikację dróg i kolei o znaczeniu regionalnym, bez zwiększenia możliwości dla miasta Chorzele.

Projekt ten wypełnia również cele szczegółowe planu inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu Ostrołęckiego tj.

- Poprawienie połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego w subregionie ostrołęckim,
- Rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny (DW 614, linia kolejowa 035)
- Promowanie zrównoważonego, sprawnego transportu,
- Uzupelnienie głównych sieci transportowych województwa mazowieckiego (łączy za jedno ciąg drogi wojewódzkiej nr 614 i nr 616,
- Poprawa jakości infrastruktury sieci drogowej województwa mazowieckiego, poprzez (przebudowę skrzyżowań, podniesieniu parametrów technicznych),
- Poprawę spójności sieci drogowej Mazowsza,
- Zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej Mazowsza, połączenie PSG z siecią transportu regionalnego w typ dostęp do linii kolejowej 035,
- Zwiększenie dostępności ośrodków subregionalnych, obiektów przemysłowych.

W zakresie gospodarczo-ekonomicznego rozwoju subregionu projekt spełnia cele:

- Przygotowanie bazy do realizacji działań dla ożywienia gospodarczego,
- Minimalizowanie niekorzystnego zjawiska, jakim jest wysoko stopa długotrwałego bezrobocia (na wysokości 14,2%),
- Niwelowanie stanu kryzysowego w sferze gospodarczej i społecznej,
- Zwiększenie aktywności gospodarczej w danym obszarze.

Z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska projekt wyczerpuje cele szczegółowe:

- Zrównoważony rozwój subregionu, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi, a działaniami sprzyjającymi ochronie środowiska (połączenie transportu kolejowego i drogowego na terenie PSG Chorzele (linia kolejowa 035, DW nr 614, DW nr 616 i DK nr 57).
- Poprawa jakości powietrza na terenie subregionie ostrołęckiego.

Projekt ten również jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Spełnia priorytetowy cel strategiczny „Rozwoju produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średnio zaawansowanych technologii oraz przemyśle i przetwórstwie rolno spożywczym. Jest on zgodny z celem strategicznym poprzez:

- Poprawę dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowania ładu przestrzennego,
- Poprawę jakości życia oraz wykorzystanie ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki,
- Zapewnienie, zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu, w tym do Przasnyskiej Strefy Gospodarczej,
- Zapewnienie spójności wewnętrznej regionu, umożliwi rozwój transportu regionalnego (bocznica kolejowa PSG PCH1), jak też projekt w/w wpisuje się w dwa pozostałe działania:
- Zapobiega nadmiernej suburbanizacji,
- Udrażnia system tranzytowy umożliwiając połączenie transportu kolejowego z drogowym, łączącej drogi wojewódzkie nr 614 i nr 616 z miejscowości Chorzele,

Projekt ten wpisuje się pośrednio w cel strategiczny:

- Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Na terenie miasta Chorzele i powiatu przasnyskiego przewidziano uzupełniające działanie inwestycyjne do obszaru powstającej Przasnyskiej Strefy Gospodarczej, Podstrefy Chorzele, które ma na celu usprawnienie komunikacji w ramach całego subregionu ostrołęckiego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb prowadzenia aktywnej działalności przedsiębiorców bez ograniczeń komunikacyjnych wraz z tworzeniem nowych podmiotów gospodarczych oraz miejsc pracy. Jest ono komplementarne do zadania 2A, Priorytet Inwestycyjny 3a. „Budowa podstrefy gospodarczej w przasnyskiej strefie gospodarczej – podstrefy Chorzele – I (w mieście Chorzele, Gmina Chorzele, Powiat Przasnyski). Opis obszaru tam przytoczony jest również opisem dla tego zadania.

W związku z tym, że zadaniem działań podejmowanych w ramach RIT dla subregionu ostrołęckiego jest zwiększanie dostępności do potencjału rozwojowego Mazowsza, podejmowana inwestycja drogowa będzie umożliwiać zrównoważony rozwój subregionu ostrołęckiego, jak i pozwoli na połączenie transportu drogowego poprzez infrastrukturę przeładunkową PSG z kolejową siecią TEN-T.

Poprzez budowę układu drogowo-infrastrukturalnego, który bezpośrednio prowadzi do:

- drogi krajowej nr 57 prowadzącej z Warszawy do Bartoszczyk i dalej poprzez nr 51 do granicy z obwodem Kalingradzkim,
- wojewódzkiej nr 616 łączącej Chorzele z Ciechanowem,

Poprzez skrzyżowanie z drogą powiatową 3234W Stara Wieś – Chorzele – Krasnosielc do:

- drogi wojewódzkiej 614 Chorzele – Myszyniec, która stanowi jednocześnie dogodny korytarz transportowy centralnej Polski z Litwą
- obszaru PSG Podstrefa Chorzele zawierającego infrastrukturę przeładunkową połączoną z linią kolejową 035 Szczytno – Ostrołęka, uzyska się połączenie transportu drogowego z kolejową siecią TEN-T.

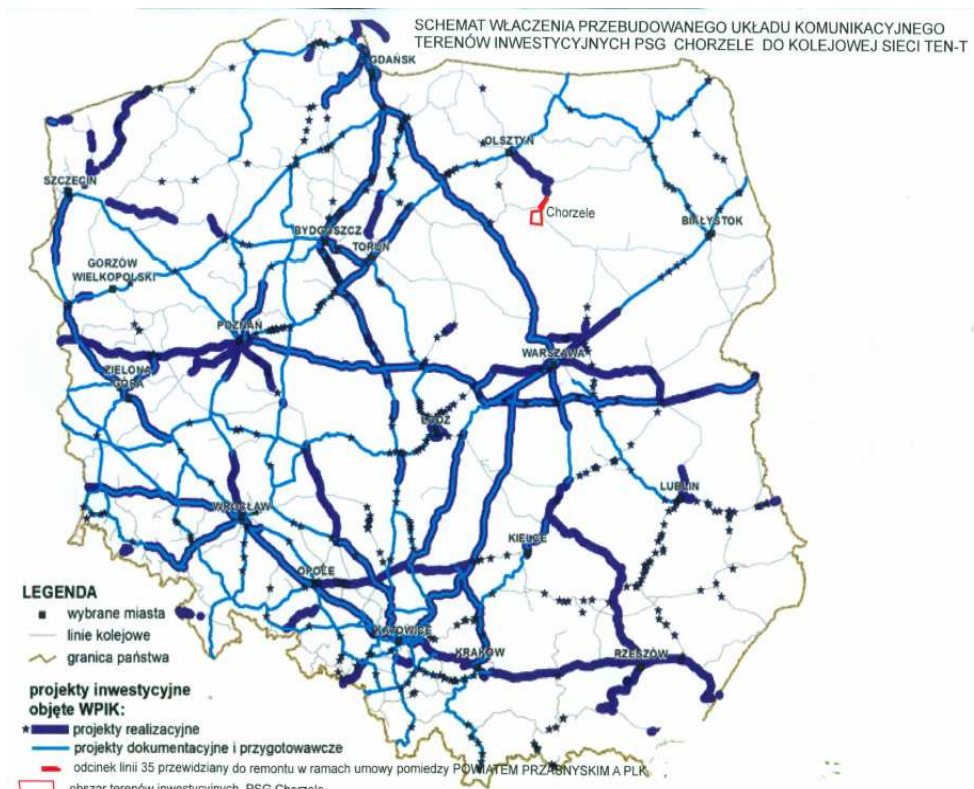
Kolejowe połączenie z siecią TEN-T realizowane będzie poprzez odcinki linii 035, nr 219 oraz nr 353.

Podejmowane przedsięwzięcie inwestycyjne jest spójne z zrealizowanymi i planowanymi inwestycjami w ciągu linii kolejowych prowadzonymi przez PKP PLK tj.:

- „Rewitalizacja i modernizacja linii kolejowych Olsztyn – Szymany (odcinek Olsztyn – Szczytno – linia kolejowa nr 219 i odcinek Szymany – Szczytno – linia kolejowa nr 035)”. Zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane. W trakcie realizacji pozostaje odcinek budowy linii ok. 1,6 km nowej linii odchodzącej od linii nr 035 przed stacją Szymany do terminala Portu Lotniczego Mazury w Szymanach oraz Lokalnego Centrum Sterowania (LCS) ruchem na stacji w Szczytnie wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Rewitalizacja linii kolejowej na odcinku Wielbark – Chorzele zostanie zrealizowana w ramach porozumienia pomiędzy powiatem Przasnyskim a PKP PLK.
- Odcinek Olsztyn – Iława linii kolejowej nr 353 Poznań Wschód – Skandawa przewidziany do modernizacji i ujęty w mapie inwestycji PLK w fazie projektów dokumentacyjnych i przygotowawczych, zapewnia połączenie siecią TEN-T tj. linią kolejową E 65/C-E65. Ponadto dostęp do linii kolejowej nr 353 umożliwia połączenie kolejowe z obwodem Kalingradzkim, Litwą i Białymstokiem.

Rys. 5. Mapa obrazująca włączenie przebudowanego układu komunikacyjnego terenów inwestycyjnych PSG Chorzele do kolejowej sieci TEN-T

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

Budowa układu drogowo – infrastrukturalnego terenów inwestycyjnych PSG Chorzele. Połączenie z kolejową siecią TEN-T nie tylko przyczyni się do poprawy drogowej infrastruktury komunikacyjnej czy spójności z układem dróg krajowych oraz wojewódzkich w subregionie ostrołęckim, umożliwi bezpośredni dostęp do PSG z pominięciem terenów zabudowanych. Będzie również miała wpływ na ograniczenie emisji CO₂, poprawę stanu środowiska w skali lokalnej dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi, ograniczenie i uspokojenie ruchu samochodowego w mieście oraz zmniejszenie uciążliwości ruchu samochodowego poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta.

Budowa układu drogowo – infrastrukturalnego terenów inwestycyjnych PSG Chorzele. Połączenie z kolejową siecią TEN-T obejmuje:

- budowę drogi powiatowej o długości około 6,015 km wraz z drogą serwisową i pasem technologicznym – łącznie pas o średniej szerokości 32 m,
- budowę mostu na rzece Orzyc (w ciągu DP), budowę przepustów na ciekach przecinających korpus drogowy w tym przepust z rur z blach stalowej falistej o przekroju eliptycznym,
- budowę linii napowietrznej 110kV Chorzele – kier. Wielbark, jako linii jednotorowej na słupach rurowych, z przewodami fazowymi AFL-6 240mm² oraz przewodem odgromowym OPGW 48J – odcinek długości około 4,1 km (w pasie technologicznym),
- budowę linii SN 15kV kablem doziemnym – odcinek długości 4,0 km (w pasie technologicznym),
- budowę dwóch nitek gazociągu średniego podwyższonego ciśnienia (1,0 MPa) z rur PE – odcinek długości 4,1km (w pasie technologicznym).

Otoczenie układu drogowo - infrastrukturalnego to tereny rolnicze i zalesione. W km 1+402,98 trasę drogi przecina kanał dopływowy do rzeki Orzyc a w km 3+139,04 rzeka Orzyc. Lasy zlokalizowane są na odcinkach od km 1+180 do km 1+430 i od km 2+220 do km 2+730.

Posiada skrzyżowania z drogami:

- z drogą krajową nr 57, w km 6+015

- z drogą wojewódzką nr 614 w km 0+000
- z drogami powiatowymi:
  - nr 3234W w km 3+908,71 (str. L, P) Chorzele – Krasnosielc
  - nr 3211W w km 2+739,49 (str. L, P) Chorzele – Poścień – Zaręby
- z drogami gminnymi o nawierzchni gruntowej:
  - w km 1+122,78 (str. L,P) - szer. pasa 9,40 m,
  - w km 1+422,82 (str. L, P) - szer. pasa 5,00 m,
  - w km 2+375,40 (str. L,P) - szer. jezdni 5,00 m,

PARAMETRY BUDOWANEGO ODCINKA:

- klasa drogi G
- kategoria ruchu KR3
- prędkość projektowa 70 km/h,
- szerokość pasa ruchu 3,50 m,
- liczba pasów ruchu 2
- w przekroju szlakowym pobocza ziemne szerokości 1,25 – 1,50m każde
- szerokość korony 9,50 – 10,00 m
- obciążenia nawierzchni 100 KN/oś,

KSZTAŁTOWANIE ELEMENTÓW PASA DROGOWEGO:

Przyjęto przekrój szlakowy dla km 0+521,44 do km 3+908,71 z jezdnią o szerokości 7,00 m, poboczami zwirowymi szerokości 1,25 m (poza odcinkami dojazdu do obiektów mostowych na Orzycu i kanale, gdzie przyjęto szerokość po 1,50 m każde, ze względu na ustawienie barier ochronnych oraz z rowami drogowymi z włączeniem do istniejących cieków poprzecznych. Po lewej stronie, zgodnie z rosnącym pikietażem przyjęto pas technologiczny szerokości 8,20 m w tym pas szerokości 2,70 m pod dwie nitki gazociągu, pas szer. 1,00 po linię elektryczną SN 15kV kablem doziemnym, pas szer. 3,00 m pod napowietrzną linię WN. Do tego pasa ujęto przebieg drogi serwisowej o szerokości jezdni 5 m i obustronnych poboczach szerokości po 0,75 m każde.

Dla km 0+000 – 0+521 półuliczny z jezdnią o szerokości 7,00 m, poboczem 1,25 m, chodnikiem 2,0 m, z rowami drogowymi. Po lewej stronie, zgodnie z rosnącym pikietażem przyjęto pas technologiczny szerokości 8,20 m pod dwie nitki gazociągu, pod napowietrzną linię WN. W pasie tym ujęto przebieg drogi serwisowej o szerokości jezdni 5 m i obustronnych poboczach szerokości po 0,75 m każde.

Dla km 3+908,71 – 6+015 przyjęto przekrój szlakowy z jezdnią o szerokości 7,00 m, poboczami zwirowymi szerokości 1,25 m oraz z rowami drogowymi z włączeniem do istniejących cieków poprzecznych. Po lewej stronie, zgodnie z rosnącym pikietażem przyjęto pas technologiczny szerokości 8,20 m. Do tego pasa ujęto przebieg drogi serwisowej o szerokości jezdni 5 m i obustronnych poboczach szerokości po 0,75 m każde.

PRZEPUSTY

Projektowane przepusty o średnicy 0,8 m w km: 0+649,00, km 0+896,76 km 1+625,20; km 1+954,88; km 3+353,18; km 3+792,26. W km 1+402,98 - zaprojektowany będzie przepust na kl. B obciążenia użytkowego wg PN-85/S-10030. Przepust będzie się krzyżował z osią drogi pod kątem 470. Proponuje się przepust z blach falistych firmy o przekroju eliptycznym, o przekroju poprzecznym o wymiarach – 6,18 x 3,60 m. Końce przepustu zostaną dopasowane przez przycięcie do pochylenia skarp nasypu 1: 1,5. Przepust posadowiony będzie na ławie fundamentowej z pospółki o gr. warstwy 30 cm i szerokości 6,18 m.

MOST

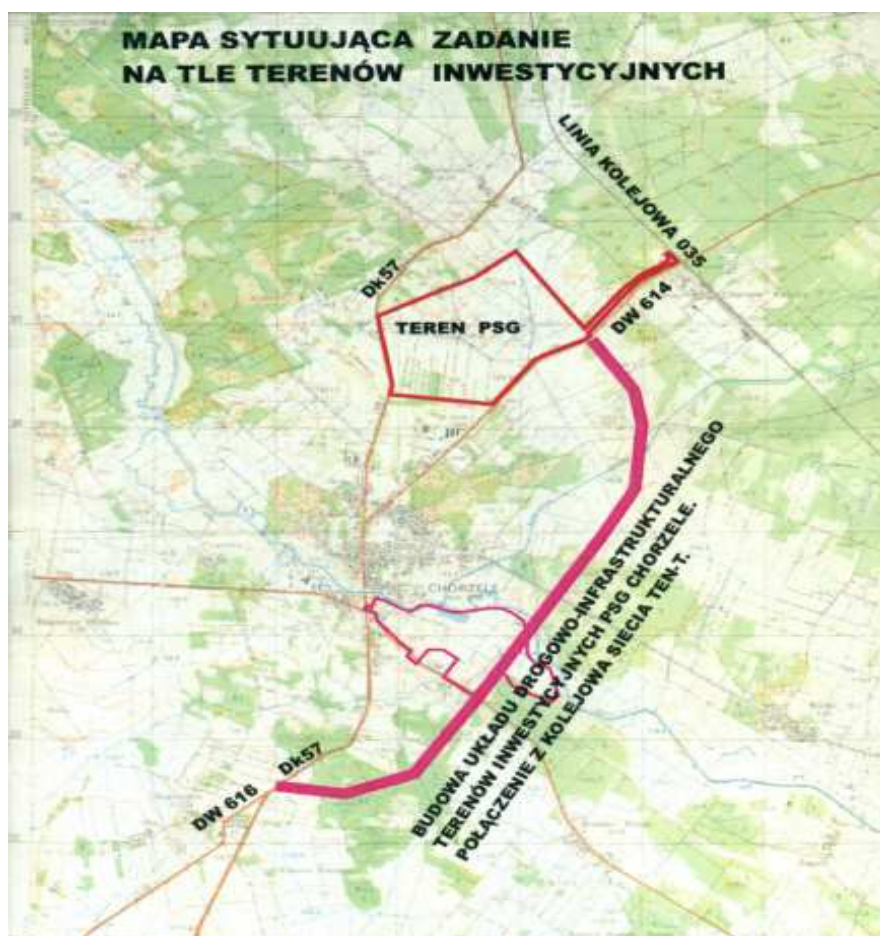
Most będzie usytuowany na prostym odcinku drogi, w jej km ok. 3 + 135,00. Zaprojektowane będzie na kl. B obciążenia użytkowego wg PN-85/S-10030. Most będzie się krzyżować z korytem rzeki pod kątem ok. 45⁰. Przewiduje się, że osi podpór mostów będą równoległe do osi koryta rzeki. Projektowane podstawowe parametry geometryczne mostu:

- długość w osiach podparć na podporach – $30,00 + 30,00 = 60,00$ m,
- szerokość całkowita – $2,00 + 7,00 + 2,00 = 11,00$ m
- światło pionowe – przyjęto 2,50 m pomiędzy spodem konstrukcji nośnej przęsła a dnem koryta rzeki.

Most statycznie będzie układem ciągłym dwuprzęsłowym, z oparciem na podporach za pomocą łożysk elastomerowych. Proponuje się konstrukcję nośną przęsła przyjmując jako układ zespolony ze stalowymi belkami dwuteowymi, zespolonymi z żelbetową płytą pomostu. Wysokość belek - 130cm, grubość żelbetowej płyty pomostu 24cm. Podpory skrajne mostu tj. przyczółki wykonane będą jako żelbetowe pełne ściany zakotwione w ławach fundamentowych, ze skrzydełkami podwieszonymi równolegle do osi podłużnej mostu. Podpory pośrednie mostu tj. filary wykonane będą jako żelbetowe pełnościennie, zakotwione w ławach fundamentowych, wyposażone od strony napływu wody w stalowe noże (izbice) do rozbijania kry.

Rys. 6. Mapa sytuująca zadanie na tle terenów inwestycyjnych

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

Kompleksowe działania inwestycyjne, planowane w ramach RIT dla subregionu ostrołęckiego, mają za zadanie wielotorowo oddziaływać na umacnianie, rozbudowę i modernizację istniejącego zaplecza infrastrukturalnego, w tym także dla rozwoju poza motoryzacyjnych form transportu (ruch pieszy i pieszo-rowerowy). Poniższe działania mają przede wszystkim na celu poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji oraz zmniejszenie hałasu. Ponieważ województwo mazowieckie zajmuje trzecie miejsce w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń gazowych, realizacja zadań w przedmiotowym zakresie wydaje się szczególnie ważna. Działania takie mają na celu przesunięcie międzygałęziowe części ruchu odbywanego na danym terenie za pomocą motoryzacji indywidualnej na rzecz ruchu niezmotoryzowanego i komunikacji zbiorowej. Oznacza to m.in. budowę szlaków rowerowych, pieszo-rowerowych na terenie obszaru funkcjonalnego RIT dla subregionu ostrołęckiego.

BUDOWA I PRZEBUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKI

Przedmiotowy projekt wpisuje się w cel Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego „*Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej*”. Planowane do budowy ścieżki rowerowe połączą się z istniejącą na terenie miasta siecią ciągów dla rowerów. To z kolei przyczyni się do poprawy zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki. Działania inwestycyjne w ramach projektu przyczynią się do podniesienia walorów użyteczności środowiskowo-rekreacyjnej. Projekt stworzy bardziej atrakcyjną alternatywę transportu dla mieszkańców miasta jak i terenów Gmin sąsiednich.

Realizacja projektu wpisuje się w *CEL STRATEGICZNY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze: Przestrzeń i transport Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego*.

Projekt zgodny jest z kierunkiem działań „rozwoj form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców”. Będzie on realizował działanie zwiększające udział ruchu pieszego i rowerowego w ogóle podróży.

Ponadto inwestycja w ścieżki rowerowe zgodna jest z celem strategicznym *Środowisko i energetyka Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska* (kierunek działań: zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska). Podjęte działania wpłyną pośrednio na ochronę powietrza i ochronę przed hałasem.

W ramach uzupełnienia ciągów komunikacyjnych umożliwiających wykorzystanie alternatywnych dla samochodów, indywidualnych środków transportu, na terenie miasta Ostrołęki zaplanowano budowę i przebudowę ciągów pieszo-rowerowych:

- **budowa ciągu pieszo-rowerowego przy ul. kontradmirała Włodzimierza Steyera - długość 463 m,**
- **budowa ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Brata Zenona Żebrowskiego - długość 135m,**
- **budowa i przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Romualda Traugutta i ul. I Armii Wojska Polskiego, ul. Łomżyńskiej - długość projektowanej ścieżki rowerowej 3293 m (w tym: przebudowa istniejącej ścieżki pieszo-rowerowej: 2.800 m, nowa ścieżka rowerowa: 493 m).**
- **budowa ścieżki rowerowej przy ul. Goworowskiej, I etap od ronda im. płk Ryszarda Kuklińskiego do ul. Gen. Tomasza Łubieńskiego - długość 776,5 m, szer. od 3,5 do 4,5 m** → zgodnie z zapisami MPZP ścieżkom rowerowym dwukierunkowym nadano szerokość 2,0m. Umożliwiono połączenie istniejącej ścieżki rowerowej w ul. Korczaka i przeprowadzenie jej po stronie lewej do skrzyżowania z ul. Żebrowskiego i dalej włączenie do istniejącego układu w okolicy Al. JP II oraz wzdłuż ul. Goworowskiej umożliwiając dalszą rozbudowę w południowym kierunku miasta. W obszarze ronda ścieżki rowerowe rozprowadzono we wszystkich kierunkach tak by umożliwić komunikację rowerową we wszystkich kierunkach. Proponuje się wykonanie nawierzchni ścieżek rowerowych z betonowej kostki wibroprasowanej gr. 6 cm barwy czerwonej niefazowanej. Obramowanie ścieżek należy wykonać z betonowego obrzeża chodnikowego 8x30cm. Pomiędzy chodnikiem i ścieżką nawierzchnie przechodzą płynnie wykorzystując wyłącznie kolorystykę i rodzaj kostki. Nie stosuje się tu obrzeża chodnikowego.
- **budowa ciągu pieszo-jezdnego przy ul. Goworowskiej, etap II od ul. Gen. Tomasza Łubieńskiego do granic miasta - długość 2 386 m, szer. 3,5 m.** → początek projektowanej trasy ścieżki rowerowej i ciągu pieszego przyjęto w obrębie skrzyżowania ulicy gen. Tomasza Łubieńskiego z ulicą Goworowską. Koniec projektowanej trasy ścieżki rowerowej i ciągu pieszego przyjęto na granicy

miasta Ostrołęka. Planowany przekrój ścieżki rowerowej i chodnika zmienia się w stosunku do jezdni, raz z prawej raz z lewej strony z uwagi na ukształtowanie terenu. Zaprojektowano ścieżkę rowerową dwukierunkową o szerokości 2,0 m oraz ciąg pieszy szerokości min. 1,5 m między krawędzią jezdni a granicą pasa drogowego. Rzędne niwelety projektowanej ścieżki rowerowej i chodnika powiązane są wysokościowo z istniejącymi skrzyżowaniami, rzędnymi istniejących nawierzchni jezdni przy peronach autobusowych, przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych, z istniejącym zagospodarowaniem przyległego terenu oraz nawiązują wysokościowo do terenów działek bezpośrednio sąsiadujących z pasem drogowym.

Rys. 7. Mapa przedstawiająca koncepcję sieci ścieżek rowerowych w mieście Ostrołęka

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH PRZY DRODZE POWIATOWEJ NR 2569W (ODCINKOWO NA TERENIE GMINY RZEKUŃ – POWIATU OSTROŁĘCKIEGO)

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Budowa ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej nr 2569 W (odcinkowo na terenie gminy Rzekuń – powiatu ostrołęckiego) doprowadzi do poprawy konkurencyjności regionu i zwiększenia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej subregionu ostrołęckiego. Ościenne gminy

stanowią noclegownie dla osób pracujących w Ostrołęce. Bum mieszkaniowy jaki był zauważalny na przestrzeni ostatnich lat spowodował dużą migrację osób mieszkających w miastach na wieś. Budowa ścieżki rowerowej umożliwi osobom mieszkającym na terenach podmiejskich i młodzieży uczęszczającej do szkół w mieście korzystanie z tych ścieżek w docieraniu do miejsc pracy i nauki. Wpłyne to również na zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców regionu. Budowa ścieżek rowerowych zwiększy bezpieczeństwo i komfort jazdy rowerzystów dojeżdżających do pracy, jak również zachęci okoliczną społeczność do aktywności fizycznej. Pośrednio przyczyni się to również do upowszechniania i propagowania zdrowego trybu życia, dzięki czemu przyniesie wymierne efekty dla zdrowia naszych mieszkańców. Zwiększy spójność przestrzenną obszaru funkcjonalnego. Kompleksowe działania inwestycyjne, planowane w ramach RIT dla subregionu ostrołęckiego, mają za zadanie wielotorowo oddziaływać na umacnianie, rozbudowę i modernizację istniejącego zaplecza infrastrukturalnego, w tym także dla rozwoju poza motoryzacyjnych form transportu (ruch pieszny i pieszo-rowerowy). Powyższe działania mają przede wszystkim na celu poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji oraz zmniejszenie hałasu. Ponieważ województwo mazowieckie zajmuje trzecie miejsce w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń gazowych, realizacja zadań w przedmiotowym zakresie wydaje się szczególnie ważna. Działania takie mają na celu przesunięcie międzygałęziowe części ruchu odbywanego na danym terenie za pomocą motoryzacji indywidualnej na rzecz ruchu niezmotoryzowanego i komunikacji zbiorowej. Oznacza to m.in. budowę szlaków rowerowych, pieszo-rowerowych na terenie obszaru funkcjonalnego RIT dla subregionu ostrołęckiego.

Zadaniem, realizowanym przez powiat ostrołęcki będzie budowa ścieżek rowerowych na odcinku 1,9km przy drodze powiatowej 2569W w miejscowości Dzbenin w powiecie ostrołęckim. Położenie gminy Rzekuń w bezpośrednim sąsiedztwie Ostrołęki, kształtuje odmienne funkcje części północno-wschodniej i centralnej gminy. Jest to zaplecze mieszkaniowe oraz magazynowe Ostrołęki i jednocześnie najintensywniej zainwestowana część gminy. Gmina Rzekuń jest jedną z prężniej rozwijających się gmin w powiecie ostrołęckim. W latach 2011-2014 odnotowano tam największą liczbę budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania - 303 budynki. Świadczy to, nie tylko o wzroście budownictwa rodzinnego, wzroście zamożności społeczeństwa, ale również o dużej migracji ludzi z miasta na wieś. Charakter podmiejski gminy kształtuje jej położenie na obszarze funkcjonalnym miasta Ostrołęki. Ludzie pracują w mieście a mieszkają na terenach podmiejskich gmin, w tym wypadkuminy Rzekuń. Budowa proponowanej ścieżki w ciągu drogi 2569W Dzbenin - Korczaki - Kamianka, pozwoli mieszkańcom gminy Rzekuń a w szczególności mieszkańcom miejscowości Dzbenin (liczba mieszkańców -785 osób), Kamianka (liczba mieszkańców - 252 osób), Korczaki (liczba mieszkańców – 146 osób) na dojazd do pracy do Ostrołęki, która oddalona jest niejednokrotnie kilka czy też kilkanaście kilometrów nie samochodem a rowerami. To właśnie rowery coraz częściej są środkiem transportu dla mieszkańców miast i wsi.

BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

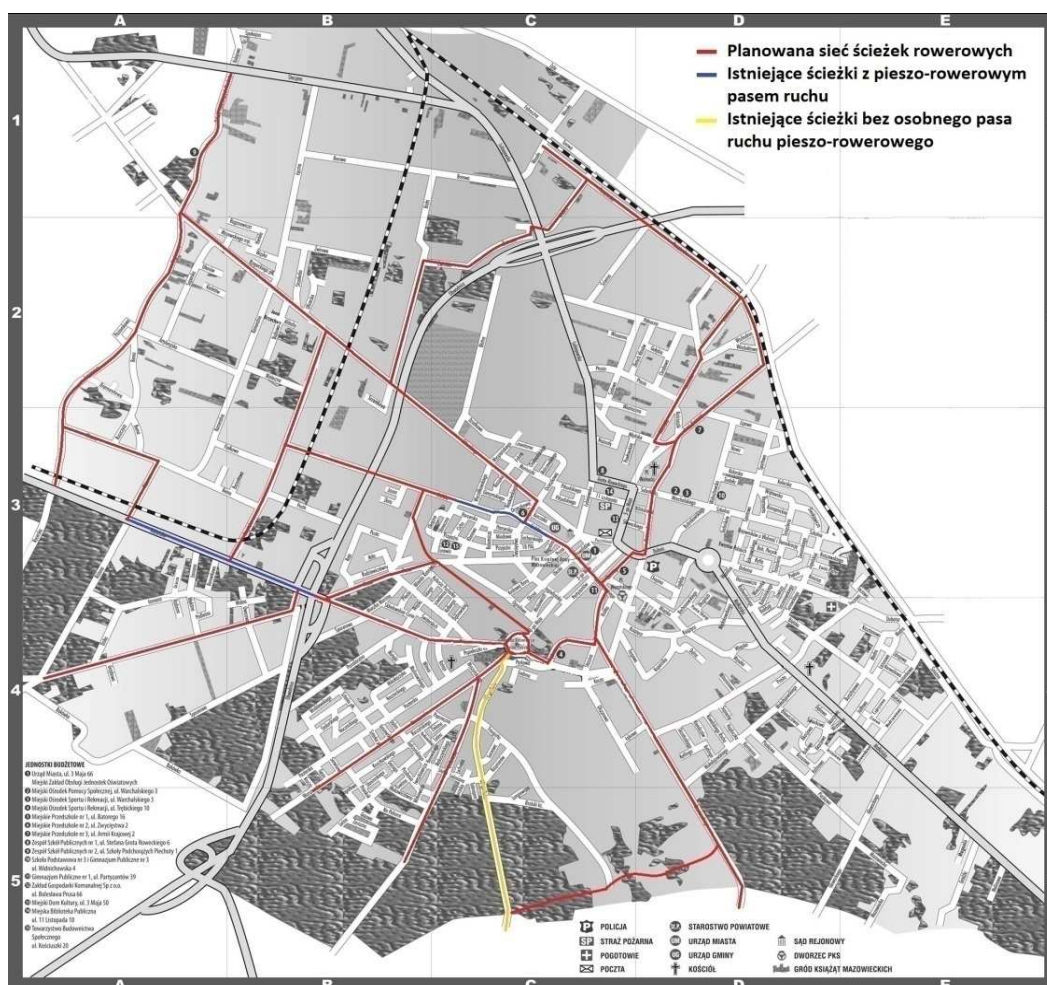
Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Projekt realizuje cel *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku*: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Realizowany jest poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego, rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców. Projekt jest również spójny z celami środowiskowymi strategii rozwoju województwa, zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska.

Sieć ścieżek rowerowych w Ostrowi Mazowieckiej umożliwi szeroki dostęp do centrum miasta. Podniesie walory środowiskowe Ostrowi i subregionu ostrołęckiego, poprzez ograniczenie niskiej emisji. Zadanie wpisuje się w cel główny Planu Inwestycyjnego Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Poprawi zewnętrzną i wewnętrzną dostępność potencjału subregionu poprzez rewitalizację oraz podniesienie walorów środowiskowych i społecznych.

Wobec zwiększającego się ruchu samochodowego i potrzeby poprawy mobilności w przestrzeni miejskiej uzasadnione jest utworzenie alternatywnego systemu komunikacji dla transportu samochodowego. Obecnie w mieście są zaledwie trzy ścieżki rowerowe ich łączna długość wynosi ok. 1,5 km. Dwie z nich posiadają oddzielny pas do poruszania się rowerów. Planowana sieć ścieżek rowerowych skomunikuje ze sobą najważniejsze rejony miasta: osiedla mieszkaniowe, instytucje użyteczności publicznej, największe przedsiębiorstwa, centra handlowe, kościoły, obiekty sportowe i rekreacyjne. Do sieci zostaną włączone istniejące ścieżki rowerowe.

Koncepcja ścieżek rowerowych wraz z pieszymi ciągami komunikacyjnymi jest spójna z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrow Mazowiecka do 2020 roku, zakłada budowę ścieżek rowerowych o łącznej długości ok. 25 km. Budowa sieci przyczyni się do zmniejszenia emisji spalin, zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów, propagowania alternatywnych metod transportu i zdrowego trybu życia mieszkańców. Partnerem w tworzeniu koncepcji jest działające na terenie miasta stowarzyszenie rowerowe Zakręcona Ostrow.

Rys. 8. Mapa przedstawiająca koncepcję sieci ścieżek rowerowych w Ostrowi Mazowieckiej

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH NA TERENIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.

Inwestycja wpisuje się w CEL ROZWOJOWY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030: PRZESTRZEŃ i TRASPORT

15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

15.2. Zwiększenie udziału ruchu pieszego i rowerowego w ogóle podróży.

15.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym poprzez strefowe uspokojenie ruchu na obszarach zabudowanych.

SPOŁECZEŃSTWO

24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego

KIERUNKI DZIAŁAŃ

24.2. Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców

24.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej

27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska

KIERUNKI DZIAŁAŃ

27.6. Szerzenie świadomości ekologicznej

27.7. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem

27.8. Racjonalne planowanie funkcji terenów z uwzględnieniem potrzeb ochrony

Środowiska

30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń

KIERUNKI DZIAŁAŃ

30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby

32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu

KIERUNKI DZIAŁAŃ

32.1. Poprawa atrakcyjności turystycznej regionu w oparciu o walory przyrodnicze (w szczególności w obszarach pasm turystycznych)

WSKAŹNIKI:

- długość wybudowanych dróg dla rowerów 10km

- reedukacja emisji zanieczyszczeń do atmosfery

- korzyści społeczne: umożliwienie szybkiego i bezpiecznego poruszania się rowerem po obszarze miasta, poprawa komfortu podróżowania na rowerze, promocja zdrowego stylu życia, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa rowerzystów, szczególnie dzieci i osób starszych, łatwość dostępu do oczekiwanych celów podróży.

Zgodnie z ustaloną koncepcją zaproponowano następujące rozwiązanie obejmujące *organizację ciągu pieszo-rowerowego w miejscu torowiska* - przedsięwzięcie zakłada budowę spójnego systemu ciągów

pieszo-rowerowych, rozpoczynających się od ulicy Słoniawskiej i przebiegających przez ulice: Kolejową, Kopernika, Ciecchanowską, teren dworca PKS do ulicy Adamowskiej i dalej wzdłuż rzeki w kierunku mostu do turbiny, gdzie ciąg pieszo – rowerowy umożliwiłoby podróżowanie w dwóch kierunkach tj. naokoło Zalewu poprzez Park Sopera i w drugim kierunku ulicą Kościelną, Armii Krajowej, Polną do stacji.

Zaproponowana trasa połączyłaby atrakcyjne miejsca, urokliwe zakątki i zabytki. Trasa będzie budowana z myślą o rowerzystach, biegaczach, miłośnikach wędrówek z kijkami, spacerowiczach, lubiących jazdę na rolkach i deskorolkach, osobach niepełnosprawnych, rodzinach z małymi dziećmi. Asfaltowa nawierzchnia doskonale nadaje się do różnych form turystyki aktywnej dla osób w różnym wieku.

Wzdłuż całej trasy planuje się powstanie zadaszonych miejsc odpoczynku, wyposażonych np. w stoły z ławkami, stojaki na rowery i kosze na śmieci.

Koncepcja budowy ścieżek rowerowych jest zawarta w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej. Plan został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 7 kwietnia 2016 roku. Wysłany do zaopiniowania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Zgodnie z założeniami łączna długość wybudowanych dróg dla rowerów na terenie miasta Maków Mazowiecki będzie wynosić 10 km.

Rys. 9. Mapa przedstawiająca koncepcję sieci ścieżek rowerowych w Makowie Mazowieckim

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

Reasumując, zaprezentowany powyżej zespół zadań dot. infrastruktury drogowej stanowi optymalne wypełnienie luk komunikacyjnych na terenie subregionu ostrołęckiego w ramach usprawnienia transportu/ komunikacji w perspektywie pionowej obszaru tj. od powiatu przasnyskiego do powiatu wyszkowskiego do drogi krajowej S8 przez węzeł Knurowiec, co ma szczególne znaczenie w kontekście realizacji zadań Projektu wiodącego z zakresu tworzenia kompleksowych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej o wysokim spectrum wymagań zaplecza/ infrastruktury.

Budowa/ przebudowa infrastruktury drogowej, połączona z rozbudową dróg wraz z kompletną infrastrukturą techniczną usprawni przepływ transportowy także bezpośrednio przez miasto Ostrołękę

i poprawi układ komunikacyjny na całym obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego. Jednocześnie wszystkie powyższe działania mają także na celu stworzenie takiej infrastruktury drogowej, która będzie przekładać się na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, w tym CO₂. Mając na uwadze powyższe tak istotne jest wypracowanie długofalowych rozwiązań, uwzględniających specyfikę całego subregionu i jego zrównoważony rozwój – wykorzystanie bliskości metropolii warszawskiej. Budowa nowych, istotnych połączeń komunikacyjnych na terenie subregionu ostrołęckiego to: wyprowadzenie ruchu z ośrodków miejskich, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego, poprawa dostępności zewnętrznej i wewnętrznej subregionu oraz rozwój ważnych obiektów przemysłowych i logistycznych takich jak: Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO PARK WISŁOSAN, podstrefa RADOM.

**DOPOSAŻENIE MIEJSKIEGO ZAKŁADU KOMUNIKACJI SP. Z O.O. W OSTOŁĘCE,
POPURZEZ ZAKUP NISKOEMISYJNEGO TABORU PASAŻERSKIEGO
WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZACĄ
NA POTRZEBY PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ**

Przedmiotowa Inwestycja wpisuje się w cel Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”.

Równocześnie zadanie inwestycyjne jest komplementarne z następującymi zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030*:

WIZJA → Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców.

CEL GŁÓWNY → zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie.

Cel strategiczny: Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Obszar działań: GOSPODARKA

Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii

9. Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

9.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków regionalnych i subregionalnych.

9.2. Wzmocnienie znaczenia miast regionalnych i subregionalnych jako centrów społeczno-gospodarczych

Obszar działań: PRZESTRZEŃ i TRANSPORT

14. Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

14.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych.

15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

15.1. Usprawnienie i rozbudowa multimodalnego transportu zbiorowego oraz wspieranie proekologicznych rozwiązań w transporcie publicznym.

15.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym poprzez strefowe uspokojenie ruchu na obszarach zabudowanych.

SPOŁECZEŃSTWO

24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

24.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

27.6. Szerzenie świadomości ekologicznej.

27.7. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem.

27.8. Racjonalne planowanie funkcji terenów z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska.

27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska.

30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do atmosfery i gleby.

Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce został powołany w 1976 roku jako jednostka przy Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Wówczas baza Zakładu została umieszczona na nieruchomości zabudowanej przy ul. Berka Joselewicza w Ostrołęce – ówczesnym centrum administracyjnym województwa ostrołęckiego. Następnie z dniem 10 grudnia 2008r. decyzją Prezydenta m. Ostrołęka zakończył on swoją działalność jako zakład budżetowy, i zgodnie z art. 22 i 23 Ustawy o Gospodarce Komunalnej został przekształcony w spółkę prawa handlowego. Nowy podmiot prawny wszedł we wszystkie prawa i obowiązki dotychczasowego zakładu budżetowego. Aktualnie siedziba Spółki znajduje się w Ostrołęce przy ul. Kołobrzeskiej 1.

MZK Sp. z o.o. w Ostrołęce wykonuje zadania własne JST w zakresie organizacji systemu pasażerskiego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej (komunikacja autobusowa), będąc operatorem na obszarze miasta oraz na liniach komunikacyjnych objętych porozumieniami międzygminnymi z gminami powiatu ostrołęckiego.

Działanie inwestycyjne obejmujące swym zakresem doposażenie Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o. w Ostrołęce w niskoemisyjny tabor pasażerski na potrzeby publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej, jest zgodne z wytycznymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020:

Oś Priorytetowa IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną,

Działanie 4.3. Redukcja emisji zanieczyszczeń

Poddziałanie 4.3.1. Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej.

Cel tematyczny 9: *Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.*

Priorytet Inwestycyjny: *4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.*

Cel szczegółowy: *Lepsza jakość powietrza.*

Projekt w swoim zakresie wpisuje się w Oś IV, PI 4e, realizując kryteria kierunkowe.

Zadanie inwestycyjne uwzględnione w *Planie* obejmować będzie zakup 12 sztuk jednostek taboru pasażerskiego na potrzeby publicznego transportu w zbiorowym komunikacji miejskiej, w tym: zakup 8 sztuk autobusów przystosowanych do zasilania biopaliwem (paliwem ekologicznym), spełniających europejskie normy emisji zanieczyszczeń – wyposażone w silniki EURO 6 (łącna wartość zakupu: 6 400 000,00 PLN) oraz zakup 4 sztuk autobusów z napędem elektrycznym (łącna wartość zakupu: 6 400 000,00 PLN).

Celem zapewnienia optymalnie szerokiego wykorzystania nowo zakupionych niskoemisyjnych autobusów, jako bardziej efektywnego transportu publicznego, z równoczesnym zachęceniem do rezygnacji

z korzystania z samochodów osobowych i poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego, w ramach komplementarnych/ niezbędnych działań inwestycyjnych Spółka planuje następujące zakupy w zakresie infrastruktury towarzyszącej:

- zakup 16 sztuk wiat przystankowych (łączy koszt zakupu: 320 000,00 PLN),
- zakup 5 sztuk nowoczesnych elektrycznych tablic informacyjnych (łączy koszt: 250 000,00 PLN).

Planowane przez MZK Sp. z o.o. w Ostrołęce zadanie zaplanowane zostało do przeprowadzenia w horyzoncie czasowym zgodnym z *Planem* (tj. w latach 2017-2018).

Inwestycja Spółki jest zgodna z głównym celem interwencji przewidzianej do realizacji w ramach wskazanego powyżej działania, który określony został jako poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego ze źródeł powierzchniowych oraz liniowych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy.

Zgodnie z założeniami inwestycja planowana do przeprowadzenia przez MZK Sp. z o.o. w Ostrołęce, dzięki rozwojowi czystych, bezpiecznych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego, będzie miała na celu poprawę poziomu i jakości życia społeczności obszaru funkcjonalnego dla RIT, z równoczesnym ograniczeniem zanieczyszczenia powietrza, łagodzeniem negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększeniem efektywności energetycznej systemu transportowego.

Wykonanie planowanego zakresu wydatków inwestycyjnych pozwoli na skuteczną poprawę dostępności i mobilności, a także przyczyni się do zwiększenia liczby osób korzystających z transportu publicznego realizowanego przez Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. w Ostrołęce.

Realizacja działań będzie zgodna z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Plany inwestycyjne Spółki w sposób bezpośredni są zbieżne z założeniami wskazanymi w *Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęki*, przyjętym przez Radę Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 84/XVI/2015 z dnia 25 września 2015r., który jest dokumentem strategicznym prezentującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Realizacja działań rekomendowanych w PGN ma doprowadzić do zmiany filozofii podejścia do korzystania ze wszelkiego rodzaju energii, aby finalnie nastąpiła minimalizacja jej zużycia, z równoczesnym zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń.

Udział w realizacji założeń PGN stanowią mają działania inwestycyjne wpisujące się w następujące cele:

Cel A. *Ostrołęka miastem o wysokiej redukcji emisji gazów cieplarnianych,*

Cel B. *Ostrołęka miastem racjonalnego wykorzystania energii,*

REKOMENDOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

Działanie VIII. Zakup autobusów elektrycznych.

Cele osiągnięte w efekcie przeprowadzenia planowanego działania inwestycyjnego będą obejmować:

- możliwość rozwoju czystych, bezpiecznych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego, co będzie miało bezpośrednie przełożenia na poprawę poziomu i jakości życia społeczności,
- możliwość złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego,
  - poprawa konkurencyjności/ atrakcyjności usług w zakresie transportu miejskiego,
- wzrost konkurencyjności transportu zbiorowego w stosunku do indywidualnego,
- zwiększenie szans na pozyskanie nowych klientów komunikacji publicznej oraz sprostania oczekiwaniom

pasażerów m.in. poprzez optymalne dostosowanie rozkładów jazdy autobusów do potrzeb zgłaszanych przez społeczność lokalną,

- wzrost atrakcyjności i konkurencyjności Ostrołęki/ gmin sąsiednich powiatu ostrołęckiego, jako atrakcyjnego miejsca pracy, zamieszkania oraz lokowania inwestycji - wraz ze wzrostem mobilności mieszkańców,
- promowanie miejskiej komunikacji publicznej przyjaznej dla mieszkańców Miasta oraz środowiska,
- zapewnienie kompatybilności MZK Spółka z o.o. w Ostrołęce z dynamicznym rozwojem branży,
- poprawa dostępności do systemu komunikacji miejskiej,
- poprawa jakości świadczonych usług publicznych,
- wprowadzenie nowoczesnych systemów technicznych i technologicznych,
- poprawa bezpieczeństwa użytkowników infrastruktury,
- poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do środków transportu publicznego,
- poprawa komfortu podróży transportem zbiorowym,
- dostosowanie transportu publicznego do standardów i założeń obowiązujących w Unii Europejskiej,

Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu atrakcyjności miasta Ostrołęki – centrum subregionu w aspekcie sprawnego przemieszczania się. W dłuższym okresie czasu możliwe będzie zaobserwowanie zmniejszenia transportu osobowego na rzecz komunikacji publicznej, co będzie miało jednoznaczny wpływ na rozwój formy mobilności miejskiej przyjaznej środowisku.

KOMPLEKSOWA MODERNIZACJA OŚWIETLENIA ULICZNEGO **NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKA** **W CELU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ**

Inwestycja wpisuje się w cel Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”.

Równocześnie zadanie inwestycyjne jest komplementarne z następującymi zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030*:

WIZJA → Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców.

CEL GŁÓWNY → zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie.

Cel strategiczny: Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Obszar działań: PRZESTRZEŃ i TRASPORT

Inwestycja wpisuje się w CEL ROZWOJOWY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030:

PRZESTRZEŃ i TRASPORT

SPOŁECZEŃSTWO

24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego

KIERUNKI DZIAŁAŃ

24.2. Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców

24.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ

27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska

KIERUNKI DZIAŁAŃ

27.6. Szerzenie świadomości ekologicznej

27.7. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem

27.8. Racjonalne planowanie funkcji terenów z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska

30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń

KIERUNKI DZIAŁAŃ

30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby

32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu

KIERUNKI DZIAŁAŃ

32.1. Poprawa atrakcyjności turystycznej regionu w oparciu o walory przyrodnicze (w szczególności w obszarach pasm turystycznych)

WSKAŹNIKI:

- redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery

Zadanie inwestycyjne polegające na kompleksowej modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Ostrołęka obejmować będzie wymianę źródeł światła, opraw oraz wysięgników na 1 335 punktach świetlnych wraz z wymianą słupów, gdzie będzie to niezbędne. W ramach planowanego działania zostanie zakupiony i zamontowany profesjonalny system sterowania oświetleniem ulicznym.

Przeprowadzone działania będą miały na celu poprawę efektywności energetycznej infrastruktury oświetleniowej na terenie miasta, z równoczesnym zmniejszeniem zużycia energii elektrycznej, a tym samym redukcją emisji dwutlenku węgla do atmosfery. W wymiarze ekonomicznym pozwolą na obniżenie bieżących kosztów funkcjonowania/ utrzymania infrastruktury oświetleniowej, poprzez możliwość redukcji wydatków na energię elektryczną, a także konserwację punktów świetlnych.

Celem modernizacji oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych oraz podniesienie jakości i standardu oświetlenia. Nowoczesny system oświetlenia, który skutecznie obniży zużycie energii, równocześnie przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

Konieczność modernizacji oświetlenia ulicznego w mieście Ostrołęka wynika przede wszystkim ze stanu technicznego i awaryjności oświetlenia.

Podstawowa modernizacja systemu polega na wymianie istniejących opraw i źródeł światła na energooszczędne, także ze względów estetycznych i dekoracyjnych. Oprawy tego typu pozwalają na uzyskanie znacznie większej ilości światła przy zmniejszonym zużyciu energii elektrycznej.

Zaplanowany do osiągnięcia wskaźnik: *ilość wymienionych punktów świetlnych* – oszacowany został na poziomie 1 335,00 sztuk.

Szczegółowy zakres zadania określać będzie audyt energetyczny, który jest na etapie opracowywania.

Modernizacja oświetlenia może przynieść w efekcie różnokierunkowe korzyści, w tym:

- ograniczenie emisji do powietrza dwutlenku węgla, który jest jednym z gazów cieplarnianych, uznawanych za jedną przyczyn globalnego ocieplenia klimatu.
- obniżenie kosztów energii elektrycznej i funkcjonowania całego systemu,
- obniżenie kosztów serwisowania i obsługi systemu oświetleniowego,
- podniesienie komfortu użytkownika, monitorowania, serwisowania i obsługi systemu oświetleniowego,
- dostosowanie jakości światła do przestrzeni, którą ma oświetlać,

- pozytywny wpływ na ochronę środowiska, poprzez redukcję emisji dwutlenku węgla do atmosfery,
- podniesienie komfortu użytkowników, zarówno w przypadku oświetlenia zewnętrznego (dobrze oświetlone obiekty na drodze, poprawa widoczności, redukcja światła przeszkadzającego),
- podniesienie bezpieczeństwa użytkowników dróg, w szczególności pieszych,
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu kołowego i przechodniów na drogach,
- uzyskanie wymiernych oszczędności finansowych poprzez obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych,
- obniżenie energochłonności całego systemu oświetlenia ulicznego miasta,
- unowocześnienie oświetlenia poprzez poprawę jego jakości i standardu,
- poprawa wizerunku zewnętrznego miasta/ poprawa estetyki miejscowości.

Opisany powyżej zakres działania obejmujący kompleksową modernizację oświetlenia ulicznego na terenie miasta Ostrołęki, jest bezpośrednio zbieżny z założeniami wskazanymi w *Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęki*, przyjętym przez Radę Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 84/XVI/2015 z dnia 25 września 2015r., który jest dokumentem strategicznym prezentującym kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Realizacja działań rekomendowanych w PGN ma doprowadzić do zmiany filozofii podejścia do korzystania ze wszelkiego rodzaju energii, aby finalnie nastąpiła minimalizacja jej zużycia, z równoczesnym zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Udział w realizacji założeń PGN stanowiąc mają działania inwestycyjne wpisujące się w następujące cele:

Cel A. *Ostrołęka miastem o wysokiej redukcji emisji gazów cieplarnianych,*

Cel B. *Ostrołęka miastem racjonalnego wykorzystania energii,*

CEL Operacyjny B.1. Inwentaryzacja oświetlenia ulicznego

CEL Operacyjny B.2. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Cel C. *Ostrołęka miastem odnawialnych źródeł energii.*

REKOMENDOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

Działanie XI. Modernizacja oświetlenia (ulicznego i wewnątrz obiektów)

W działaniu przewiduje się możliwość wymiany opraw (na oprawy typu LED) oraz zastosowania systemów sterowania oświetleniem ulicznym w ramach tzw. Rozwiązań Smart Lighting. Smart Lighting to hasło określające ogólnie ideę inteligentnego racjonalizowania zużycia energii elektrycznej na oświetlenie ulic. Technologia LED to większy strumień świetlny opraw, szeroka gama barw światła białego oraz dłuższy okres świecenia, co znacznie zmniejsza koszty eksploatacyjne. Oprawy te umożliwiają uzyskanie pełnego strumienia świetlnego natychmiast po włączeniu zasilania. Oprawy LED generują białe światło o jednorodnie wysokiej jakości, jasności i natężeniu przy zużyciu energii niższym nawet o 40% w stosunku do tradycyjnego oświetlenia.

II. Przygotowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, przystosowanych pod działalność gospodarczą przedsiębiorstw z zakresu produkcji i usług poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz budowę i modernizację układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego jest naturalną konsekwencją kompleksowej budowy potencjału gospodarczego regionu z wykorzystaniem istniejącego oraz budowanego w ramach Projektu wiodącego potencjału sieci komunikacyjnej.

Usprawnienie możliwości transportu w kierunku pionowym subregionu ostrołęckiego (północ-południe) jednoznacznie wskazuje na konieczność prowadzenia zrównoważonego rozwoju obszaru także w zakresie udostępniania terenów inwestycyjnych. Wobec powyższego, chcąc realizować pośrednio założenia i cele Priorytetu inwestycyjnego 3.1. RPO WM 2014-2020, Projekt wiodący zawiera również zadanie obejmujące:

przedsiębiorczości, ograniczaniu poziomu bezrobocia i promocji rozwoju gospodarczego w północnej części subregionu ostrołęckiego, gdzie szczególnym walorem jest otoczenie terenu, planowanej podstrefy gospodarczej – lasy, stanowiące bazę materiałową zarówno do produkcji przemysłu drzewnego, jak i produkcji biomasy. Wśród terenów subregionu miejscem spełniającym wszelkie przesłanki i wymagania, co do tworzenia podstrefy gospodarczej jest gmina Chorzele w powiecie przasnyskim. Przez teren gminy biegnie jedna z najkrótszych dróg prowadzących ze stolicy na Mazury – droga krajowa nr 57. Oprócz tego do miasta prowadzą dwie drogi wojewódzkie łączące Chorzele z Gruduskiem i dalej Ciechanowem (nr 616) oraz z Myszyniec (nr 614). Ta ostatnia stanowi dogodny korytarz transportowy z centralnej Polski w stronę granicy z Litwą. W pobliskich Szymanach (oddalonych o ok. 25 km) znajduje się jedyny na Mazurach port lotniczy. Mieszkańcy gminy trudnią się w większości rolnictwem, głównie hodowlą bydła mlecznego. Przedmiotowa inwestycja będzie zlokalizowana w północnej części miejscowości Chorzele i obejmie teren szeregu działek o powierzchni 80 ha. Teren położony jest w sąsiedztwie dróg głównych powiatu, tj. drogi wojewódzkiej nr 614 i drogi krajowej nr 57. Dodatkowym atutem jest podpisane porozumienie pomiędzy powiatem przasnyskim a Politechniką Warszawską w sprawie stworzenia ośrodka naukowo-przemysłowego umożliwiającego wprowadzanie nowych technologii, a zlokalizowanego w Przasnyskiej Strefie Gospodarczej.

Inwestycja będzie spełniała funkcję terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, produkcyjną, składową, co wymaga realizacji niezbędnego uzbrojenia terenu obejmującego:

- budowy dróg wewnętrznych, sieci wodociągowej (planuje się zaprojektować i wybudować, jako okalającą obszary oraz wzdłuż rowów z wykorzystaniem naturalnych kształtów terenu),
- kanalizacji sanitarnej,
- kanalizacji deszczowej,
- urządzeń elektroenergetycznych (wstępnie dla całego terenu inwestycyjnego wielkość mocy przyłączeniowej określono na poziomie dla zasilania podstawowego 10 000 kW i dla zasilania rezerwowego 7 000 kW),
- sieci gazowej,
- linii telekomunikacyjnej,
- infrastruktury przeładunkowej (której elementem będzie wewnętrzna bocznica jednotorowa - ogólna długość bocznic w minimalnym zakresie 3 500 m o rozstawie torów 1 435 – realizowana w ramach odrębnej inwestycji poza „Planem Inwestycyjnym dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego”).

Zadanie spełnia wszystkie cztery przesłanki dla wsparcia terenów inwestycyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, ponadto wpisuje się w kryteria kierunkowe dokumentu w następujących punktach:

1. Podstrefa powstanie na terenach o słabej bonitacji gleb kl. V i kl. VI, używanych jako pastwiska, nieużytki zielone, ugory, wykorzystywane wcześniej przez nieistniejące już przedsiębiorstwa, m.in.: Lasy, Spółdzielnia Produkcyjna. Na obszarze tym nie funkcjonują duże gospodarstwa hodowlane, a gospodarka ma charakter ekstensywny. Według informacji uzyskanych od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dopłaty uzyskiwane przez rolników miały charakter dopłat obszarowych, bez dopłat do upraw. Teren objęty inwestycją położony jest poza obszarem Natura 2000. Usytuowany jest w odległości 1 170 mb od rozrzuconej pojedynczej zabudowy mieszkaniowej i 1 390 mb od zwartej zabudowy mieszkaniowej. Dodatkowym zabezpieczeniem przed uciążliwością inwestycji są istniejące i oddzielające zabudowę tereny zalesione. Jednocześnie obszar położony jest obok drogi krajowej nr 57, drogi wojewódzkiej nr 616 oraz linii kolejowej nr 035, która poddana została modernizacji na odcinku do granicy województwa. Ze względu na powyższe usytuowanie komunikacyjne, a także ze względu na port lotniczy w Szymanach, budowaną linię 110kV i projektowany gazociąg, dostępność siły roboczej (wysoki poziom bezrobocia) – występuje zintensyfikowane zainteresowanie terenem pod inwestycje ze strony trzech podmiotów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Na dzień 08.09.2014 r. najbardziej zaawansowane są rozmowy z trzema następującymi inwestorami:

*** Siłownie Wiatrowe S.A, ul. Sarmacka 10D/9, 02-972 Warszawa, oddział w Pieńkowie, Pieńkowo – Pałac 76-133 Postomino → Rada Powiatu wyraziła zgodę [uchwałą Nr XLIII/360/2014 z dn. 11.03.2014r.] na zbycie działek nr 146, 147, 148, 149 będących w zainteresowaniu firmy;

*** MANIN Marcin Trojanowski oraz Lech Trojanowski, ul. Bieniewiecka 4 lok. 20, 01-632 Warszawa – firma złożyła list intencyjny i jest zainteresowana zakupem działki o nr 90 o powierzchni ok. 2 ha z przeznaczeniem pod budowę zakładu tekstylnego zatrudniającego ok. 100 osób. Finalizację i zakup działki w formie przetargu firma uzależnia od powstania projektowanej infrastruktury przeładunkowej włączonej do linii kolejowej nr 035;

*** Inwestor w imieniu którego działa firma CB Richard Ellis Polska Sp. z o.o. Rondo ONZ 1, Warszawa. Powierzchnia jaką zainteresowane jest przedsiębiorstwo to 50-60 ha, swoje zainteresowanie firma uzależnia od wykonania przez powiat przasnyski niezbędnej infrastruktury technicznej; Warunkiem inwestowania jest wyodrębnienie i uzbrojenie w kompletną infrastrukturę techniczną terenów będących własnością powiatu, położonych w gminie Chorzele przy granicy z województwem warmińsko – mazurskim.

2. W pasie obejmującym gminę Chorzele, Jednorozec, Krzynowłoga Mała, a także sąsiednie gminy przyległych powiatów – nie ma żadnych innych terenów uzbrojonych umożliwiających powstanie podmiotów gospodarczych- co skutkuje dużym bezrobociem i opóźnieniem w rozwoju gospodarczym.

Powiat nie dysponuje terenami w innej lokalizacji, na których istnieje możliwość do zapewnienia dostępu do kompletnej infrastruktury technicznej (linia kolejowa, sieć drogowa, linia 110kV, gazociąg).

3. Wydatki, które zostały przewidziane na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną oszacowane zostały na poziomie 48% całkowitych wydatków w ramach zadania projektowego polegającego na uzbrojeniu terenu inwestycyjnego, przewidzianego do realizacji w PI 3a.

4. Powiat przasnyski ze środków własnych wykona niezbędne połączenie podstrefy z drogą wojewódzką nr 616 oraz stacją kolejową na linii 035, stanowiącej połączenie drogowe z Ostrołęką. Wjazd na drogę krajową z fragmentem drogi dojazdowej (o długości ok. 100 m) wykonane zostanie w ramach kosztów niekwalifikowanych – ze środków własnych.

Powiat przasnyski informuje, że planowane tereny do uzbrojenia zamierza przeznaczyć dla podmiotów sektora MŚP. Natomiast w przypadku wystąpienia konieczności udostępnienia tychże terenów dla dużego przedsiębiorcy, bądź też wystąpienia zmiany kwalifikacji przedsiębiorcy z grupy MŚP do grupy dużego przedsiębiorcy, koszty poniesione na infrastrukturę w stopniu proporcjonalnym do powierzchni zajętej przez dużego przedsiębiorcę będą kosztami niekwalifikowanymi.

EDUKACYJNY INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W ZDZIWÓJU NOWYM – DYFUZJA PROCESÓW ROZWOJOWYCH NA TERENI PÓLNOCY MAZOWSZA POPURZEZ KOMPLEKSOWE UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W PÓLNOCNEJ CZĘŚCI POWIATU PRZASNYSKIEGO – ETAP III

Przedsięwzięcie jest projektem bezpośrednio powiązaniem z powstaniem Podstrefy Gospodarczej w gminie Chorzele, zaplanowanym do realizacji również w powiecie przasnyskim, na terenie gminy Chorzele, w miejscowości Zdziwój Nowy, którego wnioskodawcą będzie JST – powiat wyszkowski (zgodnie ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 wersja 1.7. dla Działania 3.2.1.), natomiast beneficjentami korzystającymi z powstałej infrastruktury będą IOB oraz MŚP. Inwestycja stanowi działania uzupełniające w obszarze Przasnyskiej Strefy Gospodarczej Podstrefa Chorzele. Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPURZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. „Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości”, zgodnie z założeniami i wytycznymi dla projektów infrastrukturalnych, realizowanych w formule RIT na

terenie województwa mazowieckiego poprzez zakres swoich działań inwestycyjnych, przypisane cele oraz założone wskaźniki osiągnięcia celów, jest zgodny i wpisuje się w założenia, dostępnego na moment opracowywania niniejszego dokumentu, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020. Głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój, zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału rynku pracy. Przedmiotowe przedsięwzięcie realizowane jest na terenie miasta Chorzele i powiatu przasnyskiego, gdzie przewidziano uzupełniające działania inwestycyjne do obszaru powstającej Przasnyskiej Strefy Gospodarczej, Podstrefy Chorzele, które ma na celu usprawnienie komunikacji w ramach całego subregionu ostrołęckiego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb prowadzenia aktywnej działalności przedsiębiorców bez ograniczeń komunikacyjnych wraz z tworzeniem nowych podmiotów gospodarczych oraz miejsc pracy. Projekt jest przedsięwzięciem bezpośrednio powiązaniem z powstaniem Podstrefy Gospodarczej w gminie Chorzele. Jest elementem prawidłowego funkcjonowania i realizacji inwestycji pn. „Dyfuzja procesów rozwojowych na terenie północy Mazowsza poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części powiatu przasnyskiego – Etap III”. Jest to element szczegółowy realizowany na tym samym terenie. Wydzielony został jako odrębny jedynie ze względu na różne kryteria oceny. Powiat przasnyski informuje, że planowane tereny do uzbrojenia zamierza przeznaczyć dla podmiotów sektora MŚP. Inwestycja realizować będzie cel wiodący jakim jest poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności potencjału gospodarczego, społecznego i środowiskowo-rekreacyjnego w ramach Strefy Gospodarczej. Poprzez to będzie miała pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój całego subregionu ostrołęckiego. W konsekwencji przyczyni się do zdecydowanej poprawy warunków dla MŚP, co jest zgodne z celem szczegółowym Osi Priorytetowej III RPO WM *Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości*.

Planowana inwestycja spełnia następujące cele Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030:

CEL GŁÓWNY: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim

CELE STRATEGICZNE:

Przestrzeń i transport

- *Zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;*
- *Spójności wewnątrzregionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach;*

Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach:

- *Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych;*
- *Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków wiejskich do ośrodków lokalnych*

Gospodarka – wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej

Zadanie spełnia warunki dla wsparcia infrastruktury tego typu realizowanej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Inwestycja jest pomysłem służącym promowaniu przedsiębiorczości, ułatwiającym wykorzystanie powstających terenów inwestycyjnych, co ma sprzyjać tworzeniu nowych firm. Ogólnie rzecz ujmując, inwestycja realizować będzie cel wiodący jakim jest poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności potencjału gospodarczego, społecznego i środowiskowo- rekreacyjnego w ramach Strefy Gospodarczej. Poprzez to będzie miała pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój całego subregionu ostrołęckiego.

W konsekwencji przyczyni się do zdecydowanej poprawy warunków dla MŚP, co jest zgodne z celem szczegółowym Osi Priorytetowej III RPO *Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości*. Zadanie spełnia warunki dla wsparcia infrastruktury tego typu realizowanej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 -2020 oraz wpisuje się w kryteria kierunkowe dokumentu w następujący sposób:

- Działalność Inkubatora wpisuje się w krajową i regionalną strategię inteligentnych specjalizacji, Inkubator działać będzie szczególnie na rzecz właściwego zagospodarowania i wykorzystania powstającej infrastruktury w Strefie Gospodarczej.
- Przedsięwzięcie nie powieła dostępnej infrastruktury o podobnym profilu zlokalizowanej w powiecie lub sąsiednim regionie. Inwestycja powstanie w bliskim sąsiedztwie i na rzecz przygotowywanych terenów inwestycyjnych realizowanych na nieużytkach, terenach objętych programem rewitalizacji, w pobliżu inwestycji transportowych, w związku ze zidentyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności.
- Projekt „Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwóju Nowym” jest działaniem uzupełniającym przede wszystkim dla obszaru powstającej Przasnyskiej Strefy Gospodarczej Podstrefy Chorzele.

Projekt o nazwie „Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwóju Nowym” zakłada zaprojektowanie, wybudowanie i uruchomienie nowej formy Inkubatora, którego zadaniem będzie promowanie przedsiębiorczości, w szczególności przez ułatwienia gospodarczego wykorzystaniu nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm. W powstałym w wyniku realizacji projektu obiekcie, funkcjonować będzie i prowadzić działalność charakterystyczną dla IOB, podmiot wyłoniony w drodze przetargu.

Nowoczesność w funkcjonowaniu Inkubatora sprowadzi się przede wszystkim do:

1. Typu Inkubatora:
  - forma przejściowa między inkubatorem mieszanym, a społecznym.
2. Formy prowadzonego kształcenia:
  - zakładająca niwelowanie różnic występujących w biznesie,
  - niwelowanie różnic społecznych (kształcenie bezrobotnych, samotne matki, repatrianci, osoby wymagające resocjalizacji, niepełnosprawni, pracownicy słabo wykwalifikowani).
3. Celów kształcenia formalnego:
  - zakładanie nowych firm,
  - integrowanie osób wykluczonych społecznie lub zmarginalizowanych.
4. Zakresu kształcenia pozaformalnego:
  - kreowanie prawidłowych zachowań i postaw wychowawczych,
  - kreowanie zachowań przedsiębiorczych,
  - kreowanie miejsc pracy.

Ze względu na pełnione funkcje Inkubator będzie zajmował się:

- kształceniem nieletnich, osób społecznie wykluczonych i zmarginalizowanych,
- preinkubacją (na tym etapie będą rodziły się pomysły na biznes, który później będzie udoskonalany),
- inkubacją (działalnością, która rozpoczyna się wraz z założeniem firmy).

Inkubator oferować będzie następujące zasoby:

- Ludzkie: naukowcy, nauczyciele, inżynierowie i technicy, przedsiębiorcy, pracownicy niewykwalifikowani.
- Finansowe: pomoc w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, pomoc w ramach krajowych instytucji finansowych.
- Fizyczne: wyposażenie w specjalistyczny sprzęt do szkoleń, doradztwa prawno- ekonomicznego, dostęp do biur, urzędów i systemów komputerowych, możliwość skorzystania z bazy noclegowej i wypoczynkowej.

OPIS RZECZOWO-FINANSOWY PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Lokalizacja:

W ramach projektu „Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwóju Nowym” planuje się realizację inwestycji kubaturowej stanowiącej bazę i zaplecze dla działalności Inkubatora jako instytucji otoczenia biznesu. Inwestycja zlokalizowana zostanie w miejscowości Zdziwój Nowy, na terenie Gminy Chorzele.

Odległa jest 12 km od terenów inwestycyjnych Przasnyskiej Strefy Gospodarczej Podstrefy Chorzele. Położona bezpośrednio przy drodze powiatowej Nr 177. Posiada bardzo dobre połączenie drogowe z drogą krajową Nr 57 oraz realizowaną linią kolejową Nr 035 Ostrołęka – Szczytno. Inwestycja w swoim zakresie obejmuje:

- zagospodarowanie terenu,
- rozbudowę i przebudowę byłego budynku szkoły z przeznaczeniem na inkubator przedsiębiorczości,
- wyposażenie budynku w niezbędny sprzęt i urządzenia dla funkcjonowania inkubatora.

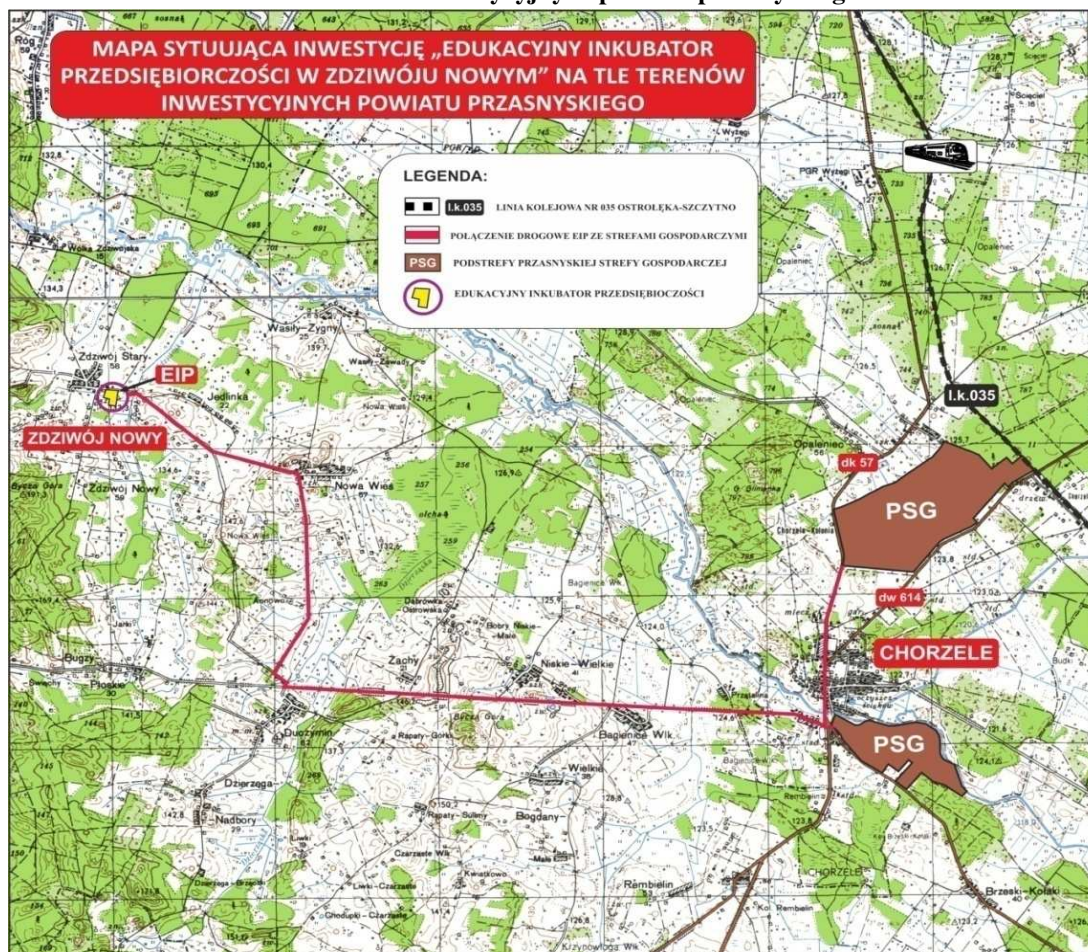
Obiekt usytuowany na działkach o powierzchni 11931 m² i posiadać będzie następujące parametry:

- powierzchnia zabudowy 1263,25 m²
- powierzchnia całkowita użytkowa 2094,77 m²
- kubatura budynku 6638,12 m³

W skład obiektu wejdzie:

- część szkoleniowo- dydaktyczna
- część biurowo- administracyjna
- część mieszkalno – wypoczynkowo – socjalna

Rys. 10. Mapa sytuująca inwestycję „Edukacyjny Inkubator przedsiębiorczości w Zdziwój Nowym” na tle terenów inwestycyjnych powiatu przasnyskiego

Źródło: dane udostępnione przez Lidera i partnerów

III. Zadaniem spójnym stanowiącym uzupełnienie działań infrastrukturalnych w Projekcie wiodącym stanowią inwestycje w zakresie społeczno-kulturalnym, mające bezpośrednie przełożenie na jakość funkcjonowania mieszkańców subregionu.

REWITALIZACJA NABRZEŻY RZEKI NAREW (ODCINKOWO NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKI)

Miasto Ostrołęka planuje rewitalizację nabrzeży rzeki Narew wraz z obiektami o funkcji kulturalno-administracyjnej, która oprócz uzasadnienia przestrzennego analizowanego obszaru, będzie miała uzasadniony oddźwięk społeczno-ekonomiczny.

Przedmiotowy projekt wpisuje się w cel Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”.

Potencjał dostępny na terenie planowanym do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi jest obecnie niewykorzystywany. Projekt znacząco wpłynie na poprawę dostępności potencjału tego obszaru miasta Ostrołęki, stworzy nowe możliwości dla jego rozwoju.

Projekt wpisuje się w 4 CELE STRATEGICZNE Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku *Innowacyjne Mazowsze*:

Gospodarka - Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii. Inwestycja wykazuje zgodność z kierunkiem działań: Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych. Wpłynie ona na wzmocnienie znaczenia miasta subregionalnego jako centrum społeczno-gospodarczego. Ponadto planowane działania wpłyną na restrukturyzację miasta w celu wzmocnienia jego funkcji społeczno-gospodarczych.

Kultura i dziedzictwo - Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia. Projekt wpisuje się w kierunek działań: upowszechnianie kultury i twórczości. Zakres prac rewitalizacyjnych zaplanowanych w budynku Galerii Ostrołęka wpłynie na rozwój zaplecza instytucjonalnego kultury oraz promowanie różnorodności kulturalnej i artystycznej.

Przestrzeń i transport - Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Projekt przyczyni się do tworzenia spójnej, harmonijnej oraz uporządkowanej przestrzeni.

Społeczeństwo - Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki. Projekt zgodny jest z kierunkiem działań: podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego. Działania planowane na tym obszarze wpłyną na poprawę bezpieczeństwa publicznego.

Do Projektu wiodącego należy zadanie rewitalizacyjne, przeznaczone do realizacji na terenie problemowym wskazanym w Obszarze A „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki” (aktualnie podlegającego aktualizacjom zgodnie z najnowszymi wytycznymi MIR), gdzie stan kryzysowy został zidentyfikowany zarówno w sferze architektoniczno-urbanistycznej/przestrzennej jak i gospodarczej i społecznej – teren Starego Miasta oraz terenów nad rzeką Narew na terenie administracyjnym Ostrołęki, gdzie praktycznie zanika działalność gospodarcza i przedsiębiorczość, a wśród zabytkowej lub stylizowanej architektury koncentruje się przede wszystkim społeczność wieku emerytalnego, co stanowi o separacji i wykluczeniu terenu z potencjalnego zainteresowania przedsiębiorców i życia kulturalnego, społecznego miasta. Jednocześnie z uwagi na swoje walory – położenie nadbrzeżne i architekturę, lokalizację placówek kultury – obszar ten stanowi niezwykle, niewykorzystany potencjał do ożywienia gospodarczego, nowego osadnictwa i włączenia społecznego dotychczasowych, starszych mieszkańców.

Planowany zakres rewitalizacji nabrzeży rzeki Narew jest jednym z elementów działań, jakie zostaną zaplanowane na obszarze problemowym w Programie rewitalizacji. Obszar ten stanowi 5,63% obszaru, jaki zostanie objęty działaniami rewitalizacyjnymi.

Aktualny stan techniczny i przestrzenny terenu stanowi również bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa potencjalnych użytkowników obszaru i społeczności lokalnej – miejsce zwiększonej aktywności przestępczej z uwagi na braki w oświetleniu, tereny zarośnięte/osłonięte, niezagospodarowane,

z ograniczonymi możliwościami nadzoru i penetracji terenu. Jednocześnie przedmiotowy obszar stanowi niewykorzystany potencjał jako miejsce aktywizacji kulturalnej i społecznej dla mieszkańców dzielnicy, miasta, całego subregionu. Obszar rewitalizacji obejmuje tereny zlokalizowane bezpośrednio nad brzegiem rzeki Narew oraz obszar zabudowy bezpośrednio sąsiadujący z nabrzeżem na terenie administracyjnym miasta Ostrołęki.

Podejmowane w ramach Projektu wiodącego działania infrastrukturalne w przedmiotowym obszarze, stanowić będą środek do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny, przekładający się na wzrost komfortu życia mieszkańców subregionu ostrołęckiego. Przedmiotem zadania jest taki rozwój infrastruktury rewitalizowanego obszaru, który pozwoli na aktywizację społeczną i gospodarczą. Tym samym korzyści osiągnięte dzięki realizacji działań rewitalizacyjnych będą identyfikowalne w strefie środowiskowej, ekonomicznej i społecznej.

Z uwagi na potencjał wskazanego obszaru rewitalizacyjnego zakłada się koncentrację działań związanych z rozwojem sektora usług (gastronomia, rzemiosło w tym rzemiosło artystyczne, rynek sztuki). Nowa aranżacja przestrzeni stworzy miejsca spotkań dla mieszkańców. Na wskazanym terenie rozwijać się będą usługi skierowane głównie do mieszkańców, z preferencją dla funkcji sprzyjających wzmocnieniu tożsamości lokalnej. Wraz z odnowioną przestrzenią i infrastrukturą nastąpi pozytywna zmiana społeczna i kształtowanie postaw mieszkańców uniemożliwiających ponowną degradację terenu objętego rewitalizacją lub zwiększenie wykluczenia zamieszkujących na tym terenie osób. W tym celu podjęte zostaną kompleksowe i spójne działania, prowadzone przez instytucje kultury, organizacje pozarządowe, indywidualnych twórców i animatorów kultury, przedsiębiorców. Kompleksowość tych działań będzie polegać przede wszystkim na nawiązywaniu realnej współpracy wymienionych podmiotów, zmierzającej do osiągnięcia synergii w realizacji procesów rewitalizacyjnych, wypracowaniu najefektywniejszych narzędzi wsparcia prowadzonych działań przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności i suwerenności zaangażowanych podmiotów.

W rezultacie, podjęte działania rewitalizacyjne przyczynią się do wzbogacenia oferty alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych, umocnieniu wizerunku wskazanego terenu jako najbardziej „klimatycznego” obszaru miasta, pozyskaniu nowej przestrzeni publicznej na działania aktywizujące mieszkańców, wzmocnienie więzi lokalnych i kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, wykorzystanie potencjału twórców kultury. Ułatwią dostęp do przestrzeni publicznej osobom starszym oraz stworzą zaplecze i wsparcie dla form aktywizacji seniorów.

Uzasadnieniem planowanych działań na tym terenie jest bliskie sąsiedztwo z obszarem Starego miasta i osiedli: Parkowe i Traugutta. Obszar ten został zdiagnozowany jako obszar problemowy. Na terenie tym podejmowane będą działania rewitalizacyjne. Wraz z nabrzeżem rzeki Narew zostanie on włączony do aktualizowanego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrołęki, zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Obszar ten i bezpośrednio z nim sąsiadujący teren nabrzeża stanowi 3,71% powierzchni miasta (tj. 106,4073 ha). Teren ten zamieszkuje 6674 osób, co stanowi 5,47% ogółu ludności (osoby w wieku poprodukcyjnym: kobiety 1066; mężczyźni 476). W 2014r z pomocy społecznej na obszarze sąsiadującym z nabrzeżem korzystało 910 osób (w tym: 456 kobiet i 454 mężczyzn).

Do zdiagnozowanych problemów obszarów związanych bezpośrednio z terenami nabrzeży rzeki (Stare Miasto) zaliczyć można przestępczość, która stanowiła 6,41% wszystkich przestępstw popełnionych na terenie miasta. W celu ograniczenia przestępczości m.in. na tym terenie kontynuowany będzie projekt „Bezpieczna Jesień Życia”. Dzięki temu programowi w Ostrołęce znacząco spadła ilość przestępstw, gdzie ofiarami byli ludzie starsi. Przeprowadzone działania będą oddziaływać na tereny osiedli przyległych do Starego Miasta.

Interwencja związana z rewitalizacją nabrzeży oddziaływać będzie na cały obszar miasta i wpłynie pozytywnie na zdiagnozowane na tym terenie problemy (ubóstwo, przestępczość, społeczne wykluczenie). Umożliwi aktywizację osób w wieku poprodukcyjnym, które często są wykluczone z życia społecznego

i kulturalnego. Optymalizacja możliwości wykorzystania przestrzeni rewitalizowanej, stworzy właściwe warunki do zaangażowania lokalnej społeczności w szereg przedsięwzięć m.in.:

- cykliczne festyny pt. „Mam sąsiada”, których celem będzie integracja mieszkańców, szczególnie międzypokoleniowo;
- wprowadzenie plenerowej oferty kulturowej skierowanej do osób starszych (nawiązanie współpracy w tej dziedzinie z instytucjami kultury: OCK, Galerią Ostrołęcką i Muzeum Kultury Kurpiowskiej);
- organizacja plenerowych wystaw tematycznych związanych z lokalnym życiem mieszkańców;
- propagowanie aktywnego trybu życia poprzez organizację akcji zachęcających mieszkańców do dbania o swoje zdrowie "W zdrowym ciele zdrowy duch" z informacjami o profilaktyce zdrowotnej zalecanej wg. wieku;
- budowanie relacji międzypokoleniowej poprzez organizację przez instytucje kultury zajęć z udziałem osób starszych i młodzieży, związanych z przekazywaniem wiedzy w zakresie lokalnej kultury, tradycji i historii;

W ramach inwestycji zaplanowano takie zmiany infrastrukturalne wspólnej przestrzeni miejskiej, jaką stanowią tereny w obszarze dorzecza rzeki Narew na terenie miasta Ostrołęki, które pozwolą na skoncentrowane życie społeczno-kulturalne obszaru, miasta, regionu. Przedsięwzięcie zakłada:

- rewitalizację przestrzeni w obszarze od tzw. „starego” mostu na rzece Narew do mostu im. gen. A. Madalińskiego i dalej na południe w pasie terenu wzdłuż lewego brzegu rzeki od km 146+640 do km 147 +250, łącznie z koroną i skarpą odpowietrzną wału przeciwpowodziowego i zejściem z wału w kierunku ul. Staromostowej oraz północno-wschodnią częścią kwartału, ograniczonego ul. Króla Jana Kazimierza, wałem przeciwpowodziowym, przedłużeniem ul. Berka Joselewicza i dojazdem do bazy Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej i portu rzecznoego,
- modernizację budynku, w którym zlokalizowana jest siedziba Urzędu Stanu Cywilnego,
- modernizację budynku, w którym siedzibę ma „Galeria Ostrołęka” Ostrołęckiego Centrum Kultury.

Część północna obszaru stanowi długi na 350 m i szeroki na 50-74 m pas tarasu brzegowego, ujętego wałem przeciwpowodziowym z koroną o szerokości ok. 10 m, po której przebiega ulica Spacerowa. Po południowej stronie mostu im. Madalińskiego przekrój poprzeczny terenu jest podobny, przy czym teren objęty przedsięwzięciem to skarpa odwodna oraz pas tarasu brzegowego o długości 260 m i szerokości 77–100m, z zejściem z wału w kierunku ul. Staromostowej, skarpą odpowietrzną i ławą wzdłuż tej skarpy na południe od ulicy Kilińskiego wraz z działkami sąsiadującymi wraz z dojściem/dojazdem od ul. Króla Jana Kazimierza. Podniesienie i wyrównanie terenu tarasu rzecznoego planuje się w strefie zjazdu ul. Wioślarskiej ze względu na założone wyprofilowanie jej do spadku nie większego niż 6%, tak by mogła służyć jako ciąg pieszo-jezdny bez konieczności montowania pochwyków. Na tworzonych tam wyłagodzeniach skarpy planuje się wzmocnienie w postaci geokarty zasypanej kruszywem i ziemią urodzajną. Zaprojektowano przekształcenie ulicy Spacerowej w bulwar spacerowy.

Prace inwestycyjne obejmują pas terenu wzdłuż lewego brzegu Narwi od km 146+640 do osi mostu im. gen. A. Madalińskiego łącznie z koroną i skarpą odpowietrzną wału przeciwpowodziowego i zejściem z wału w kierunku ul. Staromostowej, gdzie projektuje się utworzenie bulwaru pieszo-rowerowego na poziomie korony wału przeciwpowodziowego z wykorzystaniem odcinka ul. Spacerowej oraz zagospodarowanie terenu tarasu, łącznie z przebudową zjazdu na ten taras z ul. Wioślarskiej. Inwestycja zakłada również kontynuację bulwaru pieszo-rowerowego wzdłuż wału przeciwpowodziowego oraz budowę amfiteatru z demontowanymi na sezon zimowy siedziskami i rozkładaną sceną. **W ramach zadania nie przewiduje się budowy lub przebudowy wałów przeciwpowodziowych, a tym samym ingerencji w jego strukturę. Planowane działania nie dotyczą zakresu ochrony przeciwpowodziowej.** Wskazane do rewitalizacji obiekty kubaturowe – siedziba USC oraz „Galerii Ostrołęka”, znajdują się na wskazanym terenie problemowym, w bezpośrednim sąsiedztwie z nabrzeżem rzeki Narew (co zostało wskazane na rys. 11). Działania rewitalizacyjne planowane na budynku siedziby Urzędu Stanu Cywilnego obejmują:

- modernizację pomieszczeń (klatki schodowej, łazienek na I piętrze, Sali ślubów),
- wykonanie termomodernizacji elewacji,
- modernizację kostki i zagospodarowanie terenu wokół budynku.

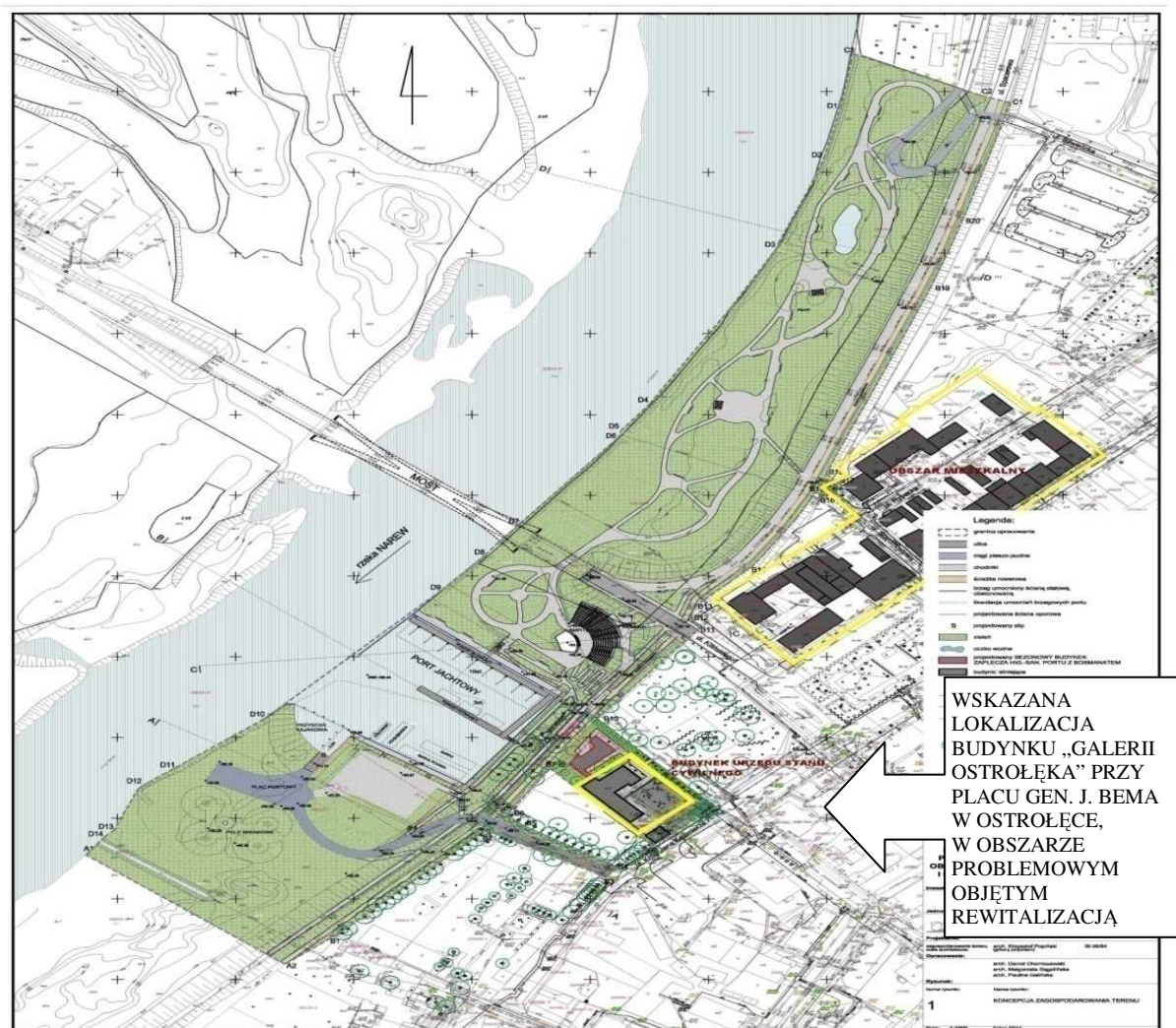
„Galeria Ostrołęka” zlokalizowana jest w obszarze problemowym od 1991 roku, zajmując piętrową kamienicę przy Placu Bema. Jest to na tym terenie najważniejszy ośrodek kulturalny, który swoją działalnością próbuje ożywić obszar Starego Miasta wraz z bezpośrednio sąsiadującym nabrzeżem Narwi. Część działań kulturalnych Galerii z powodzeniem realizowanych jest w przestrzeni miejskiej tj. na Placu Bema – np. wystawy fotografii wielkoformatowej. Z uwagi na słabe zagospodarowanie i zabezpieczenie nabrzeży Narwi (uporządkowanie przestrzeni, oświetlenie, zapewnienie właściwego dojścia/dojazdu), Galeria dotychczas miała ograniczone możliwości wykorzystania w działalności plenerowej potencjału tego terenu, szczególnie w okresie letnim. Placówka zaangażowała się w działalność społeczną na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności, zagrożonej wykluczeniem poprzez realizację projektu pn. „Mała Akademia Fotografii”, skierowanego do dzieci. Działalność Galerii przez cały rok stara się skupiać okolicznych mieszkańców, zachęcać do włączania się w życie społeczne i kulturowe poprzez organizację wystaw, spotkań z autorami, projekcji filmowych i warsztatów. Obecnie istnieją pracownie o różnym poziomie zaangażowania technicznego i merytorycznego: pracownia ogólnoplastyczna, pracownia malarstwa i rysunku, technik dekoratorskich (np. decoupage), pracownia batiku, pracownia technik fotograficznych (m in. „guma”). Prowadzone są także zajęcia plastyczne wspierające młodzież, która przygotowuje się na studia artystyczne, takie jak architektura, projektowanie graficzne, projektowanie wnętrz, pedagogiczne studia plastyczne. Dalsze rozwijanie działalności kulturowej, z naciskiem na angażowanie społeczności lokalnej, z wykorzystaniem istniejącego potencjału przestrzeni nabrzeży będzie możliwe dzięki przeprowadzeniu prac inwestycyjnych zarówno w odniesieniu do samej siedziby Galerii, jak i rewitalizacji terenu nad Narwią.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- modernizację pokrycia dachowego,
- modernizację pomieszczenia pracowni fotografii analogowej,
- modernizację pomieszczenia pracowni plastycznej,
- modernizacja posadzek,
- wykonanie osuszenia i izolacji fundamentów,
- uzupełnienie/naprawa/zabezpieczenie pęknięć ścian,
- zabezpieczenie/naprawa oddzielających się nadproży,
- wymiana stolarki okiennej,
- termomodernizacja elewacji.

Rys. 11. Mapa lokalizująca obszar rewitalizacji nabrzeża rzeki Narew na terenie miasta Ostrołki, ze wskazaniem najbliższych terenów zamieszkałych oraz budynku Urzędu Stanu Cywilnego i „Galerii Ostrołęka”

Źródło: dane udostępnione przez Lidera na potrzeby RIT

OCHRONA ZABYTKOWEGO BUDYNKU „JATEK” W OSTROWI MAZOWIECKIEJ I NADANIE MU NOWYCH FUNKCJI KULTURALNYCH

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZECZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Zadanie realizuje cele *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku* w zakresie wykorzystania potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia. Cel realizowany będzie poprzez upowszechnianie kultury i twórczości, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej, wspieranie rozwoju sektora kreatywnego, kreowanie miast jako centrów aktywności kulturalnej. Spowoduje wykorzystanie walorów potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.

Ochrona zabytkowego budynku „Jatek” i nadanie mu nowych funkcji kulturalnych poprawi zewnętrzną i wewnętrzną dostępność do potencjału społecznego i rekreacyjnego subregionu ostrołęckiego. Jako

element rewitalizacji miasta da możliwość rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Zadanie wpisuje się zatem w cel główny Planu Inwestycyjnego.

Budynek Jatek w Ostrowi Mazowieckiej (nr ewid. w rejestrze zabytków A-598), wybudowany w 1903r., miał ściśle określone zastosowanie. Pierwotnie prowadzono w nim głównie sprzedaż mięsa. W ostatnich dziesięcioleciach tego typu miejsca zaczęły tracić na znaczeniu na rzecz dużych sklepów. Podobnie stało się w Ostrowi Mazowieckiej, gdzie w 2003 roku Jatki zostały definitywnie zamknięte. Do dziś budynek o powierzchni użytkowej ok. 400 m² nie jest w żaden sposób wykorzystywany.

Ze względu na znaczne zniszczenia dokonane podczas II Wojny Światowej, w Ostrowi Mazowieckiej znajduje się niewiele budynków zabytkowych. Wśród tych, które zachowały się do dziś i charakteryzują się ciekawą architekturą jest właśnie budynek Jatek. Aby uchronić go przed postępującym niszczeniem, niezbędne jest podjęcie działań konserwatorskich i modernizacyjnych, które pozwolą przystosować go do nowych funkcji.

Obiekt zostanie zagospodarowany na cele ośrodka dokumentowania dziejów Ziemi Ostrowskiej i północno – wschodniego Mazowsza. Zaadoptowany budynek będzie pełnił funkcje wystawiennicze oraz gromadzenia, pozyskiwania, opracowywania i upowszechniania materiałów dotyczących dziejów miast osadzonych w historii północno – wschodniego Mazowsza. Nastąpi mobilizacja regionalnych środowisk artystycznych, a obiekt zapewni nowoczesne formy dostępu do kultury.

Dzięki synergicznym działaniom regionalnych ośrodków kultury możliwe jest wytworzenie bogatej oferty dla lokalnej społeczności i ciekawej propozycji turystycznej, unikatowej w skali regionu, która łączyć będzie kulturę z dobytkiem społecznym miasta i otaczającym je środowiskiem.

Nadanie nowej funkcji budynkowi Jatek przyczyni się do zwiększenia zainteresowania turystycznego miastem i jego historią. Poprawi się jakość edukacji kulturalnej, wytworzą się dodatkowe mechanizmy współpracy samorządu z lokalną społecznością. Większa oferta kulturalna przyczyni się zaś do rozwoju społecznego i ze względu na wzrost atrakcyjności miasta oraz regionu, w dłuższej perspektywie, rozwoju gospodarczego. Istotne jest położenie budynku Jatek - znajduje się w ścisłym centrum miasta, które z kolei znajduje się na skrzyżowaniu dwóch dużych szlaków komunikacyjnych, dróg ekspresowych S8 i projektowanej S61.

Projekt jest elementem kompleksowego rozwoju oferty kulturowej w Ostrowi Mazowieckiej. Przedsięwzięcie obejmuje:

- przebudowę, remont i konserwację budynku w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków,
- wyposażenie budynku w niezbędne instalacje,
- dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- nadanie budynkowi nowych funkcji użyteczności publicznej,
- zagospodarowanie terenu wokół obiektu „Jatek”,
- wyposażenie budynku,
- przygotowanie materiałów w celu ich udostępnienia.

KULTURA POD NAPIĘCIEM

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Inwestycja jest dedykowana do naboru wniosków RPMA.05.03.00-IP.01-14-013/16 w ramach Działania 5.3. RPO WM 2014-2020. Projekt realizuje cele *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku* w zakresie wykorzystania potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia. Cel realizowany będzie poprzez upowszechnianie kultury i twórczości, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej, wspieranie rozwoju sektora kreatywnego, kreowanie miast jako centrów

aktywności kulturalnej. Spowoduje wykorzystanie walorów potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.

Kultura Pod Napięciem poprawi zewnętrzną i wewnętrzną dostępność do potencjału społecznego i rekreacyjnego subregionu ostrołęckiego. Jako element rewitalizacji miasta da możliwość rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Zadanie wpisuje się zatem w cel główny Planu Inwestycyjnego.

Projekt „Kultura Pod Napięciem” polega na adaptacji dwóch istniejących obiektów na cele kulturowe. Pierwszym z nich jest budynek dawnej elektrowni w Ostrowi Mazowieckiej, która powstała w 1928 roku. Był to efekt postępującej na terenie Polski silnej industrializacji. W czasie, w którym każde miasto posiadało własną wytwórnię prądu. Dzięki elektrowni rozwijały się miejscowe zakłady przemysłowe, a ludność miała oświetlenie elektryczne w domach. Podczas drugiej wojny światowej ostrowska elektrownia została częściowo zburzona. Od tamtego czasu budynek nie był wykorzystywany w pierwotnym celu.

Obiekt ten znajduje się na ul. 11 Listopada w obszarze objętym ochroną konserwatorską. Stara elektrownia jest świadkiem prawie stu lat historii Ostrowi, jednak od dziesięcioleci budynek systematycznie niszczeje. W jego sąsiedztwie znajduje się zabytkowa Miejska Biblioteka Publiczna, Kino, zabytkowy budynek „Jatki”, oraz niewiele dalej położony Dom Rodziny Pileckich. Wszystkie te obiekty tworzą wspólną wizję przyszłego kompleksu kulturowego miasta i regionu.

Adaptacja budynku starej elektrowni ma na celu poprawę dostępności do zasobów kultury, jej rozwój i efektywne wykorzystanie. Interwencja uchroni go od całkowitej degradacji, a tym samym zniknięcia z mapy historycznej miasta. Inwestycja ta uporządkuje centrum Ostrowi i zwiększy jego atrakcyjność. Budynek starej elektrowni na stałe wpisze się w świadomość mieszkańców dotyczącą historii elektryfikacji Ostrowi Mazowieckiej. Będzie to kolejny bodziec do tworzenia więzi emocjonalnej mieszkańców z ich miastem.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- przebudowę, remont i konserwację budynku,
- wyposażenie budynku w niezbędne instalacje,
- nadanie budynkowi nowych funkcji użyteczności publicznej- adaptacja na cele kulturowe,
- zagospodarowanie terenu przy Starej Elektrowni,
- wyposażenie budynku.

Drugim obiektem który będzie zaadoptowany w ramach projektu „Kultura Pod Napięciem” jest Dom Rodziny Pileckich. Rotmistrz Witold Pilecki był jednym z najdzielniejszych, Niezlomnych Żołnierzy Rzeczypospolitej. Jego życie wypełniała służba i postawa ofiarności, wyrażona odwagą i najwyższym poświęceniem. W odradzającą się Polskę wrastał jako harcerz, obrońca Wilna, ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej, oficer rezerwy kawalerii i ziemianin-obywatel na wzór rzymskiego Cyncynata. Od 1939 r. nieprzerwanie pozostawał w czynnej służbie ojczyzny. Nie złożył broni po klęsce wrześniowej, więcej – wykazał niezwykły hart. Stał się jedynym dobrowolnym więźniem obozu koncentracyjnego Auschwitz. Utworzył w nim organizację konspiracyjną. Podtrzymywał we współwięźniach gotowość, aby we właściwej chwili podjąć działania zbrojne. Jego losy związane są z miastem Ostrow Mazowiecka, z którego pochodziła jego żona, w który wziął ślub i mieszkał przez kilka lat. Podczas II wojny światowej żona Witolda Pileckiego wraz z dziećmi schronili się w Ostrowi Mazowieckiej, w domu który zachował się do dziś. Miasto Ostrow Mazowiecka planuje zakup rzeczowej nieruchomości. W obiekcie powstanie miejska instytucja kultury - Muzeum Dom Rodziny Pileckich w Ostrowi Mazowieckiej. W ramach realizacji projektu będą prowadzone prace modernizacyjne i renowacyjne, które przyczynią się do zahamowania procesu degradacji domu, pozwalając na zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń. Przyczynią się do wzrostu atrakcyjności regionu oraz zwiększenie ruchu turystycznego. Przedsięwzięcie obejmuje:

- zakup nieruchomości Domu Rodziny Pileckich w Ostrowi Mazowieckiej,

- przebudowy, remontu i konserwacji Domu Rodziny Pileckich na potrzeby ruchu turystycznego o ogólnopolskim zasięgu,
- wyposażenia obiektu,
- zagospodarowania terenu przy obiekcie,
- przygotowanie materiałów w celu ich udostępnienia.

Ze względu na niewielką kubaturę Domu Rodziny Pileckich i jednocześnie sąsiedztwo innych obiektów o charakterze zabytkowym/wysokiej wartości historycznej, zdecydowano o uzupełnieniu oferty kulturowej, poprzez jednoczesne wykorzystanie przestrzeni starej elektrowni pod wspólną nazwą „Kultura Pod Napięciem”. Połączenie funkcjonalne obu obiektów pozwoli na pełne przedstawienie oferty kulturowej miasta i regionu. Realizacja projektu ma na celu upowszechnienie dostępu do zasobów kultury poprzez adaptację obydwu obiektów w połączeniu z ich historią.

REMONT I PRZEBUDOWA Z ROZBUDOWĄ BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO W PRZASNYSZU Z DOSTOSOWANIEM JEGO CZĘŚCI DO WSPOMAGANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ POLEPSZENIA OBSŁUGI PROCESÓW INWESTYCYJNYCH:

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Przedsięwzięcie bezpośrednio umożliwi wsparcie procesów oraz inwestycji służących wspomaganie przedsiębiorczości w subregionie ostrołęckim oraz znacząco polepszy obsługę inwestorów w zakresie spraw związanych z lokalizacją, budową i rozwojem oraz kooperacją przedsiębiorstw. Projekt ten wypełnia również cele szczegółowe planu inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu Ostrołęckiego z punktu widzenia gospodarczo - ekonomicznego rozwoju regionu tj.:

- Przygotowanie bazy do realizacji działań ożywienia gospodarczego,
  - Minimalizowanie niekorzystnych zjawisk jakimi jest wysoka stopa długotrwałego bezrobocia (na wysokości 14,2%),
  - Niwelowanie stanu kryzysowego w sferze gospodarczej i społecznej,
  - Zwiększenie aktywności gospodarczej w danym obszarze,
  - Niwelowanie barier w zrównoważonym rozwoju społecznym i gospodarczym Mazowsza,
- Stworzenie dogodnych warunków dla lokowania i rozwoju działalności gospodarczej.
Projekt ten również jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.
Spełnia cel główny tj. zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim,
Spełnia cel strategiczny: Gospodarka.

Projektu przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego "Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii" poprzez działanie w kierunkach:

- Wspieranie rozwoju nowych technologii
- Wzmocnienie potencjału rozwoju i absorpcji obszarów wiejskich,
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Projekt wpisuje się w cel nadrzędny rozwoju Mazowsza tj. Wzrost konkurencyjności gospodarki i zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego w regionie jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców. Projekt ten wpisuje się bezpośrednio w cel strategiczny:

- Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Projekt przyczyni się do wzrostu konkurencyjności poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów, realizując priorytet inwestycyjny wspierania rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich

społeczności na obszarze miejskim i wiejskim. Spełnia warunki dla wsparcia tego typu zadania realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz wpisuje się w kryteria kierunkowe.

Opisywane przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w centrum miasta Przasnysza, przy ulicy św. Stanisława Kostki 5 na Osiedlu Nr 2, które wchodzi w skład obszaru zdegradowanego, dla którego Miasto opracowało Program Rewitalizacji Przasnysza na lata 2015-2020 - przedsięwzięcie przebudowy i rozbudowy budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji zostało wobec tego wpisane do Programu Rewitalizacji Przasnysza.

Po rozbudowie w budynku znalazłoby swoją siedzibę Stowarzyszenie „Królewiecki Obszar Funkcjonalny-Porozumienie Przasnyskie”, Oddział Mazowieckiej Izby Gospodarczej, a także Wydziały Starostwa zajmujące się procesami inwestycyjnymi.

Stowarzyszenie „Królewiecki Obszar Funkcjonalny-Porozumienie Przasnyskie” zostało powołane do życia w 2014 r. z potrzeby istnienia organizacji zrzeszającej samorządy powiatu przasnyskiego. Założycielami i jednocześnie członkami jest Powiat Przasnyski, Miasto Przasnysz oraz gminy: Przasnysz, Krzynowłoga Mała, Jednoróżec, Czernice Borowe, Krasne i Chorzele. Jego celem jest szeroko rozumiana współpraca między samorządami w różnych dziedzinach życia ich mieszkańców. Jednym z ważniejszych zadań Stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości. Stowarzyszenie nie posiada własnego lokalu, co uniemożliwia prowadzenia np. Centrum Aktywizacji Biznesu, które by wspierało mieszkańców gmin Powiatu Przasnyskiego, prowadzących działalność gospodarczą oraz wspierało aktywizację zawodową mieszkańców, w szczególności osób niepełnosprawnych. Wsparcie mogłoby być realizowane m.in. poprzez organizowanie szkoleń. Przasnyskie Starostwo utrzymuje Strefę Gospodarczą w Sierakowie. Strefa obejmuje obszar 306 ha, które mogą być z powodzeniem zagospodarowane pod działalność gospodarczą lub przemysł. Ten teren posiada wszelką niezbędną infrastrukturę techniczną – drogi dojazdowe, sieć energetyczną o mocy 14 megawatów, oświetlenie, sieć telekomunikacyjną, kanalizację sanitarną i deszczową, wodociągi, ciągi pieszo-rowerowe oraz przyłącze gazowe o ciśnieniu średnim podwyższonym. W skład strefy wchodzi lotnisko biznesowo-turystyczne o powierzchni 107 ha, Specjalna Strefa Ekonomiczna – podstrefa Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (55 ha) oraz ponad 100 działek o powierzchni od 30 arów do 8 ha (łącznie 144 ha), przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod działalność produkcyjną, usługową, handlową. Istnieje potrzeba wykształcenia nowych kadr dla strefy a także uaktywnienia przedsiębiorców. Starostwo, które utrzymuje Strefę Gospodarczą, jest głównym uczestnikiem procesów inwestycyjnych, chce zapewnić dobre warunki dla przedsiębiorczości m.in. poprzez stworzenie innowacyjnych systemów informacyjnych oraz lepszych warunków lokalowych wydziałów Starostwa zajmujących się procesami inwestycyjnymi tj. Wydziału Komunikacji i Budownictwa a także Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami.

Powiat Przasnyski uzyskał decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, polegającej na zabudowie budynku administracyjno-biurowego Starostwa Powiatowego w Przasnyszu na działkach 1660 i 1659/2. Inwestycja rozbudowy została wpisana do budżetu Powiatu. Całkowita ilość środków przewidzianych w budżecie na rozbudowę budynku wynosi 5.250.000zł. Przebudowa parkingów jest w fazie koncepcyjnej. Planowany do rozbudowy budynek został wybudowany w latach 50 i 60 XX wieku, dla potrzeb administracyjnych urzędu powiatowego i miejskiego oraz gminnego Przasnysza. Budynek administracyjno-biurowy jest zajmowany przez Starostwo Powiatowe w Przasnyszu, Urząd Gminy w Przasnyszu, Miejski Ośrodek Pomocy w Przasnyszu oraz Polski Czerwony Krzyż. Nieruchomość stanowi współwłasność w udziałach: Powiat Przasnyski -67/100, Gmina Miasta Przasnysz – 20/100, Gmina Przasnysz-13/100.

Na dzień dzisiejszy budynek nie jest w pełni wykorzystywany z powodu złego stanu technicznego, co powoduje, że nie jest możliwe również nadanie mu nowych funkcji użytkowych. Małe pomieszczenia, wąskie korytarze, mała ilość sanitariatów, wąskie i wysokie stopnie klatki schodowej, na jednej kondygnacji występują trzy poziomy, co utrudnia komunikację i poruszanie się interesantów. Dla osób niepełnosprawnych dostępny jest jedynie parter budynku i to jedynie od strony dziedzińca wewnętrznego,

brak windy powoduje niedostępność wyższych kondygnacji. Sanitariaty nie są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Ściany budynku nie zapewniają właściwego współczynnika izolacyjności termicznej $u > 1 \text{ W/m}^2\text{K}$, obecnie obowiązuje $u < 0,3 \text{ W/m}^2\text{K}$. W pobliżu budynku, na działce nr 1659/1 jest urządzony parking miejski. Parking przynależny do budynku administracyjno-biurowego, po rewitalizacji wraz z dobudowaniem skrzydła i nadaniu budynkowi nowych funkcji użytkowych, wymaga powiększenia poprzez wykonanie jednego dużego parkingu w miejsce dwóch istniejących (przynależnego do budynku oraz parkingu miejskiego na działce nr 1591/1). Właścicielem parkingu na działce 1591/1 jest Miasto Przasnysz. Pozostał parking przynależny jest do budynku administracyjno-biurowego zajmowanego przez Starostwo Powiatowe w Przasnyszu, Urząd Gminy w Przasnyszu, Miejski Ośrodek Pomocy w Przasnyszu oraz Polski Czerwony Krzyż. Nieruchomość na działce 1660 stanowi współwłasność w udziałach: Powiat Przasnyski -67/100, Gmina Miasta Przasnysz – 20/100, Gmina Przasnysz-13/100, natomiast działka 1659/2 stanowi własność Powiatu Przasnyskiego. Niezbędne jest także wykonanie ściany oddzielającej (muru-ogrodzenia) od działek sąsiadujących tj.1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668 celem zapewnienia ładu architektonicznego.

Zostało zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Przasnyskim, Gminą Miasta Przasnysz i Gminą Przasnysz w sprawie rozbudowy budynku administracyjno-biurowego przez Powiat Przasnyski. Prowadzone są rozmowy pomiędzy Starostwem Powiatowym w Przasnyszu i Urzędem Miejskim w Przasnyszu odnośnie zawarcia porozumienia Powiatu Przasnyskiego z Gminą Miasta Przasnysz w sprawie wspólnej przebudowy parkingów. Realizacja poprzez Powiat Przasnyski jako główny organizator realizacji zadania zapewni wykonalność techniczną projektu poprzez obsługę i wykonawstwo firm specjalistycznych.

W związku z nadaniem nowych funkcji użytkowych, przewidywane jest działanie remontowe istniejącego budynku dla zapewnienia m.in. właściwej komunikacji z dobudowywanym skrzydłem budynku, zapewnienia dostępu dla osób niepełnosprawnych, w którym to skrzydle przewiduje się lokalizację windy oraz sanitariatów dostępnych dla osób niepełnosprawnych. Inwestycja ta w znaczący sposób poprawi dostępność wszystkich kondygnacji budynku dla osób niepełnosprawnych, usprawni komunikację wewnętrzną oraz zapewni właściwe użytkowanie budynku po nadaniu mu nowych funkcji użytkowych.

Przedsięwzięcie spowoduje rozwój infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizowanym w celu jego aktywizacji społecznej i gospodarczej. Po zrealizowaniu planowanej inwestycji budynkowi zostanie nadana nowa funkcja użytkowa pobudzenia aktywności gospodarczej i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców w szczególności zlokalizowanych w Przasnyskiej Strefie Gospodarczej w Sierakowie, a także młodych przedsiębiorców, którzy rozpoczynają działalność przy wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy i potrzebujących szkoleń. Po rewitalizacji możliwe będzie m.in. prowadzenie szkoleń i udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, czy obsługę przedsiębiorców Przasnyskiej Strefy Gospodarczej w Sierakowie. Rewitalizacja inwestycji umożliwi także zapewnienie prawidłowej obsługi inwestycyjno-geodezyjnej. Wyłonienie projektu technicznego planowanej inwestycji nastąpi w ramach konkursu architektonicznego.

Forma architektoniczna budynku ma nawiązywać do zabudowy śródmieścia miasta, co poprawi estetykę i ład architektoniczny istniejącej zabudowy.

Parametry techniczne:

- a) Istniejący budynek
  - powierzchnia zabudowy: 964 m^2
  - powierzchnia użytkowa podstawowa: 1489 m^2
  - powierzchnia użytkowa pomocnicza 1086 m^2
  - kubatura 11.211 m^3
- b) Dobudowywany budynek
  - powierzchnia zabudowy: 235 m^2
  - powierzchnia użytkowa: $714,1 \text{ m}^2$

- kubatura: 3 380 m³
- c) Planowany parking
- powierzchnia: 1200 m² co daje 44 miejsca parkingowe oraz parking przy budynku dla 14 pojazdów.

"MIASTO DWÓCH KULTUR".
REWITALIZACJA CENTRUM STAREGO MIASTA W MAKOWIE MAZOWIECKIM
WRAZ Z BUDYNKIEM ZABYTKOWEJ BOŻNICY ŻYDOWSKIEJ

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Inwestycja zostanie zrealizowana w zakresie - *Oś priorytetowa 6 Jakość życia. Działanie: Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych.* Projekt ten wpisuje się w **CEL ROZWOJOWY** Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030:

10. Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

10.2. Kompleksowe i zintegrowane działania rewitalizacyjne w miastach

32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gospodarki regionu oraz do zwiększenia atrakcyjności regionu

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

31.2 Wspieranie rozwoju turystyki kulturowej oraz tworzenia nowych produktów turystycznych

31.3 Ochrona mazowieckiej spuścizny historycznej

31.4 Rozwój systemu obsługi turystów

32.2 Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej regionu

32.3 Wspieranie edukacji kulturalnej

34.1 Wspieranie inicjatyw gospodarczych w sektorze kreatywnym

35.1 Wzmocnienie znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym

W SZCZEGÓLNOŚCI:

- uzupełnianie i promocja sieci szlaków i pasm turystycznych, w tym szlaków dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego

- poprawa warunków nawigacyjnych i drożności szlaków wodnych

- organizacja imprez i wydarzeń o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym w miejscach i obiektach historycznych

- konserwacja, renowacja i adaptacja na cele użyteczności publicznej historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem

- wspieranie działań na rzecz rozwoju i modernizacji infrastruktury kultury

- digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego, ujednocnianie standardów i zasad udostępniania tych zasobów

- upowszechnianie wiedzy o regionie

- promocja i kultywowanie lokalnych i regionalnych tradycji

WSKAŹNIKI:

-liczba instytucji kultury objętych wsparciem 2 szt.

-liczba kulturowych obszarów/ miejsc/ instytucji kulturalnych udostępnionych dla niepełnosprawnych 3 szt.

-wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne 9000 szt. odwiedziny/rok

- powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 6,5 ha

Maków Mazowiecki jest jedną z najstarszych miejscowości na Mazowszu, wzmiankowaną już w XI wieku. Jej znaczenie wiązało się z usytuowaniem na przecięciu szlaków handlowych łączących

północ z południem, wschód z zachodem. W roku 1421 książę mazowiecki Janusz I Starszy nadał osadzie prawa miejskie chełmińskie, definiując w ten sposób układ urbanistyczny, który przetrwał do dziś. Jeszcze do II wojny światowej makowski rynek stanowił dwa wybrukowane place służące celom miejskim przede wszystkim handlowi. Po zniszczeniach z czasu II wojny światowej bruk stanowiący nawierzchnię rynku wykorzystany został do odbudowy lokalnych dróg, a przestrzeń rynku wypełniona została zielenią. W takiej formie rynek przetrwał do naszych czasów. Koncepcja rewitalizacji rynku wzięła się z potrzeby stworzenia identyfikowalnego centrum miasta i przywrócenia typowego dla tego obszaru charakteru. Rynek stanowi jeden z ważniejszych elementów integrujących miasto. Jest punktem osnowy komunikacyjnej związanej z codzienną egzystencją miejscowości, jej funkcjami usługowymi oraz rekreacyjnymi. Mając na względzie powyższe Maków Mazowiecki przedkłada do dofinansowania przedsięwzięcie obejmujące zadanie: rewitalizacja centrum Starego Miasta, którego nadrzędnym celem będzie nadanie nowej tożsamości w kontekście historycznym, kulturowym i społecznym poprzez uporządkowanie przestrzeni rynku, powrót do tradycyjnej funkcji placów oraz wzbogacenie ich współczesnymi obiektami. Aktywizacja rynku centrum Starego Miasta – pozwoli na budowanie lokalnych więzi pomiędzy mieszkańcami, poczucia wspólnoty i solidarności. Walory urbanistyczne tego miejsca w tkance miejskiej stworzą duży potencjał do zaprojektowania przestrzeni o funkcji reprezentacyjnej, rekreacyjnej tworzącej spokojny klimat i umożliwiającą powstanie nowych przestrzeni atrakcyjnych dla ich użytkowników. Program przewiduje zaspokojenie potrzeb zarówno starszych jak i młodszych mieszkańców. Zagospodarowanie wysokiej jakości będzie spełniać współczesne standardy, a starannie dobrane elementy przestrzeni będą odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Średniowieczny podział na plac północny i południowy wydaje się wręcz idealny dla podziału funkcjonalnego.

RYNEK POŁUDNIOWY ze względu na swoje dotychczasowe zagospodarowanie i walory przyrodnicze stanowić będzie założenie parkowo – placowe realizowane poprzez funkcje rekreacyjno – wypoczynkowo – kulturalną dla mieszkańców. Zgodnie z propozycją nastąpi wprowadzenie wspólnej przestrzeni publicznej w postaci płyty placu z szerokimi, wygodnymi alejami, wiodącymi dotychczasowymi trasami komunikacji pieszej. Główną atrakcją placu będzie nowoczesna multimedialna fontanna przyciągająca mieszkańców pokazami woda – światło – dźwięk (istniejąca jest w bardzo złym stanie technicznym). Proponuje się figurki żab wykorzystać ponownie na miejscowym placu zabaw lub w ogródku przedszkolnym. Piękna zieleń wysoka i średnia będzie zachowana praktycznie w całości. Dodatkowo zostanie uzupełniona dekoracyjnymi gatunkami głównie kwitnącymi oraz rabatami nieustannie kwitnących kwiatów – dostawanych do pór roku. Akcentem placu może być rzeźba założyciela miasta – księcia mazowieckiego Janusza I Starszego. W części południowej zaprojektowano wyżwirowany plac przewidziany do gry w kule – plenerową grę towarzyską dla osób w każdym wieku. Od strony północnej placu zaproponowano zmienną ekspozycję – park rzeźb. Nawierzchnię będą stanowiły jasne, estetyczne płyty kamienne i kamieniopodobne w stonowanych kolorach beżu i szarości.

RYNEK PÓŁNOCNY (dawnej żydowski) będzie pełnił funkcję placu typowo miejskiego. Głównym celem jest ożywienie tego miejsca, integracja mieszkańców poprzez stworzenie wzbogaconej, atrakcyjnej przestrzeni miejskiej. Płyta placu będzie stanowić jedną przestrzeń będącą miejscem spotkań, ciekawych wydarzeń artystycznych, kulturalnych. W zimie, która jest na ogół sezonem martwym dla imprez plenerowych, część płyty może być wykorzystywane jako lodowisko. Przewiduje się okresowe wykorzystywanie płyty do celów handlowych, np. kiermaszy świątecznych. Istniejący drzewostan złożony głównie z lip szerokolistnych jest w złym stanie ze względu na choroby powodujące powolną degradację, które powstały wskutek wieloletniego przycinania konarów. Proponuje się ich wycinkę i zastąpienie zielenią o charakterze miejskim, głównie kwitnącą, w uporządkowanych formach.

W centralnej części placu zaprojektowano budynek o współczesnej formie pełniący funkcję kawiarni, miejsca ekspozycji, punktu informacyjnego, publicznych toalet i okresowo będącego zadaszoną sceną do występów artystycznych, prezentacji. Taras budynku będzie miał otwarcie widokowe na najsilniejszy i najważniejszy element w sylwecie miasta – kościół parafialny p.w. Bożego Ciała z wysoką dzwonnica. Całość będzie dopełniona poprzez estetyczną małą architekturę oraz nowe oświetlenie.

Rys. 12. Wizualizacja zrewitalizowanego rynku Starego Miasta w Makowie Mazowieckim

Źródło: Materiał udostępniony przez Partnera na potrzeby RIT

Drugim elementem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego przedkładanego przez Maków Mazowiecki, które swym zakresem obejmować będzie rewitalizację budynku zabytkowej bożnicy żydowskiej, Domu Modlitwy przy ul. Zielony Rynek 5 w Makowie Mazowieckim, będzie zadanie pn.: *przebudowa i zmiana sposobu użytkowania dawnej bożnicy Bractwa Bet Hamidrasz na budynek usługowy ekspozycyjno-biurowy z infrastrukturą techniczną.*

Budynek dawnego Domu Modlitwy na zbiegu ulic Zielony Rynek i Bużnicznej w Makowie Mazowieckim jest budynkiem wolnostojącym, na rzucie prostokąta, o dwóch kondygnacjach użytkowych nadziemnych, częściowo podpiwniczonym.

Początek jego budowy datowany jest na rok 1857. Od zawsze pełnił on rolę domu modlitw i szkoły; pomieszczenia na piętrze służyły jako mieszkanie rabina. W czasie II wojny światowej budynek został częściowo zniszczony, a po roku 1945 odbudowany z przeznaczeniem na komunalne lokale mieszkalne, ze znaczną przebudową bryły budynku w stosunku do układu pierwotnego.

Budynek wpisany jest do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr A-592.

Stan techniczny budynku został w opracowaniu określony jako nieprawidłowy i niestabilizowany.

Celem prac będzie wzmocnienie i naprawa istniejącej substancji budowlanej, a także przebudowa elementów konstrukcji w aspekcie projektowanej zmiany funkcji.

W szczególności w ramach prac inwestycyjnych zaplanowane zostało: wzmocnienie fundamentów budynku i zapewnienie odpowiedniej izolacji przeciwwilgociowej, wykonanie posadzki i nowego stropu nad parterem, z wykorzystaniem zabytkowych elementów – stalowych słupów i belek, wzmocnienie ścian nośnych i usztywnienie bryły budynku, nową więźbę dachową, schody wewnętrzne.

Łącznie rewitalizacją zostanie objętych obszar o powierzchni 6 ha.

„REWITALIZACJA. PER CAUSAM AD ANIMI”

Przedsięwzięcie bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Przedsięwzięcie w swoich założeniach bezpośrednio odnosi się do *Strategii rozwoju województwa*

mazowieckiego do 2030 roku i przypisanych jej celów dla regionu: tj. inwestycja będzie miała wpływ na zwiększenie wykorzystania potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego Mazowsza oraz istniejących walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Inwestycja będzie realizować cel poprzez upowszechnianie kultury i twórczości, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej, wspieranie rozwoju sektora kreatywnego, kreowanie miast jako centrów aktywności kulturalnej. Spowoduje wykorzystanie walorów potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. Inwestycja poprawi dostęp do zasobów kultury osobom niepełnosprawnym, a także podniesie komfort zwiedzania wszystkim odbiorcom. Inwestycja ma na celu również wzmocnienie funkcji edukacyjnych i ożywienie zabytku poprzez włączenie go w przestrzeń publiczną – przedsięwzięcie jest komplementarne z zadaniem inwestycyjnym miasta Ostrołęki rewitalizacji nabrzeży rzeki Narew w granicach miasta, przedkładanym do dofinansowania w ramach niniejszego Planu (tożsamy obszar oddziaływania, sektor wzmocnienia społecznej aktywności, współdziałanie w ożywianiu obszaru obecnie zmarginalizowanego, wpływ na poszerzenie pola aktywności i zaangażowania mieszkańców obszaru).

Prezentowane przedsięwzięcie, którego przedmiotem będą kompleksowe działania rewitalizacyjne obejmujące zabytkową kamienicę oraz obiekty do niej przyległe (zlokalizowane w Ostrołęce, pl. gen. J. Bema 9), zaplanowane jest do realizacji przez **Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce** – podmiot posiadający odrębną osobowość prawną, będący Partnerem w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Muzeum jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną – samorządową instytucją kultury. Organizatorem Muzeum jest Samorząd Województwa Mazowieckiego (nie nastawioną na osiąganie zysku, której celem działania jest trwała ochrona dóbr kultury, udostępnianie zbiorów i ich upowszechnianie). Ogólny nadzór nad Muzeum sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego a nadzór bezpośredni Zarząd Województwa Mazowieckiego. Muzeum wpisane jest do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Zarząd Województwa Mazowieckiego pod Nr RIK 11/99. Muzeum posiada osobowość prawną.

Aktem utworzenia instytucji jest Zarządzenie Nr 92/75 Wojewody Ostrołęckiego z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie utworzenia Muzeum Okręgowego w Ostrołęce i nadania mu Statutu z późn. zm. zmienionego Zarządzeniem Nr 75/98 Wojewody Ostrołęckiego z dnia 11 grudnia 1998r. w sprawie nadania Statutu Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce. Muzeum jest instytucją dobra wspólnego i ważną częścią przestrzeni publicznej. W odczuciu społecznym jawi się w postaci źródła emanacji procesów wspólnotowych jak też w strukturach społecznego wsparcia aktywności muzealnych.

Zakres działalności Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce obejmuje:

- gromadzenie i przechowywanie dóbr kultury polskiej w zakresie prehistorii, historii, sztuki i etnografii.
- upublicznianie informacji o treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej, umożliwianie kontaktu ze zbiorami.

Obiekty przeznaczone do rewitalizacji w ramach wnioskowanego przedsięwzięcia oraz ujęte w koncepcji projektowej usytuowane są na terenie objętym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego rejonu „Śródmieście Północ – 11 Listopada” w Ostrołęce, zatwierdzonym uchwałą przez Radę Miasta Nr 471/LII/2006 z dnia 30 marca 2006 r. z późn. zm. Działka nr 20755 położona jest na terenie zabudowy mieszkaniowo-usługowej w typie staromiejskim, oznaczonym symbolem MM/UU.17. **Obowiązujące ustalenia w zakresie ochrony konserwatorskiej.** Planowana inwestycja położona jest w obszarze objętym ochroną prawną na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury:

- Układ urbanistyczny Starego Miasta – wpisany do rejestru zabytków pod Nr A – 440, decyzją z dnia 09.02.1977r.,
- Budynek frontowy (zlokalizowany wzdłuż pierzei ul. gen. Józefa Bema) – wpisany do rejestru zabytków pod Nr A – 453 decyzją z dnia 28 sierpnia 1979r.,
- Nawarstwienia kulturowe – wpisane do rejestru zabytków pod Nr A – 320, decyzją z dnia 04.08.1992r.

W związku z obowiązkami wynikającymi z wpisu kamienicy do rejestru zabytków przeprowadzono wszystkie niezbędne badania obiektu a ich wyniki zostały zebrane w szczegółowym opracowaniu konserwatorskim. Zawarte zostały tam wnioski określające zakres prac konserwatorskich i budowlanych jakie należy przeprowadzić, aby obiekt odzyskał swoją świetność, przyczynił się do podniesienia atrakcyjności turystycznej rynku starego miasta w Ostrołęce oraz służył celom kulturalnym, w szczególności edukacyjnym i wystawienniczym. Działalność wystawiennicza, która obejmie całą kondygnację I pietra będzie ściśle merytorycznie powiązana z działalnością edukacyjną prowadzoną na parterze zabytkowej kamienicy oraz połączonej z nią nowej kubatury.

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI

powierzchnia użytkowa	893,11m ²	69,00%
powierzchnia komunikacyjna	346,85m ²	27,00%
powierzchnia techniczna, magazyny i gospodarcza	50,89m ²	4,00%
RAZEM (pow. netto):	1290,85m²	

Forma architektoniczna oraz sposób dostosowania do krajobrazu i otaczającej zabudowy.

• Budynek nr 1 - frontowy

Kamienica zostanie dopasowana do istniejącej zabudowy historycznej, jako części pierzei placu gen. Józefa Bema. Bryła budynku stanowi odrębną całość poprzez kolorystykę i własne podziały pionowe oraz pozostaje w widoku elewacji formalnie wydzielona od istniejącej kamienicy nr 8 – obecnej głównej siedziby muzeum. Kamienica stylistycznie nawiązywała będzie do architektury kamienicy miejskiej z przełomu XIX i XX w. Wysokość elewacji nie przekracza wysokości elewacji obecnego muzeum. Zachowano „formalny podział na dwa budynki” (w rzeczywistości będzie to jeden obiekt) – tak, aby zachować charakter zabudowy pierzejowej, np. nawiązując do sąsiedniej, północno-wschodniej pierzei Placu. Forma elewacji - jej proporcje, podziały, użyte materiały - nawiązywać do budynku sąsiedniego. Niestanowią dla niego „konkurencji” oraz nie są nadmiernie wyeksponowane. Wejście do budynku będzie wejście „podrzędnym”. Z uwagi na zabytkowy charakter budynku zaprojektowano dach dwuspadowy, symetryczny, z kalenicą równoległą do ul. Bema oraz konstrukcją dachu przewidującą pokrycie dachówką ceramiczną (karpiówka). Elewacja boczna – ściana szczytowa kamienicy, została wyrównana i uzupełniona o otwory okienne, tak żeby była symetryczna. Zaprojektowano doświetlenie pomieszczeń biurowych na poddaszu poprzez lukarny.

• Budynek nr 2 – oficyna

Forma 2-piętrowej, nakrytej dachem pulpitowym oficyny przebudowanej w latach 80-tych pozostanie bez zmian. Skorygowana zostanie ze względu na funkcję liczba okien, tak żeby zachować przy tym porządek podziałów. Jako wizytówka muzeum od strony dziedzińca zostanie wykorzystany wydarty ryzalit. Przewiduje się obłożenie go wielkoformatowymi metalowymi płytami z perforowanym ludowym motywem kurpiowskim. Na podkreślenie zasługuje także nowe wejście do oficyny z dziedzińca poprzez przeszklone naroże ryzalitu.

• Budynek nr 3

Po wyburzeniu starego budynku gospodarczego w jego miejsce powstanie 2-piętrowa oficyna nakryta dachem dwuspadowym o kącie nachylenia powtarzającym naczulek kamienicy. Zostaną zachowane podziały okien jak na ścianie szczytowej kamienicy jednak wyróżniona zostanie poprzez zastosowanie nowoczesnych materiałów elewacyjnych. Jako okładzinę zewnętrzną projektuje się płyty włókno-cementowe w jasnym kolorze nawiązującym do koloru kamienicy. W ścianie szczytowej nowej oficyny planuje się okno panoramiczne, dzięki któremu z sali wystaw na piętrze będzie rozpościerał się widok na Narew i jej zielone nabrzeże. W poziomie parteru od strony dziedzińca planuje się wejście do kafeiterii przez przeszkloną witrynę w podcieniu.

Kolorystyka elewacji zgodnie z rysunkami architektonicznymi elewacji. Ostateczny dobór barw wg wybranej palety do uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, delegatura w Ostrołęce, na etapie wykonania inwestycji.

Szczegółowe badania architektoniczne i konserwatorskie potwierdziły, iż piwnice pod kamienicą przy pl. gen. J. Bema 9, czyli obiekcie planowanym do rewitalizacji, są najstarszymi murami zachowanymi w Ostrołęce. Poddane konserwacji a następnie udostępnione zwiedzającym staną się największą atrakcją starego miasta. w połączeniu z funkcją muzealną przyczynią się do podniesienia atrakcyjności turystycznej nie tylko całego starego miasta, ale całej Ostrołęki, jako centrum subregionu.

W celu dostosowania kamienicy dla osób niepełnosprawnych planuje się wykonanie wewnątrz budynku szybu i montaż dźwigu dostępnego od strony dziedzińca z poziomu terenu z przystankami na wszystkich 4 kondygnacjach od piwnicy do poddasza. Lokalizacja została poprzedzona wstępnym rozpoznaniem architektonicznym przestrzeni poniżej posadzki parteru, w wyniku której nie stwierdzono występowania w tym miejscu sklepień i innych elementów o wartości historycznej. Wejście dla osób niepełnosprawnych na teren działki będzie możliwe od strony ul. Staromostowej między kamienicą, a nowym budynkiem z kafełnią dostępna z poziomu terenu. W budynku nie przewiduje się progów wyższych niż 2cm. Poprawa dostępu do zasobów kultury m.in. dla osób niepełnosprawnych, poprzez montaż windy oraz wejście dla osób z niepełnosprawnością ruchu pozwoli na skomunikowanie nie tylko rewitalizowanej kamienicy, ale także budynku sąsiadującego (obecnej głównej siedziby Muzeum), w którym znajdują się stałe ekspozycje. Na zakres prac zaproponowany w dokumentacji konserwatorskiej oraz zawarty w dokumentacji projektowej Muzeum uzyskało zgodę Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Decyzja Nr 39/16 z dnia 14.03.2016r. Ponadto uzyskano Decyzję pozwolenie na budowę Nr 50/2016 z dn. 07.04.2016.

Nieruchomość, która zostanie poddana rewitalizacji, będzie w całości przeznaczona na prowadzenie działalności statutowej Muzeum, w tym m.in.: wystawienniczej, edukacyjnej, naukowej oraz w zakresie przechowywania zbiorów muzealnych i bibliotecznych.

Zgodnie z wstępnymi założeniami zaplanowany został następujący podział budynków na dwie strefy:

- I strefa publicznie dostępna wyposażona w system telewizji dozorowej CCTV z dostępem dla osób niepełnosprawnych (piwnice, parter, piętro, poddasze głównie w zabytkowej kamienicy)
- II strefa z ograniczoną dostępnością przeznaczona na magazyny zbiorów, pracownie muzealne, biura i serwerownię.

Rys. 13. Wizualizacja zrewitalizowanej zabytkowej kamienicy Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce

Źródło: Materiał udostępniony przez Partnera na potrzeby RIT

Cel bezpośredni prezentowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego został zdefiniowany jako: *znaczący wzrost potencjału turystycznego Ostrołęki i regionu kurpiowskiego poprzez kompleksową rewitalizację zabytkowej kamienicy i obiektów do niej przyległych, należących do Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce.*

Cele pośrednie osiągnięte w efekcie przeprowadzenia planowanych działań inwestycyjnych będą obejmować:

- zahamowanie procesów degradacji zabytkowej kamienicy i obiektów przyległych usytuowanych na nieruchomości sąsiadującej z obecną siedzibą Muzeum Kultury Kurpiowskiej, w obszarze staromiejskiej zabudowy Ostrołęki,
- nadanie obiektowi zabytkowemu nowych funkcji kulturalnych: wystawienniczej i edukacyjnej (budynek dotychczas użytkowano na cele biurowe i nie był publicznie dostępny),
- utrwalenie historycznych i artystycznych walorów najstarszych zachowanych murów w Ostrołęce datowanych na połowę XVI i udostępnienie ich zwiedzającym (badania konserwatorskie i architektoniczne potwierdzają, że są to najstarsze zachowane mury w Ostrołęce, są tym cenniejsze, że w Ostrołęce ze względu na liczne pożary i zniszczenia wojenne zachowało się niewiele oryginalnych zabytków).
- poprawa estetyki przestrzeni w obrębie placu gen. J. Bema (dawnego rynku) poprzez przywrócenie historycznych detali (dach, stolarka, elewacja) zabytkowej kamienicy i jej otoczenia, które zostaną poddane rewitalizacji,
- poprawa dostępności do oferty kulturalno – edukacyjnej MKK w Ostrołęce dzięki poszerzeniu oferty,

Natomiast z punktu widzenia społeczno-ekonomicznego realizacja prezentowanego projektu, pozwoli na osiągnięcie następujących korzyści długoterminowych:

- wzrost znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy miasta Ostrołęki oraz regionu kurpiowskiego;
- zabezpieczenie obiektu zabytkowego poprzez wyposażenie w instalacje: telewizji dozorowej (CCTV), sygnalizacji włamania i napadu (SSWiN), sygnalizacji alarmu pożaru (SAP),
- ożywienie starego miasta ,
- optymalne wykorzystanie potencjału turystycznego i promocyjnego kurpiowszczyzny,
- wzmocnienie tożsamości mieszkańców Ostrołęki/ regionu kurpiowskiego/ subregionu;
- budowa prestiżu wizerunku miasta Ostrołęki oraz subregionu;
- stworzenie warunków do wzrostu ruchu turystycznego na terenie miasta i regionu ;
- stworzenie warunków do realizacji działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży/osób zainteresowanych,
- zwiększenie możliwości rozwoju sektora usług turystycznych i około turystycznych na terenie miasta oraz w regionie;
- wzrost świadomości historycznej mieszkańców subregionu;

Realizacja przedsięwzięcia w optymalnym stopniu zaspokoi popyt ze strony użytkowników ze względu na zwiększoną powierzchnię użytkową umożliwiającą efektywniejszą realizację działalności Muzeum, z równoczesnym wprowadzeniem nowej oferty, wykorzystującej najnowsze technologie. Realizacja projektu będzie miała wpływ na wzrost liczby użytkowników (950 odwiedzin w ciągu roku), przyczyniając się do zwiększenia aktywnego udziału społeczeństwa w kulturze.

Realizacja działań projektowych pozwoli na zaproszenie społeczeństwa do uczestniczenia w dziedziczeniu przeszłości dla pożytku teraźniejszości i przyszłości. Taki proces uczestnictwa stanie się możliwy dzięki pozyskaniu zrewitalizowanego zabytkowego obiektu.

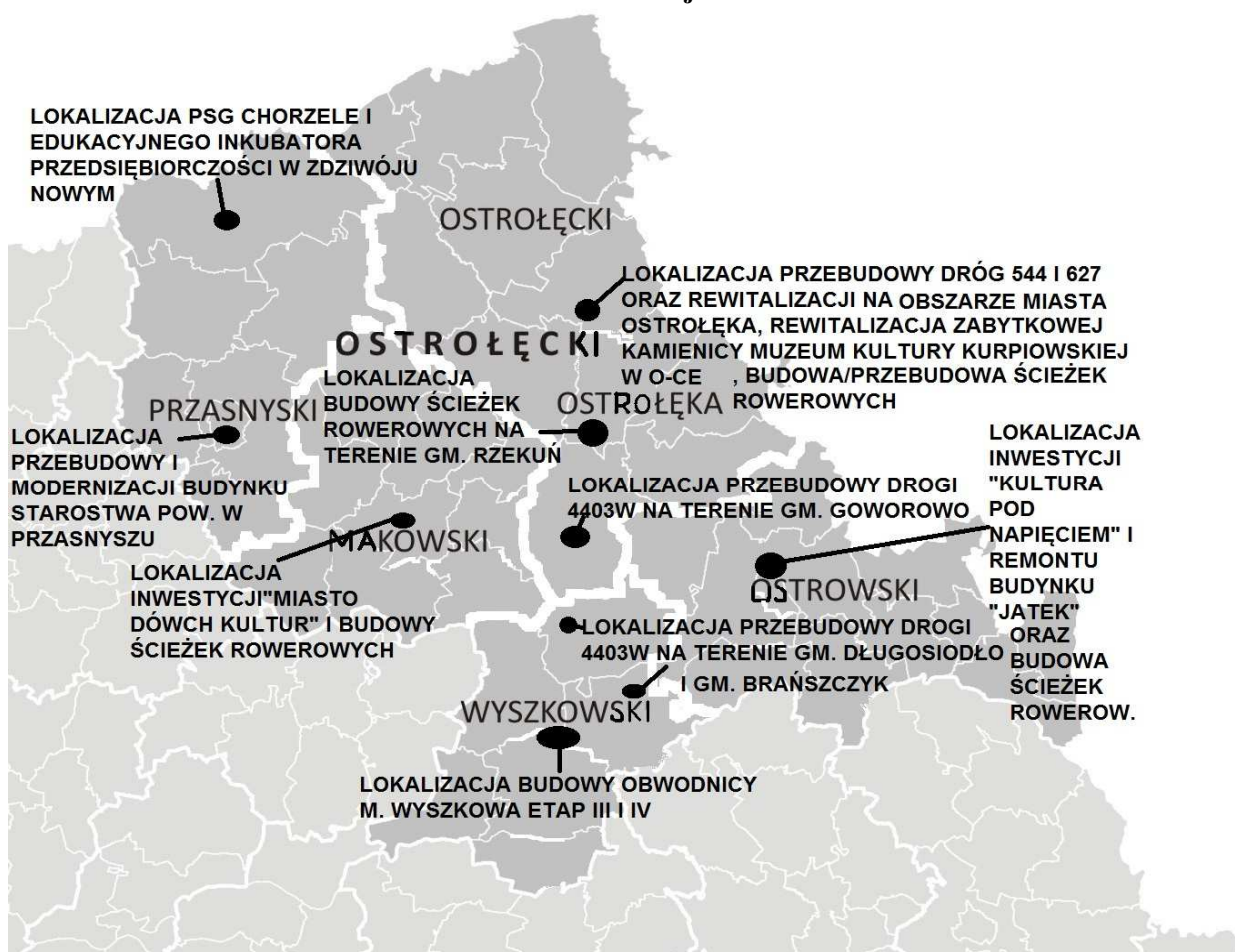
Ponadto dzięki kompleksowej realizacji zaplanowanych działań możliwe będzie poszerzenie działalności Muzeum w dwóch ważnych obszarach:

- zwiększenie dostępności do zasobów poprzez utworzenie w części zabytkowej kamienicy Cyfrowego Archiwum Tradycji Kurpiów (obecnie nie ma takiej możliwości ze względu na zbyt małą kubaturę budynku, w oparciu o który funkcjonuje Muzeum),
- utworzenie pracowni etnodesignu w oparciu o zasoby muzeum dotyczące kultury i sztuki Kurpiów, w szczególności wycinanki i haftu.

Reasumując, zrewitalizowana kamienica oraz planowana nowa kubatura wzmocnią subregionalny ośrodek życia społecznego oraz przyczynią się do unowocześnienia muzeum i zwiększenia dostępu do wiedzy i oferty kulturalnej. Celem pośrednim projektu jest skoncentrowanie działalności społecznej na inicjowaniu wokół instytucji muzeum procedur, służących budowaniu kultury pamięci i obywatelskiego poczucia odpowiedzialności za wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego w tworzeniu wspólnoty lokalnej, w wymiarach społeczno-kulturowym i społeczno-ekonomicznym.

Kompleksowe ujęcie zadań I Projektu wiodącego w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i komunikacyjnym - stanowi o zintegrowanym oddziaływaniu planowanych inwestycji na rozwój całego subregionu ostrołęckiego, na dalsze funkcjonowanie samego obszaru i jego społeczności, poprawę jakości życia, podniesienie poziomu rozwoju, zwiększenie jego dostępności. Realizacja zadań przyczyni się również do poprawy konkurencyjności regionu, zwiększenia jego spójności, w kontekście całego Mazowsza. Przede wszystkim zaś stworzy możliwości wykorzystania endogenicznego potencjału subregionu oraz posiadanych zasobów w postaci rezerw terenów inwestycyjnych i kapitału ludzkiego, a przede wszystkim (dzięki poprawie infrastruktury technicznej) zwiększy atrakcyjność inwestycyjną obszaru.

Rys. 14. Mapa powiatów subregionu ostrołęckiego ze wskazaną lokalizacją poszczególnych inwestycji w ramach I Projektu

Źródło: opracowanie własne na podst. danych udostępnionych przez Lidera i partnerów

7.3. Planowane rezultaty I. Projektu

Zakres prezentowanego I. Projektu w sposób bezpośredni wynika ze zdiagnozowanych problemów zidentyfikowanych w obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego. Przedmiotowy Projekt przyczyni się do zniwelowania problemu głównego, sformułowanego, jako:

Niedostateczny poziom użyteczności gospodarczej, społecznej, środowiskowo-rekreacyjnej ostrołęckiego obszaru funkcjonalnego, skutkujący ograniczoną dostępnością zewnętrzną i wewnętrzną do potencjału miasta Ostrołeki i subregionu ostrołęckiego.

Jednocześnie we wskazanym obszarze funkcjonuje szereg problemów szczegółowych, bezpośrednio wynikających z problemu głównego i zależnie powiązanych między sobą:

- Słabe powiązanie ośrodka ostrołęckiego z jego zapleczem, ograniczające optymalne /efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego, społecznego, środowiskowo-rekreacyjnego całego subregionu.
- Słaba funkcjonalność ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznej, co ogranicza wielotorowy rozwój obszaru.
- Niedostateczne wykorzystanie istniejącej przestrzeni przyrodniczej i infrastruktury drogowej, skutkujące słabym zagospodarowaniem obszaru.
- Postępująca degradacja funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych obszaru.
- Niszcząca zabytkowa architektura subregionu.
- Słaba spójność dróg subregionu ostrołęckiego z siecią TEN-T, skutkująca ograniczoną dostępnością komunikacyjną do pozostałej części Mazowsza.
- Poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczności.
- Niedostateczne uzbrojone i skomunikowane tereny inwestycyjne w obszarze funkcjonalnym.
- Niewystarczające zasoby terenów inwestycyjnych na terenie miasta Ostrołeki i subregionu ostrołęckiego.
- Małe szanse na wszechstronny rozwój lokalny.

Przeprowadzenie przedmiotowej inwestycji będzie miało bezpośrednie przełożenie na osiągnięcie mierzalnych efektów w postaci rezultatów i produktów obranych, jako wskaźniki realizacji Projektu.

Na potrzeby Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołeki i subregionu ostrołęckiego do Projektu wiodącego przypisano następujące wskaźniki, zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020:

Tabela 3. Wskaźniki realizacji Projektu.

<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Prognozowana wartość</i>
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	<i>hektary</i>	80,0
Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach	<i>sztuki</i>	8,0
Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach	<i>EPC</i>	68,0
Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB	<i>sztuki</i>	2,0
Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu	<i>sztuki</i>	3,0

Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i /lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	<i>sztuki</i>	11,0
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	<i>sztuki</i>	3,0
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe	<i>sztuki</i>	11,0
Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	<i>sztuki</i>	2,0
Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	<i>sztuki</i>	2,0
Długość wybudowanych dróg dla rowerów	<i>kilometry</i>	44,72
Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	<i>kilometry</i>	55,60
Całkowita długość nowych dróg	<i>kilometry</i>	1,8
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	<i>hektary</i>	12,0
Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	<i>sztuki</i>	2,0
Liczba obiektów podlegających rewitalizacji	<i>sztuki</i>	3,0
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	<i>sztuki</i>	5,0
Liczba kulturowych obszarów/ miejsc/ instytucji kulturalnych udostępnionych dla niepełnosprawnych	<i>sztuki</i>	5,0
Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	<i>sztuki/odwiedzin /rok</i>	19 950,0
Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	<i>sztuki</i>	1,0
Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	<i>sztuk</i>	12,00
Liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego	<i>sztuki</i>	1 335,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WM na lata 2014-2020

Przypisane do Projektu wiodącego wskaźniki odzwierciedlają realizację celów, zarówno zaplanowanych dla Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, jak i wyznaczonych przez RPO WM 2014-2020, zaprezentowane zostały w mierzalny, konkretny i optymalny sposób, będą w pełni weryfikowalne.

7.4. Harmonogram realizacji I. Projektu

Realizacja Projektu wiodącego w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego została zaplanowana zgodnie z optymalnym harmonogramem prac niezbędnych do przygotowania, wdrożenia, realizacji właściwej oraz efektywnego zakończenia wszystkich działań inwestycyjnych. Harmonogram przeprowadzenia działań zaplanowanych w ramach Projektu wiodącego dla RIT subregionu ostrołęckiego obejmuje:

- fazę przygotowawczą – opracowanie niezbędnych dokumentów/załączników wymaganych dla poszczególnych działań uwzględnionych w ramach przedsięwzięcia, uzyskanie wymaganych prawem uzgodnień /decyzji/pozwoleń/zaświadczeń, a także w razie konieczności obejmie przeprowadzenie konkursu architektoniczno-urbanistycznego na potrzeby rewitalizacji;
- fazę zasadniczą – obejmującą przeprowadzenie poszczególnych działań;

- fazę końcową – obejmującą działania promocyjne integralnie związane z Projektem oraz działania mające na celu rozliczenie niniejszego przedsięwzięcia zgodnie z wymogami finansowania Regionalnych Inwestycji Terytorialnych.

Etapy realizacji założeń RIT dla Subregionu Ostrołęckiego i wdrażania Projektu wiodącego:

- I. Nawiązanie partnerstwa z powiatem ostrołęckim/wyszkowskim/przasnyskim/makowskim, miastem Ostrow Mazowiecka/Maków Mazowiecki, gminą Wyszków, Muzeum Kultury Kurpiowskiej na potrzeby budowy założeń Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego oraz realizacji Projektu wiodącego na obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego.
- II. Przeprowadzenie procedury przetargowej celem wyłonienia wykonawców na potrzeby przygotowania dokumentacji projektowej /technicznej /kosztorysowej dla poszczególnych inwestycji składowych Projektu wiodącego.
- III. Opracowanie właściwej dokumentacji projektowej/technicznej/kosztorysowej na potrzeby realizacji działań Projektu wiodącego.
- IV. Przeprowadzenie procedury/wyłonienie wykonawcy na potrzeby przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.
- V. Przeprowadzenie procedury przetargowej na potrzeby wyłonienia wykonawców poszczególnych działań w ramach Projektu wiodącego.
- VI. Etapowa realizacja właściwa działań projektowych zgodnie z przyjętym na etapie planistycznym harmonogramem na terenie poszczególnych partnerów.
- VII. Sukcesywne prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych w sposób bezpośredni związanych z realizowanym Projektem wiodącym i założeniami Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.
- VIII. Przeprowadzenie procedury odbioru poszczególnych inwestycji.
- IX. Zakończenie realizacji Projektu wiodącego.
- X. Działania promocyjne → zgodnie z wytycznymi prowadzone sukcesywnie zgodnie z wytycznymi w okresie realizacji działań inwestycyjnych i po ich zakończeniu.
- XI. Rozliczenie finansowania zewnętrznego dla „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego”.

Realizacja I. Projektu wiodącego przypada na lata 2014-2019, gdzie w ramach założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 - rok 2018 wskazywany jest jako tzw. pierwszy kamień milowy wdrażania inwestycji planów działań RIT dla poszczególnych liderów regionalnych i subregionalnych.

Tabela 4. Harmonogram realizacji Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, z przypisaniem okresu działań inwestycyjnych do poszczególnych partnerów.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ							
Partner/ Lata realizacji zadań	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Działania przygotowawcze							
MIASTO OSTROŁĘKA							
MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ W OSTROŁĘCE							
POWIAT OSTROŁĘCKI							

POWIAT PRZASNYSKI							
MIASTO OSTRÓW MAZOWIECKA							
MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI							
GMINA WYSZKÓW							
POWIAT WYSZKOWSKI							
Działania promocyjne							

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

7.5. Plan finansowy i źródła finansowania I. Projektu

Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zawiera działania inwestycyjne, których koszt na etapie tworzenia dokumentu został oszacowany na podstawie:

- aktualnych cen materiałów i robocizny,
- kosztów przedsięwzięć podobnym realizowanych dotychczas na terenie subregionu ostrołęckiego lub Mazowsza,
- roboczych obliczeń poszczególnych partnerów.

Wobec powyższego przedstawione dane finansowe mają charakter poglądowy, ich wartość może ulec zmianie w zależności m.in. od zastanych warunków na rynku materiałów i usług budowlanych, wyników procedur przetargowych na poszczególne prace w ramach realizacji Inwestycji.

Tabela 5. Plan finansowy I. Projektu

<i>Wartość inwestycji, przypadająca na poszczególnych Partnerów:</i>	
MIASTO OSTROŁĘKA	84 176 073,00
MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ w OSTROŁĘCE	8 200 000,00
POWIAT OSTROŁĘCKI	34 329 990,00
POWIAT PRZASNYSKI	69 773 648,45
GMINA WYSZKÓW	40 000 000,00
POWIAT WYSZKOWSKI	12 800 000,00
MIASTO OSTRÓW MAZOWIECKA	39 898 650,84
MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI	12 400 000,00
POWIAT MAKOWSKI	0,00
CAŁKOWITA WARTOŚĆ PROJEKTU:	301 578 362,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

Zgodnie z harmonogramem realizacji I. Projektu wszystkie koszty zostaną poniesione w latach 2014-2019. Szczegółowe dane dotyczące zakresu robót, ich przedmiaru oraz właściwych kosztów zostaną opracowane wraz z dokumentacją techniczną/ projektową na kolejnych etapach realizacji założeń Projektu wiodącego.

Tabela 6. Podział źródeł finansowania dla I. Projektu

Źródła finansowania I. Projektu	
FINANSOWANIE W RAMACH RPO WM 2014-2020 W SYSTEMIE REGIONALNEGO INSTRUMENTU TERYTORIALNEGO <i>(maksymalnie 80% dofinansowania, z uwzględnieniem zapisów regulaminów konkursów dla poszczególnych naborów wniosków)</i>	176 676 595,00
WKŁAD WŁASNY LIDERA I PARTNERÓW - łącznie	44 169 148,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 przewiduje finansowanie dla projektów wiodących w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Szczegółowy montaż finansowy dla prezentowanego Przedsięwzięcia, zawierający przyporządkowanie do poszczególnych Etapów oraz Zadań w ramach Projektu wiodącego konkretnych wartości, został zaprezentowany w Załączniku nr 1. do niniejszego Dokumentu, tj. w „*Harmonogramie realizacji Projektów w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego*”.

8. Projekty towarzyszące dla I. Projektu

Wymiar przestrzenny w Regionalnym Programie Województwa Mazowieckiego 2014-2020, umożliwia różnym obszarom regionu wykorzystanie własnych potencjałów rozwojowych i jednocześnie zapewnienie jak największej liczbie ich mieszkańców możliwość udziału w procesach rozwojowych – co ma szczególne odzwierciedlenie w idei projektów towarzyszących w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych. Zgodnie z wytycznymi przypisanymi do realizacji przedsięwzięć w ramach RIT, projekty towarzyszące będą finansowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, tym samym nie są to przedsięwzięcia infrastrukturalne, a nastawione przede wszystkim na efekty oddziaływania społecznego.

Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego przewiduje realizację dwóch Projektów towarzyszących dla Projektu wiodącego – jest to maksymalna liczba tego typu przedsięwzięć przewidziana dla jednej inwestycji wiodącej. Wynika to bezpośrednio z zapotrzebowania zidentyfikowanego na obszarze wsparcia w sferze funkcjonowania społeczeństwa. Uzasadnionym jest stworzenie takich mechanizmów oddziaływania, które będą niwelować istniejące problemy oraz realizować potrzeby w danym obszarze.

Działania w ramach dwóch Projektów towarzyszących zostały opracowane w taki sposób, aby osiągnięte dzięki nim wskaźniki oraz uzyskane oddziaływanie społeczno-kulturalno-oświatowe uzupełniały się wzajemnie i stanowiło efekt synergiczny do inwestycji infrastrukturalnych w ramach I Projektu. Projekty towarzyszące wykorzystują zjawiska i potencjał, wywołany przez poprawę komunikacji mieszkańców subregionu ostrołęckiego, dywersyfikację możliwości efektywnego wykorzystania alternatywnych środków transportu oraz zwiększenie dostępu do przestrzeni publicznej zlokalizowanej w ramach tkanki miejskiej, ale również w warunkach przyrodniczych → co wynika bezpośrednio z I Projektu.

Projekty towarzyszące bazują na oddziaływaniu, jakie w subregionie wywoła inwestycja infrastrukturalna:

- **są wynikiem zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych i poprawy dostępności komunikacyjnej** → z punktu widzenia przedsiębiorców (istniejących i potencjalnych), zwiększonego ruchu turystycznego (z wykorzystaniem nowej i przebudowanej infrastruktury drogowej, zagospodarowania terenów w tkance miejskiej, zwiększenia wartości kulturalno-turystycznej), zwiększonej mobilności dzieci i młodzieży (w ramach rozbudowy szlaków rowerowych) co zostało uwzględnione w założeniach I, II Projektu towarzyszącego.
- **mają na względzie zwiększenie możliwości zatrudnienia i samozatrudnienia** → łączące się z możliwością dynamizacji rozwoju działalności, tworzeniem nowych miejsc pracy, co zostało uwzględnione w ramach II Projektu towarzyszącego.
- **wykorzystują poprawę dostępności do centrum administracyjnego subregionu oraz poszczególnych miejscowości mniejszych stanowiących jego uzupełnienie** → tym samym dostępność do wszelkich form pomocy społecznej, wsparcia profesjonalnych instytucji, do form aktywizacji zawodowej oraz kulturalnej, co zostało uwzględnione w I, II Projekcie towarzyszącym.

Tym samym założenia wszystkich Projektów towarzyszących stanowią swoje wzajemne uzupełnienie oraz wzmacniają interwencję działań inwestycyjnych:

- z wykorzystaniem różnych form oddziaływania → m.in. szkolenia dla dorosłych, szkolenia dla dzieci i młodzieży, działania terapeutyczne wsparcie ośrodków publicznych,
- ze skierowaniem do zróżnicowanego grona odbiorców → m.in. dorośli, dzieci, młodzież, osoby bezrobotne, przedsiębiorcy, osoby zainteresowane otworzeniem własnej działalności, pracownicy socjalni, członkowie rodzin dysfunkcyjnych,
- z ukierunkowaniem na osiągnięcie szeregu celów pośrednich, których realizacja wzajemnie warunkuje efektywność poszczególnych Projektów towarzyszących:
  - ✓ zmniejszenie skutków zidentyfikowanych problemów społecznych na danym obszarze,
  - ✓ wsparcie włączenia społecznego,

- ✓ zwiększenie dostępności do form wsparcia terapeutycznego,
- ✓ uruchomienie nowych instytucji pomocy i wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i młodzieży,
- ✓ uruchomienie nowych instytucji pomocy i wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych,
- ✓ pomoc rodzinom dysfunkcyjnym,
- ✓ mobilizacja rozwojowa MŚP w subregionie,
- ✓ niwelowanie skutków społecznych długotrwałego bezrobocia i osamotnienia.
- ✓ niwelowanie skutków społecznych ubóstwa.
- ✓ odbudowa i wzmocnienie lokalnych więzi społecznych.
- ✓ aktywizacja lokalnych społeczności.
- ✓ podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w warunkach przyrodniczych.
- ✓ podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym.
- ✓ zwiększenie aktywności środowiskowo-rekreacyjnej społeczności lokalnych.
- ✓ zminimalizowanie poziomu potencjalnej wypadkowości i kolizyjności w spodziewanym, wysokim natężeniu ruchu
- ✓ wdrożenie działań przeciwdziałających długotrwałemu bezrobociu, wpieranie aktywnej walki z ubóstwem, a także promowanie wiedzy z zakresu aktywnego pozyskiwania środków zewnętrznych dla przedsiębiorców, wspieranie procesów uruchamiania i rozwijania własnej działalności gospodarczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności.

Wobec powyższego efektywność Projektów towarzyszących będzie miała charakter kompleksowy, o szerokim oddziaływaniu, odzwierciedlając założenie, że w ramach RPO WM 2014-2020 prowadzone powinny być działania wielowątkowe, wzajemnie uzupełniające się i wzmacniające interwencję, mające na celu wywołanie także efektu społecznego na zidentyfikowanym obszarze.

Działania w ramach Przedsięwzięć będą wdrażane na obszarze funkcjonalnym Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, tożsamym z terenem realizacji I Projektu, stanowiącym obszar miejski oraz wiejski, tj.:

- w obszarze powiatu ostrołęckiego, wyszkowskiego, makowskiego, przasnyskiego,
- w obszarze miasta Ostrołęki, miasta Ostrów Mazowiecka,
- w obszarze gminy Wyszaków, gminy Maków Mazowiecki.

Z uwagi na charakter działań Projektów towarzyszących, na obecnym etapie przyjmuje się, że zasięg ich oddziaływania będzie obejmował również pozostałe gminy powiatu ostrołęckiego oraz subregionu ostrołęckiego → uczestnicy działań będą mogli być rekrutowani także spoza terenu gmin partnerskich oraz Lidera RIT.

Wszystkie Projekty towarzyszące będą realizowane według tożsamego schematu organizacyjnego. Jest to efektem ich wzajemnego powiązania oraz komplementarnych działań, a niewielkie modyfikacje zakresu poszczególnych etapów realizacji związane są z indywidualnymi inicjatywami, podejmowanymi charakterystycznie dla każdego z Projektów towarzyszących.

Etapy realizacji Projektów towarzyszących:

- Przygotowanie założeń /programów wsparcia i interwencji/szkoleń/działań animacyjno-społecznych.
- Nawiązanie partnerstwa z gminami oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.
- Wyłonienie wykonawców/ instytucji wdrażających poszczególne działania/ programy wsparcia i interwencji oraz realizujących szkolenia dla społeczności subregionu i/ lub wyłonienie wykonawców szkoleń dla pedagogów i pracowników instytucji społecznych.
- Akcja promocyjno-informacyjna.
- Przeprowadzenie procesu rekrutacyjnego wśród mieszkańców subregionu i/lub pedagogów i pracowników instytucji społecznych.
- Realizacja właściwa zajęć/ programów/ działań, w tym część teoretyczna i część praktyczna dla szkoleń.

- Zakończenie szkoleń i/lub przeprowadzenie egzaminów certyfikujących, uprawniających.
- Podsumowanie szkoleń oraz wydanie stosowanych zaświadczeń i dyplomów.
- Realizacja programów wsparcia i interwencji.
- Podsumowanie realizacji programów wsparcia i interwencji, działań/organizacja spotkań podsumowujących indywidualnie dla każdego typu interwencji społeczno-kulturalnych.

Wszystkie etapy realizacji Projektów towarzyszących przypadają na lata 2015-2018 i w 2018 roku – wskazywanym, jako tzw. pierwszy kamień milowy wdrażania planów Inwestycyjnych dla poszczególnych liderów regionalnych i subregionalnych – przedsięwzięcia będą zakończone.

8.1. Projekt towarzyszący I

Tytuł Projektu:

***Poprawa jakości codziennego funkcjonowania młodzieży,
zagrożonej wykluczeniem społecznym,
poprzez edukację z zakresu podejmowania niezbędnych samodzielnych działań***

Przedmiotowy Projekt towarzyszący obejmuje przeprowadzenie programu edukacyjnego, opartego na szkoleniach dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, dzieci z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem podopiecznych specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, obejmującego:

- aktywizację zawodową młodzieży, zagrożonej wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami, która przygotowuje się do rozpoczęcia samodzielnego funkcjonowania jako osoby pełnoletnie/dorośle;
- integrację społeczną młodzieży, zagrożonej wykluczeniem ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami, która przygotowuje się do rozpoczęcia samodzielnego funkcjonowania jako osoby pełnoletnie/dorośle;
- zasady bezpiecznego zachowania się w samodzielnym poruszaniu się w ruchu drogowym z wykorzystaniem dostępnych technologii wsparcia osób niepełnosprawnych, stosowanych w subregionie ostrołęckim, w tym uzyskanie uprawnień do zdania egzaminu na kartę rowerową oraz zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na zwiększenie mobilności i samodzielną aktywność młodych osób.

Szacowane koszty realizacji Przedsięwzięcia to 3 898 821,60 PLN.

Planowane Przedsięwzięcie w sposób bezpośredni powiązane jest z prognozowanym zwiększeniem liczby młodzieży niepełnosprawnej i/lub pochodzącej ze środowisk wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, która wykazuje inicjatywę włączenia się do społeczności jako prawidłowo funkcjonujące osoby dorosłe. Projekt towarzyszący ma na celu stworzenie dla grupy docelowej kompleksowego programu edukacyjnego, który dostarczy informacji i umiejętności do podejmowania niezbędnych samodzielnych działań codziennych (zamieszkanie, poszukiwanie pracy, relacje społeczne), jak i wpłynie na bezpieczeństwo samodzielnej (w miarę indywidualnych możliwości) mobilności młodych osób, w tym niepełnosprawnych. Wymaga tego również prognozowany wzrost ogólnych możliwości mobilnych mieszkańców subregionu ostrołęckiego, jakie pojawią się po realizacji działań inwestycyjnych Projektu wiodącego, zarówno w zakresie infrastruktury drogowej, jak i wynikających z rewitalizacji nabrzeży rzeki Narew. Przebudowa oraz rozbudowa jezdnii i nawierzchni ciągów komunikacyjnych dróg wojewódzkich i powiatowych w obszarze funkcjonalnym, powstanie profesjonalnych ścieżek rowerowych, pojawienie się nowych możliwości komunikacyjnych na terenach nabrzeżnych stworzy warunki do częstszego przemieszczania się, zarówno dla ruchu tranzytowego, jak lokalnego i w celach turystycznych.

Mając na względzie konieczność kompleksowego zabezpieczenia młodzieży w Planie Inwestycyjnym dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego prognozuje się konieczność przeprowadzenia programu edukacyjnego usamodzielniającego, dzięki któremu wzrośnie wiedza i świadomość młodych ludzi w zakresie całokształtu funkcjonowania społecznego. Celem jest integracja młodych osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na ich kompleksową aktywizację społeczno-zawodową. Celem pośrednim Projektu towarzyszącego jest zminimalizowanie poziomu potencjalnej wypadkowości i kolizyjności w spodziewanym, wysokim natężeniu ruchu na terenie subregionu po realizacji Projektu wiodącego, z udziałem dorastającej młodzieży, w tym osób niepełnosprawnych. Uzyskanie tego efektu jest zależne m.in. od poziomu edukacji i szkoleń, jakim podlegają użytkownicy ruchu drogowego. Projekt towarzyszący, zgodnie z założeniami w PI 9i, będzie realizowany na podstawie kryteriów minimalnej efektywności społeczno – zatrudnieniowej, łącząc w sobie efekty aktywizacji społecznej, względem osób o jednym z najwyższych stopni wykluczenia oraz efekty zatrudnieniowe względem osób o relatywnie większym stopniu potrzeby zbliżenia do rynku pracy. Projekt jest spójny z przyjętymi dla PI 9i kryteriami kierunkowymi:

- przedsięwzięcie z założenia będzie dążyć do osiągnięcia jak największej efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami, dotyczącymi zatrudnienia i działań związanych z zatrudnieniem;
- planowane działania powiązane są z krajowymi programami, ale przede wszystkim uwzględniają indywidualne zapotrzebowanie regionu w celu osiągnięcia spójności interwencji i wynikającej z niej synergii;
- w ramach Projektu szczególny nacisk położony będzie na wdrażanie założeń poszczególnych polityk horyzontalnych, tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju.

Analizowany I Projekt towarzyszący jest zgodny z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1. Aktywizacja społeczno zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi realizację przedsięwzięć, efektywność zaplanowanych działań zostanie zmierzona właściwymi wskaźnikami.

Tabela 7. Wskaźniki produktu przypisane do I. Projektu towarzyszącego:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Prognozowana wartość
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE	osoby	328
LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OBJĘTYCH WSPARCIEM W PROGRAMIE	osoby	48

Źródło: opracowanie własne na podst. RPO WM 2014-2020 październik 2015

Tabela 8. Wskaźniki rezultatu przypisane do I. Projektu towarzyszącego:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Prognozowana wartość
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, POSZUKUJĄCYCH PRACY PO OPUSZCZENIU PROGRAMU	osoby	179
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK)	osoby	46
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, KTÓRE UZYSKAŁY KWALIFIKACJE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU	osoby	68

Źródło: opracowanie własne na podst. RPO WM 2014-2020 październik 2015

Beneficjentem przedmiotowego Projektu będą jednostki samorządu terytorialnego, stanowiące partnerów w ramach subregionu ostrołęckiego we współpracy z podmiotami, którym zlecono realizację zadań publicznych (MOPR, GOPS, PCPR) oraz jednostkami organizacyjnymi integracji

i pomocy społecznej, w tym specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki pieczy zastępczej. Grupą docelową w ramach Przedsięwzięcia stanowią:

- osoby z niepełnosprawnościami;
- dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, dzieci z niepełnosprawnościami, najbardziej narażone na ryzyko choroby i tylko wtedy, gdy są one z rodzin zagrożonych wykluczeniem.

8.2. Projekt towarzyszący II

Tytuł Projektu:

*Rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych
poprzez realizację działań wspierających funkcjonowanie rodzin dysfunkcyjnych
oraz dzieci i młodzieży, zagrożonych wykluczeniem społecznym*

Przedsięwzięcie obejmuje wdrożenie kompleksowych działań z zakresu zwiększenia dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny, połączonych z cyklem działań animacyjno-kulturalnych z oddziaływaniem społeczno-terapeutycznym.

W ramach II Projektu towarzyszącego realizowane będzie:

- Streetworking tj. przeszkolenie pracowników społecznych/pedagogów oraz udostępnienie ich wsparcia w ramach tzw. pedagogów ulicy dla dzieci i młodzieży do lat 18-stu, które są zagrożone wykluczeniem społecznym i/lub sprawiają problemy wychowawcze i/lub funkcjonujących w rodzinach dysfunkcyjnych i/lub żyjących w ubóstwie;
- Wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizację terapii dla rodzin, organizację systemu asysty rodzinnej, wprowadzenie możliwości korzystania z mediatora rodzinnego;
- Cykl zintegrowanych działań z zakresu animacji społeczno-kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. inicjatywa „Radosny Świetlicobus”) wraz z monitorowaniem dostępności usług społecznych, programów pomocy i aktywnej integracji.

Szacowane koszty realizacji Przedsięwzięcia to 918 121,30 PLN.

Realizacja przedmiotowego II-Projektu towarzyszącego wynika z konieczności zaspokojenia potrzeb społecznych szczególnie wśród dzieci, młodzieży, rodzin zamieszkujących bezpośrednio tereny objęte rewitalizacją w ramach Projektu wiodącego, jak i inne obszary inwestycyjne wskazane m.in. w Lokalnym Planie Rewitalizacji dla Miasta Ostrołęki oraz poza nim (na terenie subregionu ostrołęckiego), gdzie zostały zidentyfikowane te same, powiązane niekorzystne zjawiska demograficzne. Wszystkie działania będą miały przełożenie na zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny i wzrost komfortu życia mieszkańców. W obszarze zidentyfikowanym do realizacji II Projektu towarzyszącego analiza wskazuje na szereg niekorzystnych zjawisk, m.in. stosunkowo wysoki poziom ubóstwa /zubożenia społeczności, zagrożenie wykluczeniem społecznym, wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.

Działania zaplanowane w ramach II Projektu towarzyszącego uzupełniają się wzajemnie → wszystkie przedsięwzięcia skierowane są do tożsamyh grup społecznych, dzieci, młodzieży, rodzin, zamieszkujących te same obszary, zaspokajając różne obszary: realizowane będą cele związane z wychowaniem, wsparciem społecznych/ psychologicznym /pedagogicznym, realizowane będą zadania uzupełniające z zakresu animacji i kultury, nawiązywania więzi osiedlowych, sąsiedzkich, tworzenia społeczności zwartych oraz

udostępniania i rozpowszechniania możliwości korzystania ze wsparcia instytucji społecznych. Działania zaplanowane w ramach projektu skupiają się także na odbudowywaniu oraz wzmacnianiu więzi społecznych m.in. sąsiedzkich, osiedlowych, a także więzi społeczności wiejskiej zamieszkującej gminy, za pomocą animacji społeczno-kulturowej. Są to działania, które bezpośrednio aktywizują użytkowników m.in. terenów rewitalizowanych tak, aby podnieść ich świadomość zachodzących przemian, włączać ich w ciąg przemian, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w lokalnych społecznościach.

Grupę docelową stanowią rodziny wielodzietne, ubogie rodziny z dziećmi, rodziny z osobami starszymi, rodziny z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodziny z innymi osobami zależnymi i rodzice samotnie wychowujący dzieci. Istotnym efektem realizacji celu, związanym ze wspieraniem rodzin dysfunkcyjnych, systemu wspierania rodziny będzie zmniejszenie skali oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. Przedsięwzięcia w swoich założeniach spełnia kryteria kierunkowe w zakresie usług społecznych dla PI 9iv:

- Przedsięwzięcie będzie dążyć do jak najkorzystniejszego kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami dotyczącymi dostępności usług społecznych, tj. liczby podmiotów świadczących usługi społeczne, które funkcjonują 1 rok po otrzymaniu wsparcia w programie do planowanych nakładów finansowych;
- planowane działania są powiązane z krajowymi programami, z uwzględnieniem potrzeb regionu - w celu osiągnięcia spójności interwencji i wynikającej z niej synergii;
- Projekt opiera się na wdrażaniu założeń poszczególnych polityk horyzontalnych, tj. polityki równych szans, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju adekwatne do obszaru merytorycznego osi.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi realizację przedsięwzięć, efektywność zaplanowanych działań zostanie zmierzona właściwymi wskaźnikami. Do przedmiotowego Projektu towarzyszącego, zgodnie z jego wpisaniem się RPO WM 2014-2020, przyporządkowane zostały wskaźniki **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1. Aktywizacja społeczno zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.**

Tabela 9. Wskaźniki rezultatu przypisane do II Projektu towarzyszącego:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Prognozowana wartość
LICZBA WSPARTYCH W PROGRAMIE MIEJSC ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH, ISTNIEJĄCYCH PO ZAKOŃCZENIU PROJEKTU	<i>sztuki</i>	62
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY, UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU LUB SZKOLENIU, ZDOBYWAJĄCYCH KWALIFIKACJE, PRACUJĄCYCH (ŁĄCZNIE Z PROWADZĄCYMI DZIAŁAŃMI NA WŁASNY RACHUNEK) PO OPUSZCZENIU PROGRAMU	<i>osoby</i>	30

Źródło: opracowanie własne na podst. RPO WM 2014-2020 październik 2015

Tabela 10. Wskaźniki produktu przypisane do II Projektu towarzyszącego:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Prognozowana wartość
LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM OBJĘTYCH WSPARCIEM USŁUGAMI SPOŁECZNYMI W INTERESIE OGÓLNYM W PROGRAMIE	<i>Osoby</i>	180

Źródło: opracowanie własne na podst. RPO WM 2014-2020 październik 2015

Beneficjentami w ramach przedmiotowego Projektu będą JST będące partnerami w ramach struktur subregionu ostrołęckiego oraz ich jednostki organizacyjne (MOPR, MOPS, GOPS, PCPR).

9. System wdrażania I. Projektu

Realizacja założeń Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego wymaga stworzenia spójnego systemu wdrażania, opartego na rzetelnym przygotowaniu organizacyjnym i merytorycznym. Podmioty zaangażowane w RIT na terenie subregionu ostrołęckiego – Lider oraz gminy partnerskie – na potrzeby sprawnego i efektywnego wdrożenia założeń Planu przyjęły schemat zasad i wewnętrznych wytycznych organizacyjnych systemu wdrożenia:

- realizacja działań będzie odbywać się przy zachowaniu zasad wspólnotowych i zaleceń wynikających z umowy o udzielenie pomocy z funduszy strukturalnych;
- zapewnione zostaną środki finansowe na sprawną realizację Projektu wiodącego oraz Projektów towarzyszących, w tym zagwarantowanie funduszy na ich współfinansowanie;
- zlecenia będą przekazywane wykonawcom w trybie ustawy o zamówieniach publicznych w zakresie jej obowiązywania;
- na bieżąco prowadzone będzie monitorowanie i raportowanie z wdrażania *Planu*, zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej zajmującej się wdrażaniem RIT na Mazowszu;
- dokumentacja dotycząca wdrażania *Planu* przechowywana będzie przez okres ustalony w umowie o dofinansowanie, zgodnie z wytycznymi dla działań realizowanych w formule RIT;
- zastosowane zostaną odrębne systemy księgowania/nadawania odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich operacji finansowych związanych z wdrożeniem i realizacją *Planu*;

Stan zaawansowania prac nad realizacją założeń Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego analizowany jest według zagadnień, warunkujących wdrożenie *Planu* zgodnie z obowiązującymi wytycznymi:

I. Nawiązanie partnerstwa

Aktualnie zakończone zostały wieloetapowe konsultacje przeprowadzone pomiędzy Liderem, a wskazanymi Partnerami. Dotyczyły one przede wszystkim ostatecznego kształtu formalno-prawnego partnerstwa, zobowiązań oraz wkładu poszczególnych stron.

Zgodnie z przyjętymi założeniami formalne nawiązanie porozumienia na potrzeby optymalnej realizacji Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego nastąpiło z dniem 12 kwietnia 2016r.

II. Przygotowanie szczegółowej dokumentacji projektowej /technicznej i technologicznej dla Projektu wiodącego

Precyzyjny zakres I Projektu oraz Projektów towarzyszących wymagają przygotowania szczegółowych projektów i kosztorysów, które będą stanowiły uzupełnienie dla *Planu* i podstawę do jego właściwej realizacji, zgodnej z pierwotnie przypisanymi intencjami.

Miasto Ostrołęka posiada opracowaną w ramach umowy z Autorską Pracownią Architektury CAD z Warszawy koncepcję zagospodarowania prawego brzegu Narwi na obszarze pomiędzy mostami wraz z istniejącym portem. Na potrzeby inwestycji w ciągu drogi nr 544 w granicach miasta - ulica Brzozowa – Lider dysponuje decyzją Nr 16/2009 z dnia 19.08.2009r. znak: WI-O.BT/7111-D/14/09 wydaną przez

Wojewodę Mazowieckiego. W związku z planowanymi pracami dotyczącymi ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych miasto Ostrołęki dysponuje pozwoleniem na budowę Nr113/12, znak WAB.6740.79.2012 z dn. 08.05.2012 r. wydanym przez Prezydenta Miasta Ostrołęki oraz zgłoszeniem robót budowlanych z dn. 02.02.2016r. nr WIM.7011.4.1.2016 złożonym do Prezydenta Miasta Ostrołęki dla inwestycji przy ul. Goworowskiej (odpowiednio I i II etap prac). Dla ciągów rowerowych planowanych do zlokalizowania przy ul. Żebrowskiego dokonano zgłoszenia robót budowlanych w dniu 18.12.2014 r., znak sprawy WAB.6743.249.2014. Dla ciągów rowerowych planowanych do zlokalizowania przy ul. Steyera dokonano zgłoszenia robót budowlanych w dniu 29.10.2014 r., znak sprawy WAB.6743.234.2014 oraz w dniu 17.11.2014 r., znak WI-O.7843.2.19.2014.BT. W związku z planowaną inwestycją w ramach ciągu drogowego 627 w granicach miasta złożono wnioski o wydanie pozwolenia na budowę (dla odcinka nr 1 i 3) oraz uzyskano decyzję nr 1/2009 z dnia 15.01.2009 r.

Ponadto dla zadania inwestycyjnego polegającego na kompleksowej modernizacji oświetlenia ulicznego Lider jest na etapie opracowywania niezbędnej dokumentacji, a także audytu energetycznego potwierdzającego efektywność energetyczną planowanego działania.

Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce na zakres prac posiada kompletną dokumentację konserwatorską, projektową techniczną, kosztorysową, na podstawie których Muzeum uzyskało zgodę Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Decyzja Nr 39/16 z dnia 14.03.2016r. Ponadto uzyskano Decyzję pozwolenie na budowę Nr 50/2016 z dn. 07.04.2016r.

Powiat ostrołęcki w roku 2015 opracowana została koncepcja rozbudowy drogi (Nr 4403W na odcinku od granicy z powiatem wyszkowskim do drogi krajowej Nr 60), która została uzgodniona z Zakładem Linii Kolejowych w Siedlcach oraz Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad. W dniu 5 kwietnia 2016r. dla niniejszego zadania wydana została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Do dnia 15 czerwca 2016r. planowane jest opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji zezwalającej na jej realizację.

Na potrzeby inwestycji obejmujących przebudowy dróg powiatowych na terenach poszczególnych gmin powiatu ostrołęckiego: Gminy Łyse (droga powiatowa nr 2519W), Gminy Troszyn (droga 2559W), Gminy Baranowo (3227W) oraz Gminy Rzekuń (2551W), Partner posiada niezbędną dokumentację.

Powiat wyszkowski będzie w terminie do 31 maja 2016 r. dysponował kompletną dokumentacją i pozwoleniem na budowę dla zadania pn. *Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W (odcinkowo na terenie gminy Brańszczyk i Długosiodło – powiatu wyszkowskiego) w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN.*

Gmina Wyszaków posiada pełną dokumentację projektową wraz z kosztorysami dla zadania – Budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszakowa Etap III i IV, który stanowił podstawę wydania pozwolenia na budowę.

Miasto Ostrów Mazowiecka jest na etapie tworzenia dokumentacji potrzebnej do realizacji projektu „Kultura Pod Napięciem” dla Domu Rodziny Pileckich i Starej Elektrowni. Wykonany został projekt budowlany dla budynku „Jatki”, wystąpiono o wydanie decyzji o pozwolenie na budowę. Wszelkie prace są na bieżąco konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Trwają prace nad dokumentacją dla sieci ciągów pieszo-rowerowych.

Ponadto na potrzeby zakresu drogowego obejmującego ostrowski pomost drogowy, tj. rozbudowę ulicy Bolesława Prusa (droga gminna nr 261261W) i ulicy Lubiejewskiej (nr 261234W), Partner zlecił wykonanie koncepcji oraz posiada program funkcjonalno – użytkowy.

Miasto Maków Mazowiecki posiada pozwolenie na budowę – Decyzja nr AB.6740.327.2015 – na budowę i remont, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku zabytkowej bożnicy żydowskiej,

mieszczącej się w granicach Starego Miasta. W trakcie pozyskiwania jest decyzja środowiskowa oraz opracowaniu podlega program rewitalizacji dla przedmiotowego obszaru. Miasto dysponuje udokumentowanym prawem do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, programem funkcjonalno-użytkowym oraz posiada specyfikację istotnych warunków zamówienia. W związku z planowaną budową ścieżek rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki, Partner jest w trakcie sporządzania dokumentacji, niezbędnej do uzyskania pozwolenia na budowę. W przedmiotowym obszarze obowiązuje program funkcjonalno-użytkowy.

Powiat przasnyski: W ramach pozyskiwania niezbędnej decyzji środowiskowej zlecone zostało przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej terenu oraz sporządzenie raportu OOS. Podjęte zostały czynności dotyczące uzgodnień przyłączy mediów z podmiotami zewnętrznymi: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa/ Polskie Linie Kolejowe S.A./ Orange Polska/ Polska Spółka Gazownicza. Pozwolenie na budowę - decyzja Nr 1/2016 z dn. 03.02.2016 znak: RBK 6740.D.9.3.2015.2013, 2. Decyzja do dnia 30.05.2016, 3. Decyzja do dnia 30.06.2016 (PSG).

Powiat posiada pełną i kompleksową dokumentację projektowo – wykonawczą i kosztorysową na zadanie „Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwój Nowym”. Ponadto dla inwestycji wydano pozwolenie na budowę: Decyzja nr 356/2015 z dnia 5.11.2015 r. Inwestycja zrealizowana zostanie na działce nr 129/4 i 130 w obrębie Zdziwój Nowy i działce Nr 10 w obrębie Zdziwój Stary. Powyższe działki są własnością powiatu przasnyskiego. Inwestycja w rozumieniu właściwych przepisów nie zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z czym nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast w związku z planowanym remontem i przebudową budynku Starostwa Powiatowego w Przasnyszu uzyskano decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (29.08.2012r/Nr 10-CO/12).

III. Organizacja Struktury Zarządzania

Obecnie funkcjonuje grupa robocza, złożona z osób posiadających wiedzę i doświadczenie z zakresu wieloaspektowej budowy projektów inwestycyjnych i tzw. „miękkich”, której zadaniem będzie nadzorowanie działań dotyczących nawiązania partnerstwa, koordynacją przygotowania szczegółowej dokumentacji projektowej /kosztorysowej, technicznej i technologicznej oraz budową właściwej **Struktury Zarządzania** realizacją RIT na terenie subregionu ostrołęckiego.

Zarządzanie poszczególnymi projektami, które tworzą I. Projekt i nadzór nad ich prawidłową realizacją będą sprawowali **odrębnie Lider oraz Partnerzy**, którzy indywidualnie będą wnioskowali o dofinansowanie poszczególnych etapów Projektu. Lider oraz każdy Partner będą podpisywali z IZ RPO WM odrębną umowę o dofinansowanie projektu oraz będą odpowiedzialni za właściwe przygotowanie, rzeczową realizację oraz rozliczenie projektu realizowanego w ramach RIT 2014-2020 na własnym terenie.

Lider oraz poszczególni Partnerzy będą dysponowali własnymi **Zespołami Wdrożeniowymi**, które będą czuwały nad prawidłową realizacją konkretnych inwestycji, prowadzonych na ich terenie. W skład każdego zespołu będą wchodziły osoby, które posiadają kompetencje w realizacji przedsięwzięć finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz wiedzę i doświadczenie zgodne ze specyfiką przewidzianych działań w ramach I. Projektu i projektów towarzyszących. Zespoły odpowiedzialne będą za realizację poszczególnych etapów Projektu tak, aby wdrożenie założeń RIT przebiegało czasowo i produktowo jednocześnie na terenie wszystkich JST – harmonogram działań dla Planu przewiduje realizację I. Projektu Wiodącego w miarę warunków i możliwości indywidualnych na terenie gmin partnerskich równocześnie, aby inwestycja została zakończona w planowanym terminie. Bieżącego nadzoru oraz koordynacji działań będzie wymagała również realizacja założeń Projektów towarzyszących, gdzie szczególne znaczenie będzie miała promocja

projektu i prowadzenie rekrutacji wśród uczestników na całym, rozległym obszarze wsparcia zidentyfikowanym dla Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Zadaniem członków **Zespołów Wdrożeniowych** będzie reprezentowanie subregionu ostrołęckiego w ramach RIT na zewnątrz w zakresie tematycznym podejmowanych działań, a w szczególności w kontaktach z Instytucją Zarządzającą zajmującą się wdrażaniem RIT na Mazowszu, koordynacja realizacji poszczególnych etapów I. Projektu i Projektów towarzyszących na własnym terenie. Zadaniem zespołów będzie ponadto monitorowanie postępów realizacji RIT na terenie subregionu ostrołęckiego, zgodnie z wytycznymi i dokumentami nadrzędnymi, w tym umową o dofinansowanie i harmonogramem poszczególnych zadań, nadzór nad obiegiem dokumentów, nadzorowanie korespondencji z Instytucją Zarządzającą wdrażaniem RIT na Mazowszu, koordynowanie zagadnień promocyjno-informacyjnych dotyczących działań w ramach RIT. W ramach Zespołu znajdują się m.in. osoby o funkcjach:

- Specjalista ds. zamówień publicznych, którego zadaniem będzie merytoryczny nadzór nad procedurą udzielania zamówień publicznych w jednym z trybów określonych Ustawą z dnia 29.01.2004 Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 poz. 2164 z późn. zm.);
- Specjalista ds. finansowych, którego zadaniem będzie realizacja czynności związanych z rozliczeniami finansowymi w ramach realizacji założeń Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego oraz nadzór nad prowadzeniem wyodrębnionej ewidencji księgowej dla Projektu oraz Projektów towarzyszących, sporządzanie sprawozdań, raportów okresowych;

Ponadto, w realizację *Planu* zaangażowane będą podmioty/dostawcy usług/wykonawcy, którzy zostaną wyłonieni w wyniku przeprowadzonych procedur o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 roku.

Rys. 15. Schemat struktury zarządzania dla realizacji I Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

Źródło: opracowanie własne na podst. danych udostępnionych przez Lidera i partnerów

10. II Projekt

Wiązka inwestycyjna stanowiąca II Projekt w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, nosi nazwę:

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego poprzez zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług zdrowotnych, profilaktyki zdrowotnej i ograniczenie niskiej emisji.

Tytuł II. Projektu odnosi się bezpośrednio zarówno do podstawowego charakteru planowanych działań inwestycyjnych, ich celu i oczekiwanego efektu, jak i obszaru realizacji II. Projektu. Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: **POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.**

II Projekt realizuje założenia poprawy jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego, jednocześnie wpływając na poprawę stanu środowiska. Jest w pełni zgodny z wytycznymi i założeniami, wskazanymi dla RIT na terenie województwa mazowieckiego.

10.1. Opis II. Projektu

Zgodnie z założeniami i wytycznymi dla projektów infrastrukturalnych, realizowanych w formule RIT na terenie województwa mazowieckiego, inwestycja zaplanowana na terenie subregionu ostrołęckiego poprzez zakres swoich działań inwestycyjnych, przypisane cele oraz założone wskaźniki osiągnięcia celów, jest zgodna i wpisuje się w założenia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020:

Oś Priorytetowa IV

Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

Cel tematyczny 04: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.

Priorytet Inwestycyjny: 4c: Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym

Cel szczegółowy IV2 Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Oś Priorytetowa VI

Jakość życia.

Cel tematyczny 7:

Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Priorytet Inwestycyjny 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego zmniejszenia nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych

Cel szczegółowy Zwiększona jakość efektywnie świadczonych usług zdrowotnych o wysokim standardzie w priorytetowych obszarach

Jednocześnie II Projekt odnosi się w sposób bezpośredni lub pośredni do większości wyzwań, jakie zidentyfikowano w diagnozie obszaru funkcjonalnego dla RIT subregionu ostrołęckiego. Oznacza to, że **zakres inwestycji został opracowany optymalnie do potrzeb i możliwości regionu, mając na celu osiągnięcie zrównoważonego poziomu jego rozwoju, z uwzględnieniem wszystkich czynników**

ekonomiczno - społecznych na danym terenie istniejących, ze szczególnym wskazaniem na realizację zadań o szerokim zasięgu oddziaływania, którego jednym z ważniejszych wskaźników jest wzrost wskaźnika wyleczalności w wyniku trafnej diagnostyki dzięki planowanemu zakupowi i instalacji aparatury medycznej najnowszej generacji, wspierania starzenia się w zdrowiu wszystkich ludzi, w szczególności osób starszych, a także działanie na rzecz ich witalności i poszanowania godności, poprzez m.in. zapewnienie dostępu do odpowiedniej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i usług socjalnych oraz rozwijaniu inicjatyw, mających na celu wspieranie przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia związanym ze starzeniem się.

Tym samym potrzeba uzyskania wsparcia finansowego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest jak najbardziej uzasadniona.

Logiczny ciąg zadań przeznaczonych do realizacji w projekcie przedstawia się następująco:

→ **ograniczanie niskiej emisji** w budynkach użyteczności publicznej powiatu wyszkowskiego, budynkach w SPZZOZ w Wyszkowie i budynkach SPZZOZ w Makowie Mazowieckim będzie miało istotne znaczenie dla ochrony zdrowia ludzkiego przed zagrożeniami wynikającymi ze szkodliwego lub skażonego, powiązanych bezpośrednio ze społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie oraz dla tworzenia promujących zdrowie uwarunkowań społecznych i fizycznych w subregionie. Inwestycje zmierzające do ograniczenia niskiej emisji przeprowadzone zostaną również na budynkach użyteczności publicznej w gminie Wyszków (na budynku Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego w Wyszkowie, hali sportowej i krytej pływalni Wyszkowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji), w mieście Ostrow Mazowiecka (na budynku MOSiR-u, budynku CIS-u, budynku ZS nr 2), w mieście Maków Mazowiecki (na obiekcie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej) oraz w powiecie przasnyskim (na obiekcie Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej).

→ **efektywne wykorzystanie energii** w obiektach użyteczności publicznej oraz niższe zużycie energii zaowocuje wymiernymi korzyściami finansowymi oraz środowiskowymi. Wdrażane przedsięwzięcie zagwarantuje osiągnięcie odpowiednich relacji pomiędzy jego elementami produktowymi a uzyskiwanymi przy ich pomocy rezultatami. Znajdzie to swój wyraz w następującym poziomie wskaźników projektu:

→ **rozwój i dostosowanie opieki medycznej do rzeczywistego stanu zdrowia populacji oraz czynników demograficznych** w SPZZOZ w Wyszkowie, SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim oraz SPZZOZ w Przasnyszu.

W wyniku interwencji realizowanej w celu poprawy jakości życia mieszkańców subregionu nastąpi poprawa stanu zdrowia, zostanie wydłużona przewidywalna długość życia (spowodowane przedwczesnymi zgonami) oraz ostrymi i chronicznymi schorzeniami układu oddechowego i krążenia (szczególnie u dzieci i osób starszych), nastąpi poprawa jakości środowiska (zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska wywołanych niską emisją). Zostanie poprawiona dostępność i jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych dostosowane do rzeczywistego stanu zdrowia populacji oraz czynników demograficznych. **W związku z powyższym jednoznacznie należy stwierdzić, iż efektywna realizacja działań inwestycyjnych w II Projekcie są uwarunkowane szeregiem czynników powiązań funkcjonalnych, wykraczających daleko poza skalę lokalną miasta Ostrołęki, a mających bezpośrednie oddziaływania na cały subregion.**

Głównym przedsięwzięciem inwestycyjnym trzonem II Projektu wiodącym jest inwestycja pn.:

REMONT I MODERNIZACJA TRZYKONDYGNACYJNEGO PAWILONU SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZESPOŁU ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ (SPZZOZ) W WYSZKOWIE MIESZCZĄCEGO ODDZIAŁY KARDIOLOGII I CHORÓB WEWNĘTRZNYCH WRAZ Z POMIESZCZENIAMI POMOCNICZYMI ORAZ DOPOSAŻENIE

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Inwestycja ta stanowi główne przedsięwzięcie w ramach II. Projektu Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Celem głównym „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego” jest „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”. Niniejsze Przedsięwzięcie wpisuje się wprost w cel główny Planu oraz rozwojowe obszaru funkcjonalnego z punktu widzenia potrzeb społeczno-kulturalnych, tj. wzrost komfortu życia mieszkańców poprzez podejmowanie przedsięwzięć w przestrzeni publicznej w zakresie zapewnienia dobrego poziomu zdrowia przyczyniającego się do zwiększenia produktywności, wydajności siły roboczej i zdrowszego starzenia się społeczeństwa, a także do ożywienia gospodarczego i rozwoju regionu. Pozwala również zmniejszyć wydatki na zasiłki chorobowe i socjalne oraz utracone wpływy podatkowe do budżetu.

O jakości i trwałości procesów rozwojowych subregionu w dużym stopniu decyduje człowiek, który jest głównym sprawcą procesów rozwoju oraz konsumentem jego efektów. Trwały rozwój nie jest więc możliwy bez poprawy jakości zasobów ludzkich, w tym stworzenia warunków do aktywności i mobilności zawodowej odpowiadających za zachodzące przemiany strukturalne. Dzięki temu wzrastać będzie dostępność wewnętrzna subregionu zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym.

Zdrowie, w zasadniczym zakresie determinuje jakość kapitału ludzkiego, uznawane jest za istotny czynnik oddziałujący na wzrost gospodarczy. Dla poszczególnych jednostek zdrowie warunkuje możliwość osobistego rozwoju i zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego. Wraz z edukacją stanowi podstawę kapitału ludzkiego, decydującego o ekonomicznej produktywności jednostki. Jest także czynnikiem determinującym wysoką wydajność pracy, efektywne uczenie się oraz rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny człowieka. Tym samym wpływa ono na wzrost aktywności jednostek w wielu wymiarach: gospodarczym, społecznym, zawodowym itp., oddziałując w ostatecznym wymiarze na ogólny poziom gospodarczej aktywności mieszkańców subregionu ostrołęckiego. społeczeństwa. Ponadto zdrowie pozytywnie wpływa na wzrost gospodarczy, poprzez poprawę jakości świadczonej pracy oraz wzrost wydajności zatrudnionych w skali całej gospodarki.

Kolejnym czynnikiem, ściśle powiązaniem ze zdrowiem, który w znaczącym stopniu wpływa na dobrobyt społeczny jest wydłużenie przeciętnego trwania życia. W zdrowszych społeczeństwach ludzie żyją dłużej, a ich zasoby są znacznie większe dzięki dłuższemu okresowi gromadzeniu oszczędności. Ponadto, mając dłuższy horyzont czerpania korzyści, ludzie decydują się na podejmowanie długofalowych „inwestycji” i tym samym długowieczność pośrednio wpływa na zwiększenie wydatków np. na edukację, budownictwo.

Należy podkreślić iż, z jednej strony zdrowie korzystnie wpływa na wzrost gospodarczy tak z drugiej, ekonomiczne konsekwencje chorób są dla społeczeństw wysoce negatywne. Przede wszystkim choroby powodują obniżenie dochodów jednostek wskutek ograniczenia ich możliwości zarobkowych oraz negatywnie rzutując na ekonomiczną aktywność ludzi, w ostateczności ujemnie wpływają na stan całej gospodarki. Ponadto konieczność zwiększenia wydatków na opiekę zdrowotną w skali społeczeństwa, siłą rzeczy powoduje ograniczenie aktywności w innych sferach, w tym także tych, które decydują o możliwości rozwoju w przyszłych okresach (inwestycje). W ten sposób, choroby przyczyniają się do zmniejszania tempa wzrostu gospodarczego nie tylko w czasie ich wystąpienia, lecz także w przyszłości. Wzrost gospodarczy w nowoczesnych społeczeństwach przyczynia się do zwiększenia przeciętnego poziomu życia oraz zmiany modelu konsumpcji wynikającej z faktu dysponowania przez ludzi wyższymi dochodami i większą ilością wolnego czasu. Wynikające z ogólnego poziomu dobrobytu dobre warunki egzystencji, w tym higieniczne i żywieniowe, bezpośrednio wpływają na wzmocnienie odporności organizmów i tym samym przyczyniają się do ograniczenia występowania chorób.

Natomiast wzrost gospodarczy wpływa na stan zdrowia także w ten sposób, że wywiera wpływ na wzrost dochodów mieszkańców, które z kolei mogą być w większym wymiarze przeznaczane na ubezpieczenia zdrowotne i finansowanie ochrony zdrowia. Jednocześnie umożliwia prowadzenie na szeroką skalę programów o charakterze profilaktycznym i edukacji prozdrowotnej. Poprawa stanu zdrowotności, skutkuje eliminacją występującego w biednych społeczeństwach zjawiska wysokiej śmiertelności dzieci, skutkującej wyższą płodnością w celu zapewnienia przetrwania gatunku. Rodziny zaś obarczone zbyt licznym potomstwem, mają ograniczone możliwości inwestycji w zdrowie i edukację. W ten sposób wzrost gospodarczy przyczynia się do przerwania swoistego „błędnego koła” demograficznego trapiącego społeczeństwa ubogie, w których wyższa śmiertelność powoduje zjawisko wyższej dzietności kobiet, co z kolei pogłębia zjawisko ubóstwa. Jednocześnie, zmiana proporcji w strukturze wiekowej skutkująca większą liczbą osób czynnych zawodowo, dodatkowo pozytywnie oddziałuje na poziom dobrobytu oraz poziom zdrowia.

Zależność między poziomem zdrowia a wzrostem gospodarczym jest relacją o charakterze dwustronnym. Z jednej strony zdrowie jest czynnikiem rozwoju gospodarczego, z drugiej zaś wzrost gospodarczy wywiera znaczący, dodatni wpływ na poziom zdrowotności społeczeństwa oraz charakteryzującego go wskaźnika oczekiwanej długości życia. Zatem realizacja przedsięwzięcia przyczynia się do realizacji celu głównego – podniesienia walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej” subregionu ostrołęckiego.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszkowie jest największym podmiotem leczniczym powiatu. Oprócz niego, na terenie powiatu funkcjonuje 26 niepublicznych placówek opieki zdrowotnej o różnym poziomie specjalizacji oraz 31 prywatnych gabinetów lekarskich. Wszystkie one obsługują populację liczącą na koniec 2013 roku prawie 74 tys. Mieszkańców subregionu.

Projekt przewiduje zakup urządzeń medycznych, wyposażenia medycznego, technicznego i socjalno-bytowego oraz remont i modernizację trzykondygnacyjnego budynku, w którym znajduje się oddział kardiologiczny i oddział chorób wewnętrznych. Obecnie wszystkie oddziały posiadają głównie wyposażenie z lat 80-tych i 90-tych, przestarzałe, nie mobilne, bez oprzyrządowania. Ilość sprzętu i aparatury medycznej jest również niewystarczająca, nie zabezpiecza potrzeb w zakresie dostępności, jak i nie spełniająca wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa.

Zakup nowoczesnej aparatury medycznej oraz wyposażenia medycznego wymaga modernizacji i remontu oddziałów. W szczególności wymagana jest wymiana instalacji elektrycznej, teletechnicznej, sieci komputerowej, wentylacji, klimatyzacji z dostosowaniem parametrów tych instalacji do instalowanego wyposażenia medycznego. Dostosowanie to powoduje konieczność wykonania robót budowlanych gwarantujących właściwe warunki pracy urządzeń, jak: temperatura, wilgotność, czystość i ilość wymiany powietrza. Pogarszanie się stanu technicznego pomieszczeń oraz aparatury medycznej może wywołać w przyszłości brak lub ograniczenie kontraktowania świadczeń, jakie placówka posiada. Natomiast rosnące koszty bieżących remontów oraz napraw już wyeksploatowanego sprzętu mogą spowodować w bliskiej przyszłości konieczność ograniczania wydatków na cele związane ze statutową działalnością SPZZOZ, czyli na leczenie pacjentów.

**Tabela 11. Projekt obejmuje zakup następującego nowoczesnego wyposażenia:
PARTER - ODDZIAŁ KARDIOLOGII – URZĄDZENIA MEDYCZNE**

	Nazwa i opis	ilość razem:	Cena netto:		Cena jednostkowa brutto: (8% VAT)
			jednostkowa	całkowita	
1.	Aparat EKG	1	64 000,00	64 000,00	69 120,00
2.	Myjka dezynfektor 450x580x1320Zasilanie elektryczne 230V,50Hz,	5	39 000,00	195 000,00	42 120,00
3.	panel nadłóżkowy 2-lóżkowy .	6	12 000,00	72 000,00	19 960,00
4.	panel nadłóżkowy 3-lóżkowy	4	18 000,00	72 000,00	19 440,00
5.	Zestaw nadłóżkowy	4	24 000,00	96 000,00	25 920,00
6.	Respirator	2	85 000,00	170 000,00	91 800,00

7.	defibrylator z możliwością wykonania kardiowersji	2	24 000,00	48 000,00	25 920,00
8.	Monitor wielofunkcyjny wyposażony w dwukanałowy EKG	8	60 000,00	480 000,00	64 800,00
9.	Aparat do hemofiltracji	2	70 000,00	140 000,00	75 600,00
10.	Aparat echokardiograficzny	1	365 000,00	365 000,00	394 200,00
11.	Stymulator zewnętrzny	2	10 000,00	20 000,00	10 800,00
12.	Aparat do pomiaru echa serca	1	100 000,00	100 000,00	108 000,00
13.	Łóżko szpitalne	36	3 700,00	133 200,00	3 996,00
14.	Stół opatrunkowy uniwersalny	1	6 000,00	6 000,00	6 480,00
15.	Sufitowa lampa operacyjno-zabiegowa	1	8 000,00	8 000,00	8 640,00
Razem:		76	X	X	X

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

**Tabela 12. Projekt obejmuje zakup następującego nowoczesnego wyposażenia:
PIĘTRO 1 - ODDZIAŁ CHOROBY WEWNĘTRZNYCH – URZĄDZENIA MEDYCZNE**

Lp	Nazwa i opis	ilość razem	Cena netto:		Cena jednostkowa brutto: (8% VAT)
			jednostkowa	całkowita	
1.	Myjka dezynfektor	4	39 000,00	156 000,00	42 120,00
2.	Panel nadłóżkowy 2-łóżkowy	7	12 000,00	84 000,00	19 960,00
3.	Panel nadłóżkowy 3-łóżkowy	5	18 000,00	90 000,00	19 440,00
4.	Zestaw nadłóżkowy	2	24 000,00	48 000,00	25 920,00
5.	Respirator	1	85 000,00	85 000,00	91 800,00
6.	defibrylator z możliwością wykonania kardiowersji	1	24 000,00	24 000,00	25 920,00
7.	Monitor wielofunkcyjny wyposażony w dwukanałowy EKG	4	60 000,00	240 000,00	64 800,00
8.	Aparat do hemofiltracji	1	70 000,00	70 000,00	75 600,00
9.	Aparat echokardiograficzny	1	365 000,00	365 000,00	394 200,00
10.	Stymulator zewnętrzny	1	10 000,00	10 000,00	10 800,00
11.	Łóżko szpitalne	40	2500,00	100 000,00	2 700,00
12.	Stół opatrunkowy uniwersalny	1	6 000,00	6 000,00	6 480,00
13.	Sufitowa lampa operacyjno-zabiegowa	1	8 000,00	8 000,00	8 640,00
14.	Spirometria	1	8 000,00	8 000,00	8 640,00
Razem:		70	X	X	X

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Projekt ma charakter strategiczny w obszarze realizowanej przez samorząd województwa polityki społecznej, z uwagi na realizację założeń strategicznego rozwoju Województwa poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców w wyniku zapewnienia szybkiej i efektywnej diagnostyki, co rzutuje na poprawę procesu leczenia. Projekt pozwala na wdrożenie innowacyjnych technik medycznych, co poprawi stan ochrony zdrowia mieszkańców obszaru funkcjonalnego miasta Ostrołki. Projekt jest uzasadniony również w zakresie społeczno-ekonomicznym powoduje, bowiem skrócenie czasu hospitalizacji, świadczenie badań i leczenia przy ograniczeniu kosztowych badań inwazyjnych i eliminacje kosztów procedur i związanych z leczeniem zachowawczym oraz ograniczy koszty w wyniku skrócenia okresu leczenia pacjentów. Projekt posiada szerokie oddziaływania, ale jednym z ważniejszych jest wzrost wskaźnika wyleczalności w wyniku trafnej diagnostyki dzięki planowanemu zakupowi i instalacji aparatury medycznej najnowszej generacji.

2 lutego 2016 roku wystąpiło zagrożenie przekroczenia w 2016 roku poziomów dopuszczalnego i docelowego dla niektórych zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze woj. mazowieckiego. Wg alertu nr1 Mazowieckiego Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego stwierdzono ryzyko przekroczenia w 2016 roku norm PM-10 -24h między innymi w mieście Wyszki na powierzchni 165 km i ludności 39 172 osób, podobnie dla miasta Ostrołki na powierzchni 29 ha i 52 611 osób.

W Powiecie Wyszkińskim corocznie odnotowuje się około 700 zgonów. Wartość ta pozostaje niezmienna przez ostatnich kilkanaście lat. Tabela poniżej wskazuje przyczyny zgonów w latach 2011 i 2012 w podziale stosowanym przez Główny Urząd Statystyczny. Ponad 49% stanowią choroby układu krążenia.

Tabela 13. Przyczyny zgonów w latach 2011-2012 w powiecie wyszkowskim

Lp.	Przyczyna+	2011	2012
1	niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	7	6
2	nowotwory ogółem	150	132
3	choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	1
4	zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	16	19
5	choroby układu nerwowego ogółem	10	9
6	choroby układu krążenia ogółem	341	350
7	choroby układu oddechowego ogółem	52	68
8	choroby układu trawiennego ogółem	24	38
9	choroby układu kostno stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	0	2
10	choroby układu moczowo-płciowego	7	12
11	niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	4
12	wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	1	0
13	objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	27	9
14	zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu - ogółem	83	60
15	pozostałe przyczyny	2	2
16	brak przyczyny zgonu (opisu) w Karcie Statystycznej do Karty Zgonu	-	-
	Razem	723	712

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Powyższe statystyki pozwalają na wskazanie głównych przyczyn zgonów mieszkańców powiatu. Są to choroby układu krążenia oraz nowotwory. Statystyki umieralności SPZZOZ w Wyszkowie przedstawiają się podobnie:

Tabela 14. Główne przyczyny zgonów mieszkańców powiatu wyszkowskiego –statystyki umieralności SPZZOZ w Wyszkowie

Lp.	Przyczyny zgonów w lecznictwie szpitalnym	ROK 2012			ROK 2013		
		ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
1	Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	1	-	-	2	-	-
2	Nowotwory (C00-D48)	7	-	-	7	-	-
3	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych (D50-D89)	0	-	-	1	-	-
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00-E90)	9	-	-	0	-	-
5	Choroby układu nerwowego (G00-G99)	2	-	-	-	-	-
6	Choroby układu krążenia (I00-I99)	102	-	-	98	-	-
7	Choroby układu oddechowego (J00-J99)	22	8	14	29	10	19
8	Choroby układu trawiennego (K00-K93)	1	-	-	8	-	-
9	Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	1	-	-	0	-	-
10	Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	11	-	-	5	-	-
11	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00-R99)	93	-	-	78	-	-
12	Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	5	-	-	1	-	-

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Największa ilość zgonów spowodowana była chorobami układu krążenia. W przypadku nowotworów ilość zgonów w lecznictwie szpitalnym jest zdecydowanie mniejsza. Spowodowane jest to brakiem oddziały onkologicznego w SPZZOZ w Wyszkowie, co powoduje, że leczenie nowotworów odbywa się w ograniczonym zakresie na Oddziale Chorób Wewnętrznych i Chirurgii Ogólnej. Zmodernizowanie

oddziałów znacznie poprawi dostępność i komfort świadczonych usług pacjentów z chorobami układu krążenia i chorobami onkologicznymi.

W przeprowadzonej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny analizie gdzie pod uwagę wzięte zostały następujące standaryzowane wskaźniki umieralności (SMR)¹ w trzyletnim okresie 2009-2011:

- standaryzowany wskaźnik umieralności (względem wieku) z powodu danej przyczyny zgonu dla danego powiatu jest to wartość, która pokazuje, ilokrotnie obserwowany poziom umieralności w powiecie jest wyższy od tego, który miałby miejsce, gdyby natężenie zgonów mieszkańców powiatu w 5-letnich grupach wieku było takie same jak w całej Polsce;
- standaryzowany wskaźnik umieralności ogółem;
- standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu nowotworów złośliwych ogółem;
- standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu krążenia (ChUK);
- standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu oddechowego;
- standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu trawiennego;
- standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu przyczyn zewnętrznych.

Powiat Wyszowski znajduje się na liście 156 powiatów w Polsce charakteryzujących się najgorszymi wskaźnikami przy czym z powodu chorób układu oddechowego na 30 miejscu w Polsce (SMR 1,610), Powiat Ostrołęcki na 11, -w 3 powiatach subregionu wskaźnik ten przekracza poziom 1,25 -1.50(Ostrów Mazowiecka, Maków i Przasnysz) natomiast w powiecie wyszkowskim i ostrołęckim przekracza poziom 1,50. Wskaźnik umieralności z powodu chorób układu krążenia w subregionie kształtuje na poziomie 1.05-1.25 przy czym dla Powiatu Przasnyskiego przekracza poziom 1.50.

Z danych statystycznych dotyczących leczenia schorzeń wymienionych w Policy Paper na oddziale chorób wewnętrznych w SPZZOZ w Wyszowie wynika, że:

- **choroby nowotworowe** z przyczyną główną jako rozpoznanie zasadnicze stanowią 9,5% kontraktu z NFZ;
- **choroby układu krążenia** (w tym udary) z przyczyną główną jako rozpoznanie zasadnicze stanowią 8,5% kontraktu z NFZ;
- **choroby układu oddechowego** z przyczyną główną jako rozpoznanie zasadnicze stanowią 21,2% kontraktu z NFZ;
- **choroby układu kostno-stawowego** z przyczyną główną jako rozpoznanie zasadnicze stanowią 1% kontraktu z NFZ.

Głównym problemem zdrowotnym jest skrócenie przewidywanej długości życia (przedwczesnymi zgonami) oraz ostrymi i chronicznymi schorzeniami układu oddechowego i krążenia (szczególnie u dzieci i osób starszych) spowodowane występowaniem wysokich stężeń pyłu zawieszonego w sezonie zimowym i ozonu w sezonie letnim a także ozonu troposferycznego w subregionie.

Wysokie stężenia pyłu obserwowane w atmosferze zależą zarówno od wielkości emisji pierwotnej, emisji wtórnej i reakcji chemicznych zachodzących w atmosferze oraz warunków rozpraszania atmosfery, inwersje temperatury. Reakcja organizmu na zawartość pyłu w powietrzu związana jest przede wszystkim z ilością cząstek zatrzymanych w różnych miejscach układu oddechowego oraz z jego składem chemicznym i właściwościami (niektóre jego składniki jak benzo(a)piren czy ołów mogą być traktowane jako czynniki rakotwórcze). Prowadzą one do infekcji dróg oddechowych, osłabienia czynności płuc, powodują nasilenie objawów wielu chorób układu oddechowego (w tym astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc – POChP) i sercowo-naczyniowego, a w sytuacjach ostrej reakcji organizmu, nawet do zgonu. Bardzo drobne frakcje pyłu zawieszonego stanowią szczególne zagrożenie dla zdrowia, ponieważ mogą zostać wchłonięte do głębszych partii układu oddechowego, gdzie podlegają akumulacji, mogą przenikać do systemu krwionośnego lub być rozpuszczane w płynach biologicznych.

Pomimo obserwowanego zmniejszenia emisji pierwotnej pyłu i jego prekursorów oraz szeregu działań podejmowanych na rzecz obniżenia wysokości stężeń pyłu (szczególnie w obszarach zurbanizowanych),

przekroczenia norm dla pyłu PM10 (zarówno krótko jak i długo terminowych) pozostają obecnie najistotniejszym problemem jakości powietrza w subregionie i Polsce i Europie.

Podobną sytuację zaobserwowano w Polsce, gdzie blisko 40% stref w kraju (wyodrębnionych obszarów na terenie których dokonuje się oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza) nie spełniło określonych przepisami prawnymi norm jakości. Dotyczyło to ponad 22% obszaru kraju zamieszkałego przez 50% ludności w tym obszarze woj. Mazowieckiego i miasta Ostrołęki. (*Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny Warszawa 2012*)

Ozon troposferyczny (w przyziemnej warstwie atmosfery) postrzegany jest jako istotne zagrożenie dla zdrowia z trzech ważnych powodów. Po pierwsze, w przeciwieństwie do innych zanieczyszczeń powietrza (takich jak np. pył zawieszony, tlenek węgla czy tlenki siarki i azotu), praktycznie nie jest emitowany do atmosfery. Jest zanieczyszczeniem wtórnym, powstającym w atmosferze w większych stężeniach w wyniku reakcji fotochemicznych, przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w obecności tzw. prekursorów ozonu, głównie tlenków azotu i lotnych związków organicznych. Obserwowane wysokości stężeń ozonu na danym obszarze często zależą więc od stopnia zanieczyszczenia jego prekursorami napływających mas powietrza (w Polsce są to masy napływające głównie z południowej i południowo-zachodniej Europy) oraz od ich emisji z naturalnych źródeł. Po drugie, przekroczenia ozonu obejmują swoim zasięgiem znacznie większe obszary niż ma to miejsce w przypadku pyłu zawieszony i dotyczą głównie obszarów pozamiejskich. Trzecim powodem są jego wysoce reaktywne właściwości chemiczne. Z tego względu, w celu ochrony zdrowia ludzi w Europie, ustanowiono dla ozonu dodatkowo próg ostrzegawczy i informowania. Mają one za zadanie ochronę osób najbardziej wrażliwych przed krótkotrwałym działaniem ozonu o podwyższonym stężeniu. Narażenie ludności na stężenia ozonu troposferycznego powoduje szereg niekorzystnych skutków zdrowotnych wyrażających się między innymi wzrostem umieralności i zachorowalności z powodu chorób układu oddechowego i krążenia. Warto w tym miejscu zauważyć, że już niewielkie stężenie ozonu może prowadzić do reakcji zapalnych spojówek oczu, dróg oddechowych, a także zmniejszenia wydolności płuc. Ozon występujący w powietrzu często jest powodem występowania objawów senności, bólu głowy i znużenia oraz powoduje spadek ciśnienia tętniczego krwi. Przy wyższych stężeniach występują objawy złego samopoczucia, zmęczenia i wyczerpania, nasilają się bóle głowy, pojawiają się objawy apatii oraz obserwuje się nasilenie objawów przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP) oraz astmy. Obserwacje stopnia zanieczyszczenia powietrza ozonem w Polsce, prowadzone w ramach *Państwowego Monitoringu Środowiska* pokazują, że w 2008 roku przekroczenia ozonu wystąpiły na obszarze blisko 36% stref, obejmując swoim zasięgiem ponad połowę powierzchni kraju zamieszkałej przez około 46% ludności, w tym całe województwo mazowieckie.

Dane Biuletynu Statystycznego Ministerstwa Zdrowia 2012 wskazują na występowanie dysproporcji przestrzennych na Mazowszu w wyposażeniu, dostępności i standardzie infrastruktury społecznej co powoduje wzrost barier w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej, opieki szpitalnej i badań profilaktyczno-diagnostycznych na Mazowszu. Podobnie badania prowadzone przez Centrum Systemów Informatycznych Ochrony Zdrowia – Zakład Analiz Socjologicznych nt. „Dostępności świadczeń zdrowotnych w opinii Polaków” (Warszawa 2009) wskazują iż jedną z głównych postrzeganych form nierówności w możliwościach leczenia jest dostęp do bardziej wyspecjalizowanych i droższych usług medycznych. Nierówności w zdrowiu spowodowane są przede wszystkim czynnikami społecznymi kształtującymi warunki, w których ludzie się rodzą, wychowują, pracują czy leczą. Do czynników tych zalicza się różnorodne czynniki makrosocjalne (określony rodzaj polityki gospodarczej, ubóstwo, bezrobocie, zagrożenia zdrowia w miejscu pracy, kapitał społeczny czy organizacja i sposób funkcjonowania ochrony zdrowia), a także zachowania człowieka (palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu, aktywność fizyczna, sposób odżywiania się) oraz funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej. Wszystkie wymienione tu czynniki ze zmienną intensywnością wpływają na poszczególne grupy społeczne, co stanowi jedną z głównych przyczyn powstawania społecznych nierówności w zdrowiu. Zarówno

międzynarodowe, jak i krajowe badania wyraźnie wskazują, że nierówności w zdrowiu uwarunkowane społecznie, a więc niewynikające z przyczyn biologicznych, są jedną z najistotniejszych, modyfikowalnych przyczyn nadumieralności w Polsce (*Społeczne nierówności w zdrowiu WHO 2012 praca zbiorowa*).

SPZZOZ w Wyszku hospitalizuje rocznie około 20 000 pacjentów. Ich liczba wykazywała w latach 2006-2011 systematyczny wzrost:

2006 r. – 15 175 osób,
2007 r. – 16 376 osób,
2008 r. – 17 998 osób,
2009 r. – 18 402 osoby,
2010 r. – 22 534 osób,
2011 r. – 20 605 osób,
2012 r. – 19 920 osób,
2013 r. – 21 979 osób

Od 2011 roku zanotowano regres – 20 605 pacjentów, w 2012 – 19 920 pacjentów, co świadczyć może o utracie części potencjalnych pacjentów na rzecz innych placówek tego typu i wymaga podejmowania wszechstronnych działań w tym doposażenie w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny na rzecz utrzymania - znaczącej w minionych latach - pozycji konkurencyjnej. Po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych Oddziału Chirurgii Ogólnej w 2011 roku oraz budowie lądowiska dla śmigłowców ratunkowych przy Zakładzie w 2012 roku odnotowaliśmy wzrost liczby hospitalizowanych w szpitalu pacjentów do poziomu niemalże z roku 2010.

W przypadku ambulatoryjnej opieki specjalistycznej funkcjonujące poradnie w SPZZOZ w Wyszku odnotowują systematyczny wzrost obsługiwanych pacjentów. W latach 2006-2013 liczba udzielonych przez nie porad specjalistycznych wyniosła:

2006 r. – 54 282,
2007 r. – 54 638,
2008 r. – 55 620,
2009 r. – 59 769,
2010 r. – 64 153,
2011 r. – 74 060,
2012 r. – 73 969,
2013 r. – 80 216

Corocznie ze wzrostem zapotrzebowanie na te usługi zwiększała się również liczba badań wykonanych przez Zakład Diagnostyki: z 315 477 w 2006 roku do 367 613 w 2013 r.

Zakład ma braki spowodowane złymi warunkami lokalizacji oraz niewystarczającym wyposażeniem w sprzęt i aparaturę. Zrozumiałe jest jak ważne są znakomite umiejętności lekarzy i pielęgniarek w placówkach medycznych. Ale nawet genialne umiejętności nie wystarczą, gdy warunki są niezadowolające a sprzęt medyczny jest przestarzały. Nowoczesne sposoby leczenia wspomagane przez najnowszy sprzęt medyczny ratują życie w sytuacjach jeszcze niedawno bez wyjścia. Szybka i trafna diagnoza jest niezmiernie ważna, aby wyselekcjonować chorych w stanach zagrażających życiu i wdrożyć u nich szybko odpowiednie postępowanie lecznicze.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej prowadzi gospodarkę finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o działalności leczniczej, ustawy o finansach publicznych i innych przepisów obowiązujących w tym zakresie. Zakład prowadzi gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego ustalonego przez Dyrektora, po zaopiniowaniu przez Radę Społeczną. Zakład uzyskuje środki finansowe z odpłatnych świadczeń zdrowotnych realizowanych na podstawie zawartych umów, m.in. z NFZ.

W okresie od 10 kwietnia do 17 kwietnia 2015r. niezależny biegły rewident przeprowadził badanie sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wyszku, na które składało się :

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31.12.2014 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazywał sumę 26 030 419,09 zł
- rachunek zysków i strat za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 wykazujący zysk netto 478 129,40 zł
- zestawienie zmian w funduszach własnych - zwiększenie 478 129,40 zł
- rachunek przepływów pieniężnych - zmniejszenie o 330 285,45 zł
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Ocena efektywności gospodarowania wykazała, iż wszystkie analizowane wskaźniki rentowności wykazują wartości dodatnie, a wskaźnik płynności bieżącej wyniósł 0,82 w roku badanym.

Wskaźnik płynności natychmiastowej za badany okres obrachunkowy wyniósł 0,16 co oznacza możliwość natychmiastowej regulacji 16% bieżących zobowiązań. Rotacja należnościami utrzymała się na ubiegłorocznym poziomie i wyniosła 36 dni. Rotacja zapasami wzrosła o jeden dzień w stosunku do roku ubiegłego i wyniosła 6 dni. Skróceniu uległ wskaźnik rotacji zobowiązań z 28 dni w roku poprzednim do 24 dni w roku badanym.

Ogólna kwota należności dla Zakładu za 2014 rok wynosi 5.282.324,85 zł, w tym 266.354,21 zł są to należności wymagalne. Na kwoty należne składają się kwoty należności od:

Narodowego Funduszu Zdrowia	-	3.798.194,88 zł
pozostałych kontrahentów	-	321.226,25 zł

oraz środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych w kwocie 1.162.903,72 PLN.

Ogólna kwota zobowiązań w 2014 roku wyniosła 5.338.884,08 zł, w tym 1.233.462,48 zł są to zobowiązania wymagalne wobec kontrahentów.

Na zobowiązania ogółem składają się:

- zobowiązania z tytułu ZUS	-	1.038.681,93 zł
- zobowiązania z tytułu PFRON	-	13.124,00 zł
- zobowiązania wobec kontrahentów	-	2.706.506,98 zł
- pożyczki i kredyty	-	1.580.571,17 zł

Przeprowadzona analiza oraz wyliczony wskaźnik Hamrola dowodzą, że Zakład posiada możliwość kontynuowania działalności w dotychczasowym zakresie. Należności i zobowiązania są na podobnym poziomie.

Zakład posiada pełną zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu w ciągu co najmniej 5 lat od daty zakończenia jego realizacji. Środki na ten cel pochodzą z funduszy własnych oraz kontraktu z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Podsumowując powyższe, realizacja projektu nie wpłynie na zmianę efektywności finansowej Zakładu, a płynność finansowa zostanie utrzymana na podobnym poziomie.

Odniesienie do kryteriów ogólnych zawartych w RPOWM 2014-2020

SPZZOZ w Wyszku i SP ZOZ w Makowie Mazowieckim wpisują się w ogólne kryteria Osi Priorytetowej VI RPOWM na lata 2014-2020, realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

Do pilnych prac należy zaliczyć remont i modernizacja budynków oraz zakupy urządzeń medycznych. Podniesienie jakości usług medycznych i ich dostępności w dużej mierze uwarunkowane jest rozbudową i wyposażeniem bazy materialnej i lokalowej sektora ochrony zdrowia. Rozwój cywilizacyjny kraju dyktuje wyższe standardy socjalne, higieniczne i techniczne. Obecny stan bytowy na Oddziale Kardiologicznym i Oddziale Chorób Wewnętrznych nie jest zadowalający, choć mieści się w minimalnych wymaganiach przewidzianych prawem. Polepszenie warunków przebywania pacjentów ma również walory zdrowotne.

Pacjent przebywając w lepszych warunkach, tj. w mniejszych pod względem ilości łóżek salach, z łazienką przy salach, ma lepsze samopoczucie, co przekłada się na skuteczniejsze leczenie. Podniesienie jakości usług medycznych i ich dostępności w dużej mierze uwarunkowane jest rozbudową i doposażeniem bazy materialnej i lokalowej sektora ochrony zdrowia. Dyrekcja szpitala sukcesywnie i konsekwentnie prowadzi politykę unowocześniania nie tylko bazy lokalowej, ale również doposażania w sprzęt medyczny i polepszania bazy socjalnej. Rozwój cywilizacyjny kraju dyktuje również wyższe standardy socjalne, higieniczne i techniczne. Obecny stan bytowy na Oddziale Kardiologicznym i Oddziale Chorób Wewnętrznych nie jest zadowalający, choć mieści się w minimalnych wymaganiach przewidzianych prawem. Polepszenie warunków przebywania pacjentów ma również walory zdrowotne. Pacjent przebywając w lepszych warunkach, tj. w mniejszych pod względem ilości łóżek salach, z łazienką przy salach, ma lepsze samopoczucie, co przekłada się na skuteczniejsze leczenie.

Wychodząc od problemu głównego określono jego konsekwencję dla obecnej sytuacji:

- ograniczone standardy oferowanych usług medycznych (*mała dostępności, nieterminowość, zbyt mała szybkość, wzrost śmiertelności*),
- niska dostępność do usług świadczonych przez SPZZOZ w Wyszkanie,
- niewystarczająca jakość świadczeń opieki zdrowotnej (*długi czasu oczekiwania na pomoc lekarską, mała dostępność, brak kompleksowości zakresie ciągłość w zakresie opieki zdrowotnej*),
- późne diagnozowanie i leczenie chorób,
- braki w zakresie bezpieczeństwa pacjentów – wyeksploatowane, nieefektywne urządzenia medyczne oraz braki w wyposażeniu szpitala.

Złe nie odpowiadające standardom warunki lokalowo- techniczne i ograniczona ilość sprzętu posiadanego oraz stara, wyeksploatowana i awaryjna aparatura medyczna, która wpływa na:

- długi czas oczekiwania na wizytę (przeestoje w pracy poszczególnych poradni spowodowane awariami sprzętu, częste powtarzanie badań, badania wykonywane w innych placówkach, czas oczekiwania na udzielenie świadczeń w poradni kardiologicznej wynosi 13-14 miesięcy, poradni okulistyki, gastroenterologicznej, chirurgii urazowo-ortopedycznej 3 miesiące, pracowni fizjoterapii i rehabilitacji 10-12 miesięcy, poradni diabetologicznej 4 miesiące, poradni pulmonologicznej i oddział chirurgii ogólnej -1 miesiąc;
- niewiarygodne wyniki badań, zbyt późno wykrywane choroby (stary sprzęt medyczny, zbyt późno przeprowadzone badanie, rezygnacja pacjentów z badań);
- brak wysokospecjalistycznego sprzętu (w tym ratującego życie);
- ograniczenia w pracy sprzętu (część wypożyczona od firm medycznych);
- ograniczenie godzin pracy poradni zabiegowych spowodowane awariami urządzeń;
- za rzadkie godziny otwarcia niektórych przychodni.

Problemy Szpitala w Wyszkanie przekładają się na złą sytuację zdrowotną mieszkańców.

Audyt energetyczny w trakcie opracowywania. Wstępnie zakładamy, że projekt spełni kryteria kierunkowe wskazane w RPO WM 2014-2020 dla PI 4c, w szczególności dotyczące spełnienia warunku zwiększenia o min. 25% efektywności energetycznej.

WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, INTELIGENTNEGO ZARZĄDZANIA ENERGIĄ I WYKORZYSTYWANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII W BUDYNKACH PUBLICZNYCH I SEKTORZE MIESZKANIOWYM.
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI W SPZZOZ W WYSZKANIE

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE

WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Realizacja ww. inwestycji wpisuje się w CEL ROZWOJOWY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze:

Środowisko i energetyka „Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ :

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie

DZIAŁANIE:

25.1. Rozwój i proekologiczna modernizacja instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w regionie, w tym zwiększenie udziału energii pozyskiwanej

25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej

W SZCZEGÓLNOŚCI:

Należy również **poprawić efektywność energetyczną** gospodarki, w tym poprzez rozwój budownictwa energooszczędnego i zmniejszenie zużycia energii przy świadczeniu usług publicznych, jak też poprawę efektywności transportu

W zakresie **energetyki** należy przede wszystkim podjąć działania służące poprawie efektywności i niezależności energetycznej regionu. W tym celu powinien zostać zwiększony udział energii pozyskiwanej z **odnawialnych źródeł energii**, głównie biomasy, energii wiatru i słońca oraz wód geotermalnych. Małe jednostki wytwórcze, w tym pracujące w systemie energetyki prosumenckiej, powinny być rozwijane szczególnie na obszarach wiejskich. Odnawialne źródła energii powinny też być wykorzystywane w budynkach użyteczności publicznej. Działania te również przyczynią się do rozwoju w województwie przemysłu ekologicznego produkującego urządzenia służące pozyskiwaniu energii z OZE. Wzrost efektywności wytwarzania energii powinien być ponadto realizowany przez rozwój produkcji energii w technologii kogeneracji i poligeneracji.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń

DZIAŁANIE:

30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby

W SZCZEGÓLNOŚCI:

Prowadzić należy systematyczny monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, zanieczyszczenia hałasem oraz natężeń pól elektromagnetycznych. Na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia ważne jest prowadzenie **działań naprawczych**, w tym mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w tym pyłu zawieszonego i hałasu), przywrócenie wymaganych standardów jakości wód oraz renaturalizację siedlisk. Na obszarach chronionych dodatkowo należy wdrażać plany ochrony, plany zadań ochronnych

Działania ujęte w przedsięwzięciach są zgodne z przedstawionymi kierunkami działań .

Ponadto realizuje następujący wskaźnik CELU STRATEGICZNEGO

„Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska; udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem” (panele fotowoltaiczne SPZZOZ w Wyszkowie).

Ww. przedsięwzięcia wpisują się wprost w cele rozwojowe obszaru funkcjonalnego **z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska tj.:**

Zrównoważony rozwój subregionu, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi, a działaniami sprzyjającymi ochronie środowiska;

Zmniejszenie występowania zjawiska degradacji środowiskowej;

Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;

Poprawa jakości powietrza na terenie subregionu ostrołęckiego;

Zmniejszenie emisji CO₂.

Ograniczanie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej powiatu wyszkowskiego, budynkach w SPZZOZ w Wyszku ma istotne znaczenie dla ochrony zdrowia ludzkiego przed zagrożeniami wynikającymi ze szkodliwego lub skażonego, powiązanych bezpośrednio ze społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie oraz dla tworzenia promujących zdrowie uwarunkowań społecznych i fizycznych w subregionie.

Efektywne wykorzystanie energii w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej oraz niższe zużycie energii zaowocuje wymiernymi korzyściami finansowymi oraz środowiskowymi.

Celami szczegółowymi przedsięwzięć są:

- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynków powiatowych poprzez inwestycje termomodernizacyjne,
- zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło poprzez redukcję ubytków ciepła z budynków, która pozwoli na znaczne oszczędności kosztów energii,
- zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz znacznie ograniczenie wydatków na energię poprzez zainstalowanie kolektorów słonecznych do podgrzania wody (oszczędności wynikające z zainstalowania kolektorów mogą przyczynić się do zmniejszenia zużycia tradycyjnych źródeł energii nawet do 70%),
- promocja odnawialnych źródeł energii,
- poprawa warunków pracy w budynkach użyteczności publicznej, a także podwyższenie bezpieczeństwa użytkowników budynków – podniesienie komfortu cieplnego budynków,
- dostosowanie do obowiązujących norm ochrony cieplnej,
- poprawa estetyki budynków.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie zmodernizowanych obiektów na środowisko wpłynie pozytywnie w czterech aspektach, tj.:

- oddziaływanie na ludzi (po realizacji projektu ulegnie poprawie mikroklimat tworzący środowisko pracy dla osób tam zatrudnionych i uczących się zawodu, zwiększy się bezpieczeństwo użytkowników),
- oddziaływanie akustyczne (zastosowane materiały budowlane oprócz własności termicznych przyniosą także zmniejszenie hałasu),
- zanieczyszczenie powietrza (nastąpi ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji będących produktem ubocznym spalania powstałym w procesie ogrzewania, np. ograniczona zostanie emisja SO₂, CO, CO₂, NO),
- oddziaływanie na dobra materialne (poprawie ulegnie stan infrastruktury technicznej, poprawi się estetyka krajobrazu).

Planowane inwestycje termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz ze zmianą konwencjonalnych źródeł ciepła na źródła niekonwencjonalne (energia wód geotermalnych, promieniowania słonecznego) w powiecie Wyszku istotnie przyczynią się do pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez poprawę stanu infrastruktury użyteczności publicznej.

Ww. inwestycje mają wpływ na zwiększenie konkurencyjności gospodarki lokalnej, jak również na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej subregionu zatem przyczyniają się do realizacji celu rozwojowego: **z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska.**

W celu zmniejszenia niskiej emisji w PZZOZ w Wyszku planuje się wymianę wewnętrznej sieci c.o. w nowych technologiach, co spowoduje znaczne ograniczenie strat ciepła, a tym samym mniejsze jego zużycia. Przedsięwzięcie przewiduje także wymianę stolarki okiennej, drzwi i ocieplenie fundamentów i ścian oraz zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w instalacji wentylacyjnej. Zastosowanie rekuperacji w systemie wentylacji pozwala na odzysk ciepła z powietrza wywiewanego i ogrzanie nim powietrza nawiewanego – dzięki wymiennikowi ciepła. Są to kolejne czynniki ukierunkowane na niskoemisyjność. Podobnie projektowane źródła światła zapewnią niższy pobór energii elektrycznej. Planowany jest montaż instalacji solarnej na dachu 2 budynków (82 szt. paneli) oraz montaż 174 szt. paneli fotowoltaicznych na

powierzchni gruntu oraz zastosowanie pomp ciepła. Użyte materiały i wyposażenie obniżą zużycie energii elektrycznej i cieplnej powodując zmniejszenie emisji u dostawców, w tym w PEC Wyszków. Zakup nowoczesnego wyposażenia medycznego, a tym samym zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznych badań i procedur znacznie ograniczy liczbę przejazdów pacjentów na badania celem korzystania z usług wyspecjalizowanych oddziałów, a tym samym ograniczenie emisji spalin. Realizacja projektu przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji.

Projekt Powiatu Wyszowskiego „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Wyszowskiego – etap II” umieszczony został w wykazie przedsięwzięć w zatwierdzonych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej *gminnych planach gospodarki niskoemisyjnej* Gminy Wyszków i Gminy Brańszczyk. Zasadniczym celem ww. projektu jest zmniejszenie zużycia energii w 5 budynkach użyteczności publicznej w Powiecie Wyszowskim oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych spalin szkodliwych dla środowiska na terenie powiatu wyszkowskiego, których źródłem pośrednim lub bezpośrednim są te obiekty. Zużycie energii wykorzystywanej do ogrzewania obiektów i przygotowywania ciepłej wody zmniejszy się z poziomu 23 180,3 GJ/rok do wartości 10.435,3 GJ/rok tj. o 55,0%. Zanieczyszczenie środowiska, wyrażone ilością emitowanego do atmosfery dwutlenku węgla, zmniejszy się z poziomu 1 645,71 tony/rok do wartości 676,17 tony/rok, czyli o 58,91%.

W ramach realizacji projektu zostaną poprawione istniejące cechy techniczne budynku, które w efekcie przyniosą zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło niezbędne do ogrzewania oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej i związanych z tym kosztów poprzez szereg usprawnień wprowadzonych do budynku, a w szczególności przez: zmniejszenie strat ciepła czyli docieplenie i uszczelnienie ścian, stropu, dachów, okien, drzwi itp., ograniczenie ilości ciepła zużywanego na ogrzewanie powietrza wentylacyjnego i przygotowanie ciepłej wody użytkowej, podniesienie sprawności instalacji grzewczej, ulepszenia w lokalnym źródle ciepła i lokalnej sieci cieplnej lub przyłączenie do np. miejskiej sieci grzewczej, zastosowanie o niekonwencjonalnego źródła energii promieniowania słonecznego. W projekcie budowlanym przewidziano zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych spełniających wymagania branżowe jak również uwarunkowania ochrony środowiska. Ocieplenie budynków zaprojektowano tak, że wartość współczynnika przenikania ciepła. U przegród zewnętrznych, okien, drzwi oraz technika instalacyjna odpowiadają wymaganiom izolacyjności cieplnej. Powstaną również warunki do rozwinięcia innowacyjności organizacyjnej placówek, dzięki stworzeniu w wyniku realizacji projektu odpowiednich warunków do osiągnięcia standardów wymaganych przepisami prawa. Zakupione w ramach projektu wyposażenie i sprzęt będzie wyposażony w systemy i urządzenia chroniące przed niepotrzebnymi stratami energii elektrycznej. Zaprojektowano urządzenia, których jedną z głównych cech jest duża efektywność energetyczna (wentylacja, ogrzewnictwo, itp.). „Systemy i urządzenia chroniące przed niepotrzebnymi stratami energii”, zaprojektowano takie elementy jak regulatory temperatury, czasowe automatyczne wyłączanie urządzeń technologicznych zastosowanych w projekcie (aby niepotrzebnie nie były włączone).

W celu zmniejszenia niskiej emisji planuje się w 4 budynkach SPZZOZ w Wyszkowie wymianę wewnętrznej sieci c.o. w nowych technologiach, co spowoduje znaczne ograniczenie strat ciepła, a tym samym mniejsze jego zużycia. Przedsięwzięcie przewiduje także wymianę stolarki okiennej, drzwi i ocieplenie fundamentów i ścian oraz zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w instalacji wentylacyjnej. Zastosowanie rekuperacji w systemie wentylacji pozwala na odzysk ciepła z powietrza wywiewanego i ogrzanie nim powietrza nawiewanego – dzięki wymiennikowi ciepła.

Są to kolejne czynniki ukierunkowane na niskoemisyjność. Podobnie projektowane źródła światła zapewnią niższy pobór energii elektrycznej. Planowane jest wykorzystanie dachu budynku pod instalacje paneli fotowoltaicznych oraz zastosowanie pomp ciepła. Użyte materiały i wyposażenie obniżą zużycie energii elektrycznej i cieplnej powodując zmniejszenie emisji u dostawców, w tym w PEC Wyszków.

Projekt SPZZOZ w Wyszkowie obejmuje:

- **termomodernizację pawilonu mieszczącego Oddział Kardiologii i Chorób Wewnętrznych**, w tym:
    - ✓ instalacja wentylacji mechanicznej – 471 671,88 zł
    - ✓ instalacja CO - 429 400,97 zł
    - ✓ stolarka drzwiowa zewnętrzna - 26 103,28 zł
    - ✓ wymiana stolarki okiennej - 178 264,54 zł
    - ✓ docieplenie ścian piwnic. Elewacja - 349 022,64 zł
    - ✓ ocieplenie ścian zewnętrznych szybu windy – 14 114,58 zł
    - ✓ roboty rozbiórkowe, wywiezienie gruzu - 31 047,63 zł
    - ✓ instalacja solarna – 260 000,00 zł
- Łącznie: 1 759 625,52 zł

- **termomodernizację pawilonu mieszczącego Szpitalny Oddział Ratunkowy i Izbę Przyjęć, Przychodnię Przychodnię, Pododdział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej z łącznikiem Budynku Głównego Szpitala** (wartość robót bezpośrednio związanych z ograniczaniem niskiej emisji) w tym:
    - ✓ docieplenie ścian, stropu i piwnic 447 300,00 zł,
    - ✓ wymiana okien 200 000,00 zł,
    - ✓ wymiana instalacji c.o. 500 000,00 zł,
    - ✓ instalacja solarna – 352 700,00 zł
- Łącznie: 1 500 000,00 zł

- **termomodernizację pawilonu mieszczącego Oddział Pediatryczny, Oddział Położniczy, Pracownię Serologii, Pracownię Rentgenodiagnostyki, Oddział Neonatologiczny** (wartość robót bezpośrednio związanych z ograniczaniem niskiej emisji) w tym:
    - ✓ Wymiana okien i drzwi zewnętrznych 300 000 ,00 zł
- Łącznie: 300 000,00 zł

- **termomodernizację pawilonu mieszczącego Oddział Chirurgiczny, Oddział Ginekologiczny, Aptekę Szpitalną, Laboratorium Analityczne** (wartość robót bezpośrednio związanych z ograniczaniem niskiej emisji) w tym:
    - ✓ wymiana okien i drzwi zewnętrznych 300 000,00 zł,
    - ✓ wymiana oświetlenia na energooszczędne 100 000,00 zł.
    - ✓ montaż paneli fotowoltaicznych na gruncie 240 000,00 zł
- Łącznie: 640 000,00 zł

Łączna wartość: **4 199 625,52 zł**

Liczba budynków – 4

TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ POWIATU WYSZKOWSKIEGO – ETAP II

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Realizacja ww. inwestycji wpisuje się w *CEL ROZWOJOWY Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze w obszarze:*

Środowisko i energetyka „Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ :

- ➔ 25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie
DZIAŁANIE

- ➔ 25.1. Rozwój i proekologiczna modernizacja instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w regionie, w tym zwiększenie udziału energii pozyskiwanej
- ➔ 25.3. Podnoszenie efektywności energetycznej

W SZCZEGÓLNOŚCI:

Należy również **poprawić efektywność energetyczną** gospodarki, w tym poprzez rozwój budownictwa energooszczędnego i zmniejszenie zużycia energii przy świadczeniu usług publicznych, jak też poprawę efektywności transportu.

W zakresie **energetyki** należy przede wszystkim podjąć działania służące poprawie efektywności i niezależności energetycznej regionu. W tym celu powinien zostać zwiększony udział energii pozyskiwanej z **odnawialnych źródeł energii**, głównie biomasy, energii wiatru i słońca oraz wód geotermalnych. Małe jednostki wytwórcze, w tym pracujące w systemie energetyki prosumenckiej, powinny być rozwijane szczególnie na obszarach wiejskich. Odnawialne źródła energii powinny też być wykorzystywane w budynkach użyteczności publicznej. Działania te również przyczynią się do rozwoju w województwie przemysłu ekologicznego produkującego urządzenia służące pozyskiwaniu energii z OZE. Wzrost efektywności wytwarzania energii powinien być ponadto realizowany przez rozwój produkcji energii w technologii kogeneracji i poligeneracji.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- ➔ 30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń

DZIAŁANIE

- ➔ 30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby

W SZCZEGÓLNOŚCI:

Prowadzić należy systematyczny monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, zanieczyszczenia hałasem oraz natężeń pól elektromagnetycznych. Na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia ważne jest prowadzenie **działań naprawczych**, w tym mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w tym pyłu zawieszonego i hałasu), przywrócenie wymaganych standardów jakości wód oraz renaturalizację siedlisk. Na obszarach chronionych dodatkowo należy wdrażać plany ochrony, plany zadań ochronnych

Działania ujęte w przedsięwzięciach są zgodne z przedstawionymi kierunkami działań .

Ponadto realizuje następujący wskaźnik CELU STRATEGICZNEGO

1. „Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska; udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem” (panele fotowoltaiczne SPZZOZ w Wyszkuwie).

Ww. przedsięwzięcia wpisują się wprost w cele rozwojowe obszaru funkcjonalnego **z punktu widzenia ład przestrzenny i ochrony środowiska tj.:**

- Zrównoważony rozwój subregionu, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi, a działaniami sprzyjającymi ochronie środowiska;
- Zmniejszenie występowania zjawiska degradacji środowiskowej;
- Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;
- Poprawa jakości powietrza na terenie subregionu ostrołęckiego;
- Zmniejszenie emisji CO₂.

Ograniczanie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej powiatu wyszkowskiego, budynkach w SPZZOZ w Wyszkuwie ma istotne znaczenie dla ochrony zdrowia ludzkiego przed zagrożeniami wynikającymi ze szkodliwego lub skażonego, powiązanymi bezpośrednio ze społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie oraz dla tworzenia promujących zdrowie uwarunkowań społecznych i fizycznych w subregionie.

Efektywne wykorzystanie energii w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej oraz niższe zużycie energii zaowocuje wymiernymi korzyściami finansowymi oraz środowiskowymi.

celami szczegółowymi przedsięwzięć są:

- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynków powiatowych poprzez inwestycje termomodernizacyjne,
- zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło poprzez redukcję ubytków ciepła z budynków, która pozwoli na znaczne oszczędności kosztów energii,
- zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz znacznie ograniczenie wydatków na energię poprzez zainstalowanie kolektorów słonecznych do podgrzania wody (*oszczędności wynikające z zainstalowania kolektorów mogą przyczynić się do zmniejszenia zużycia tradycyjnych źródeł energii nawet do 70%*),
- promocja odnawialnych źródeł energii,
- poprawa warunków pracy w budynkach użyteczności publicznej, a także podwyższenie bezpieczeństwa użytkowników budynków – podniesienie komfortu cieplnego budynków,
- dostosowanie do obowiązujących norm ochrony cieplnej,
- poprawa estetyki budynków.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na środowisko.

Oddziaływanie zmodernizowanych obiektów na środowisko wpłynie pozytywnie w czterech aspektach, tj.:

- oddziaływanie na ludzi (po realizacji projektu ulegnie poprawie mikroklimat tworzący środowisko pracy dla osób tam zatrudnionych i uczących się zawodu, zwiększy się bezpieczeństwo użytkowników),
- oddziaływanie akustyczne (zastosowane materiały budowlane oprócz własności termicznych przyniosą także zmniejszenie hałasu),
- zanieczyszczenie powietrza (nastąpi ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji będących produktem ubocznym spalania powstałym w procesie ogrzewania, np. ograniczona zostanie emisja SO₂, CO, CO₂, NO),
- oddziaływanie na dobra materialne (poprawie ulegnie stan infrastruktury technicznej, poprawi się estetyka krajobrazu).

Planowane inwestycje termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz ze zmianą konwencjonalnych źródeł ciepła na źródła niekonwencjonalne (energia wód geotermalnych, promieniowania słonecznego) w powiecie Wyszowskim istotnie przyczynią się do pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez poprawę stanu infrastruktury użyteczności publicznej.

Ww. inwestycje mają wpływ na zwiększenie konkurencyjności gospodarki lokalnej, jak również na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej subregionu zatem przyczyniają się do realizacji celu rozwojowego: **z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska.**

Rozwiązania technologiczne i zakres prac do wykonania w poszczególnych obiektach Powiatu Wyszowskiego wynikają z audytów energetycznych. Po przeprowadzeniu analizy finansowo-ekonomicznej wybrano takie warianty realizacji inwestycji, które dają najlepsze efekty w stosunku do zaangażowanych środków. Termomodernizacja jest oparta na systemach dociepleń bazujących na płytach styropianowych, ociepleniu stropów wełną mineralną lub styropianem oraz wymianie okien na stolarkę drewnianą i PCV. Instalacja OZE obejmuje montaż instalacji solarnej w Budynku Głównym w Domu Pomocy Społecznej w Brańszczyku (DPS). Układ solarny zasilany będzie łącznie przez 30 kolektorów słonecznych. Całkowita powierzchnia absorpcyjna płyt kolektorowych wynosi 65,7 m². Energia cieplna uzyskana z kolektorów zostanie przekazana na nośnik ciepła znajdujący się w absorberze kolektora.

Zastosowane materiały oraz technologie robót budowlanych spełniają wymogi Polskich Norm i Europejskich Norm Zharmonizowanych, umożliwiając jednocześnie osiągnięcie przewidywanych

wskaźników ograniczenia zużycia energii cieplnej, tym samym zmniejszenie zużycia paliw ze źródeł nieodnawialnych oraz redukcji emisji zanieczyszczeń - w szczególności dwutlenków: węgla, siarki i azotu. Realizacja projektu została podzielona na pięć zadań, przydzielonych odpowiednio do obiektów poddanych termomodernizacji.

Budynki użyteczności publicznej zajmują szczególne miejsce wśród zasobów budowlanych w Polsce. Służą one samorządom lokalnym i administracji państwowej do wypełniania obowiązków statutowych takich jak np. edukacja, ochrona zdrowia, kultura, i inne.

W latach 60 i 70 nie przywiązywano specjalnej uwagi ani do jakości wykonania ani do parametrów cieplnych materiałów stosowanych do budowy. Było tak dlatego, że nie miała znaczenia ilość energii zużywanej do ogrzewania, ponieważ była ona tania.

Obecnie ceny energii i ciepła są wysokie, a według analityków będą stale wzrastać coraz bardziej obciążając budżety. Dlatego, by nie wydawać majątku na ogrzewanie ani nie marznąć w zimnym budynku konieczne jest prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

Teren, na którym znajduje się obiekt warsztatów CEZiU w Wyszkanie ZS Nr 1 w Wyszkanie, ujęty jest w Lokalnym Programie Rewitalizacji Wyszkania, w obszarze problemowym przy ul. I AWP, gdzie na procesy degradacji substancji budowlanej i funkcji przestrzennych nakładają się zjawiska degradacji społecznej. Istotnym problemem na tym terenie jest dekapitalizacja starej zabudowy budynków przeznaczonych pod szkolnictwo zawodowe.

Budynki użyteczności publicznej objęte projektem powstały na przełomie lat 60-tych i 70-tych ubiegłego wieku i charakteryzują się niskimi parametrami energetycznymi, wymagają ocieplenia i wykonania elewacji.

W celu zapobieżenia dalszej degradacji budynków będących własnością Powiatu Wyszkanowskiego, użytkowanych przez: Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie i Zespół Szkół Nr 1 w Wyszkanie oraz Dom Pomocy Społecznej w Brańszczyku, Powiat Wyszkanowski planuje podjęcie działań termomodernizacyjnych. Zły stan techniczny budynków stanowi negatywny element wizerunku miasta Wyszkań i miejscowości Brańszczyk.

Standard energetyczny budynków objętych projektem jest zły, a dotychczas dokonywane modernizacje miały ograniczony zakres. Budynki te są wyznacznikiem lokalnej praktyki budowlanej i powinny być budynkami demonstracyjnymi w zakresie możliwych do zastosowania technologii energooszczędnych.

Ponadto, nowoczesna modernizacja powinna jako priorytet przyjąć jakość środowiska wewnętrznego i aspekty oddziaływania obiektu na środowisko naturalne.

Pomimo wielu istotnych zalet odnawialnych źródeł energii, świadomość społeczeństwa w powiecie wyszkanowskim a w szczególności młodzieży jest niewielka. Realizacja projektu umożliwi podniesienie świadomości młodzieży szkolnej oraz społeczności lokalnej.

Potrzeba realizacji inwestycji

1. Krajowe i regionalne programy strategiczne.
2. Niska sprawność systemów grzewczych, zły stan instalacji.
3. Wysokie wydatki ponoszone na ogrzewanie obiektów objętych projektem.
4. Niska efektywność energetyczna.
5. Świadomość ekologiczna społeczeństwa.
6. Warunki pracy i nauki użytkowników obiektów.

Przesłanki realizacji inwestycji

- Niska sprawność systemów grzewczych poszczególnych budynków skutkuje poważnymi stratami energii w źródle jej wytwarzania, na jej przesyłanie i wymianie.

- Wyposażenie techniczne obiektów jest w złym stanie, chodzi zarówno o instalacje jak i grzejniki, które często powodują awarie i przecieki. Ponadto brak przygrzejnikowych zaworów termostatycznych nie pozwala na normowanie temperatur.
- Wszystko to skutkuje utratami ciepła. Przyczyną wysokiego zużycia energii na ogrzewanie w budynkach użyteczności publicznej jest także niska izolacyjność cieplna ścian, dachów, okien i drzwi, niska sprawność źródeł ciepła.
- Zastosowanie szczelnych drzwi i okien eliminujących przepływ powietrza skutecznie wyłącza możliwość funkcjonowania wentylacji grawitacyjnej, której siłą napędową był właśnie przepływ powietrza poprzez wyeliminowane nieszczelności.
- Wykonanie planowanego zakresu inwestycji zredukuje straty ciepła wpływając bezpośrednio na obniżenie kosztów ogrzewania tych budynków.
- Wysokie wydatki ponoszone na ogrzewanie obiektów objętych projektem to kolejny powód skłaniający do podjęcia inwestycji.
- Koszty te są konsekwencją złego stanu instalacji, która wymaga modernizacji. Rentowność funkcjonowania tych obiektów/ instalacji zostanie poprawiona na wskutek planowanej inwestycji co przyniesie wymierne korzyści finansowe dla Powiatu. Osiągnięte oszczędności mogą zostać przeznaczone przez władze na kolejne inwestycje co wpłynie na wzrost atrakcyjności regionu i jego rozwój.
- Złe warunki pracy i nauki ze względu na brak możliwości normowania temperatur, częste awarie instalacji.

Istotnym warunkiem zapewnienia komfortu pracy i nauki osobom na co dzień użytkującym budynki objęte projektem jest efektywność energetyczna. Zły stan techniczny instalacji grzewczych, złe ocieplenie ścian skutkuje nieodpowiednią temperaturą w jakiej muszą przebywać użytkownicy budynki.

Skutki zaniechania inwestycji

- ➔ pogłębienie się wadliwości instalacji, ogólnego stanu technicznego obiektów,
- ➔ większe zużycie energii,
- ➔ większe koszty i większe zapotrzebowanie na energię oraz surowce naturalne,
- ➔ większą emisję zanieczyszczeń na obszarze powiatu, a przez co na jakość życia i zdrowia mieszkańców.

Zaniechanie realizacji projektu będzie miało bezpośredni wpływ na pogorszenie stanu środowiska naturalnego w powiecie wyszkowskim.

Realizacja inwestycji wpłynie na rozwiązanie problemu. Skala oddziaływania tego rozwiązania wybiega poza Obszar lokalny ze względu na poprawę stanu środowiska naturalnego, które należy rozpatrywać globalnie.

Realizacja projektu została podzielona na pięć zadań, przydzielonych odpowiednio do obiektów poddanych termomodernizacji.

ZAKRES PRAC

Zadanie 1 – Budynek Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkowie”:

- ocieplenie dachu z ewentualną wymianą pokrycia dachowego budynku,
- ocieplenie ścian zewnętrznych budynku i cokołu budynku, grubość docieplenia 12 cm.
- wymiana rynien i rur spustowych budynku,
- wymiana instalacji odgromowej,
- wymiana starych drzwi zewnętrznych – zestawienie stolarki budynku,
- wymiana okien – zestawienie stolarki budynku,
- remont schodów i pochylni,

- remont dachu i kominów.

Zadanie 2 – Budynek Zespołu Szkół Nr 1 im. Marii Skłodowskiej - Curie w Wyszkowie:

- wykonanie izolacji stropodachu z płyt styropianowych,
- remont istniejących kominów murowanych – przemurowanie kominów, naprawa czapek kominowych wraz z robotami malarskimi,
- wymianę obróbek blacharskich,
- wykonanie nowego dwuwarstwowego pokrycia z papy termozgrzewalnej,
- wymiana instalacji odgromowej,
- ocieplenie ścian budynków płytami styropianowymi wraz z przygotowaniem podłoża i ręcznym wykonaniem wyprawy elewacyjnej cienkowarstwowe,
- uzupełnienie tynków zewnętrznych zwykłych,
- przygotowanie powierzchni i malowanie farbami elewacyjnymi starych tynków – gzymsy, montaż gzymsu
- przebudowa instalacji centralnego ogrzewania,
- wykonanie węzła cieplnego

Zadanie 3 – Budynek Główny Domu Pomocy Społecznej w Brańszczyku:

- wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych, ścian fundamentowych wraz z murkami oporowymi w miejscach wejść i wjazdu do pomieszczeń piwnicznych,
- wykonanie docieplenia budynku na poziomie stropu nad II piętrem na poziomie poddasza,
- wykonanie malowania pokrycia dachowego wraz z uprzednim jego oczyszczeniem.
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej zewnętrznej,
- wymiana istniejących obróbek blacharskich murków ogniowych wystających ponad połacie dachu przystosowując je do nowych szerokości przegród,
- wymiana parapetów zewnętrznych z dostosowaniem do nowej grubości ściany zewnętrznej,
- remont studni doświetlających pomieszczenia piwniczne,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej,
- wykonanie izolacji poziomej i pionowej części budynku/
- montaż instalacji solarnej.

Zadanie 4 – Budynek „Hostel” na terenie Domu Pomocy Społecznej w Brańszczyku:

- wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych, ścian fundamentowych wraz z murkami oporowymi w miejscach wejść i wjazdu do pomieszczeń piwnicznych,
- wykonanie docieplenia budynku na poziomie stropu nad I piętrem na poziomie poddasza, docieplenie stropu piwnicy,
- wymiana istniejących obróbek blacharskich murków ogniowych wystających ponad połacie dachu przystosowując je do nowych szerokości przegród,
- wymiana parapetów zewnętrznych z dostosowaniem do nowej grubości ściany zewnętrznej,
- remont studni doświetlających pomieszczenia piwniczne.

Zadanie 5 – Budynek Internatu na terenie Domu Pomocy Społecznej w Brańszczyku:

- remont instalacji c.o.
- docieplenie wraz z kolorystyką elewacji budynku ścian zewnętrznych i ścian fundamentowych,
- izolacja pionowa i pozioma ścian fundamentowych części budynku głównego,
- osuszenie oraz usunięcie przyczyn i skutków korozji biologicznej ścian piwnicznych części budynku głównego,
- izolacja cieplna pokrycia dachowego,
- zmiana dachu ze stropodachu na dach dwuspadowy z ociepleniem stropu,
- wymiana istniejących obróbek blacharskich,
- nadbudowa dachu.

TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ GMINY WYSZKÓW

GMINA WYSZKÓW mając na względzie konieczność poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, z równoczesnym spadkiem emisji gazów do atmosfery, przedstawia do dofinansowania przedsięwzięcia, zadania inwestycyjne w ramach którego zaplanowane zostały do realizacji na terenie Gminy Wyszków (lidera) oraz Powiatu Wyszковского. Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: **POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.**

Zakres prac termo modernizacyjnych obejmował będzie:

zadanie 1 – budynek użyteczności publicznej Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego w Wyszkanie: całkowita wymiana instalacji c.o. i wymiana oświetlenia na energooszczędne.

Zaplanowane działania inwestycyjne pozwolą na:

- poprawę efektywności energetycznej obiektu: 33,7%,
- efektywność kosztowa zmniejszenia zużycia energii: 6,15 zł/kWh/rok,
- podwyższenie standardu energetycznego budynku - wskaźnik EPH+W = 138,76 kWh/m²rok,
- stopień redukcji emisji CO₂: 38,2%,
- szacunkowe oszczędności zużycia energii oświetlenia w Budynku Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego wyniosą: 64,27 MWh/rok.

zadanie 2 – budynek hali sportowej i krytej pływalni Wyszковского Ośrodka Sportu i Rekreacji: wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznej.

W ramach zadania zostanie wykonany montaż instalacji fotowoltaicznej PV. Łącznie zainstalowanych zostanie 147 paneli o mocy 260 W każdy (powierzchnia 1 panela ok. 1,6 m², sprawność 16%).

W efekcie przeprowadzonych działań inwestycyjnych ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej produkcji sieciowej oszacowana została na poziomie: 84,57 MWh/rocznie

Celem głównym przedsięwzięcia jest wsparcie wzrostu efektywności energetycznej poprzez inwestycje w budynkach użyteczności publicznej. Zakłada się, że planowane działania inwestycyjne przyniosą długoterminowe korzyści, które zostaną osiągnięte w obszarach związanych z realizowanym projektem. Zidentyfikowano w drodze analizy szereg oddziaływań, czyli długofalowych konsekwencji zrealizowanego projektu, wykraczających poza natychmiastowe efekty dla Beneficjentów końcowych.

Cele bezpośrednie projektu zakładają: redukcję ubytków ciepła z budynków, która pozwoli na obniżenie kosztów ogrzewania budynków, zmniejszenie kosztów zużycia energii elektrycznej, zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko, poprawę warunków i komfortu pracy w budynkach użyteczności publicznej, poprawę jakości środowiska wewnętrznego pomieszczeń objętych projektem, podniesienie atrakcyjności miasta Wyszków i okolicznych terenów dla mieszkańców oraz przyjezdnych, zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.

Celami pośrednimi są: poprawa efektywności energetycznej, poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, propagowanie efektywności energetycznej i OZE, poprawa zdrowia i jakości życia mieszkańców województwa mazowieckiego, realizacja krajowej oraz wspólnotowej polityki dotyczącej wzrostu efektywności energetycznej.

Wszystkie podjęte w ramach projektu czynności są proekologiczne, ponieważ przyczyniają się do poprawy efektywności energetycznej. Dzięki instalacji paneli fotowoltaicznych nie tylko zwiększy się udział odnawialnych źródeł energii ale również nastąpi popularyzacja i promocja tego typu przedsięwzięć wśród mieszkańców. Ponadto funkcjonowanie budynków użyteczności publicznej objętych projektem ma duże znaczenie dla mieszkańców powiatu wyszkowskiego, gdyż są one głównymi ośrodkami o charakterze kulturalnym i sportowym (budynek pływalni) w najbliższej okolicy oraz służą do załatwiania bieżących spraw mieszkańców (budynek Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego). Projekt przyczyni się także

do podniesienia atrakcyjności miasta Wyszaków i okolicznych terenów dla mieszkańców oraz przyjezdnych. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdza się, że głównym celem projektu jest wsparcie wzrostu efektywności energetycznej poprzez inwestycje w budynkach użyteczności publicznej.

Reasumując, zadanie pn.: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej gminy Wyszaków” poprzez wzrost efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej przyczyni się do redukcji ubytków ciepła, pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania budynków objętych zadaniem, a co za tym idzie poprawę jakości powietrza i zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko. Ponadto, realizacja przedmiotowego zadania będzie miała pozytywny wpływ na poprawę komfortu pracy i użytkowania budynków użyteczności publicznej, co będzie miało przełożenie również na podniesienie atrakcyjności miasta Wyszaków i całego subregionu. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że projekt realizuje cel główny wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030r.: ZMNIEJSZENIE DYSPROPORCJI ROZWOJU W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM, WZROST ZNACZENIA OBSZARU METROPOLITALNEGO WARSZAWY W EUROPIE” i cel strategiczny w zakresie środowiska i energetyki: zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.

Ponadto, zadanie wprost wpisuje się również w n/w cel zapisany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego:

- zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawa warunków życia, który realizowany będzie m.in. poprzez: wzmocnienie funkcji metropolitalnych Warszawy.

Jednocześnie zadanie w pełni wpisuje się w cel główny Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego jakim jest „poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez jego rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności.

CIEPŁA STRONA MIASTA

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.

Projekt realizuje cel strategii województwa: zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska. Realizowany będzie poprzez produkcję energii ze źródeł odnawialnych, dywersyfikację źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie.

Realizacja projektu zmniejszy niską emisję w subregionie oraz zmniejszy zapotrzebowanie na energię co pozwoli zaoszczędzić środki finansowe.

Miasto Ostrow Mazowiecka planuje dokonanie głębokiej termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej. Wszystkie planowane do wykonania inwestycje wynikają z przeprowadzonych audytów energetycznych i odpowiadają najwyższym możliwym standardom efektywności energetycznej. Każdy z obiektów planowanych do termomodernizacji został dodatkowo wyposażony w instalacje/urządzenia służące pozyskaniu OZE. Budynki które mają zostać poddane termomodernizacji to: Centrum Integracji Społecznej na ul. Chopina 2B, hala sportowa MOSiR ul. Warchalskiego 3 i Zespół Szkół Publicznych nr 2 ul. Szkoły Podchorążych Piechoty 1.

Projekt **Ciepła Strona Miasta** obejmuje termomodernizację następujących budynków użyteczności publicznej w Ostrowi Mazowieckiej:

1. Termomodernizacja budynku MOSiR przy ul. Warchalskiego:

- ocieplenie ścian zewnętrznych styropianem ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.150 [m]) metoda lekka-mokra oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie stropodachu segmentów A i C wełną mineralną ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.160 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie stropodachu segmentu B wełną mineralną ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.160 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- wymiana okien,
- wymiana drzwi zewnętrznych,
- wymiana ścian systemowych,
- modernizacja systemu wentylacji mechanicznej: montaż central wentylacyjnych nawiewno-wywiewnych z wymiennikami krzyżowymi,
- montaż ogniw fotowoltaicznych.

2. Termomodernizacja budynku CIS przy ul. Chopina:

- modernizacja systemu grzewczego: wymiana źródła ciepła – miejska sieć ciepłownicza, zastosowanie zaworów podpionowych i regulatorów na odgałęzieniach,
- modernizacja systemu ogrzewania ciepłej wody użytkowej: wymiana źródła ciepła – podgrzewacze elektryczne,
- budowa systemu wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła,
- ocieplenie ścian zewnętrznych styropianem ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.110 [m]) metoda lekka-mokra oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie ścian przylegających do gruntu styrodurem ($\lambda = 0.032$ [W/mK] o grubości 0.100 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie ścian zewnętrznych piwnicy styrodurem ($\lambda = 0.032$ [W/mK] o grubości 0.100 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie stropu pod poddaszem wełną mineralną ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.100 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- wymiana drzwi zewnętrznych,
- montaż ogniw fotowoltaicznych (montaż termicznych kolektorów słonecznych).

3. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 2

- modernizacja systemu grzewczego: wymiana istniejącego kotła na kocioł kondensacyjny, wymiana instalacji c.o.: pionów, poziomów, grzejników, montaż zaworów termostatycznych, zastosowanie zaworów podpionowych i regulatorów na odgałęzieniach,
- ocieplenie ścian zewnętrznych styropianem ($\lambda = 0.038$ [W/mK] o grubości 0.150 [m]) metoda lekka-mokra oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie ścian przylegających do gruntu styrodurem ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.130 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- ocieplenie stropodachu styropapą ($\lambda = 0.035$ [W/mK] o grubości 0.110 [m]) oraz wykonanie prac dodatkowych,
- wymiana okien,
- wymiana drzwi zewnętrznych,
- montaż ogniw fotowoltaicznych,
- montaż nawiewników okiennych lub ściennych.

Dla wszystkich trzech budynków zostały sporządzone audyty energetyczne, programy funkcjonalno użytkowe oraz studium wykonalności. Projekt wpisuje się w Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrów Mazowiecka do 2020 r.

Na podstawie przygotowanych dokumentów został wyznaczony koszt całego przedsięwzięcia. Łączna kwota termomodernizacji trzech budynków, opracowania dokumentacji, nadzoru inwestorskiego oraz promocji projektu wyniosą 2 891 792,49 zł brutto.

WYKONANIE TERMOMODERNIZACJI OBIEKTU SZPITALA W PRZASNYSZU

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZECZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ.

Inwestycja dotycząca termomodernizacji obiektów szpitala w Przasnyszu realizuje wspólną inwestycję polegającą na poprawie efektywności energetycznej oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii budynków użyteczności publicznej obszaru funkcjonalnego miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

Cele oraz założone wskaźniki osiągnięcia celów są zgodne i wpisują się w założenia, dostępnego na moment opracowywania „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego”.

Z opracowanych dokumentów przygotowujących do procesu termomodernizacji obiektów szpitala w Przasnyszu wynika, że ilość zużywanej energii zmniejszy się o około 9.485,24 GJ/rocznie. Jako zmniejszenie zużycia należy rozumieć fakt, że oszczędności wystąpią zarówno w energii cieplnej do celów c.o. i c.w.u. oraz energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia, a produkowana energia w ogniwach fotowoltaicznych zmniejszy zapotrzebowanie energii elektrycznej na inne cele. Ponadto dodatkowym aspektem, który wynika ze zmniejszenia energii jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o około 2.341,25 MgCO₂ / rocznie.

Przedsięwzięcie przełoży się na poprawę warunków życia mieszkańców, jednocześnie wpływając na poprawę stanu środowiska, a także na atrakcyjność obszaru oraz świadomość społeczną, spowoduje poprawę wizerunku oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej całego obszaru, co w dłuższej perspektywie czasowej przełoży się na poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

Planowana inwestycja spełnia następujące cele SRWM do roku 2030.

Cel główny: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim

Cele Strategiczne:

Zadanie realizuje cel strategiczny województwa mazowieckiego to:

Środowisko i energetyka:

- Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie;
- Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji;
- Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska;
- Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

Zadanie realizuje cel przejścia na gospodarkę niskoemisyjną realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

I. Rodzaj, skala przedsięwzięcia

Termomodernizacja obejmować będzie niżej wymienione zespoły zadań:

1. Roboty budowlane:

- Docieplenie ścian styropianem.
- Docieplenie stropów wełną mineralną.
- Wymiana stolarki okiennej oraz drzwiowej zewnętrznej

2. Roboty instalacyjne oraz modernizacja źródła ciepła:

- Regulacja instalacji c.o.
- Modernizacja źródła ciepła:
  - Uruchomienie pomp ciepła z wykorzystaniem wymienników gruntowych

- Montaż kolektorów słonecznych
- Roboty instalacyjne w budynku kotłowni
- 3. Modernizacja instalacji wentylacji mechanicznej – modernizacja central wentylacyjnych celem zastosowania rekuperacji
- 4. Modernizacja oświetlenia i zastosowanie paneli – ogniw fotowoltaicznych:
  - Wymiana źródeł światła na oświetlenie ledowe.
  - Utworzenie zespołu ogniw celem uzyskania energii elektrycznej z promieniowania słonecznego.

II. Usytuowanie przedsięwzięcia

Szpital w Przasnyszu zlokalizowany jest w Przasnyszu na działce 268/15 i 268/34 przy ulicy Sadowej 9, w powiecie przasnyskim, woj. mazowieckim.

Grunty, naniesienia oraz majątek ruchomy jest własnością Powiatu Przasnyskiego. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu otrzymał w/w obiekt wraz z wyposażeniem w nieodpłatne użytkowanie zgodnie z protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 15 czerwca 2005 r.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu jest osobą prawną typu publicznego. W kategoriach prawa o finansach publicznych beneficjent jest jednostką sektora finansów publicznych. Organem założycielskim jest Powiat Przasnyski.

Beneficjent działa w publicznym systemie ochrony zdrowia i udziela świadczeń medycznych dla ludności w oparciu i kontrakt NFZ. Obszarem działania SPZZOZ w Przasnyszu jest teren powiatu przasnyskiego, jednakże placówka może udzielać świadczeń mieszkańcom z poza powiatu, oraz osobom przyjezdnym z całego kraju, osobom czasowo przebywającym na terenie powiatu, cudzoziemcom (wg obowiązujących przepisów).

Szpital w Przasnyszu specjalistyczną opieką lekarską obejmuje ludność regionu liczącą ok. 53 tys. mieszkańców. Świadczenia zdrowotne udzielane są w systemie hospitalizacji, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz w ramach stacjonarnej pomocy doraźnej w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

III. Stopień przygotowania inwestycji, czas jej realizacji: Od 01.06.2016 r. do 31.06.2018 r.

IV. Szacowana wartość projektu:

Wartość brutto: **8 762 732,00 zł**, w tym:

Dofinansowanie UE 80 %: **7 010 185,60 zł**

Wkład własny: **1 752 546,40 zł**

V. Wskaźniki do projektu

Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków: **1 kompleks budynków**

Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: **54,58 %**

Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych: **46,34 %**

TERMOMODERNIZACJA

Wyszczególnienie	WARTOŚĆ
Roboty budowlane	3 263 490,00 zł
Docieplenie ścian styropianem	
Docieplenie stropu wełną mineralną	
Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej	
Roboty instalacyjne oraz modernizacja źródła ciepła	1 160 500,00 zł
Regulacja instalacji c.o.	
Uruchomienie pomp ciepła z wykorzystaniem wymienników gruntowych	
Montaż kolektorów słonecznych	
Roboty instalacyjne w budynku kotłowni	
Modernizacja instalacji wentylacji mechanicznej	1 197 522,00 zł
Modernizacja oświetlenia i zastosowanie ogniw fotowoltaicznych	3 141 220,00 zł
RAZEM:	8 762 732,00 zł

Kolejnym problemem jest występowanie w subregionie dysproporcji przestrzennych w wyposażeniu, dostępności i standardzie infrastruktury społecznej, co powoduje wzrost barier w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej, opieki szpitalnej i badań profilaktyczno-diagnostycznych.

TERMOMODERNIZACJA ZESPOŁU BUDYNKÓW SPZZOZ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Przedmiotowe przedsięwzięcie wpisuje się wprost w cele rozwojowe obszaru funkcjonalnego **z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska tj.:**

- Zrównoważony rozwój subregionu, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy działaniami inwestycyjnymi a działaniami sprzyjającymi ochronie środowiska;
- Zmniejszenie występowania zjawiska degradacji środowiskowej;
- Podniesienie jakości korzystania z przestrzeni publicznej;
- Poprawa jakości powietrza na terenie subregionu ostrołęckiego;
- Zmniejszenie emisji CO₂;

Ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej powiatu makowskiego, budynkach SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim ma istotne znaczenie dla ochrony zdrowia ludzkiego przed zagrożeniami, wynikającymi ze szkodliwego lub skażonego powietrza, powiązanymi bezpośrednio ze społecznymi czynnikami warunkującymi zdrowie oraz dla tworzenia promujących zdrowie uwarunkowań społecznych i fizycznych w subregionie. **Efektywne wykorzystanie energii w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii** w obiektach użyteczności publicznej oraz niższe zużycie energii zaowocuje wymiernymi korzyściami finansowymi oraz środowiskowym. Celami szczegółowymi przedsięwzięcia są:

- Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynków powiatowych poprzez inwestycje termo modernizacyjne
- Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło redukcją ubytków ciepła z budynków która pozwoli na znaczne oszczędności kosztów energii.
- Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz znaczne ograniczenie wydatków na energię poprzez zainstalowanie kolektorów słonecznych do podgrzania wody (oszczędności wynikające z zainstalowania kolektorów mogą przyczynić się do zmniejszenia zużycia tradycyjnych źródeł energii nawet do 70 proc.);
- Promocja odnawialnych źródeł energii;
- Poprawa warunków pracy w budynkach użyteczności publicznej, a także podwyższenie bezpieczeństwa użytkowników budynków – podniesienie komfortu cieplnego budynków;
- Dostosowanie do obowiązujących norm ochrony cieplnej;
- Poprawa estetyki budynków.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie zmodernizowanych obiektów na środowisko wpłynie pozytywnie w czterech aspektach, tj.:

- Oddziaływanie na ludzi (po realizacji projektu ulegnie poprawie mikroklimat tworzący środowisko pracy dla osób tam zatrudnionych i uczących się zawodu, zwiększy się bezpieczeństwo użytkowników,
- Oddziaływanie akustyczne (zastosowane materiały budowlane oprócz własności termicznych przyniosą także zmniejszenie hałasu,

- Zanieczyszczenie powietrza (nastąpi ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji będących produktem ubocznym spalania powstałym w procesie ogrzewania, np. ograniczona zostanie emisja SO₂, CO, CO₂, NO),
- Oddziaływanie na dobra materialne (poprawie ulegnie stan infrastruktury technicznej, poprawi się estetyka krajobrazu).

Planowane inwestycje termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz ze zmianą konwencjonalnych źródeł ciepła na źródła niekonwencjonalne (energia wód geotermalnych, promieniowania słonecznego) w powiecie makowskim istotnie przyczynią się do pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez poprawę stanu infrastruktury użyteczności publicznej. Ww. inwestycja ma wpływ na zwiększenie konkurencyjności gospodarki lokalnej, jak również na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej subregionu, zatem przyczynia się do realizacji celu rozwojowego: **z punktu widzenia ładu przestrzennego i ochrony środowiska**. Realizacja powyższej inwestycji wpisuje się w CEL STRATEGICZNY *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze* w obszarze:

Środowisko i energetyka – Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.

Działania ujęte w przedsięwzięciu są zgodne z kierunkiem działania Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie, działania Podnoszenie efektywności energetycznej w tym efektywność energetyczna gospodarki poprzez rozwój budownictwa energooszczędnego i zmniejszenie zużycia energii przy świadczeniu usług publicznych.

Ponadto realizuje następujący wskaźnik CELU STRATEGICZNEGO „Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska; udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem”.

W ramach planowanych inwestycji termomodernizacyjnych w SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim zaplanowano wykonanie ocieplenia wraz z izolacją przeciwwilgociową ścian fundamentowych/ ścian piwnic w kompleksie szpitalnym składającym się z budynków A,B,C,D,E oraz kompleksową modernizację systemów wentylacyjnych w tych budynkach. Modernizacja ta będzie polegać na przebudowie istniejących kanałów wentylacyjnych w sposób umożliwiający kontrolowanie wydajności wentylacji w poszczególnych segmentach budynków jak również wykorzystujących ciepło w usuwanego ciepła poprzez odzysk tego ciepła i wykorzystanie do ogrzania powietrza nawiewanego do pomieszczeń. Takie rozwiązanie zdecydowanie ograniczy straty ciepła z budynków oraz poprawi komfort pobytu pacjentów i personelu. Nowoczesne rozwiązania wentylacyjne zmuszają również do wymiany zewnętrznej stolarki drzwiowej, która musi pracować w systemie automatycznym aby zapobiec niekontrolowanemu przepływowi powietrza w budynkach.

W bilansie energetycznym szpitala poza funkcją grzewczą, która jest najbardziej energochłonna kolejną pod względem zużycia jest instalacja ciepłej i zimnej wody użytkowej. Planowane jest wykonanie kompleksowej wymiany ww instalacji w nowoczesnym systemie rur preizolowanych co wpłynie na ograniczenie zużycia energii. Obecnie użytkowana instalacja jest wysoce nieefektywna w zakresie cyrkulacji c.w.u. oraz ze względu na duże przekroje nieizolowanych rur generuje duże straty ciepła. W ramach modernizacji instalacji wodnych planowana jest wymiana wszystkich punktów czerpania wody na nowe z dobrym systemem napowietrzania cieczy co wpływa na ograniczenie zużycia wody oraz w części pomieszczeń na baterie automatyczne. Dopełnieniem oszczędnego gospodarowania wodą i ograniczenia strat energetycznym w tym zakresie będzie montaż instalacji solarnej na dachach szpitala, która to instalacja będzie istotnym uzupełnieniem źródeł energetycznych c.w.u. SPZOZ w Makowie Mazowieckim w swej działalności wykorzystuje znaczne ilości energii elektrycznej, która w większości w naszym kraju pochodzi z węgla. Planuje się wprowadzenie nowoczesnych źródeł oświetlenia, których energochłonność jest wielokrotnie niższa niż obecnie stosowanych w szpitalu. Dodatkowym uzupełnieniem

będzie instalacja fotowoltaiczna posadowiona na gruncie przyszpitalnym, która wyprodukuje część niezbędnej energii dla potrzeb szpitalnych.

SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim funkcjonuje obecnie w kompleksie budynków, których okres budowy przypada na początek lat 80-tych ubiegłego wieku. Pomimo wielu procesów termo modernizacyjnych jakie były realizowane w SPZOZ nadal istnieje duże pole do ograniczenia zużycia energii, a co za tym idzie również emisji gazów cieplarnianych.

W ramach obecnie planowanych inwestycji termo modernizacyjnych zaplanowano wykonanie ocieplenia wraz z izolacją przeciwwilgociową ścian fundamentowych/ ścian piwnic w kompleksie szpitalnym składającym się z budynków A,B,C,D,E oraz kompleksową modernizację systemów wentylacyjnych w tych budynkach. Modernizacja ta będzie polegać na przebudowie istniejących kanałów wentylacyjnych w sposób umożliwiający kontrolowanie wydajności wentylacji w poszczególnych segmentach budynków jak również wykorzystujących ciepło w usuwanego ciepła poprzez odzysk tego ciepła i wykorzystanie do ogrzania powietrza nawiewanego do pomieszczeń. Takie rozwiązanie zdecydowanie ograniczy straty ciepła z budynków oraz poprawi komfort pobytu pacjentów i personelu. Nowoczesne rozwiązania wentylacyjne zmuszają również do wymiany zewnętrznej stolarki drzwiowej, która musi pracować w systemie automatycznym aby zapobiec niekontrolowanemu przepływowi powietrza w budynkach.

W bilansie energetycznym szpitala poza funkcją grzewczą, która jest najbardziej energochłonna kolejną pod względem zużycia jest instalacja ciepłej i zimnej wody użytkowej. Planowane jest wykonanie kompleksowej wymiany w instalacji w nowoczesnym systemie rur preizolowanych co wpłynie na ograniczenie zużycia energii. Obecnie użytkowana instalacja jest wysoce nieefektywna w zakresie cyrkulacji c.w.u. oraz ze względu na duże przekroje nieizolowanych rur generuje duże straty ciepła. W ramach modernizacji instalacji wodnych planowana jest wymiana wszystkich punktów czerpania wody na nowe z dobrym systemem napowietrzania cieczy co wpływa na ograniczenie zużycia wody oraz w części pomieszczeń na baterie automatyczne. Dopełnieniem oszczędnego gospodarowania wodą i ograniczenia strat energetycznym w tym zakresie będzie montaż instalacji solarnej na dachach szpitala oraz pompa ciepła na gruncie, które to instalacje będą istotnym uzupełnieniem źródeł energetycznych c.w.u. oraz grzewczym.

SPZOZ w Makowie Mazowieckim w swej działalności wykorzystuje znaczne ilości energii elektrycznej, która w większości w naszym kraju pochodzi z węgla. Planuje się wprowadzenie nowoczesnych źródeł oświetlenia, których energochłonność jest wielokrotnie niższa niż obecnie stosowanych w szpitalu. Dodatkowym uzupełnieniem będzie instalacja fotowoltaiczna posadowiona na gruncie przyszpitalnym, która wyprodukuje część niezbędnej energii dla potrzeb szpitalnych.

Projekt SP ZOZ w Makowie Mazowieckim obejmuje :

- termomodernizację budynków A,B,C,D,E szpitala w Makowie Mazowieckim następujące zakresy:
- ✓ instalacja wentylacji mechanicznej z systemem rekuperacji – 1 850 000,00 zł
- ✓ instalacja c.w.u. wraz z instalacją solarną i pompami ciepła- 1 880 000,00 zł
- ✓ stolarka drzwiowa zewnętrzna - 180 400,00 zł
- ✓ ocieplenie fundamentów/ścian piwnic. - 458 000,00 zł
- ✓ wymiana instalacji elektrycznej wraz z źródłami fotowoltaicznymi– 820 000,00 zł
- ✓ instalacja wodna - 750 000,00zł

Łącznie: 5 938 400,00zł

Zakres inwestycji w SP ZOZ Makowie Mazowieckim	Budynek A w zł	Budynek B w zł	Budynek C w zł	Budynek D w zł	Budynek E w zł	Kwota ogółem
instalacja wentylacji mechanicznej z systemem rekuperacji	555000	370000	370000	370000	185000	1850000
instalacja c.w.u. wraz z instalacją solarną i pompami ciepła	564000	376000	376000	376000	188000	1880000
stolarka drzwiowa zewnętrzna	126280	0	18040	18040	18040	180400
ocieplenie fundamentów/ścian piwnic	114500	68700	114500	91600	68700	458000
wymiana instalacji elektrycznej wraz z źródłami fotowoltaicznymi	246000	164000	164000	164000	82000	820000

<i>instalacja wodna</i>	225000	150000	150000	150000	75000	750000
RAZEM	1 830 780	1 128 700	1 192 540	1 169 640	61 6740	5 938 400

Zastosowane podczas prac modernizacyjnych technologie będą innowacyjne, a zastosowane materiały będą spełniały wysokie normy bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Zakup nowego wyposażenia, organizacja magazynów, sali konferencyjnej znacznie poprawi organizację pracy w Zakładzie oraz poprawi jakość i komfort świadczonych usług. Poprawią się znacznie warunki socjalne, higieniczne i bytowe pacjentów oraz personelu. Zakupy nowoczesnych urządzeń wpłyną na poprawę efektywności wykorzystania potencjału ludzkiego a także zasobów jakimi zarządza Dyrektor.

„MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY I WYPOSAŻENIA MEDYCZNEGO W SPZOZ ZZ W MAKOWIE MAZOWIECKIM”

Celem głównym „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołki i subregionu ostrołęckiego” jest „Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołki i subregionu ostrołęckiego poprzez rewitalizację oraz podniesienie walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej”. Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Niniejsze Przedsięwzięcie wpisuje się wprost w cele rozwojowe obszaru funkcjonalnego z punktu widzenia potrzeb społeczno-kulturalnych, tj. wzrost komfortu życia mieszkańców poprzez podejmowanie przedsięwzięć w przestrzeni publicznej w zakresie zapewnienia dobrego poziomu zdrowia przyczyniającego się do zwiększenia produktywności, wydajności siły roboczej i zdrowszego starzenia się społeczeństwa, a także do ożywienia gospodarczego i rozwoju regionu. Pozwala również zmniejszyć wydatki na zasiłki chorobowe i socjalne oraz utracone wpływy podatkowe do budżetu.

O jakości i trwałości procesów rozwojowych subregionu w dużym stopniu decyduje człowiek, który jest głównym sprawcą procesów rozwoju oraz konsumentem jego efektów. Trwały rozwój nie jest więc możliwy bez poprawy jakości zasobów ludzkich, w tym stworzenia warunków do aktywności i mobilności zawodowej odpowiadających za zachodzące przemiany strukturalne. Dzięki temu wzrastać będzie dostępność wewnętrzna subregionu zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym.

Zdrowie, w zasadniczym zakresie determinuje jakość kapitału ludzkiego, uznawane jest za istotny czynnik oddziałujący na wzrost gospodarczy. Dla poszczególnych jednostek zdrowie warunkuje możliwość osobistego rozwoju i zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego. Wraz z edukacją stanowi podstawę kapitału ludzkiego, decydującego o ekonomicznej produktywności jednostki. Jest także czynnikiem determinującym wysoką wydajność pracy, efektywne uczenie się oraz rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny człowieka. Tym samym wpływa ono na wzrost aktywności jednostek w wielu wymiarach: gospodarczym, społecznym, zawodowym itp., oddziałując w ostatecznym wymiarze na ogólny poziom gospodarczej aktywności mieszkańców subregionu ostrołęckiego. Ponadto zdrowie pozytywnie wpływa na wzrost gospodarczy, poprzez poprawę jakości świadczonej pracy oraz wzrost wydajności zatrudnionych w skali całej gospodarki.

Kolejnym czynnikiem, ściśle powiązany ze zdrowiem, który w znaczącym stopniu wpływa na dobrobyt społeczny jest wydłużenie przeciętnego trwania życia. W zdrowszych społeczeństwach ludzie żyją dłużej, a ich zasoby są znacznie większe dzięki dłuższemu okresowi gromadzenia oszczędności. Ponadto, mając dłuższy horyzont czerpania korzyści, ludzie decydują się na podejmowanie długofalowych „inwestycji” i tym samym długowieczność pośrednio wpływa na zwiększenie wydatków np. na edukację, budownictwo.

Należy podkreślić iż, z jednej strony zdrowie korzystnie wpływa na wzrost gospodarczy tak z drugiej, ekonomiczne konsekwencje chorób są dla społeczeństw wysoce negatywne. Przede wszystkim choroby powodują obniżenie dochodów jednostek wskutek ograniczenia ich możliwości zarobkowych oraz

negatywnie rzutując na ekonomiczną aktywność ludzi, w ostateczności ujemnie wpływają na stan całej gospodarki. Ponadto konieczność zwiększenia wydatków na opiekę zdrowotną w skali społeczeństwa, siłą rzeczy powoduje ograniczenie aktywności w innych sferach, w tym także tych, które decydują o możliwości rozwoju w przyszłych okresach (inwestycje). W ten sposób, choroby przyczyniają się do zmniejszania tempa wzrostu gospodarczego nie tylko w czasie ich wystąpienia, lecz także w przyszłości. Wzrost gospodarczy w nowoczesnych społeczeństwach przyczynia się do zwiększenia przeciętnego poziomu życia oraz zmiany modelu konsumpcji wynikającej z faktu dysponowania przez ludzi wyższymi dochodami i większą ilością wolnego czasu. Wynikające z ogólnego poziomu dobrobytu dobre warunki egzystencji, w tym higieniczne i żywieniowe, bezpośrednio wpływają na wzmocnienie odporności organizmów i tym samym przyczyniają się do ograniczenia występowania chorób.

Natomiast wzrost gospodarczy wpływa na stan zdrowia także w ten sposób, że wywiera wpływ na wzrost dochodów mieszkańców, które z kolei mogą być w większym wymiarze przeznaczane na ubezpieczenia zdrowotne i finansowanie ochrony zdrowia. Jednocześnie umożliwia prowadzenie na szeroką skalę programów o charakterze profilaktycznym i edukacji prozdrowotnej. Poprawa stanu zdrowotności, skutkuje eliminacją występującego w biednych społeczeństwach zjawiska wysokiej śmiertelności dzieci, skutkującej wyższą płodnością w celu zapewnienia przetrwania gatunku. Rodziny zaś obciążone zbyt licznym potomstwem, mają ograniczone możliwości inwestycji w zdrowie i edukację. W ten sposób wzrost gospodarczy przyczynia się do przerwania swoistego „błędnego koła” demograficznego trapiącego społeczeństwa ubogie, w których wyższa śmiertelność powoduje zjawisko wyższej dzietności kobiet, co z kolei pogłębia zjawisko ubóstwa. Jednocześnie, zmiana proporcji w strukturze wiekowej skutkująca większą liczbą osób czynnych zawodowo, dodatkowo pozytywnie oddziałuje na poziom dobrobytu oraz poziom zdrowia.

Zależność między poziomem zdrowia a wzrostem gospodarczym jest relacją o charakterze dwustronnym. Z jednej strony zdrowie jest czynnikiem rozwoju gospodarczego, z drugiej zaś wzrost gospodarczy wywiera znaczący, dodatni wpływ na poziom zdrowotności społeczeństwa oraz charakteryzującego go wskaźnika oczekiwanej długości życia. Zatem realizacja przedsięwzięcia przyczynia się do realizacji celu głównego – podniesienia walorów użyteczności gospodarczej, społecznej i środowiskowo-rekreacyjnej” subregionu ostrołęckiego.

Głównym problemem w SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim jest **niedostateczny dostęp do usług zdrowotnych i ich jakość ze szczególnym uwzględnieniem problemów osób starszych**. Głównym celem jaki zamierza osiągnąć SPZOZ ZZ jest poprawa dostępu do usług zdrowotnych i podniesienie ich jakości w szczególności uwzględniając problemy osób starszych. Cel jest zgodny z ogólnym celem Programu Operacyjnego: poprawa zdrowia publicznego i ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu, jak też z celem głównym Programu: poprawa stanu zdrowia społeczeństwa polskiego poprzez rozwój i dostosowanie opieki medycznej do rzeczywistego stanu zdrowia populacji oraz czynników demograficznych. Cel będzie realizowany poprzez modernizację infrastruktury przeznaczonej na działalność leczniczą oraz zakup nowoczesnego sprzętu medycznego.

Aktualna sytuacja demograficzna oraz trendy zmian wskazują na stale rosnący popyt na usługi medyczne świadczone przez SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim. Dane te potwierdza prognoza GUS według której przyrost odsetka mieszkańców Mazowsza w wieku 65+ w roku 2035 wyniesie 62% zwiększając się z 18 do niemal 30% ogółu społeczeństwa.

Zakresu usług świadczonych obecnie przez SPZOZ Maków Mazowiecki odpowiada wskazanym wyżej trendom jednakże wiele z obszarów działalności musi być wzmocnione oraz zmodernizowane. Bezdiskusyjnym przykładem jest tu Oddział Nefrologiczny ze Stacją Dializ, który jest sztandarowym przykładem zachodzących zmian. Stacja dializ w naszym szpitalu została uruchomiona w roku 1990. Obecnie stała się wraz z oddziałem nefrologicznym największym publicznym ośrodkiem nefrologicznym na północnym Mazowszu. Na przełomie ostatnich 5 lat dynamika przyrostu nowych pacjentów, u których konieczne jest zastosowanie hemodializy przyrasta o kilka procent rocznie. Dzieje się tak pomimo równoległe kierowania coraz większej liczby pacjentów do przeszczepów nerki.

Biologiczny proces starzenia się prowadzi do obniżenia sprawności organizmu, a w konsekwencji zachodzących zmian do pogarszania się funkcji poszczególnych narządów. Wraz z wydłużającym się okresem życia narastają szczególnie problemy kardiologiczne oraz schorzenia o charakterze onkologicznym. Musimy zwrócić szczególną uwagę na konieczność kompleksowego leczenia takich pacjentów. Do tego niezbędna jest odpowiednia struktura organizacyjna jak i odpowiednia standard wyposażenia dostosowany do specyfiki pacjentów. Pacjenci placówki mają często obniżoną sprawność motoryczną. Istotne staje się przeciwdziałanie urazom, w szczególności z powodu upadków, przeciwdziałanie powstawaniu odleżyn i innych powikłań, co nie tylko poprawi jakość świadczonych usług, ale także obniży koszty leczenia i zmniejszy cierpienia pacjentów, pozwoli na zachowanie sprawności i samodzielności. Szczególnie w tym zakresie niedoceniane jest przeciwdziałanie poprzez zapewnienie optymalnych warunków pobytu pacjenta (wentylacja/ klimatyzacja z odpowiednią jakością oczyszczania powietrza).

Leczeni w placówce pacjenci chorują często na choroby przewlekłe, które są długotrwałe i nie rokują całkowitego wyleczenia.

Poprawa jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry jest zgodna z założeniami ujętymi w stanowisku Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej, którymi są: wspieranie starzenia się w zdrowiu wszystkich ludzi, w szczególności osób starszych, a także działanie na rzecz ich witalności i poszanowania godności, poprzez m.in. zapewnienie dostępu do odpowiedniej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i usług socjalnych oraz rozwijanie inicjatyw, mających na celu wspieranie przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia związanym ze starzeniem się.

Projekt opracowany w SPZOZ Maków Mazowiecki doskonale wpisuje się w długoterminowy cel Politycy Paper dla ochrony zdrowia oraz w cele operacyjne A i B w/ w dokumencie. Działania planowane są zgodne z zawartymi w Politycy Paper do roku 2020 kierunkami interwencji nr: 1,2,4,5,6,8 dla celu operacyjnego A oraz kierunkami interwencji nr: 5,6,7 dla celu operacyjnego B.

Tabela 15. Procentowe zestawienie przyczyn hospitalizacji – dane za I kw. 2015 r.

Lp.	Oddziały	% hospitalizacji
1	Rehabilitacyjny	
	M05 - M81 – Choroby zwyrodnieniowe stawów	32,80%
	E - Choroby tarczycy i cukrzyca	13,10%
	G – Choroby układu nerwowego	3,60%
	T92-T94 – Rehabilitacja pourazowa	2,60%
	S - Urazy biodra i uda	2,20%
	I – Choroby układu krążenia	36,10%
2	Wewnętrzny	
	A-B – Choroby zakaźne i wirusowe	0,70%
	C i D – Nowotwory i niedokrwiłość	5,40%
	E03-E86 – Choroby tarczycy i cukrzyca	19,10%
	F i G - Choroby układu nerwowego i oczu	3,00%
	I05 – I99 – Choroby serca (zawał, nadciśnienie, inne)	46,20%
	J01- J99 – Choroby płuc	10,00%
	K25 – K92 – Choroby żołądka, dwunastnicy, wątroby i trzustki	3,80%
	M - Choroby układu kostno-stawowego	3,00%
	N- Choroby układu moczowego	4,70%
	R07- R64 – objawy i cechy chorobowe układu krążenia, układu oddechowego, przewodu pokarmowego, skóry i układu nerwowego i mięśnie-kostnego	2,40%
	T – Zatrucia	0,30%
3	Chirurgiczny	
	S00-T14– Urazy	11,20%
	K35-K38 – Wyrostek robaczkowy	0,90%
	K40-K46 – Przepukliny	6,20%
	K50-K63 Choroby jelit	4,50%
	K65-K92 – Pęcherzyk żółciowy	13,00%
	I10-I79 – Choroby tętnic i naczyń włosowatych	5,70%

	I80-I89 – Choroby żył	23,50%
	K21-K31 – Żołądek i dwunastnicy	3,50%
	N18-N99 – Choroby nerek i układu moczowego	4,50%
	E04-E10 – Tarczycza	5,10%
	T51 – Efekt toksyczny alkoholu	0,90%
	C i D – Nowotwory i niedokrwiłość	5,40%
	R10-R94 – Objawy i cechy chorobowe przewodu pokarmowego i jamy brzusznej	8,40%
4	Położniczy	
	O80–O82 - Poród niepowikłany	100,00%
5	Położniczy patologia ciąży	
	O12-O47 - Gestoz w ciąży , porodzie i połogu, opieka położnicza	60,90%
	O60-O73 – Powikłanie w czasie porodu	29,70%
	O00-O03 – Poronienie samoistne	9,40%
6	Ginekologiczny	
	N30-N97 – Stany zapalne jajowodów, macicy, pochwy, nieprawidłowe krwawienia	64,10%
	C i D – Nowotwory złośliwe i niezłośliwe	10,10%
	O99 – Choroby wikłające ciążę	25,80%
7	Dziecięcy	
	A02-A49 – Wirusowe zakażenie układu pokarmowego	14,40%
	B - Choroby wirusowe	3,80%
	D50-D69 - Niedokrwiłości i zaburzenia krzepnięcia	2,80%
	G40-G97 – Padaczka i objawy ze strony układu nerwowego	-
	J00-J98- Choroby układu oddechowego	39,70%
	K31-K92 – Stany zapalne układu pokarmowego	2,80%
	L- Choroby skóry	1,80%
	N10-N76 – Zakażenie układu moczowego	3,80%
	Q – Wady rozwojowe wrodzone	3,40%
	R-objawy i cechy chorobowe przewodu pokarmowego i jamy brzusznej	9,70%
	Z03 - czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia	4,30%
8	Intensywna terapia	
	R57 Wstrząsy	2,50%
	T51 – Zatrucie metanolem	-
	J80-J96 – Choroby płuc, niewydolność oddechowa	19,50%
	I46-I70 – zatrzymanie krążenia, niewydolność serca, zawał	28,00%
	S01-S81 - Urazy	7,60%
	N18 – Niewydolność nerek	8,50%
	A41- Posocznica	-
	C – Nowotwór złośliwy	2,50%
	F10 – Zaburzenia psychiczne spowodowane użyciem alkoholu	2,50%
	K – Choroby układu trawiennego	4,20%
9	Urazowo- ortopedyczny	
	C-D – Nowotwór złośliwy i niezłośliwy	1,10%
	M10 - M96 – Choroby stawów, zmiany zwyrodnieniowe, choroby krążka międzykręgowego	36,40%
	S00-S96 – Złamania, zwichnięcia, skręcenia	30,90%
	T00-T93 – Następstwa urazów	11,00%
	G – Zaburzenia układu nerwowego	10,50%
10	Internistyczno - nefrologiczny	
	A07-B99 – Choroby zakaźne	1,40%
	C i D – Nowotwory i niedokrwiłości	7,00%
	E03-E89 – Choroby tarczycy i cukrzyca	17,00%
	G – Choroby układu nerwowego	-
	I10-I95 – Choroby serca i naczyń krwionośnych	28,20%
	J00-J98 – Zakażenia górnych dróg oddechowych	4,50%
	K20-K92- Choroby układu pokarmowego	6,30%
	M05-M80 - Choroby kręgosłupa	3,70%
	N01-Q62 – Choroby nerek	16,20%
	R06-R82 – Objawy i cechy chorobowe przewodu pokarmowego i jamy brzusznej	-
	T51 – Zatrucie metanolem	-
	Z03 – Z98 – czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia	8,20%
11	Neonatologiczny	
	Z30-Z39– Żywo urodzone niemowlęta	50,90%
	P02-P92 – Zaburzenia związane z krótkim czasem trwania ciąży,	48,10%

	Noworodkowe zakażenie dróg moczowych	
	Q04-Q89 - Wady rozwojowe wrodzone	-
12	SOR	
	I21-I99 – Choroby serca (zawał, nadciśnienie, inne)	36,00%
	R07-R68 - Objawy i cechy chorobowe dotyczące układu krążenia, układu oddechowego, przewodu pokarmowego, skóry, układu nerwowego i mięśniowo-kostnego	8,00%
	A – Choroby zakaźne przewodu pokarmowego	-
	K29-K30 – Choroby układu pokarmowego	4,00%
	F10 – Zaburzenia psychiczne i zachowania	20,80%
	E10 - Cukrzyca	4,00%
	N18 – Niewydolność nerek	4,00%
	J00-J96 – Zakażenia górnych dróg oddechowych	4,00%
	S,T – urazy, zatrucia	8,00%
	C15- C26 – nowotwory złośliwe	-
	D – nowotwory niezłośliwe	4,00%

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Procentowe zestawienie pacjentów z chorobami układu krążenia – I kw. 2015:

oddział wewnętrzny	– 45,0%
oddział nefrologiczny	– 31,0%
oddział chirurgiczny	– 38,6%
oddział ortopedyczny	-14,5%
oddział rehabilitacyjny	– 58,0%
SOR	– 50,0%
oddział ginekologiczny	– 3,00%
oddział AIT	- 29,6%
ZOL	– 22,0%

Tabela 16. Procentowe zestawienie pacjentów powyżej 65 roku życia – I kw. 2015 r.

Oddziały	%
AIT	41,6
Chirurgiczny	34,2
Ginekologiczny	4,3
Wewnętrzny	66,9
Nefrologiczny	63,9
Ortopedyczny	29,7
OSOR	50,0
Rehabilitacyjny	63,8
ZOL	76

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Zestawienie wieku pacjentów przebywających w ZOL – I kw. 2015 r.:

do 18 roku	– 0
19-40	– 0
41-60	– 7
61-64	– 3
65-74	– 8
75-79	– 4
80 i więcej	- 21

Realizację planowanych inwestycji uzasadniają następujące względy:

- poprawa komfortu i bezpieczeństwa pobytu i leczenia pacjentów w szczególności po 60r. życia
- zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń niepożądanych,
- zapobieganie izolacji,
- poprawa zadowolenia pacjentów z warunków leczenia,
- poprawa jakości życia pacjentów i ich rodzin,

Czynniki wewnętrzne związane z koniecznością dostosowania wyposażenia i umiejętności kadry placówki do potrzeb osób przewlekle chorych wynikają np. ze zmian jakie zachodzą w organizmach osób starszych w odróżnieniu do osób w młodym wieku, wśród których są między innymi następujące czynniki:

- zmiany inwolucyjne usposabiające ludzi starszych do upadku; dotyczą narządów zmysłu, które biorą udział w kontroli postawy; wzroku, słuchu, równowagi, układu nerwowego i mięśniowo – szkieletowego ,
- upośledzenia wzroku wywołanymi różnymi chorobami, które powodują obniżenie adaptacji do ciemności i ostrego światła ,widzenia przestrzennego,
- zmian zwłaszcza u osób starszych w obrębie układu mięśniowego, które polegają na zaniku komórek mięśniowych, osłabieniu siły mięśniowej ,
- stanów udarowych, które w różnym stopniu upośledzają sprawność motoryczną chorych,
- zaburzeń rytmu serca,
- niewydolności kręgowo podstawnej,
- zaburzeń chodu,
- założonych opatrunków gipsowych ,
- upadków w przeszłości które predysponują do ryzyka upadku ,
- każdej choroby infekcyjnej np. zapalenia dróg moczowych, nietrzymania moczu, które pogarszają stan ogólny i sprawność pacjenta.

Czynniki zewnętrzne środowiskowe predysponujące do wystąpienia upadków, związane są z otoczeniem w którym przebywa pacjent. Na upadki może mieć wpływ brak poręczy, uchwytów, nierówna podłoga, śliska podłoga w łazience oddziału, nieodpowiednie oświetlenie, brak balkoników oraz wiele innych czynników. Planowane działania w projekcie obejmują modernizację infrastruktury przeznaczonej na działalność leczniczą oraz zakup nowoczesnego sprzętu medycznego.

Tabela 17. Zakres modernizacji infrastruktury i wyposażenia medycznego w SPOZZZ w Makowie Mazowieckim

Zakres wydatków	Kwota wydatków	Liczba sztuk	Cena jednostkowa	Średni koszt jednostkowy
Łóżka i wózki transportowe	1 450 000zł	200	4 000zł do 80 000zł	42 000zł
Modernizacja wyposażenia stacji dializ	1 500 000zł	30	40 000zł do 160 000zł	100 000zł
Zakup respiratorów	900 000zł	10	70 000zł do 100 000zł	85 000zł
Zakup aparatury anestezyjologicznej	700 000zł	6	60 000zł do 140 000zł	100 000zł
Zakup wyposażenia bloku operacyjnego	2 800 000zł	20	10 000zł do 190 000zł	100 000zł
Zakup aparatury do diagnostyki obrazowej	1 600 000zł	15	10 000zł do 190 000zł	100 000zł
Modernizacja systemów wentylacyjno klimatyzacyjnych	2 000 000zł	15	10 000zł do 190 000zł	100 000zł
Zakup systemów monitorujących (kardiologicznych)	900 000	28	10 000zł do 80 000zł	45 000zł
Razem:	11 850 000zł	324		

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

Oddziały jakich będą dotyczyły działania projektowe zaplanowane do przeprowadzenia w ramach II. Projektu wiodącego Planu Inwestycyjnego wpisują się w trendy epidemiologiczno- demograficzne.

Oddziały, których dotyczy zakres projektu – obejmujący zakup wyposażenia specjalistycznego oraz przeprowadzenie niezbędnych prac dostosowawczych wyłącznie pod potrzeby nowo zakupionego wyposażenia to: interna kardiologiczna, Zakład Opiekuńczo - Leczniczy, interna nefrologiczna, ortopedia, chirurgia, rehabilitacja, anestezjologia i intensywne terapię i blok operacyjny.

Tabela 18. Rachunek przepływów pieniężnych

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH - ustalony według metody pośredniej				Wariant z kredytem 11.088.078,13				
Lp.	Treść	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej							
I	Zysk (strata) netto	620 343,56	597 500,00	520 000,00	- 2 332 000,00	-2 204 000,00	-2 122 000,00	- 2 026 000,00
II	Korekty razem	2 515 102,69	936 000,00	1 030 500,00	3 933 000,00	3 820 000,00	3 810 000,00	3 715 000,00
1	Amortyzacja	1 708 235,40	1 750 000,00	1 800 000,00	4 183 000,00	4 160 000,00	4 140 000,00	4 100 000,00
2	Zyski (strata) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
3	Odsetki i udziały w zyskach (dywidend)	17 854,52	16 000,00	15 500,00	490 000,00	355 000,00	240 000,00	100 000,00
4	Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	-	-	-
5	Zmiana stanu rezerw	103 542,02	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
6	Zmiana stanu zapasów	2 966,48	- 50 000,00	- 45 000,00	- 40 000,00	- 35 000,00	- 30 000,00	- 25 000,00
7	Zmiana stanu należności	849 368,22	- 250 000,00	- 220 000,00	- 200 000,00	- 200 000,00	- 160 000,00	- 150 000,00
8	Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	510 239,29	- 150 000,00	- 140 000,00	- 120 000,00	- 100 000,00	- 90 000,00	- 80 000,00
9	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	- 677 103,24	- 400 000,00	- 400 000,00	- 400 000,00	- 380 000,00	- 310 000,00	- 250 000,00
10	Inne korekty	-	-	-	-	-	-	-
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)	3 135 446,25	1 533 500,00	1 550 500,00	1 601 000,00	1 616 000,00	1 688 000,00	1 689 000,00
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnych							
I	Wpływy							
1	Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych							
2	Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne							
3	Z aktywów finansowych, w tym :							
a)	w jednostkach powiązanych							
b)	w pozostałych jednostkach							
-	zbycie aktywów finansowych							
-	dywidendy i udziały w zyskach							
-	splata udzielonych pożyczek długoterminowych							
-	odsetki							
-	inne wpływy z aktywów finansowych							
4	Inne wpływy inwestycyjne							
II	Wydatki (-)	2 007 993,20	1 000 000,00	12 300 000,00	1 100 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00	1 700 000,00
7	Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 007 993,20	1 000 000,00	12 300 000,00	1 100 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00	1 700 000,00
2	Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne							
3	Na aktywa finansowe, w tym :							
a)	w jednostkach powiązanych							
b)	w pozostałych jednostkach							
-	nabycie aktywów finansowych							
-	udzielenie aktywów finansowych							
4	Inne wydatki inwestycyjne							
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	- 2 007 993,20	- 1 000 000,00	- 12 300 000,00	- 1 100 000,00	-1 300 000,00	-1 500 000,00	- 1 700 000,00
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej							
I	Wpływy	1 016 397,87	-	11 088 078,13	-	-	-	-
1	Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału							
2	Kredyty i pożyczki	347 132,28	-	11 088 078,13	-			
3	Emisja dłużnych papierów wartościowych							
4	Inne wpływy finansowe	669 265,59	-					
II	Wydatki	172 448,27	108 776,00	108 276,00	2 800 392,00	2 665 392,00	2 550 392,00	2 410 392,00
1	Nabycie udziałów (akcji) własnych							
2	Dywidendy i inne wpływy na rzecz właścicieli							
3	Inne niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku							
4	Splata kredytów i pożyczek	69 988,24	92 776,00	92 776,00	2 310 392,00	2 310 392,00	2 310 392,00	2 310 392,00
5	Wykup dłużnych papierów wartościowych							
6	Z tytułu innych zobowiązań finansowych							
7	Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego							
8	Odsetki	17 854,52	16 000,00	15 500,00	490 000,00	355 000,00	240 000,00	100 000,00
9	Inne wydatki	84 605,51	-					
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	843 949,60	- 108 776,00	10 979 802,13	- 2 800 392,00	-2 665 392,00	-2 550 392,00	- 2 410 392,00
D	Przepływy pieniężne netto razem (A,III+/-B,III+/-C,III)	1 971 402,65	424 724,00	230 302,13	- 2 299 392,00	-2 349 392,00	-2 362 392,00	- 2 421 392,00
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym :	1 971 402,65	424 724,00	230 302,13	- 2 299 392,00	-2 349 392,00	-2 362 392,00	- 2 421 392,00
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych							
F	Środki pieniężne na początek okresu	5 021 590,41	6 992 993,06	7 417 717,06	7 648 019,19	5 348 627,19	2 999 235,19	636 843,19
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym :	6 992 993,06	7 417 717,06	7 648 019,19	5 348 627,19	2 999 235,19	636 843,19	- 1 784 548,81
	o ograniczonej możliwości dysponowania	240 710,25	240 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00	-

RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH - ustalony według metody pośredniej				Wariant z dotacją 9.480.000,00				
Lp.	Treść	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej							
I	Zysk (strata) netto	620 343,56	597 500,00	520 000,00	38 000,00	44 000,00	8 000,00	- 71 000,00
II	Korekty razem	2 515 102,69	936 000,00	1 030 500,00	1 557 500,00	1 578 800,00	1 643 000,00	1 677 500,00
1	Amortyzacja	1 708 235,40	1 750 000,00	1 800 000,00	4 183 000,00	4 160 000,00	4 140 000,00	4 100 000,00
2	Zyski (strata) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
3	Odsetki i udziały w zyskach (dywidend)	17 854,52	16 000,00	15 500,00	14 500,00	13 800,00	13 000,00	12 500,00
4	Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	-	-	-
5	Zmiana stanu rezerw	103 542,02	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
6	Zmiana stanu zapasów	2 966,48	- 50 000,00	- 45 000,00	- 40 000,00	- 35 000,00	- 30 000,00	- 25 000,00
7	Zmiana stanu należności	849 368,22	- 250 000,00	- 220 000,00	- 200 000,00	- 200 000,00	- 160 000,00	- 150 000,00
8	Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	510 239,29	- 150 000,00	- 140 000,00	- 120 000,00	- 100 000,00	- 90 000,00	- 80 000,00
9	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	- 677 103,24	- 400 000,00	- 400 000,00	- 2 300 000,00	- 2 280 000,00	- 2 250 000,00	- 2 200 000,00
10	Inne korekty	-	-	-	-	-	-	-
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	3 135 446,25	1 533 500,00	1 550 500,00	1 595 500,00	1 622 800,00	1 651 000,00	1 606 500,00
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnych							
I	Wpływy	-	-	-	-	-	-	-
1	Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	-
2	Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	-	-	-	-	-	-	-
3	Z aktywów finansowych, w tym :	-	-	-	-	-	-	-
	a) w jednostkach powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
	b) w pozostałych jednostkach	-	-	-	-	-	-	-
	- zbycie aktywów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
	- dywidendy i udziały w zyskach	-	-	-	-	-	-	-
	- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	-	-	-	-	-	-	-
	- odsetki	-	-	-	-	-	-	-
	- inne wpływy z aktywów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
4	Inne wpływy inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-
II	Wydatki (-)	2 007 993,20	1 000 000,00	12 300 000,00	1 100 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00	1 700 000,00
1	Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 007 993,20	1 000 000,00	12 300 000,00	1 100 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00	1 700 000,00
2	Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	-	-	-	-	-	-	-
3	Na aktywa finansowe, w tym :	-	-	-	-	-	-	-
	a) w jednostkach powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
	b) w pozostałych jednostkach	-	-	-	-	-	-	-
	- nabycie aktywów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
	- udzielenie aktywów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
4	Inne wydatki inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	- 2 007 993,20	- 1 000 000,00	- 12 300 000,00	- 1 100 000,00	- 1 300 000,00	- 1 500 000,00	- 1 700 000,00
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej							
I	Wpływy	1 016 397,87	-	9 480 000,00	-	-	-	-
1	Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-	-	-	-	-	-
2	Kredyty i pożyczki	347 132,28	-	-	-	-	-	-
3	Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-
4	Inne wpływy finansowe	669 265,59	-	9 480 000,00	-	-	-	-
II	Wydatki	172 448,27	108 776,00	108 276,00	107 276,00	106 576,00	105 776,00	105 276,00
1	Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-	-	-	-	-	-
2	Dywidendy i inne wpływy na rzecz właścicieli	-	-	-	-	-	-	-
3	Inne niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-	-	-	-	-
4	Spłata kredytów i pożyczek	69 988,24	92 776,00	92 776,00	92 776,00	92 776,00	92 776,00	92 776,00
5	Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-
6	Z tytułu innych zobowiązań finansowych	-	-	-	-	-	-	-
7	Platności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-	-	-
8	Odsetki	17 854,52	16 000,00	15 500,00	14 500,00	13 800,00	13 000,00	12 500,00
9	Inne wydatki	84 605,51	-	-	-	-	-	-
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	843 949,60	- 108 776,00	9 371 724,00	- 107 276,00	- 106 576,00	- 105 776,00	- 105 276,00
D	Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	1 971 402,65	424 724,00	- 1 377 776,00	388 224,00	216 224,00	45 224,00	- 198 776,00
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym :	1 971 402,65	424 724,00	- 1 377 776,00	388 224,00	216 224,00	45 224,00	- 198 776,00
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
F	Środki pieniężne na początek okresu	5 021 590,41	6 992 993,06	7 417 717,06	6 039 941,06	6 428 165,06	6 644 389,06	6 689 613,06
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym :	6 992 993,06	7 417 717,06	6 039 941,06	6 428 165,06	6 644 389,06	6 689 613,06	6 490 837,06
	o ograniczonej możliwości dysponowania	240 710,25	240 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00

Źródło: opracowanie własne partnerów

Tabela 19. Rachunek zysków i strat wariant z dotacją

1.	Wyszczególnienie	PROGNOZA						
		stan na koniec 31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
A.	Przychody netto ze sprzedaży zrównanie z nimi, w tym:	42 753 893,18	42 780 000,00	42 780 000,00	42 780 000,00	42 780 000,00	42 780 000,00	42 780 000,00
	- od jednostek powiązanych							
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	42 774 465,18	42 800 000,00	42 800 000,00	42 800 000,00	42 800 000,00	42 800 000,00	42 800 000,00
	Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	-20 752,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00
II.	Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki							
III.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	180,00						
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	180,00						
B.	Koszty działalności operacyjnej	42 726 599,01	42 810 000,00	42 878 000,00	45 268 000,00	45 270 000,00	45 275 000,00	45 270 000,00
I.	Amortyzacja	1 708 235,40	1 750 000,00	1 800 000,00	4 183 000,00	4 160 000,00	4 140 000,00	4 100 000,00
II.	Zużycie materiałów i energii	9 982 393,13	10 000 000,00	10 010 000,00	10 020 000,00	10 030 000,00	10 040 000,00	10 050 000,00
III.	Usługi obce	14 579 679,26	14 700 000,00	14 750 000,00	14 800 000,00	14 850 000,00	14 900 000,00	14 950 000,00
IV.	Podatki i opłaty, w tym:	250 849,66	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
	- podatek akcyzowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Wynagrodzenia	12 976 694,26	12 900 000,00	12 880 000,00	12 850 000,00	12 830 000,00	12 810 000,00	12 800 000,00
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 868 535,94	2 850 000,00	2 830 000,00	2 810 000,00	2 800 000,00	2 790 000,00	2 780 000,00
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	360 031,36	360 000,00	358 000,00	355 000,00	350 000,00	345 000,00	340 000,00
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	180,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	Zysk(strata) ze sprzedaży (A-B)	27 294,17	-30 000,00	-98 000,00	-2 488 000,00	-2 490 000,00	-2 495 000,00	-2 490 000,00
D.	Pozostałe przychody operacyjne	793 433,17	755 000,00	755 000,00	2 651 000,00	2 647 000,00	2 603 000,00	2 504 000,00
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dotacje	352 791,22	355 000,00	355 000,00	2 250 000,00	2 245 000,00	2 200 000,00	2 100 000,00
III.	Inne przychody operacyjne	440 641,95	400 000,00	400 000,00	401 000,00	402 000,00	403 000,00	404 000,00
E.	Pozostałe koszty operacyjne	293 229,45	210 000,00	190 000,00	170 000,00	150 000,00	130 000,00	110 000,00
I.	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych							
II.	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	14 904,32	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
III.	Inne koszty operacyjne	278 325,13	200 000,00	180 000,00	160 000,00	140 000,00	120 000,00	100 000,00
F.	Zysk(strata) na działalności operacyjnej (C+D-E)	527 497,89	515 000,00	467 000,00	-7 000,00	7 000,00	-22 000,00	-96 000,00
G.	Przychody finansowe	120 587,06	110 000,00	80 000,00	70 000,00	60 000,00	50 000,00	40 000,00
I.	Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:							
	- od jednostek powiązanych							
II.	Odsetki, w tym:	120 587,06	110 000,00	80 000,00	70 000,00	60 000,00	50 000,00	40 000,00
	- od jednostek powiązanych							
III.	Zysk ze zbycia inwestycji							
IV.	Aktualizacja wartości inwestycyjnej							
V.	Inne							
H.	Koszty finansowe	27 741,39	27 500,00	27 000,00	25 000,00	23 000,00	20 000,00	15 000,00
I.	Odsetki, w tym:	27 741,39	27 500,00	27 000,00	25 000,00	23 000,00	20 000,00	15 000,00
	- od jednostek powiązanych							
II.	Strata ze zbycia inwestycji							
III.	Aktualizacja wartości inwestycji							
IV.	Inne							
I.	Zysk (strata) na działalności gospodarczej (F+G-H)	620 343,56	597 500,00	520 000,00	38 000,00	44 000,00	8 000,00	-71 000,00
J.	Wyniki zdarzeń nadzwyczajnych (J.I-J.II)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I.	Zyski nadzwyczajne							
II.	Straty nadzwyczajne							
K.	Zysk(strata) brutto (I+/-J)	620 343,56	597 500,00	520 000,00	38 000,00	44 000,00	8 000,00	-71 000,00
L.	Podatek dochodowy							
M.	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)							
N.	Zysk(strata) netto (K-L-M)	620 343,56	597 500,00	520 000,00	38 000,00	44 000,00	8 000,00	-71 000,00

Źródło: opracowanie własne partnerów

**PODNIESIENIE POZIOMU OPIEKI ZDROWOTNEJ W SP ZZOZ W PRZASNYSZU
W CELU POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO PACJENTA
ORAZ JAKOŚCI USŁUG MEDYCZNYCH**

Przedsięwzięcie to bezpośrednio wpisuje się w cel główny Planu, który brzmi: POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI POTENCJAŁU MIASTA OSTROŁĘKI I SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POPRZEZ JEGO REWITALIZACJĘ ORAZ PODNIESIENIE WALORÓW UŻYTECZNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I ŚRODOWISKOWO-REKREACYJNEJ. Zgodnie z założeniami i wytycznymi dla projektów realizowanych w formie RIT na terenie woj. Mazowieckiego, inwestycja zaplanowana dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez zakres swoich działań inwestycyjnych, przypisane cele oraz założenia wskaźników osiągnięcia celu jest zgodna i wpisuje się w założenia, dostępnego na moment opracowania „Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego. Głównym celem projektu pn.: „*Podniesienie poziomu opieki zdrowotnej w SP ZZOZ w Przasnyszu w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego pacjenta oraz jakości usług medycznych*” jest poprawy dostępności i jakości do usług medycznych poprzez zakup lepszego i nowocześniejszego sprzętu medycznego. Projekt ten będzie realizowany w szpitalu w Przasnyszu, który

mieści się na terenie Powiatu Przasnyskiego w województwie mazowieckim. Realizując powyższe zadania, Szpital zapewni wysoką jakość usług i bezpieczeństwo pacjenta, a także podniesie jakość i dostępność świadczeń medycznych udzielanych w zakresie ochrony zdrowia. Inwestycja realizować będzie cel wiodący jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców obszarów funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego poprzez zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług zdrowotnych, profilaktyki zdrowotnej w ramach specjalistycznego sprzętu medycznego zakupionego w ramach RIT.

Ponadto projekt wpisuje się w cel główny RIT tj. poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności potencjału miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę jakości życia mieszkańców subregionu ostrołęckiego. Poprzez to będzie miał pozytywny wpływ na rozwój całego subregionu ostrołęckiego.

Planowana inwestycja spełnia następujące cele SRWM do roku 2030

Cel główny: zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim

Cele Strategiczne:

Zadanie realizuje cel strategiczny województwa mazowieckiego tj.

Spółeczeństwo:

- zwiększenie i poprawa dostępności do infrastruktury społecznej
- podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Rodzaj, skala przedsięwzięcia

Planuje się realizację przedsięwzięcia polegającego na doposażeniu w sprzęt medyczny oraz dostosowanie dźwiękowego sytemu ostrzegawczego i modernizację źródła wody w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu.

W ramach przedsięwzięcia planuje się doposażyć m.in. Oddział Okulistyczny, Centralną Sterylizatornię, Oddział Chirurgiczny, Oddział Urologiczny, Szpitalny Oddział Ratunkowy, OIT oraz dostosować DSO w całym obiekcie Szpitala i zmodernizować źródło wody.

W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się zakup następującego sprzętu:

- USG Okulistycznego – 1 szt.
- IOL Master – 1 szt.
- Lasera do terapii przedniego odcinka – 1 szt.
- Stołu operacyjnego okulistycznego – 1 szt.
- Aparatu do znieczulenia – 1 szt.
- Zestawu narzędzi okulistycznych do zabiegów operacyjnych – 1 komplet
- Aparatu EKG – 1 szt.
- Autorefraktometr z kreatometrią – 2 szt.
- Sterylizatorów parowych – 2 szt.
- Myjni – Dezynfektorów – 2 szt.
- Suszarki szafowej do Sterylizacji – 1 szt.
- Zgrzewarki rotacyjnej – 1 szt.
- Karetki wraz z wyposażeniem
- Laparoskop – 1 szt.
- Gastroskopów – 2 szt.
- Ssaków – 2 szt.
- Lamp operacyjnych – 2 szt.
- USG – 1 szt.
- Zestaw do zabiegów urologicznych endoskopowych i przezskórnych w tym:
  - źródło światła nowej generacji – 1 szt.
  - tor wizyjny z kamerą – 1 szt.

- zestaw do PCNL z pompką płuczącą – 1 szt.
- litotrypter do zabiegów PCNL i URSL – 1 szt.
- Stół operacyjny z opcją do zabiegów urologicznych – 1 szt.
- Respiratory – 2 szt.
- Pompy infuzyjne strzykawkowe – 20 szt.
- Łóżka do intensywnej terapii wielofunkcyjne z materacem przeciwoleżynowym – 4 szt.
- Przenośny aparat USG – 1 szt.
- Aparat EKG – 1 szt.
- Centrala monitorująca wraz z kardiomonitorem – 1 komp. (7 szt. Kardiomonitorów)
- Urządzenie do zabezpieczenia danych medycznych Tomografu Komputerowego
- DSO wraz z Systemem sygnalizacji pożaru i klap oddymiających oraz modernizacja Źródła wody.

Zapotrzebowanie na doposażenie Oddziału Okulistycznego, który jest jedynym oddziałem w północno-wschodniej Polsce w byłym województwie ostrołęckim wynika z faktu, iż sprzęt, który obecnie jest w Oddziale jest już wyeksploatowany i często jest w naprawach. Roczna ilość hospitalizowanych pacjentów na tym oddziale wynosi ponad 2 tys., są to osoby nie tylko z woj. Mazowieckiego, ale również z całej Polski. Przasnyski Oddział Okulistyczny cieszy się dobrą renomą, lecz niestety przy dużej ilości zabiegów sprzęt się zużywa oraz jest już przestarzały i w związku z tym wynika duże zapotrzebowanie na nowocześniejszy sprzęt specjalistyczny.

Kolejnymi sprzętami jakie chce zakupić SP ZZOZ w Przasnyszu, aby podnieść poziom opieki zdrowotnej w placówce jest m.in. zakup karetki transportowej, która będzie jedynym na północnym Mazowszu transportem do przewozów osób otyłych, doposażyć Sterylizatornię w sterylizatory parowe wraz z myjnią, suszarką i zgrzewarką, które są już sprzętem wyeksploatowanym, często awaryjnym, a także doposażeniem Oddziału Chirurgicznego i Oddziału Urologicznego w niezbędny sprzęt do sprawnego funkcjonowania tych oddziałów.

Ponadto Szpital chce wyposażyć obiekt w Dźwiękowy System Ostrzegawczy wraz z Systemem sygnalizacji pożaru i klap oddymiających. System ten podniesie bezpieczeństwo w budynku Szpitala poprzez rozgłaszanie sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych, nadawanych automatycznie po otrzymaniu sygnału z systemu sygnalizacji pożarowej, a także na żądanie operatora, natomiast klapy oddymiające będą odpowiedzialne za odprowadzenie dymu oraz ciepła, co w wielkim stopniu ułatwi ewakuację.

Realizując powyższe zadania, Szpital zapewni wysoką jakość usług i bezpieczeństwo pacjenta, a także podniesie jakość i dostępność świadczeń medycznych udzielanych w zakresie ochrony zdrowia w SP ZZOZ w Przasnyszu.

I. Usytuowanie przedsięwzięcia

Szpital w Przasnyszu zlokalizowany jest w Przasnyszu na działce nr 268/15 i 268/34 przy ulicy Sadowej 9, w powiecie przasnyskim, woj. Mazowieckim.

Grunty, naniesienia oraz majątek ruchomy jest własnością Powiatu Przasnyskiego. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu otrzymał w/w obiekt wraz z wyposażeniem w nieodpłatne użytkowanie zgodnie z protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 15 czerwca 2005r.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu jest osobą prawną typu publicznego. W kategoriach prawa o finansach Publicznych beneficjent jest jednostką sektora finansów Publicznych. Organem założycielskim jest Powiat Przasnyski.

Beneficjent działa w publicznym systemie ochrony zdrowia i udziela świadczeń medycznych dla ludności w oparciu o kontrakt NFZ. Obszarem działania SPZZOZ w Przasnyszu jest teren powiatu przasnyskiego, jednakże placówka może udzielać świadczeń mieszkańcom z poza powiatu, oraz osobom przyjezdnym z całego kraju, osobom czasowo przebywającym na terenie powiatu, cudzoziemcom (wg obowiązujących przepisów).

Szpital w Przasnyszu specjalistyczną opieką lekarską obejmuje ludność regionu liczącą ok.53 tys. mieszkańców. Świadczenia zdrowotne, udzielane są w systemie hospitalizacji, ambulatoryjnej, opieki specjalistycznej oraz w ramach stacjonarnej pomocy doraźnej w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

III. Stopień przygotowania Inwestycji, czas jej realizacji.

od 01.06.2016 – 30.06.2017

IV. Szacowana wartość projektu

Wartość brutto: **8 300 000,00 zł**

w tym: Dofinansowanie UE 80%: **6.640.000,00 zł**

Wkład własny (20 %) : **1 660 000,00 zł**

V. Wskaźniki do projektu

- 1) Liczba wspieranych podmiotów - **1**
- 2) Ludność objęta ulepszonymi usługami – **187 000**
Okulistyka ok 2 300
Chirurgia ok 1 900
Urologia ok 620
Przewozy ok 1 369
- 3) Liczba urządzeń - **ok. 100 szt.**

Wykaz sprzętu - RIT			
	Ilość	Cena jednostkowa	cena brutto
KARETKA Z WYPOSAŻENIEM			549 160,00 zł
Ambulans	1	236 160,00 zł	236 160,00 zł
Wyposażenie	30	313 000,00 zł	313 000,00 zł
STERYLIZACJA			944 000,00 zł
Sterylizator parowy	2	290 000,00 zł	580 000,00 zł
Myjnia - dezynfektor	2	150 000,00 zł	300 000,00 zł
Suszarka szafowa	1	46 000,00 zł	46 000,00 zł
Zgrzewarka rotacyjna	1	18 000,00 zł	18 000,00 zł
O/OKULISTYCZNY			897 000,00 zł
USG Okulistyczne	1	85 000,00 zł	85 000,00 zł
IOL Master	1	250 000,00 zł	250 000,00 zł
Laser do terapii przedniego odcinka	1	120 000,00 zł	120 000,00 zł
Stół operacyjny okulistycki	1	50 000,00 zł	50 000,00 zł
Aparat do znieczulenia	1	300 000,00 zł	300 000,00 zł
Zestaw narzędzi okulistyckich do zabiegów operacyjnych	1	50 000,00 zł	50 000,00 zł
Aparat EKG	1	12 000,00 zł	12 000,00 zł
AutoRefraktometr z kreatometrią	2	30 000,00 zł	30 000,00 zł
Tomometr	1		
Fronto Fokometr	1		
O/CHIRURGICZNY			910 360,00 zł
Laparoskop	1	260 000,00 zł	260 000,00 zł
Gastroskop	2	198 180,00 zł	396 360,00 zł
Ssaki	2	7 000,00 zł	14 000,00 zł
Lampy operacyjne	2	45 000,00 zł	90 000,00 zł
USG	1	150 000,00 zł	150 000,00 zł
O/UROLOGICZNY			520 000,00 zł
Zestaw do zabiegów urologicznych w tym:	1	300 000,00 zł	300 000,00 zł
<i>Tor wizyjny z kamerą</i>			
<i>źródło światła nowej generacji</i>			
<i>zestaw do PCNL z pompą płuczącą</i>			
<i>litotrypter do zabiegów PCNL i URSL</i>			
Stół operacyjny z opcją do zabiegów urologicznych	1	220 000,00 zł	220 000,00 zł
OIT			731 480,00 zł
Respiratory	2	76 000,00 zł	76 002,00 zł
Pompy infuzyjne strzykawkowe	20	4 000,00 zł	80 000,00 zł
Łóżka do intensywnej terapii wielofunkcyjne z materacem przeciwoleżynowym	4	40 000,00 zł	160 000,00 zł
Przeñośny aparat USG	1	150 000,00 zł	150 000,00 zł
Aparat do EKG	1	6 000,00 zł	6 000,00 zł

Centrala monitorująca w tym	1	259 478,00 zł	259 478,00 zł
Kardiomonitor	7		
TOMOGRAF KOMPUTEROWY			200 000,00 zł
Zabezpieczenie danych medycznych TK		200 000,00 zł	200 000,00 zł
BHP			3 548 000,00 zł
DSO		1 100 000,00 zł	1 100 000,00 zł
P/Poż		1 400 000,00 zł	1 400 000,00 zł
Kłapy oddymiające	6	48 000,00 zł	48 000,00 zł
Źródło wody		1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł
RAZEM	100		8.300.000,00 zł

Źródło: opracowanie własne partnerów na potrzeby RIT

10.2. Planowane rezultaty II. Projektu

Zakres prezentowanego II Projektu w sposób bezpośredni wynika ze zdiagnozowanych problemów zidentyfikowanych w obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego. Przedmiotowy Projekt przyczyni się do zniwelowania problemu głównego, sformułowanego, jako:

NIEZADAWAJĄCA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OBSZARU FUNKCJONALNEGO SUBREGIONU OSTROŁĘCKIEGO POWODOWANA PRZEZ NIEDOSTATECZNĄ DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ ŚWIADCZONYCH USŁUG ZDROWOTNYCH PROFILAKTYKĘ I ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA W WYNIKU NISKIEJ EMISJI NA OBSZARACH PERYFERYJNYCH SUBREGIONU.

Jednocześnie we wskazanym obszarze funkcjonuje szereg problemów szczegółowych, bezpośrednio wynikających z problemu głównego i zależnie powiązanych między sobą:

- Niewystarczające wyposażenie w nowoczesną aparaturę medyczną skutkującą obniżoną ilością badań i jakością w określonym czasie oraz długim czasem oczekiwania pacjentów.
- Niezadawalający stan bytowy pomieszczeń niedostosowany do specyfiki pacjentów szczególnie w wieku plus 60. Pacjenci mają często obniżoną sprawność motoryczną. Istotne staje się przeciwdziałanie urazom, w szczególności z powodu upadków, przeciwdziałanie powstawaniu odleżyn i innych powikłań, co nie tylko poprawi jakość świadczonych usług, ale także obniży koszty leczenia i zmniejszy cierpienia pacjentów, pozwoli na zachowanie sprawności i samodzielności. Szczególnie w tym zakresie niedoceniane jest przeciwdziałanie poprzez zapewnienie optymalnych warunków pobytu pacjenta (wentylacja/ klimatyzacja z odpowiednią jakością oczyszczania powietrza).
- Brak powszechnego dostępu do usług zdrowotnych on-line świadczonych mieszkańcom subregionu ostrołęckiego przez SPZZOZ w Wyszkowie. Bez zwiększenia dostępności cyfrowej, poziomu innowacyjności oraz zdolności do praktycznego wykorzystania technologii TIK we wszystkich dziedzinach życia społeczno-gospodarczego, w tym i w ochronie zdrowia, nie będzie postępował rozwój miasta, powiatu a także subregionu ostrołęckiego i Mazowsza. Projekt zlokalizowany jest w powiecie wyszkowskim subregionu, czyli w strefie zagrożenia wykluczeniem cyfrowym.
- Skrócona przewidywana długość życia mieszkańców (przedwczesne zgony) oraz ostre i chroniczne schorzenia układu oddechowego i krążenia (szczególnie u dzieci i osób starszych) spowodowane występowaniem wysokich stężeń pyłu zawieszonego w sezonie zimowym i ozonu w sezonie letnim a także ozonu troposferycznego w subregionie.
- Niedostosowanie tematyki programów profilaktycznych do lokalnych potrzeb (niewystraczący zakres i poziom badań profilaktycznych).
- Wysoki poziom wykluczenia społecznego i ubożenia społeczności w subregionie sięgający ponad 12% (w 2012 roku korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia 952 rodziny, z powodu ubóstwa 1 557 rodzin, z powodu bezdomności 32 rodziny a niepełnosprawności 802 rodziny w powiecie wyszkowskim) jest jedną z przyczyn powstawania nierówności w zdrowiu

uwarunkowanych społecznie, a więc niewynikających z przyczyn biologicznych, i są jedną z najistotniejszych, modyfikowalnych przyczyn nadumieralności w Polsce (*Spoleczne nierówności w zdrowiu WHO 2012 praca zbiorowa*).

- Wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w województwie mazowieckim w odniesieniu do Powiatu Wyszowskiego 2 lutego 2016 roku wystąpiło zagrożenie przekroczenia w 2016 roku poziomów dopuszczalnego i docelowego dla niektórych zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze woj. mazowieckiego. Wg alertu nr1 Mazowieckiego Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego stwierdzono ryzyko przekroczenia w 2016 roku norm PM-10 -24h między innymi w mieście Wyszki na powierzchni 165 km i ludności 39 172 osób, podobnie dla miasta Ostrołki na powierzchni 29 ha i 52 611 osób.
- Wyniki analiz WIOŚ w Warszawie wskazują że główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza stanowiła komunikacja samochodowa oraz nieorganizowana emisja powierzchniowa (emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków). Prowadzone w województwie mazowieckim badania jakości powietrza pokazują, że największe stężenia monitorowanych zanieczyszczeń występują na terenach zurbanizowanych. Na obszarach miejskich duży wpływ na wielkość poziomów stężeń mają zanieczyszczenia pochodzące od komunikacji, natomiast na obszarach pozamiejskich zanieczyszczenia pochodzące z niskiej emisji powierzchniowej.

Problematyką kwestią wskazaną w planach gospodarki niskoemisyjnej gmin wchodzących w skład Powiatu Wyszowskiego jest wzrost ruchu kołowego, zwiększenie liczby pojazdów, nieefektywne systemy oświetlenia, niewielkie wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, wysoka energochłonność obiektów, tzw. niska emisja spowodowana nadmierną liczbą pieców węglowych, niski poziom świadomości społecznej w zakresie emisyjności gospodarki.

Każda z gmin w Powiecie Wyszowskim, z uwagi na zróżnicowany potencjał społeczno-gospodarczy, położenie oraz liczbę mieszkańców, generuje inne wskaźniki emisji szkodliwych substancji. Nie mniej jednak zaplanowanie i wdrożenie konkretnych przedsięwzięć przez każdą z gmin w Powiecie Wyszowskim pozwoli na ograniczenie emisji szkodliwych substancji do środowiska i są podstawą do oszacowania redukcji emisji do 2020 roku.

Powyższe zdarzenia mają i negatywny wpływ na wizerunek obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego zmniejszając jego atrakcyjność i co ważniejsze, konkurencyjność gospodarczą. Sprawnie działająca opieka zdrowotna i jakość środowiska przyrodniczego są jednymi z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju społeczno-gospodarczym.

Przeprowadzenie przedmiotowych inwestycji będzie miało bezpośrednie przełożenie na osiągnięcie mierzalnych efektów w postaci rezultatów i produktów obranych, jako wskaźniki realizacji Projektu.

Na potrzeby Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołki i subregionu ostrołęckiego do II Projektu wiodącego przypisano następujące wskaźniki, zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020:

Tabela 20. Wskaźniki realizacji II Projektu

<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Prognozowana wartość</i>
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	<i>sztuki</i>	20,0
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	<i>kWh/rok</i>	6 657 091,99
Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	<i>GJ/rok</i>	17 524,55
Liczba wspartych podmiotów leczniczych	<i>sztuki</i>	3,0

Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi	<i>osoby/rok</i>	447 000,0
Liczba urządzeń aparatu medycznej/sprzętu medycznego zakupionego w projekcie	<i>sztuki</i>	570,0
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	<i>tony równoważnika CO2/ rok</i>	1 694,99
Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	<i>sztuki</i>	147,0
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	<i>mkw</i>	8 496,50
Moc zainstalowana energii elektrycznej i ciepłej	<i>MW</i>	0,04
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych	<i>MW</i>	38,569
Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania	<i>mkw</i>	10 740,50
Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	<i>MWh/rok</i>	148,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WM na lata 2014-2020

Przypisane do II. Projektu wskaźniki m.in.:

- odzwierciedlają realizację celów, zarówno zaplanowanych dla Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, jak i wyznaczonych przez RPO WM 2014-2020; zaprezentowane zostały w mierzalny i konkretny i weryfikowalny.

Odniesienie do kryteriów ogólnych zawartych w RPOWM 2014-2020

Projekt wpisuje się w ogólne kryteria Osi Priorytetowych II, IV i VI RPOWM na lata 2014-2020, realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

10.3. Harmonogram realizacji II. Projektu

Realizacja II Projektu w ramach Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego została zaplanowana zgodnie z optymalnym harmonogramem prac niezbędnych do przygotowania, wdrożenia, realizacji właściwej oraz efektywnego zakończenia wszystkich działań inwestycyjnych. Harmonogram przeprowadzenia działań zaplanowanych w ramach II Projektu dla RIT subregionu ostrołęckiego obejmuje:

- fazę przygotowawczą – opracowanie niezbędnych dokumentów/załączników wymaganych dla poszczególnych działań uwzględnionych w ramach przedsięwzięcia, uzyskanie wymaganych prawem uzgodnień /decyzji/pozwoleń/zaświadczeń;
- fazę zasadniczą – obejmującą przeprowadzenie poszczególnych działań;
- fazę końcową - obejmującą działania promocyjne integralnie związane z Projektem oraz działania mające na celu rozliczenie niniejszego przedsięwzięcia zgodnie z wymogami finansowania Regionalnego Instrumentu Terytorialnego;

Etapy realizacji założeń Planu Działań Inwestycyjnych dla subregionu ostrołęckiego i wdrażania II Projektu:

- I. Nawiązanie partnerstwa z powiatem wyszkowskim/ przasnyskim/ makowskim, miastem Ostrow Mazowiecka, gminą Wyszaków na potrzeby budowy założeń Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego oraz realizacji II Projektu na obszarze funkcjonalnym subregionu ostrołęckiego.

- II. Przeprowadzenie procedury przetargowej celem wyłonienia wykonawców na potrzeby przygotowania dokumentacji projektowej /technicznej /kosztorysowej dla poszczególnych inwestycji składowych II Projektu.
- III. Opracowanie właściwej dokumentacji projektowej/technicznej/kosztorysowej na potrzeby realizacji działań II Projektu.
- IV. Przeprowadzenie procedury/wyłonienie wykonawcy na potrzeby przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.
- V. Przeprowadzenie procedury przetargowej na potrzeby wyłonienia wykonawców poszczególnych działań w ramach II Projektu.
- VI. Etapowa realizacja właściwa działań projektowych zgodnie z przyjętym na etapie planistycznym harmonogramem na terenie obu partnerów.
- VII. Sukcesywne prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych w sposób bezpośredni związanych z realizowanym II Projektem wiodącym i założeniami Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.
- VIII. Przeprowadzenie procedury odbioru poszczególnych inwestycji.
- IX. Zakończenie realizacji II Projektu.
- X. Działania promocyjne → zgodnie z wytycznymi prowadzone sukcesywnie zgodnie z wytycznymi w okresie realizacji działań inwestycyjnych i po ich zakończeniu.
- XI. Rozliczenie finansowania zewnętrznego dla Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego.

Realizacja II Projektu przypada na lata 2014-2018, gdzie w ramach założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 - rok 2018 wskazywany jest jako tzw. pierwszy kamień milowy wdrażania inwestycji Planów Działań Inwestycyjnych dla poszczególnych liderów regionalnych i subregionalnych.

Tabela 21. Harmonogram realizacji II . Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego, z przypisaniem okresu działań inwestycyjnych do partnerów

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ							
Partner/Lata realizacji zadań	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Działania przygotowawcze							
POWIAT WYSZKOWSKI							
GMINA WYSZKÓW							
POWIAT PRZASNYSKI							
MIASTO OSTRÓW MAZOWIECKA							
POWIAT MAKOWSKI							
Działania promocyjne							

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

10.4. Plan finansowy i źródła finansowania II. Projektu

Plan Inwestycyjny dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zawiera działania inwestycyjne, których koszt na etapie tworzenia dokumentu został oszacowany na podstawie:

- aktualnych cen materiałów i robocizny,

- kosztów przedsięwzięć podobnym realizowanych dotychczas na terenie subregionu ostrołęckiego lub Mazowsza,
- roboczych obliczeń poszczególnych partnerów.

Wobec powyższego przedstawione dane finansowe mają charakter poglądowy, ich wartość może ulec zmianie w zależności m.in. od zastanych warunków na rynku materiałów i usług budowlanych, wyników procedur przetargowych na poszczególne prace w ramach realizacji Inwestycji.

Tabela 22. Plan finansowy II. Projektu

<i>Wartość inwestycji, przypadająca na poszczególnych partnerów:</i>	
POWIAT PRZASNYSKI	17 062 732,00
GMINA WYSZKÓW	1 744 615,50
POWIAT WYSZKOWSKI	24 830 206,33
MIASTO OSTRÓW MAZOWIECKA	2 891 792,49
POWIAT MAKOWSKI	17 788 400,00
CAŁKOWITA WARTOŚĆ PROJEKTU:	64 317 746,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

Zgodnie z harmonogramem realizacji II. Projektu wszystkie koszty zostaną poniesione w latach 2014-2018. Szczegółowe dane dotyczące zakresu robót, ich przedmiaru oraz właściwych kosztów zostaną opracowane wraz z dokumentacją techniczną/ projektową na kolejnych etapach realizacji założeń Projektu wiodącego.

Tabela 23. Podział źródeł finansowania dla II. Projektu

Źródła finansowania II. Projektu	
FINANSOWANIE W RAMACH RPO WM 2014-2020 W SYSTEMIE REGIONALNEGO INSTRUMENTU TERYTORIALNEGO <i>(maksymalnie 80% dofinansowania z uwzględnieniem zapisów regulaminów konkursów dla poszczególnych naborów wniosków)</i>	48 974 219,82
WKŁAD WŁASNY PARTNERÓW - łącznie	15 343 526,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 przewiduje finansowanie dla projektów wiodących w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Szczegółowy montaż finansowy dla prezentowanego Przedsięwzięcia, zawierający przyporządkowanie do poszczególnych Etapów oraz Zadań w ramach Projektu wiodącego konkretnych wartości, został zaprezentowany w Załączniku nr 1. do niniejszego Dokumentu, tj. w „*Harmonogramie realizacji Projektów wiodących w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołki i subregionu ostrołęckiego*”.

11. System wdrażania II. Projektu

Realizacja założeń II. Projektu Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego wymaga stworzenia spójnego systemu wdrażania, opartego na rzetelnym przygotowaniu organizacyjnym i merytorycznym. Podmioty zaangażowane w RIT na terenie subregionu ostrołęckiego –gminy partnerskie – na potrzeby sprawnego i efektywnego wdrożenia założeń Planu przyjęły schemat zasad i wewnętrznych wytycznych organizacyjnych systemu wdrożenia:

- realizacja działań będzie odbywać się przy zachowaniu zasad wspólnotowych i zaleceń wynikających z umowy o udzielenie pomocy z funduszy strukturalnych;
- zapewnione zostaną środki finansowe na sprawną realizację II Projektu wiodącego, w tym zagwarantowanie funduszy na ich współfinansowanie;
- zlecenia będą przekazywane wykonawcom w trybie ustawy o zamówieniach publicznych w zakresie jej obowiązywania;
- na bieżąco prowadzone będzie monitorowanie i raportowanie z wdrażania *Planu*, zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej wdrażaniem RIT na Mazowszu;
- dokumentacja dotycząca wdrażania *Planu* przechowywana będzie przez okres ustalony w umowie o dofinansowanie, zgodnie z wytycznymi dla działań realizowanych w formule RIT;
- zastosowane zostaną odrębne systemy księgowania/nadawania odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich operacji finansowych związanych z wdrożeniem i realizacją *Planu*;

I. Przygotowanie szczegółowej dokumentacji projektowej/technicznej i technologicznej dla II. Projektu

Aktualnie zakończone zostały wieloetapowe konsultacje przeprowadzone pomiędzy Liderem, a wskazanymi Partnerami. Dotyczyły one przede wszystkim ostatecznego kształtu formalno-prawnego partnerstwa, zobowiązań oraz wkładu poszczególnych stron.

Zgodnie z przyjętymi założeniami formalne nawiązanie porozumienia na potrzeby optymalnej realizacji Planu Działań Inwestycyjnych dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego nastąpiło z dniem 12 kwietnia 2016 r.

Precyzyjny zakres II Projektu wiodącego wymaga przygotowania szczegółowych projektów i kosztorysów, które będą stanowiły uzupełnienie dla *Planu* i podstawę do jego właściwej realizacji, zgodnej z pierwotnie przypisanymi intencjami.

Powiat Wyszkowski /SPZZOZ w Wyszkanie posiada:

- pozwolenie na budowę (remont, modernizacja i doposażenie Oddziału Kardiologicznego i Chorób),
- szacunek wartości zamówienia dla projektu towarzyszącego.

Powiat Wyszkowski posiada pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy, kompletną dokumentację kosztorysową projektową i Studium wykonalności dla inwestycji *Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Wyszkowskiego – etap II*.

Gmina Wyszaków posiada pełną dokumentację projektowo-kosztorysową, decyzję środowiskową PGN.6229.2.8.2015 11.01.2016r., audyty energetyczne i studium wykonalności dla zadania „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Wyszaków”.

Powiat Makowski/SPZOZZ w Makowie Mazowieckim posiada szacunek wartości zamówienia modernizowanej infrastruktury i wyposażenia medycznego. Dla inwestycji *Termomodernizacja zespołu*

budynków SPZZOZ w Makowie Mazowieckim przygotowuje dokumentację niezbędną do uzyskania pozwoleń budowlanych oraz dokumentacji przetargowych.

Miasto Ostrów Mazowiecka posiada: audyty energetyczne, programy funkcjonalno-użytkowe oraz studium wykonalności w związku z planowanymi inwestycjami w ramach II Projektu.

Powiat przasnyski dla przedsięwzięcia podniesienia poziomu opieki zdrowotnej w SP ZZOZ w Przasnyszu oraz dla termomodernizacji obiektu szpitala jest w trakcie procedury opracowania dokumentów i uzyskania pozwolenia na budowę, a także pozyskiwania decyzji środowiskowych i przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

II. Organizacja struktury zarządzania

Obecnie funkcjonuje grupa robocza, złożona z osób posiadających wiedzę i doświadczenie z zakresu wieloaspektowej budowy projektów inwestycyjnych, której zadaniem będzie nadzorowanie działań dotyczących nawiązania partnerstwa, koordynacją przygotowania szczegółowej dokumentacji projektowej /kosztorysowej technicznej i technologicznej oraz budową właściwej **Struktury Zarządzania** realizacją RIT na terenie subregionu ostrołęckiego.

Zarządzanie poszczególnymi projektami, które tworzą II. Projekt i nadzór nad ich prawidłową realizacją będą sprawowali odrębnie Partnerzy, którzy indywidualnie będą wnioskowali o dofinansowanie poszczególnych etapów II. Projektu. Każdy Partner będzie podpisywał z IZ RPO WM odrębną umowę o dofinansowanie projektu oraz będzie odpowiadał za właściwe przygotowanie, rzeczową realizację oraz rozliczenie projektu realizowanego w ramach RIT 2014-2020 na własnym terenie.

Poszczególni Partnerzy będą dysponowali własnymi **Zespołami Wdrożeniowymi**, które będą czuwały nad prawidłową realizacją konkretnych inwestycji, prowadzonych na ich terenie. W skład każdego zespołu będą wchodziły osoby, które posiadają kompetencje w realizacji przedsięwzięć finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz wiedzę i doświadczenie zgodne ze specyfiką przewidzianych działań w ramach II. Projektu. Zespoły odpowiedzialne będą za realizację poszczególnych etapów Projektu tak, aby wdrożenie założeń RIT przebiegało czasowo i produktowo jednocześnie na terenie wszystkich JST – harmonogram działań dla Planu przewiduje realizację II. Projektu w miarę warunków i możliwości indywidualnych na terenie gmin partnerskich równocześnie, aby inwestycja została zakończona w planowanym terminie.

Zadaniem członków **Zespołów Wdrożeniowych** będzie reprezentowanie subregionu ostrołęckiego w ramach RIT na zewnątrz w zakresie tematycznym podejmowanych działań, a w szczególności w kontaktach z Instytucją Zarządzającą zajmującą się wdrażaniem RIT na Mazowszu, koordynacja realizacji poszczególnych etapów II. Projektu na własnym terenie. Zadaniem zespołów będzie ponadto monitorowanie postępów realizacji RIT na terenie subregionu ostrołęckiego, zgodnie z wytycznymi i dokumentami nadrzędnymi, w tym umową o dofinansowanie i harmonogramem poszczególnych zadań, nadzór nad obiegiem dokumentów, nadzorowanie korespondencji z Instytucją Zarządzającą wdrażaniem RIT na Mazowszu, koordynowanie zagadnień promocyjno-informacyjnych dotyczących działań w ramach RIT.

Powiat Wyszkowski

Komórką organizacyjną odpowiedzialną za wdrożenie projektu jest Wydział Inwestycji i Dróg Publicznych Starostwa Powiatowego w Wyszkowie odpowiedzialny za: otrzymanie odpowiednich zatwierdzeń i zezwoleń i realizację projektu, w tym przeprowadzenie procedury przetargowej na wyłonienie inwestora zastępczego i wykonawców inwestycji.

Komórką organizacyjną odpowiedzialną za pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz rozliczanie projektu jest Wydział Rozwoju i Funduszy Starostwa Powiatowego w Wyszkowie.

Obsługę finansowo-księgową prowadzić będzie Wydział Finansowy Starostwa Powiatowego w Wyszku.

Wydział Inwestycji i Dróg Publicznych wraz z inspektorem ds. zamówień publicznych odpowiedzialny będzie za przeprowadzenie procedury przetargowej na wyłonienie inwestora zastępczego inwestycji (wyłoniony zostanie w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych) oraz nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją projektu..

W zakresie inwestycji planowanych na terenie powiatu wyszkowskiego organizacja struktury zarządzania przedstawia się następująco:

- a) przygotowanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych na wykonawcę/wykonawców robót budowlanych Inwestycji,
- b) przekazanie wykonawcy kompletnej dokumentacji oraz terenu budowy,
- c) nadzór inwestorski przy realizacji Inwestycji nad wszystkimi branżami, zgodnie z przepisami ustawy prawo budowlane i innymi obowiązującymi przepisami,
- d) nadzór nad zapewnieniem bezpieczeństwa i przestrzegania przepisów p. pożarowych bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wszystkich uczestników procesu realizacji Inwestycji, w rozumieniu wymagań stawianych przez prawo budowlane i inne obowiązujące przepisy, podczas całego procesu realizacji Inwestycji,
- e) dokonywanie bieżącej analizy kosztów Inwestycji oraz zestawień po zakończeniu każdego kwartału,
- f) przygotowywanie i sprawdzanie dokumentów rozliczeniowych Zadania Inwestycyjnego pod względem merytorycznym i rachunkowym, 1x na miesiąc
- g) bieżące, nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu, pisemne informowanie Naczelnika Wydziału Inwestycji i Dróg Publicznych i Naczelnika Wydziału Rozwoju i Funduszy Starostwa Powiatowego w Wyszku o przebiegu realizacji zadań objętych projektem,
- h) prowadzenie narad roboczych na terenie budowy Inwestycji,
- i) przeprowadzanie odbiorów rozliczeń częściowych realizacji projektu,
- j) przygotowanie materiałów do odbioru końcowego Inwestycji, powiadomienie wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego o terminie odbioru końcowego Inwestycji oraz dokonanie odbioru końcowego Inwestycji,
- k) uzyskanie wszystkich wymaganych przepisami prawa decyzji administracyjnych, opinii, uzgodnień, stanowisk organów administracyjnych po zakończeniu procesu inwestycyjnego i uzyskanie ostatecznej (w administracyjnym toku instancji) oraz bezwarunkowej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie Inwestycji,
- l) rozliczenie końcowe Inwestycji,
- m) przekazanie użytkownikowi Inwestycji wraz z kompletem niezbędnych dokumentów w stanie faktycznym i prawnym zdatnym do natychmiastowego rozpoczęcia użytkowania,
- n) archiwizację korespondencji i dokumentacji dotyczącej realizacji Zadania Inwestycyjnego i przekazanie ich Zamawiającemu w stanie kompletnym po zakończeniu Inwestycji.

Ponadto, w realizację *Planu* zaangażowane będą podmioty/dostawcy usług/wykonawcy, którzy zostaną wyłonieni w wyniku przeprowadzonych procedur o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy PZP z dnia 29 stycznia 2004 roku.

Rys. 16. Schemat struktury zarządzania dla realizacji II. Projektu w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

12. Partnerstwo

Mechanizm finansowy w formie Regionalnych Inwestycji Terytorialnych powstał m.in. celem zwiększenie efektywności polityki spójności terytorialnej na poziomie województwa mazowieckiego, tak jak oddziaływać ma Zintegrowany Instrument Terytorialny na poziomie krajowym. RIT został szczególnie ukierunkowany na:

- Sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarach funkcjonalnych w subregionach, przede wszystkim tam gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa;
- Promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych;
- Realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych;
- Zwiększanie wpływu miast i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności;

W związku z powyższym podstawą realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych stanowi współpraca na rzecz rozwiązywania wspólnych problemów, dlatego uruchomienie środków na realizację przedsięwzięć w formule RIT, uwarunkowane jest spełnieniem określonych warunków obligatoryjnych dla wszystkich subregionów, do których należy do nich m.in. zawiązanie mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa. Projekty partnerskie to mechanizm włączający społeczności w kreowanie rozwoju lokalnego. Ich podstawą będzie rozwój społeczno-gospodarczy, inicjowany oddolnie. Chęć współpracy pomiędzy poszczególnymi JST powinna zostać wyrażona zawiązaniem np.:

- stowarzyszenia,
- związku międzygminnego lub powiatowego,
- porozumienia międzygminnego i porozumienia administracyjnego,
- spółki.

Ze względu na charakter RIT wyrażenie woli współpracy pociąga za sobą konieczność określenia wspólnych mechanizmów wdrożeniowych – m.in. mechanizmów koordynacji obsługi zadań, sposobu finansowania projektów. Wobec powyższego na potrzeby realizacji założeń niniejszego Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego zawiązane zostało stosowne partnerstwo, gdzie Liderem jest miasto Ostrołęka, a jako partnerzy oraz jednostki współpracujące nad wdrożeniem, zgodnie ze zidentyfikowanymi wspólnymi problemami, celami oraz zasięgiem inwestycji, wskazani zostali:

→ miasto Ostrołęka

→ **Lider**

→ Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce

→ powiat ostrołęcki → Starostwo Powiatowe w Ostrołęce,

→ powiat przasnyski → Starostwo Powiatowe w Przasnyszu,

→ miasto Ostrów Mazowiecka, powiat ostrowski,

→ miasto Maków Mazowiecki, powiat makowski

→ powiat makowski → Starostwo Powiatowe Maków Mazowiecki,

→ gmina Wyszaków z powiatu wyszkowskiego,

→ powiat wyszkowski → Starostwo Powiatowe w Wyszakowie,

**Partnerzy dla
Projektów
wiodących**

→ gmina Czarnia z powiatu ostrołęckiego,

→ gmina Czerwin z powiatu ostrołęckiego,

→ gmina Baranowo z powiatu ostrołęckiego,

→ gmina Goworowo z powiatu ostrołęckiego,

→ gmina Kadzidło z powiatu ostrołęckiego,

→ gmina Lelis z powiatu ostrołęckiego,

**Partnerzy dla
Projektów
towarzyszących**

- gmina Łyse z powiatu ostrołęckiego,
- gmina Olszewo-Borki z powiatu ostrołęckiego,
- gmina Rzekuń z powiatu ostrołęckiego,
- gmina Troszyn z powiatu ostrołęckiego,
- gmina miejsko-wiejska Myszyniec z powiatu ostrołęckiego
- gminy powiatu makowskiego, ostrowskiego, przasnyskiego, wyszkowskiego.

**Partnerzy dla
Projektów
towarzyszących**

Z datą 12 kwietnia 2016r. zawarto *Porozumienie o współpracy w sprawie realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych subregionu ostrołęckiego województwa mazowieckiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.*

Przedmiotem *Porozumienia* jest zawiązanie partnerstwa pomiędzy podmiotami tworzącymi Obszar Funkcjonalny subregionu ostrołęckiego oraz ustalenie warunków współdziałania Partnerów RIT w zakresie programowania, wdrażania, finansowania, ewaluacji, uzgodnienia wspólnych inwestycji, bieżącej obsługi i rozliczeń w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, celem wspomagania zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenia zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi, z równoczesnym najbardziej efektywnym ich wykorzystaniem.

Zawarte zostało partnerstwo, gdzie strony zobowiązały się do:

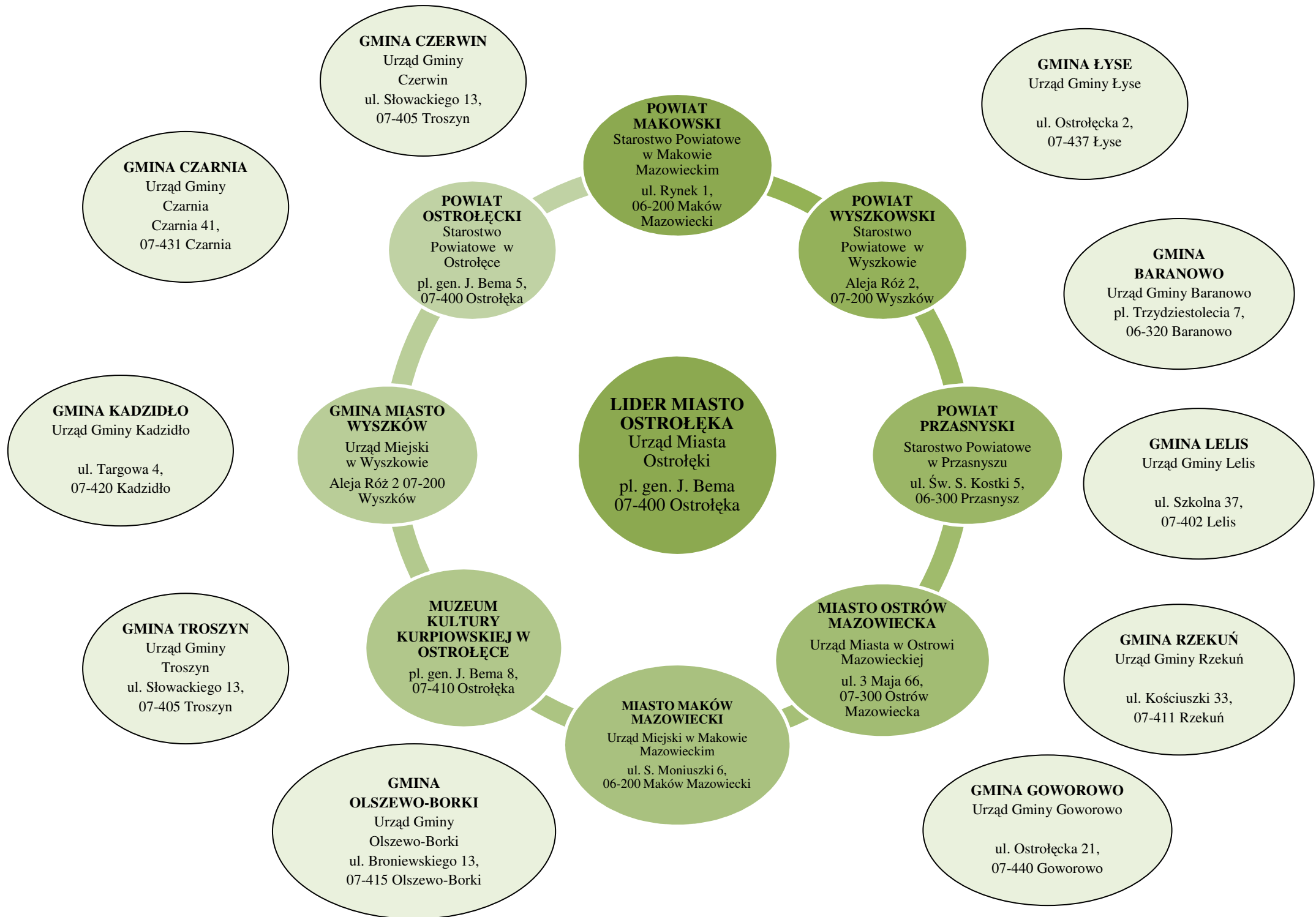
- ścisłej współpracy w zakresie programowania, wdrażania, finansowania, ewaluacji, wspólnych oraz własnych inwestycji, bieżącej obsługi i rozliczeń,
- aktywnego uczestnictwa i współpracy w działaniach mających na celu realizację Planu Inwestycyjnego dla Miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego,
- wspierania działań zdefiniowanych w RIT dla subregionu ostrołęckiego,
- udzielania niezbędnych informacji oraz wyjaśnień dot. zadań realizowanych w ramach RIT dla Obszaru Funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego.

Wszystkie Strony *Porozumienia* zapewniają wkład finansowy na realizację własnych lub wspólnych zadań na zasadach rozliczania projektów, które zostały określone przez Instytucję Zarządzającą RPO WM na lata 2014-2020. *Porozumienie* wchodzi w życie z dniem podpisania oraz podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Tabela 24. Zestawienie finansowe łącznie dla Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

<i>Łączna wartość inwestycji, przypadająca na poszczególnych partnerów w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego:</i>	
MIASTO OSTROŁĘKA	84 176 073,00
MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ	8 200 000,00
POWIAT OSTROŁĘCKI	34 329 990,00
POWIAT PRZASNYSKI	86 836 380,45
GMINA WYSZKÓW	41 744 615,50
POWIAT WYSZKOWSKI	37 630 206,33
MIASTO OSTRÓW MAZOWIECKA	42 790 443,33
MIASTO MAKÓW MAZOWIECKI	12 400 000,00
POWIAT MAKOWSKI	17 788 400,00
CAŁKOWITA WARTOŚĆ	365 896 108,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez partnerów na potrzeby RIT

Harmonogram realizacji Projektów wiodących w ramach Planu Inwestycyjnego dla miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego

Lp.	Projekt/ etap projektu	Priorytet Inwestycyjny	Czas realizacji (rok rozpoczęcia i zakończenia)	Szacowana wartość dofinansowania z UE	Wartość zabezpieczenie środków ¹
I PROJEKT WIODĄCY					
Zrównoważony rozwój miasta Ostrołęki i subregionu ostrołęckiego poprzez poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności jego potencjału: gospodarczego, społecznego i środowiskowo – rekreacyjnego					
1.	Działania inwestycyjne obejmujące przebudowę infrastruktury drogowej na terenie subregionu ostrołęckiego	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> : Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> : Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych, mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.	2015-2019	176 676 595,00	44 169 148,75
1.A.	Podniesienie stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 627 i nr 544 (odcinkowo na terenie miasta Ostrołęki) w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 3,57 km	2015-2019	34 628 265,78	8 657 066,45
1.A.1.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Ostrowskiej i ul. Słowackiego na terenie miasta Ostrołęki.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 1,895 km (ul. Ostrowska) -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 0,948 km (ul. Słowackiego)	2015-2019	26 655 981,32	6 663 995,33
1.A.2.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 w odcinku ul. Witosa na terenie miasta Ostrołęki.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 0,510 km	2015-2019	6 821 884,46	1 705 471,12
1.A.3.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 544 w odcinku ul. Brzozowej na terenie miasta Ostrołęki.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 0,220 km	2015-2019	1 150 400,00	287 600,00
1.B.	Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W na terenie gminy Goworowo, powiatu ostrołęckiego w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 6,03 km	2015-2018	13 504 635,20	3 376 158,80

¹ Za zabezpieczenie środków uznaje się wpisanie środków przewidzianych na wkład własny do Wieloletniej Prognozy Finansowej JST
Id: 6A2E304F-5079-4B3F-9069-DE9AFED45719. Podpisany

1.C	PODNIESIENIE STANU TECHNICZNEGO DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE POWIATU OSTROŁĘCKIEGO W RAMACH POPRAWY DOSTĘPNOŚCI DO TERENÓW INWESTYCYJNYCH	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> - całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 19,18 km	2016-2018	13 479 356,80	3 369 839,20
1.C.1	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2519W Kadzidło – Łyse – Łączki od km 12+140,00 do km 16+694,00	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 4,55 km	2016-2018	2 998 036,80	749 509,20
1.C.2.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2559 W Zamość – Gostery - granica województwa – (Głęboz) od km 0+636,00 do km 2+420,00	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 1,78 km	2016-2018	1 661 548,80	415 387,20
1.C.3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3227 W Przasnysz - Baranowo od km 23+374,00 do km 33+166,00	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 9,79 km	2016-2018	6 719 499,20	1 679 874,80
1.C.4.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2551 W Rzekuń – Zabiele – Łączzyn od km 8+160,00 do km 11+224,00.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 3,06 km	2016-2018	2 100 272,00	525 068,00
1.D.	Budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa – etap III i IV	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość nowych dróg 1,8km	2015-2018	32 000 000,00	8 000 000,00
1.E.	Podniesienie stanu technicznego drogi powiatowej nr 4403W odcinkowo na terenie gminy Brańszczyk i Długosiodło, powiatu wyszkowskiego w ramach poprawy jakości połączenia subregionalnej struktury komunikacyjnej z siecią TEN-T.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 18,935 km	2015-2018	10 240 000,00	2 560 000,00
1.F.	Budowa układu drogowo - infrastrukturalnego terenów inwestycyjnych PSG Chorzele. Połączenie z kolejową siecią TEN-T.	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg 6,015km	2015-2018	29 311 744,60	7 327 936,15
1.G.	OSTROWSKI POMOST DROGOWY - rozbudowa ulic Bolesława Prusa (droga gminna nr 261261W) i Lubiejewskiej (nr 261234W) w Ostrowi Mazowieckiej	Oś Priorytetowa VII <u>Priorytet Inwestycyjny 7b</u> -całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg: 1,86 km	2016-2018	7 840 000,00	1 960 000,00
1.H.	Budowa ścieżek rowerowych przy drodze powiatowej nr 2569W (odcinkowo na terenie gminy Rzekuń – powiatu ostrołęckiego).	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> -długość wybudowanych dróg dla rowerów 1,9 km	2015-2018	480 000,00	120 000,00
1.I.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Ostrów Mazowiecka.	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> -długość wybudowanych dróg dla rowerów 25 km	2015-2018	16 000 000,000	4 000 000,00
1.J.	Budowa i przebudowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta Ostrołęki	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> -długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów 7,82 km	2015-2018	4 104 969,42	1 026 242,35

1.K.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Maków Mazowiecki	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> -długość wybudowanych dróg dla rowerów 10 km	2015-2018	880 000,00	220 000,00
1.L.	Doposażenie Miejskiego Zakładu Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Ostrołęce, poprzez zakup niskoemisyjnego taboru pasażerskiego wraz z niezbędną infrastrukturą, na potrzeby publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej: 12 sztuk	2016-2018	10 696 000,00	2 674 000,00
1.M.	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie miasta Ostrołęka poprzez kompleksową modernizację	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4e</u> liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego 1 335,00 sztuk	2016-2018	3 511 623,20	877 905,80
2.	Działania inwestycyjne obejmujące przygotowanie terenów pod rozwój działalności gospodarczej na obszarze subregionu ostrołęckiego	Oś Priorytetowa III <u>Priorytet Inwestycyjny: 3a: Promowanie</u> przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.	2015-2018	20 347 174,16	5 086 793,54
2.A.	Dyfuzja procesów rozwojowych na terenie północnego Mazowsza poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części powiatu przasnyskiego - Etap III	Oś Priorytetowa III <u>Priorytet Inwestycyjny: 3a</u> -powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych 80 ha -liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach 8szt. -wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach 50EPC	2015-2018	9 150 631,40	2 287 657,85
2.B.	„Edukacyjny inkubator przedsiębiorczości w Zdziwójcu Nowym”	Oś Priorytetowa III <u>Priorytet Inwestycyjny: 3a</u> - wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach 18 EPC - liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB - 2 szt. - liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu - 3 szt. - liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu – 11 szt. -liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe – 3 szt. - liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe – 11 szt. - liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług – 2 szt. - liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu – 2 szt.	2015-2018	11.196.542,76	2.799.135,69
3.	Działania inwestycyjne obejmujące rewitalizację na obszarze subregionu ostrołęckiego	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny: 9b: Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.</u> Oś Priorytetowa V <u>Priorytet Inwestycyjny: 6c:</u> Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.	2015-2018	40 203 582,58	15 095 068,26
3.A.	Rewitalizacja nabrzeży rzeki Narew (odcinkowo na terenie miasta Ostrołęki)	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny: 9b</u> -powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją 6ha -liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach 2szt.	2015-2018	14 400 000,00	3 600 000,00

3.B	Ochrona zabytkowego budynku „Jatek” i nadanie mu nowych funkcji kulturalnych	Oś Priorytetowa V <u>Priorytet Inwestycyjny: 6c</u> -liczba instytucji kultury objętych wsparciem 1szt. -liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem 1szt.	2015-2018	3 534 527,79	1 514 797,63
3.C	Kultura Pod Napięciem	Oś Priorytetowa V <u>Priorytet Inwestycyjny: 6c</u> -liczba instytucji kultury objętych wsparciem 1szt. -liczba kulturowych obszarów/ miejsc/ instytucji kulturalnych udostępnionych dla niepełnosprawnych 1szt. -wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne 10000szt. odwiedzi/rok	2015-2018	3 534 527,79	1 514 797,63
3.D	Remont i przebudowa z rozbudową budynku Starostwa Powiatowego w Przasnyszu z dostosowaniem jego części do wspomagania przedsiębiorczości oraz polepszenia obsługi procesów inwestycyjnych	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet inwestycyjny: 9b</u> - liczba obiektów podlegających rewitalizacji 3 szt.	2015- 2018	6 160 000	1 540 000
3.E	"Miasto dwóch kultur" Rewitalizacja centrum Starego Miasta w Makowie Mazowieckim wraz z budynkiem zabytkowej bożnicy żydowskiej	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny: 9b</u> -liczba instytucji kultury objętych wsparciem 2szt. -liczba kulturowych obszarów/ miejsc/ instytucji kulturalnych udostępnionych dla niepełnosprawnych 2szt. -wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne 9000szt. odwiedzi/rok - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 6 ha	2015-2018	9 040 000,00	2 260 000,00
3.F	Rewitalizacja. Per Causam Ad Animi	Oś Priorytetowa V <u>Priorytet Inwestycyjny: 6c</u> -liczba instytucji kultury objętych wsparciem 1szt. -liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem 1szt. -wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne 950szt. odwiedzi/rok	2015-2018	3 534 527,00	4 665 473,00
II PROJEKT WIODĄCY					
Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego subregionu ostrołęckiego poprzez zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług zdrowotnych, profilaktyki zdrowotnej i ograniczenie niskiej emisji.					
4.	Działania inwestycyjne obejmujące swoim zakresem infrastrukturę zdrowotną na terenie subregionu ostrołęckiego	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny 9a</u> Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego zmniejszenia nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych.	2015-2018	25 653 002,89	6 413 250,72

4.A.	Remont i modernizacja trzykondygnacyjnego pawilonu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej (SPZZOZ) w Wyszkuwice mieszczącego Oddział Kardiologii i Chorób Wewnętrznych wraz z pomieszczeniami pomocniczymi oraz doposażenie	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny 9a</u> -liczba wspartych podmiotów leczniczych 1 -ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi 100 000osób -liczba urządzeń aparaty medycznej/sprzętu medycznego zakupionego w projekcie 146szt.	2015-2018	9 533 002,89	2 383 250,72
4.B.	Modernizacja infrastruktury i wyposażenia medycznego w SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim.	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny 9a</u> -liczba wspartych podmiotów leczniczych 1 -ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi 160.000osób -liczba urządzeń aparaty medycznej/sprzętu medycznego zakupionego w projekcie 324szt.	2015-2018	9 480 000,00	2 370 000,00
4.C.	Podniesienie poziomu opieki zdrowotnej w SP ZZOZ w Przasnyszu w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego pacjenta oraz jakości usług medycznych	Oś Priorytetowa VI <u>Priorytet Inwestycyjny 9a</u> -Liczba wspieranych podmiotów - 1 -Ludność objęta ulepszonymi – 187 000osób -Liczba urządzeń - ok. 100 szt.	2016-2017	6 640 000,00	1 660 000,00
5.	Działania inwestycyjne polegające na ograniczeniu niskiej emisji na obszarze subregionu ostrołęckiego	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4c: Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.</u>	2015-2018	23 321 216,93	8 930 275,78
5.A.	Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym. Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczanie niskiej emisji w SPZZOZ w Wyszkuwice	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4c</u> -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 4szt. -dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej 0,05MW -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 82szt. -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 174szt. -powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania 8 305 m² -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 1 858 643 kWh/rok -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych 64 tony równoważnika CO ^{2c} -ilość zaoszczędzonej energii cieplnej GJ /rok 4 779,55	2015-2018	3 359 700,42	839 925,10
5.B.	Ciepła Strona Miasta	Oś Priorytetowa IV <u>Priorytet Inwestycyjny: 4c:</u> -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 3szt. -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 536 299,84 kWh/rok -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych 195 ton równoważnika CO ²	2016-2018	2 313 433,99	578 358,50

5.C.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Wyszowskiego – etap II	<p>Oś Priorytetowa IV Priorytet Inwestycyjny: 4c -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 5 szt. -dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej 0,109MW -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 30 szt. -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 0 szt. -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 3 540 272 kWh/rok -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważnika CO² wynosi 969,54 -ilość zaoszczędzonej energii cieplnej GJ /rok 12 745</p>	2015-2018	4 790 035,22	3 924 291,98
5.D.	Termomodernizacja zespołu budynków SPZZOZ w Makowie Mazowieckim	<p>Oś Priorytetowa IV Priorytet Inwestycyjny: 4c -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 5 szt. -dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej 0,05 M W -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 95 szt. -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 210 szt. -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 721 871 kWh/rok -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych 383 tony równoważnika CO²</p>	2015-2018	4 452 169,30	1 486 230,70
5.E.	Wykonanie termomodernizacji obiektu szpitala w Przasnyszu	<p>Oś Priorytetowa IV Priorytet Inwestycyjny: 4c -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków: 1 kompleks budynków -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych: 54,58 % -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych: 46,34%</p>	2016-2018	7 010 185,60	1 752 546,40
5.F.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Wyszaków	<p>Oś Priorytetowa IV Priorytet Inwestycyjny: 4c -liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 2 szt. -dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej 38,36 M W -liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 147 szt. -zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych 6,15 kWh/rok -szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważnika CO²-83,45 -ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej 148,84 MWh/rok -powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania 2 435,50m² -moc zainstalowana energii elektrycznej i cieplnej 0,04MW -powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji 8 496,50m²</p>	2015-2018	1 395 692,40	348 923,10